

gemeente
Haarlemmermeer

raadsvoorstel

Onderwerp Programmabegroting 2021-2024

Portefeuillehouder drs. Jurgen Nobel

Steller Niels Poelman

Collegevergadering 22 september 2020

Raadsvergadering 5 november 2020

Raadsvoorstelnummer 2020.0002223

1. Voorstel

Collegebesluit(en)

Het college heeft besloten om:

1. de taakveldenraming voor 2021, zoals opgenomen in de paragraaf 'Recapitulatie op taakveld' van de programmabegroting 2021-2024, vast te stellen.

Het college besluit de raad voor te stellen om:

1. de Programmabegroting 2021-2024 vast te stellen en de totale baten en lasten voor het begrotingsjaar 2021 als volgt te autoriseren:
 - a. beleidsdoel A van programma Zorg en werk;
 - b. beleidsdoel B van programma Ruimtelijke ontwikkelingen;
 - c. de andere beleidsdoelen van programma Zorg en werk en Ruimtelijke ontwikkelingen, de overige programma's, het overzicht algemene dekkingsmiddelen en het overzicht overhead in totaal;
2. in te stemmen met de meerjarenraming 2022-2024;
3. de 11^e kredietverstrekking voor 2021 vast te stellen:
 - a. een bedrag van € 3.980.000 aan nieuwe kredieten te autoriseren, waarvan € 3.980.000 vrij te geven voor besteding in 2021;
 - b. een bedrag van € 52.560.000 vrij te geven voor besteding aan investeringen in 2021;
4. de 31^e kredietwijziging van 2020 voor -/- € 106.100 vast te stellen;
5. de 12^e kredietverstrekking van 2021 voor € 200.000 vast te stellen in verband met het doorschuiven van kredieten uit 2020;
6. een bedrag van maximaal € 10 miljoen voor strategische aankopen van grond en de daarop aanwezige opstallen te autoriseren en vrij te geven in 2021 en hiertoe de 13^e kredietverstrekking vast te stellen.

2. Samenvatting

Met de programmabegroting wordt richting en inzicht gegeven aan de beleidsdoelstellingen, de voorgenomen beleidsuitvoering en de financiële consequenties hiervan voor het komende begrotingsjaar. De coronacrisis leidt ertoe dat er, met name met betrekking tot de structurele consequenties, in deze begroting nog veel onzekerheden zijn. Deze programmabegroting geeft een doorkijk naar de jaren 2021 tot en met 2024, waarbij wij nog geen rekening houden met structurele gevolgen van deze crisis en de eventuele compensatie door het Rijk. De Voorjaarsrapportage 2020 (2020.0001093), vastgesteld door de raad op 18 juni 2020, is het uitgangspunt voor de Programmabegroting 2021-2024. Na het opstellen van de voorjaarsrapportage heeft zich een aantal ontwikkelingen voorgedaan met effect op het meerjarenbeeld. Voor een juiste weergave van dit meerjarenbeeld zijn deze meegenomen in de begroting.

Ten opzichte van de Voorjaarsrapportage 2020 valt het financieel beeld voor de jaarschijven 2021 en 2022 enigszins positiever uit. Het begrotingsjaar 2021 is sluitend met een relatief klein positief saldo. Het meerjarenbeeld laat kleine voor- en nadelige saldi zien. Als wordt gekeken naar het structurele en reële evenwicht van de programmabegroting, waarbij de baten en lasten worden gecorrigeerd voor de incidentele baten en lasten, dan zijn alle jaren structureel sluitend.

Ondanks de kleine tekorten in 2022 en 2024 is de financiële positie van de gemeente Haarlemmermeer goed. De ratio van het weerstandsvermogen is uitstekend. Daarnaast zijn er financiële kengetallen, waarbij de netto-schuldquote voor onze gemeente hoog blijft. Omdat Haarlemmermeer een groeigemeente is, blijft het noodzakelijk investeringen te doen. Enerzijds voor het in stand houden van voorzieningen, anderzijds voor nieuwe voorzieningen, onder andere infrastructuur en groen ten behoeve van de woningbouw.

Onze gemeente heeft een robuuste financiële uitgangspositie, toch is er wel reden tot voorzichtigheid. Pas aan het einde van 2020 wordt er duidelijkheid verwacht over de herijking van de verdeling van het gemeentefonds en de eventuele herverdeeleffecten voor de gemeente Haarlemmermeer. Daarnaast duurt de coronacrisis voort. Inwoners, ondernemers en instellingen in onze gemeente zijn nu al hard geraakt. Over hoe deze crisis zich verder zal ontwikkelen is nog veel onduidelijk, maar dat het invloed heeft op onze begroting is zeker. Over de incidentele consequenties zal worden gerapporteerd in de Najaarsrapportage 2020. Bij het samenstellen van deze begroting was er nog geen duidelijkheid over de structurele financiële gevolgen en de compensatie door het Rijk. We zijn gestart met het formuleren van scenario's en prognoses om een beeld te verkrijgen van de denkbare langetermijneffecten van de coronacrisis. Wij verwachten hier bij de Voorjaarsrapportage 2021 over te kunnen rapporteren. De inzet van ons blijft er nu op gericht om de (financiële) gevolgen van de coronacrisis voor onze inwoners, ondernemers en instellingen zoveel als mogelijk te verzachten, waarbij wij ons aansluiten bij de maatregelen van het Rijk.

3. Uitwerking

3.1 Wat willen we bereiken?

Met de programmabegroting wordt richting en inzicht gegeven aan de beleidsdoelstellingen, de voorgenomen beleidsuitvoering en de financiële consequenties hiervan voor het komende begrotingsjaar. Dit doen we door per programma antwoord te geven op de drie centrale vragen:

- wat willen we bereiken;
- wat gaan we daarvoor doen;
- wat mag het kosten?

Daarnaast geeft de programmabegroting inzicht in het financiële meerjarenbeeld.

3.2 Wat gaan we daarvoor doen?

Deze programmabegroting geeft een doorkijk naar de jaren 2021 tot en met 2024. De programmabegroting bevat negen beleidsprogramma's, het overzicht algemene dekkingsmiddelen, het overzicht overhead, acht paragrafen en de financiële begroting. Daarnaast is een hoofdstuk Financiële hoofdlijnen opgenomen, waarmee de raad beter in staat wordt gesteld om haar controlerende taak uit te voeren.

De Voorjaarsrapportage 2020, vastgesteld door de raad op 18 juni 2020, is het uitgangspunt voor de Programmabegroting 2021-2024. Na het opstellen van de voorjaarsrapportage heeft zich een aantal ontwikkelingen voorgedaan met effect op het meerjarenbeeld. Voor een juiste weergave van dit meerjarenbeeld zijn deze meegenomen in de begroting. Dit betreft onder meer een aantal onvermijdbare ontwikkelingen, zoals reeds genomen besluiten en ontwikkelingen die voortvloeien uit de meicirculaire van het gemeentefonds. Voor een uitgebreide toelichting op het meerjarenbeeld verwijzen wij naar het hoofdstuk Financiële hoofdlijnen.

Indexatie Onroerendezaakbelastingen (OZB), overige lokale heffingen en retributies in 2021
Conform de uitgangspunten over de loon- en prijsontwikkelingen in de Voorjaarsrapportage 2020 worden de opbrengsten van de onroerendezaakbelastingen, hondenbelasting, precariobelasting (met uitzondering van het tarief van kabels en leidingen) en overige tarieven met de, in het Centraal Economisch Plan 2020 (CEP) van het Centraal Planbureau (CPB) voorspelde inflatie voor 2021, van 1,7%, verhoogd.

Kostendekkendheid leges

Bij de leges blijft het uitgangspunt kostendekkende tarieven. De leges worden in 2021 geïndexeerd met 1,7% inflatiecorrectie, gebaseerd op het Centraal Economisch Plan 2020 (CEB) van het Centraal Planbureau (CPB).

Gemeentefonds

De in deze programmabegroting opgenomen raming voor de algemene uitkering uit het gemeentefonds is gebaseerd op de Meicirculaire 2020. Met de brief van 16 juni 2020 (X.2020.01520) is de raad hierover geïnformeerd.

Autorisatie programmabegroting

Door de raad worden de baten en lasten van 2021 geautoriseerd, zodat het college gemachtigd wordt tot uitvoering van de begroting. Conform de Financiële verordening Haarlemmermeer 2016 (artikel 6) worden de baten en lasten per programma geautoriseerd, tenzij een beleidsdoel van een programma 10% of meer van het begrotingstotaal (lasten) voor mutaties reserves van de primitieve begroting omvat. Dan autoriseert de raad de baten en lasten voor een dergelijk beleidsdoel apart. Voor 2021 is dit het geval bij:

- Beleidsdoel A, inwoners ontvangen zorg en ondersteuning thuis, van programma Zorg en werk;
- Beleidsdoel B, Haarlemmermeer realiseert ruimtelijke projecten die bijdragen aan het maatschappelijk doel, van het programma Ruimtelijke ontwikkelingen.

Deze beleidsdoelen worden dan ook afzonderlijk geautoriseerd.

Autorisatie op programmaniveau betekent dat ons college het budget binnen een programma mag herverdelen, mits het afgesproken beleid gerealiseerd wordt. Als een beleidsdoel apart geautoriseerd wordt, dan mogen wij alleen binnen dit beleidsdoel schuiven met budgetten.

Investerings

Op grond van artikel 6 van de financiële verordening vindt de autorisatie van investeringskredieten onder de € 2,0 miljoen plaats bij de programmabegroting (beslispunt 3a. € 4,0 miljoen). Investerings van meer dan € 2,0 miljoen dienen te worden geautoriseerd via een apart raadsvoorstel. De toelichting is opgenomen in het hoofdstuk 'Investerings' in de 'Financiële begroting'. Een volledig overzicht is opgenomen vanaf pagina 211, de groen gearceerde bedragen betreffen hierin de via een apart raadsvoorstel te autoriseren investeringen. Per jaarschijf worden de investeringen in de programmabegroting vrijgegeven (beslispunt 3a, 3b, en 5 voor totaal € 56,7 miljoen). Investerings die worden vrijgegeven zijn reeds geautoriseerd.

Strategische aankopen

Net zoals in voorgaande jaren vraagt ons college ruimte om strategische aankopen te doen. Wanneer de mogelijkheid zich voordoet om tot een strategische aankoop over te gaan willen wij snel en discreet kunnen handelen. Deze aankopen moeten passen in de ruimtelijke ontwikkeling van de gemeente in de meest brede zin. Hiertoe stellen wij voor een bedrag van maximaal € 10 miljoen beschikbaar te stellen. Eventuele rente en eenmalige afschrijvingen voortvloeiend uit een strategische aankoop worden aangevraagd bij het eerste P&C product volgend op de betreffende aankoop dan wel middels een raadsvoorstel. In de paragraaf Grondbeleid wordt nader ingegaan op de randvoorwaarden voor strategische aankopen.

Wat zijn de kanttekeningen en risico's?

In de nu voorliggende programmabegroting is nog geen rekening gehouden met de structurele gevolgen van de coronacrisis. Ten tijde van het samenstellen van de begroting was er nog geen duidelijkheid over deze gevolgen en ook niet in hoeverre het Rijk de gemeenten tegemoet komt om de gevolgen op te kunnen vangen. Mede door de aanwezigheid van Schiphol behoort Haarlemmermeer al jaren tot de best presterende economische regio's. Het vrijwel volledig stilvallen van de luchthaven zal, gezien onze verbintenis daarmee, dan ook forse consequenties voor onze gemeente hebben. Voornemen is om in de Voorjaarsrapportage 2021 de structurele consequenties in beeld te brengen. Verder is nog onduidelijk wat de herverdeel-effecten van de herijking van de verdeling van het gemeentefonds zijn. De verwachting is dat deze herijking ingaat per 2022. De besluitvorming door het Rijk moet in dit najaar afgerond worden, zodat de gemeenten eind 2020 formeel geïnformeerd kunnen worden over de herverdeel-effecten. Tot dan blijft onduidelijk of Haarlemmermeer een voor- of nadeelgemeente is en hoe groot de effecten van de herverdeling zijn. Ook de kosten van de jeugdzorg en de Wmo blijven zorgen geven. Door het Rijk wordt een onderzoek gedaan naar de kosten van de jeugdzorg. Over de uitkomsten van dit onderzoek en de eventuele consequenties voor extra middelen van het Rijk naar de gemeenten moet het nieuwe kabinet in 2021 beslissen.

3.3 Wat mag het kosten?

Het totaal van baten in 2021 (inclusief reservemutaties) bedraagt € 497,0 miljoen, het totaal van lasten 2021 (inclusief reservemutaties) bedraagt 494,8 miljoen, waarmee een positief saldo van € 2,3 miljoen ontstaat. De in de programmabegroting verwerkte mutaties leiden tot het volgende meerjarenbeeld:

Omschrijving	(bedragen x € 1.000; - is nadeel)	2021	2022	2023	2024
Saldo meerjarenbeeld Voorjaarsrapportage 2020		1.103	-1.787	488	90
Mutaties Programmabegroting 2021-2024		1.169	1.632	-49	-917
Geactualiseerd meerjarenbeeld		2.272	-155	439	-827

Ten opzichte van de Voorjaarsrapportage 2020 valt het financieel beeld voor de jaarschijven 2021 en 2022 enigszins positiever uit. Het begrotingsjaar 2021 is sluitend met een relatief klein positief saldo. Het meerjarenbeeld laat kleine voor- en nadelige saldi zien. Als wordt gekeken naar het structurele en reële evenwicht van de programmabegroting, waarbij de baten en lasten worden gecorrigeerd voor de incidentele baten en lasten, dan zijn alle jaren structureel sluitend. Dit beeld is bereikt door de ombuigingen oplopend tot € 4,2 miljoen in 2024, waartoe bij de Voorjaarsrapportage 2020 besloten is.

Ondanks de kleine tekorten in 2022 en 2024 is de financiële positie van de gemeente Haarlemmermeer goed. De ratio van het weerstandsvermogen is uitstekend. De Algemene dekkingsreserve is voldoende groot om incidentele nadelen op te vangen en om de risico's zoals benoemd in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing af te dekken. Daarnaast zijn er financiële kengetallen, waarbij de netto-schuldquote voor onze gemeente hoog blijft. Omdat Haarlemmermeer een groeigemeente is, blijft het noodzakelijk investeringen te doen. Enerzijds voor het in stand houden van voorzieningen, anderzijds voor, onder andere, het verbeteren van de mobiliteit ten behoeve van de woningbouw.

3.4 Wie is daarvoor verantwoordelijk?

De portefeuillehouder Financiën is eerste aanspreekpunt namens het college en verantwoordelijk voor de totstandkoming van de planning en controlproducten. Het college is integraal verantwoordelijk voor het uitvoeren van deze programmabegroting. De raad heeft het budgetrecht en stelt de beleidsmatige en financiële kaders vast. Met het vaststellen van de programmabegroting autoriseert de raad het college om de per programma beschikbaar gestelde budgetten te besteden ter realisatie van de geformuleerde doelen en activiteiten.

3.5 Welke overige relevante informatie is beschikbaar?

In verband met de wens van de raad om de informatiewaarde van de planning en control documenten te verbeteren, is bij de Jaarstukken 2019 voor de eerste maal een Infographic toegevoegd. Deze wordt nu ook bij de programmabegroting aangeboden. De programmabegroting is uitgebeeld in illustraties met de verwachte inkomsten en uitgaven over 2021. Hiermee wordt de informatie ook toegankelijker gemaakt voor onze inwoners.

3.6 Wanneer en hoe zal de raad/het college over de voortgang worden geïnformeerd?

De programmabegroting is onderdeel van de bestuurlijke planning en control cyclus. Over de uitvoering van de begroting wordt de raad tussentijds geïnformeerd met de voor- en najaarsrapportage. Na afloop van het begrotingsjaar legt het college verantwoording af met de jaarstukken.

4. Ondertekening

Burgemeester en wethouders van de gemeente Haarlemmermeer,
de secretaris,

h/a

drs. Carel Brugman

de burgemeester,

Marianne Schuurmans-Wijdeven

Bijlage(n):

- Programmabegroting 2021-2024
- Infographic

Programmabegroting 2021-2024

gemeente
Haarlemmermeer

Colofon

Tekst, vormgeving en drukwerk

Gemeente Haarlemmermeer
Postbus 250
2130 AG Hoofddorp

Telefoon 0900 1852
E-mail info@haarlemmermeer.nl
Internet www.haarlemmermeer.nl

Deze rapportage is online te raadplegen via
planningencontrol.haarlemmermeer.nl

Fotografie

Danny de Casembroot
Jur Engelchor fotografie
Margo Oosterveen
Kees van der Veer

Zonsopkomst

Inhoudsopgave

Inleiding.....	3
Algemeen.....	4
Leeswijzer.....	5
Financiële hoofdlijnen.....	7
Overzicht van baten en lasten.....	19
Samenstelling van de gemeenteraad en het college van B&W.....	21
Programma's.....	23
Bestuur, samenleving en publiekscontact.....	24
Veiligheid.....	37
Zorg en werk.....	44
Maatschappelijke ontwikkeling.....	57
Mobiliteit.....	76
Ruimtelijke ontwikkelingen.....	84
Wonen.....	96
Kwaliteit fysieke omgeving.....	103
Economische zaken.....	116
Overzicht algemene dekkingsmiddelen.....	126
Overzicht overhead.....	135
Paragrafen.....	143
Inleiding.....	144
Lokale heffingen.....	145
Weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	152
Onderhoud kapitaalgoederen.....	162
Vastgoed.....	168
Financiering.....	172
Bedrijfsvoering.....	179
Verbonden partijen.....	182

Grondbeleid.....	203
Financiële begroting.....	208
Grondslagen begroting.....	209
Formatie en salarissen per cluster.....	210
Geprognosticeerde balans.....	211
Investeringen.....	212
Beschrijving reserves.....	224
Financieel verloop reserves.....	226
Beschrijving voorzieningen.....	228
Financieel verloop voorzieningen.....	229
EMU-saldo.....	230
Overzicht incidentele baten en lasten.....	231
Verloop stelposten.....	237
Recapitulatie op taakveld.....	238
Verklarende woordenlijst.....	245
Overzicht structurele toevoegingen/onttrekkingen aan reserves.....	248

Bloementeelt aan de Vijfhuizerweg

Inleiding

Met het coronavirus dat nog onder ons is, staan veel zekerheden op losse schroeven. De crisis heeft de inwoners en ondernemers in Haarlemmermeer hard geraakt. De mensen die overleden zijn. Mensen die dierbaren verloren. Maar ook het verlies van banen en van toekomstperspectief. Onlangs werd bekend dat wij de grootste daler zijn, als we het hebben over de economie. Niet zo vreemd, omdat wij al jaren tot de best presterende economische regio's behoren, maar nu, met het bijna volledig stilvallen van Schiphol, hard getroffen worden. De gemeente doet alles om ondernemers te helpen en om de inwoners zo goed mogelijk door deze crisis te leiden. We blijven dit doen en zijn in nauw contact met ondernemers, onderwijsinstellingen, maatschappelijke organisatie, sportinstellingen, culturele instellingen, zorginstellingen, kinderopvangorganisaties, belangenverenigingen en vele anderen in onze gemeente.

Over de structurele financiële gevolgen van de coronacrisis was bij het samenstellen van deze begroting nog weinig duidelijkheid. Dit is dan ook niet verwerkt in ons meerjarenperspectief. Dat geldt ook voor de compensatie door het Rijk. Wel bekijken we diverse scenario's en prognoses om een beeld te krijgen van de lange termijneffecten. Wij verwachten hier bij de voorjaarsrapportage 2021 over te rapporteren. De inzet blijft er nu op gericht om de (financiële) gevolgen van de coronacrisis voor onze inwoners, ondernemers en instellingen zoveel als mogelijk te verzachten,

waarbij wij ons aansluiten bij de maatregelen van het Rijk. We ondersteunen de inwoners met zorg en toeleiding naar werk.

Met deze programmabegroting geven wij ook een voorzichtige doorkijk naar de jaren hierna. Het is nog onduidelijk hoe de herijking van de verdeling van het gemeentefonds eruit zal zien voor onze gemeente. Pas aan het eind van 2020 krijgen we daarover meer duidelijkheid. Ondanks de kleine tekorten in 2022 en 2024 is de financiële uitgangspositie van de gemeente Haarlemmermeer goed. De ratio van het weerstandsvermogen is uitstekend. Daarnaast zijn er financiële kengetallen, waarbij de netto-schuldquote voor onze gemeente hoog blijft.

Algemeen

Houtsculptuur Specht, Geniedijk

Leeswijzer

Wat is een programmabegroting?

Een programmabegroting heeft verschillende doelen. Het is een instrument voor de gemeenteraad om kaders, zowel inhoudelijk als financieel, te stellen. In de begroting leggen wij vast: doelen en maatschappelijke effecten, de producten en diensten die we als gemeente leveren (output) en de middelen die hiervoor beschikbaar zijn gesteld. Daarnaast is de programmabegroting voor het college van burgemeester en wethouders een middel om collegeprioriteiten te benoemen. Vervolgens legt het college bij de jaarstukken op basis van de programmabegroting verantwoording af over het behaalde resultaat.

Deze programmabegroting is op basis van de volgende uitgangspunten opgesteld:

- De Programmabegroting 2020-2023 en de Voorjaarsrapportage 2020 gelden als financieel uitgangspunt voor deze programmabegroting. De kapitaallasten zijn gebaseerd op het Meerjarenperspectief Grondzaken (MPG) naar de standlijn van 1 januari 2020 en het geactualiseerde Investeringsplan. Onder het kopje 'Wat mag het kosten?' zijn verschillen ten opzichte van de bijgestelde begroting (begroting na wijzigingen in de Voorjaarsrapportage 2020) per beleidsdoel toegelicht.
- Na het opstellen van de voorjaarsrapportage heeft zich een aantal ontwikkelingen voorgedaan met effect op het meerjarenbeeld. Voor een juiste weergave van dit

meerjarenbeeld zijn deze meegenomen in de begroting. Dit betreft onder meer een aantal onvermijdbare ontwikkelingen, zoals de meicirculaire gemeentefonds en reeds genomen besluiten.

- Het investeringsplan is bij de voorjaarsrapportage geactualiseerd en deze effecten zijn verwerkt in het meerjarenbeeld. Het geactualiseerde [investeringsplan](#) maakt onderdeel uit van de financiële begroting.

De programmabegroting bestaat uit de volgende onderdelen:

Algemeen

In dit onderdeel komt het financiële meerjarenbeeld aan bod en wordt de financiële structuur van onze gemeente gepresenteerd. Om de informatie per programma in een breder financieel kader te kunnen plaatsen, presenteren wij in dit hoofdstuk een totaaloverzicht van onze baten en lasten. U vindt er ook de samenstelling van de raad en het college.

Programma's

Ieder programma begint met een overzicht van de beleidsdoelen en activiteiten, de bijbehorende baten en lasten, en het verschil tussen de baten en lasten ten opzichte van het voorgaande begrotingsjaar. De hier opgenomen getallen zijn aan te sluiten met de onder 'wat mag het kosten' opgenomen baten en lasten voor mutaties reserves. Vervolgens wordt per programma ingegaan op wat we als gemeente willen

bereiken, wat we daarvoor gaan doen en hoeveel het mag kosten.

- **Maatschappelijk doel**
Hier geven we informatie om de reikwijdte van het programma aan te geven en in perspectief te plaatsen. Bij het maatschappelijk doel beschrijven wij het gewenste maatschappelijk effect, waar het programma als geheel zich op richt en benoemen wij de daarbij betrokken verbonden partijen. Ook de beleidsnota's die betrekking hebben op het programma staan hier op een rij. Tot slot worden de verbonden partijen hier toegelicht (de financiële gegevens en eventuele risico's hiervan zijn opgenomen in de [Paragraaf verbonden partijen](#)).
- **Wat willen wij bereiken en wat gaan wij daarvoor doen?**
De beleidsdoelen die voortvloeien uit het bovenstaande contextuele deel dragen bij aan de realisatie van het maatschappelijk doel. Per beleidsdoel gaan we in op de activiteiten die de gemeente onderneemt en op de verantwoordelijkheid die de gemeente heeft, ook in relatie tot externe partijen. Daar waar nodig lichten we activiteiten nader toe.
 - Op grond van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) moeten wij in de programma's in de begroting (artikel 8 BBV) de beoogde en gerealiseerde maatschappelijke effecten van de verschillende programma's toelichten aan de hand van zogenaamde beleidsindicatoren. Deze indicatoren dragen bij aan het beleidsmatiger maken van begroting en jaarstukken. De raad kan zich op deze manier op belangrijke momenten in een beleidscyclus een beeld vormen over de behaalde en te behalen beleidsresultaten. Omdat het wenselijk is de resultaten van gemeenten onderling te kunnen vergelijken, is in de [Regeling beleidsindicatoren](#) gemeenten een uniforme lijst van beleidsindicatoren vastgesteld. Voor de indicatoren wordt aangesloten bij reeds bestaande bronnen, zoals het CBS en DUO. De actuele lijst bestaat uit 34 verplichte indicatoren. Daarnaast heeft de raad besloten een aantal niet-verplichte lokale indicatoren te handhaven ([2017.0063489](#)). In de tabellen bij de programma's is aangegeven waar het de verplichte (BBV) en niet-verplichte lokale indicatoren betreft. De website [waarstaatjegemeente.nl](#) biedt een overzicht van indicatoren per thema, waaronder de verplichte BBV indicatoren. Indien deze website als bron bij een BBV indicator vermeld wordt, betreft het de daarop vermelde informatie per 3 augustus

2020. Indien er nog geen data bekend is, is dit met 'n/b' aangegeven. Aanvullend biedt de website [onderzoek.haarlemmermeergemeente.nl](#) kennis en onderzoeksresultaten over de Haarlemmermeerse samenleving.

- **Wat mag het kosten?**
De baten en de lasten van de beleidsdoelen staan hier meerjarig in een tabel.
 - Verschillen tussen 2020 en 2021 groter of gelijk aan € 75.000 lichten we toe conform de financiële verordening. Ook bij verschillen van die grootte in latere jaren geven we een toelichting. Verschillen die voortvloeien uit het (in de financiële begroting opgenomen) investeringsplan in de vorm van kapitaallasten worden alleen globaal toegelicht wanneer deze groter zijn dan € 250.000.
 - Conform de notitie overhead van de commissie BBV worden de personeelslasten van het primaire proces aan de programma's toegerekend. Het betreffen lasten van werkzaamheden die direct aan de in de programma's opgenomen beleidsdoelen kunnen worden toegerekend. De lasten van het ondersteunende proces worden verantwoord onder het 'Overzicht overhead'. Een gewijzigde inzet van personeel kan leiden tot verschuivingen tussen programma's waardoor budgettaire neutrale voor- en nadelen kunnen ontstaan. Een totaaloverzicht van de formatie en salarissen per cluster staat in de financiële begroting, [Tabel 150](#).

Paragrafen

Het BBV bepaalt dat in de programmabegroting paragrafen worden opgenomen, waarin de beleidslijnen worden vastgelegd met betrekking tot beheersmatige aspecten en lokale heffingen. Doel van de paragrafen is dat onderwerpen die versnipperd in de begroting staan worden gebundeld in een kort overzicht, zodat we u voldoende inzicht bieden. De paragrafen geven een dwarsdoorsnede van de begroting en leveren daarmee extra informatie voor het beoordelen van de financiële positie.

Financiële begroting

In de financiële begroting zijn de algemene uitgangspunten en grondslagen opgenomen die gehanteerd zijn bij het opstellen van de programmabegroting. Verder worden verschillende financiële totaaloverzichten gepresenteerd. Hier vindt u onder andere de [geprognosticeerde balans](#), overzichten van [reserves](#) en [voorzieningen](#), [salarissen](#) en het [investeringsplan](#).

PARK21 in de winter in de omgeving van Kleiland en Klimpark

Financiële hoofdlijnen

Het financiële beeld

Het begrotingsjaar 2021 is sluitend met een relatief klein positief saldo. Het meerjarenbeeld laat kleine voor- en nadelige saldi zien. Als wordt gekeken naar het structurele en reële evenwicht van de programmabegroting, waarbij de baten en lasten worden gecorrigeerd voor de incidentele baten en lasten, dan zijn alle jaren structureel sluitend. Dit beeld is bereikt door de ombuigingen oplopend tot € 4,2 miljoen in 2024, waartoe bij de Voorjaarsrapportage 2020 besloten is.

Ondanks de kleine tekorten in 2022 en 2024 is de financiële positie van de gemeente Haarlemmermeer goed. De Algemene dekkingsreserve is voldoende robuust om incidentele nadelen op te vangen en om de risico's zoals benoemd in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing af te dekken. De ratio van het weerstandsvermogen is uitstekend. Daarnaast zijn er financiële kengetallen, waarbij de netto-schuldquote voor onze gemeente hoog blijft. Omdat Haarlemmermeer een groeigemeente is, blijft het noodzakelijk investeringen te doen. Enerzijds voor het in stand houden van voorzieningen, anderzijds voor nieuwe voorzieningen, onder andere infrastructuur en groen ten behoeve van de woningbouw. Om deze investeringen, die 20 tot 40 jaar meegaan, te kunnen doen is het noodzakelijk langlopende geldleningen aan te trekken. Hierbij is steeds wel het uitgangspunt dat alleen de noodzakelijke investeringen gedaan

worden. Het is aan de raad om te bepalen welke investeringen dit betreft.

De netto schuldquote is de resultante van het totaal van de schulden gedeeld door de baten. Als de baten stijgen, daalt de schuldquote bij een gelijkblijvende schuld. De baten stijgen autonoom als gevolg van inflatie, waarmee in het meerjarenbeeld geen rekening is gehouden.

Ondanks dat de financiële positie van de gemeente goed is, wat ook wordt bevestigd door de accountant in het verslag van bevindingen bij de Jaarrekening 2019, is er wel reden tot voorzichtigheid. In de nu voorliggende programmabegroting is nog geen rekening gehouden met de structurele gevolgen van de coronacrisis. Ten tijde van het samenstellen van de begroting was er nog geen beeld op deze gevolgen en ook niet in hoeverre het Rijk de gemeenten tegemoet komt om de gevolgen op te kunnen vangen. Het voornemen is om in de Voorjaarsrapportage 2021 de structurele consequenties in beeld te brengen. Verder is nog onduidelijk wat de herverdeeffecten van de herijking van de verdeling van het gemeentefonds zijn. De verwachting is dat deze herijking in gaat per 2022. De besluitvorming door het Rijk moet in het najaar van 2020 afgerond worden, zodat de gemeenten eind 2020 formeel geïnformeerd kunnen worden over de herverdeeffecten. Tot dan blijft onduidelijk of Haarlemmermeer een voor- of nadeelgemeente is en hoe groot de herverdeling is.

Ook de kosten van de jeugdzorg en de Wmo blijven zorgen geven. Door het Rijk wordt een onderzoek gedaan naar de kosten van de jeugdzorg. Over de uitkomsten van dit onderzoek en de eventuele consequenties voor extra middelen van het Rijk naar de gemeenten moet het nieuwe kabinet in 2021 beslissen. Vooruitlopend daarop is in het meerjarenbeeld vanaf 2022 al rekening gehouden met een extra rijksbijdrage van € 2,2 miljoen per jaar. Het risico bestaat dat het kabinet de gemeenten geen

extra middelen geeft. Door de VNG en individuele gemeenten wordt steeds grotere druk uitgeoefend op 'Den Haag' om gemeenten meer financiële armslag te geven. Veel gemeenten hebben al moeten besluiten tot drastische bezuinigingen. Die zijn Haarlemmermeer nog bespaard gebleven. Maar als het Rijk geen extra ruimte biedt aan de gemeenten, dan zullen ook in onze gemeente verdere ombuigingen noodzakelijk zijn.

Ontwikkeling meerjarenbeeld

Na het vaststellen van het meerjarenbeeld 2021-2024 in de Voorjaarsrapportage 2020 zijn er autonome ontwikkelingen geweest waardoor het

meerjarenbeeld wijzigt. Het actuele meerjarenbeeld is nu als volgt:

Tabel 1

Omschrijving (bedragen x € 1.000; min = nadeel)	2021	2022	2023	2024
Saldo Meerjarenbeeld Voorjaarsrapportage 2020	1.103	-1.787	488	90
Meicirculaire gemeentefonds	-480	677	-620	-1.773
Uitrol VANG (Van Afval- naar Grondstoffeninzameling)	-581			
VPB Parkeergagrage Beukenhorst	-158	- 158	-185	-185
Herberekening kostendekkendheid riolering en inzameling en verwerking van grondstoffen en restafval	513	565	565	564
Kapitaallasten en financieringsresultaat	1.874	487	121	458
Diverse mutaties	1	61	70	19
Geactualiseerd meerjarenbeeld	2.272	-155	439	-827

Meicirculaire gemeentefonds

Het netto-effect van de mutaties op basis van de meicirculaire 2020 gemeentefonds (brief aan de raad 18 juni 2020, X.2020.01520) wordt nu verwerkt.

Uitrol VANG (Van Afval- naar Grondstoffeninzameling)

De eenmalige kosten voor de implementatie van VANG bedragen € 2.601.000 en zijn verdeeld over 2020 en 2021 voor een bedrag van € 1.500.000 en € 1.101.000. Conform het raadsvoorstel Aanpassing Aanpak van Afval- naar Grondstofinzameling (VANG) 2020 (2020.0000853) worden deze kosten voor € 2.020.000 gedekt uit de voorziening Tariefegalisatie afvalstoffenheffing en het resterende deel van € 581.000 wordt gedekt uit de algemene middelen in 2021.

VPB Parkeergarage Beukenhorst

Voor de parkeergarage Beukenhorst is de gemeente belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting (vpb).

Herberekening kostendekkendheid riolering en inzameling en verwerking van grondstoffen en restafval

Bij het beheer en onderhoud van de riolering en de inzameling en verwerking van grondstoffen en

restafvalbeheer is het uitgangspunt dat deze kostendekkend worden geraamd. Bij de riolering heeft de bijstelling van het investeringsplan geleid tot lagere kapitaallasten, waardoor minder lasten worden doorberekend aan riolering. Om de kostendekkendheid op 100% te handhaven wordt de onttrekking aan de voorziening verlaagd. Bij de inzameling en verwerking van grondstoffen en restafval is er door de door de hogere inzamelkosten meer BTW doorberekend aan de afvalstoffenheffing, waardoor een voordeel ontstaat.

Kapitaallasten en financieringsresultaat

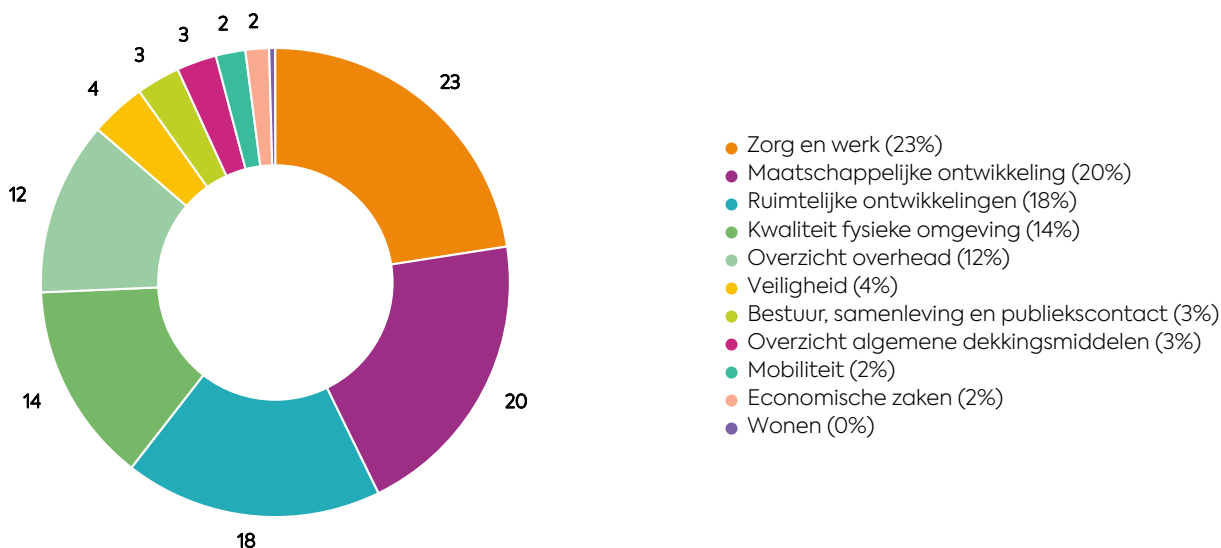
De financieringsbehoefte voor de jaren 2021-2024 is geactualiseerd ten opzichte van de voorjaarsrapportage. De prognoses van de saldi van de reserves en voorzieningen zijn bijgesteld, evenals de geplande uitgaven van het investeringsplan 2020-2024.

Lasten

De totale lasten (inclusief stortingen in de reserves) van Haarlemmermeer worden voor 2021 geraamd op € 494,8 miljoen. Met de lasten worden de beleidsdoelen van de programma's gerealiseerd. In de programmabegroting zijn de beleidsdoelen opgedeeld in negen programma's.

Verder zijn er lasten die vallen onder de overzichten 'Algemene dekkingsmiddelen' en 'Overhead'. In [Figuur 1](#) is weergegeven hoe de lasten over de verschillende programma's en algemene dekkingsmiddelen en overhead zijn verdeeld.

Lasten 2021

Figuur 1

De grootste programma's zijn Zorg en werk en Maatschappelijke ontwikkeling. Samen behelzen deze programma's € 211 miljoen. Binnen het programma Zorg en werk vallen de lasten voor de uitvoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning, de Jeugdwet en de Participatiewet. Onder Maatschappelijke ontwikkeling worden onder meer de kosten van onderwijshuisvesting, cultuur en sport

verantwoord. De lasten voor het fysieke domein vallen vooral onder de programma's Ruimtelijke ontwikkelingen en Kwaliteit fysieke omgeving, samen € 156 miljoen.

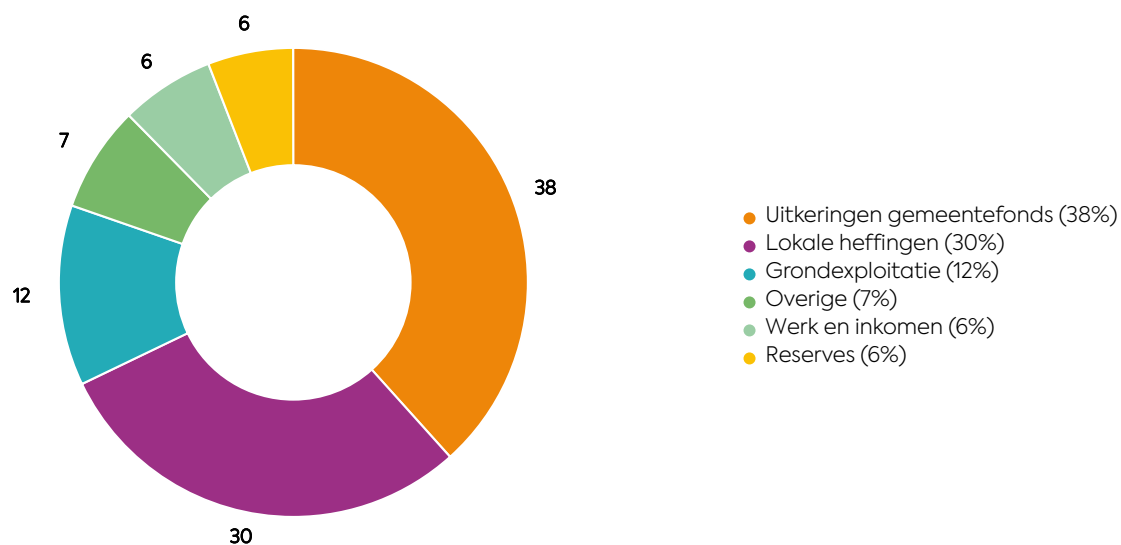
Alle programma's, de algemene dekkingsmiddelen en de overhead worden uitgebreid toegelicht in het hoofdstuk [programma's](#).

Baten

Alle in de programmabegroting geraamde lasten moeten worden gedekt door de baten (inkomsten) om te komen tot een sluitende begroting. De totale baten (inclusief storting in de

reserves) van Haarlemmermeer worden voor 2021 geraamd op € 497 miljoen. In [Figuur 2](#) is in hoofdlijnen aangegeven waar de baten uit bestaan.

Baten 2021

Figuur 2

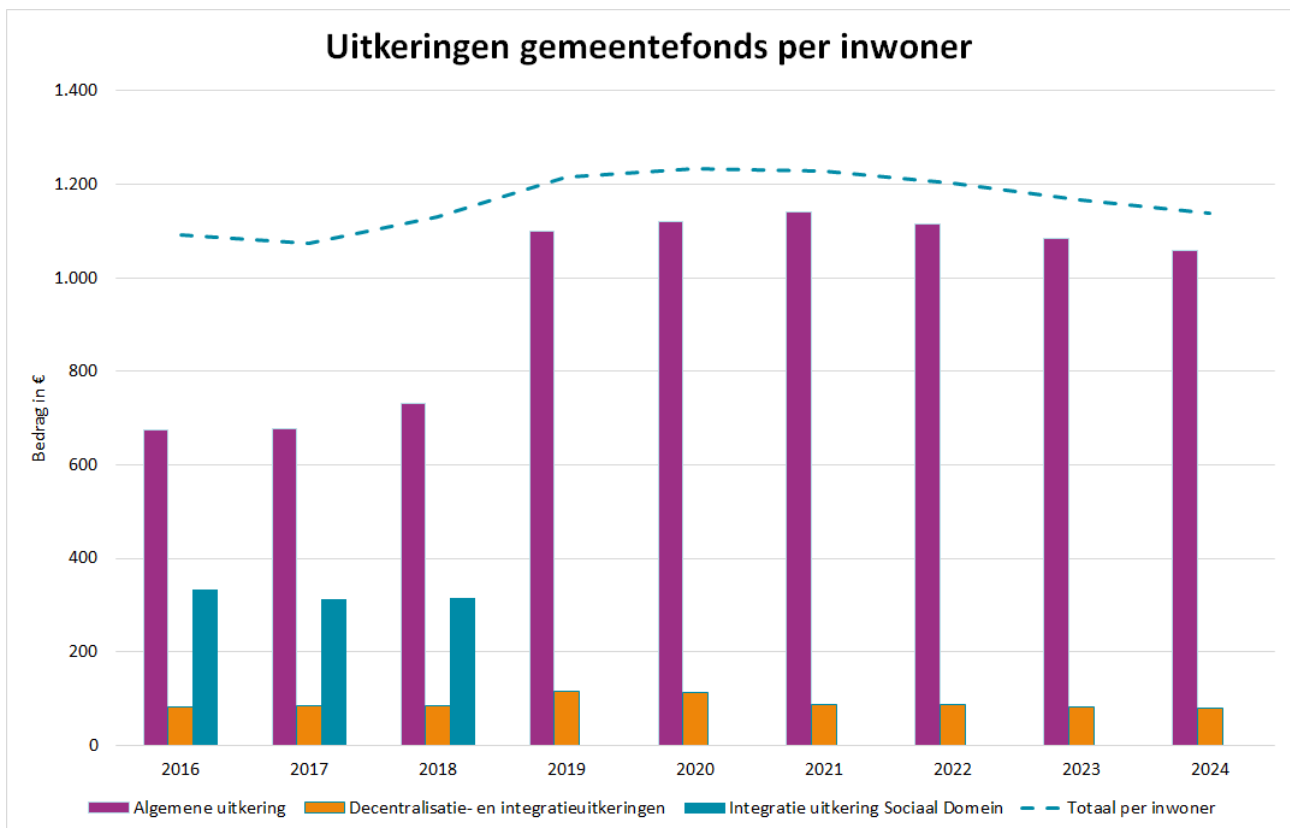
De baten en de lasten van de grondexploitaties worden budgettair neutraal geraamd en worden verantwoord onder het programma Ruimtelijke ontwikkelingen. Een resultaat op de grondexploitaties wordt verrekend met de Algemene reserve grondzaken.

Uitkeringen gemeentefonds

De grootste inkomstspost zijn de uitkeringen uit het gemeentefonds die van het Rijk ontvangen

worden. Deze uitkeringen zijn vrij besteedbaar en worden verantwoord onder het overzicht Algemene dekkingsmiddelen.

Het meerjarig verloop van de uitkeringen uit het gemeentefonds blijkt uit [Figuur 3](#). Vanaf uitkeringsjaar 2019 is de integratie uitkering Sociaal Domein opgehouden te bestaan. De betreffende onderdelen zijn naar de algemene uitkering overgeheveld.

Figuur 3

Gemeentelijke belastingen

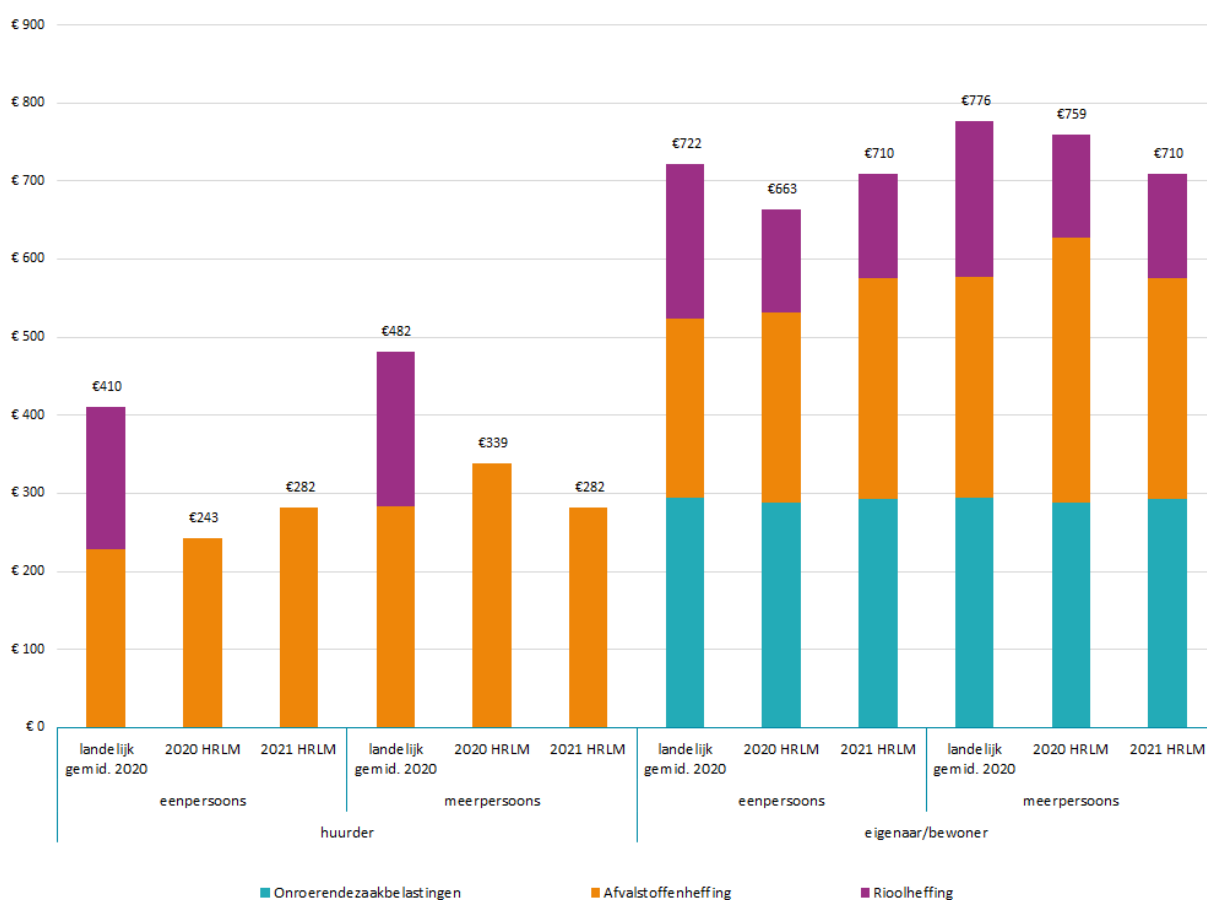
Andere grote inkomstenbronnen zijn de gemeentelijke belastingen (lokale heffingen). Deze heffingen kunnen worden opgedeeld in de vrij besteedbare belastingen, met name de Onroerendzaakbelastingen, en de heffingen voor een specifiek doel, zoals de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Heffingen met een specifiek doel mogen maximaal 100% kostendekkend zijn. Bij het vaststellen van de opbrengsten van de vrij besteedbare belastingen heeft de raad een grote mate van vrijheid.

Belastingdruk huishoudens

Voor de huishoudens van Haarlemmermeer is de ontwikkeling van de gemeentelijke belastingdruk

van belang. Uit [Figuur 4](#) dat de belastingdruk over 2021 voor éénpersoonshuishoudens iets stijgt. Dit is het gevolg van de aanpassing van de tarieven van de afvalstoffenheffing in verband met de implementatie van het project Van Afval- naar Grondstoffeninzameling (VANG). Voor meerpersoonshuishoudens is sprake van een daling van de afvalstoffenheffing als gevolg van dit project. Voor eigenaren van woningen stijgt de gemiddelde OZB per huishoudens met 1,7% inflatie. Op basis van het door de raad vastgestelde Gemeentelijk rioleringsplan (GRP) stijgt de rioolheffing met 2%. In de [paragraaf Lokale Heffingen](#) worden de belastingen en heffingen uitgebreid toegelicht.

Belastingdruk huishoudens

Figuur 4

Structureel begrotingssaldo

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting moet beoordeeld worden of alle structurele lasten worden gedekt door structurele baten. Om dit te bepalen is in de programmabegroting het [Overzicht incidentele](#)

[baten en lasten](#) no target-node opgenomen. Onder andere op basis van dit overzicht geeft het structureel begrotingsevenwicht het volgende beeld:

Tabel 2

Omschrijving (bedragen x € 1.000; min = nadeel)	2021	2022	2023	2024
Saldo baten en lasten	-2.306	-3.378	-8.506	-5.333
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	4.579	3.223	8.945	4.507
Begrotingssaldo (a)	2.273	-155	439	-826
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo) (b) ¹	-4.497	-438	-178	-1.008
Structureel begrotingssaldo (=a-b)	6.770	283	617	182

¹ Een minbedrag verhoogt het structurele saldo

Het structureel begrotingssaldo wordt berekend door de totale lasten en baten te verminderen met het saldo van de incidentele lasten en baten. Het saldo dat over blijft moet positief zijn (de structurele baten zijn dan groter dan de

structurele lasten). Dit geldt voor alle begrotingsjaren van 2021-2024.

Op basis van de hierboven opgenomen tabel kan worden geconcludeerd dat de Programmabegroting 2021-2024, conform de

uitgangspunten van het BBV, structureel in evenwicht is.

Risico's

Een risico is een onzekere gebeurtenis of omstandigheid met één of meerdere mogelijke oorzaken en met eventuele negatieve gevolgen voor het behalen van de doelstellingen van Haarlemmermeer. Voor geconstateerde risico's worden beheersmaatregelen getroffen om de impact van een risico te verkleinen. De resterende risico's worden gekwantificeerd op basis van kans van optreden en de mogelijke financiële gevolgen. De kans- en gevolginschattingen zijn gemaakt op basis van expertise en ervaring met de omgeving waarin de risico's spelen en de beleidsdoelen waaraan ze bijdragen. Met behulp van een simulatie wordt de totale waarde van de resterende risico's berekend en deze totale waarde vormt de 'benodigde weerstandscapaciteit'.

Om te bepalen of Haarlemmermeer in staat is de resterende risico's op te vangen wordt de 'beschikbare weerstandscapaciteit' berekend. De beschikbare weerstandscapaciteit wordt in het BBV omschreven als 'de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken'. Het belangrijkste onderdeel van de beschikbare weerstandscapaciteit is de Algemene dekkingsreserve. De Algemene

dekkingsreserve is de enige, directe en vrij beschikbare bron van de weerstandscapaciteit. Het aanhouden van een voldoende hoge Algemene dekkingsreserve zorgt ervoor dat de gemeente de mogelijkheden heeft om de risico's op te vangen, zonder dat dit directe consequenties heeft voor de uitvoering van de programmabegroting.

Om inzicht te krijgen in hoeverre de beschikbare weerstandscapaciteit voldoende is om zich voor de risico's op te vangen, wordt de ratio weerstandsvermogen bepaald. De gemeenteraad heeft in de Notitie risicomanagement, juli 2017 ([2017.47899](#)) bepaald dat de streefwaarde van dit ratio minimaal 1,4 moet zijn. Met de ratio van 3,2 (classificatie uitstekend) in 2021 wordt hier ruimschoots aan voldaan.

In [Figuur 5](#) wordt de ontwikkeling weergegeven van de benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit en van de weerstandsratio. In de [paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing](#) is een uitgebreide toelichting opgenomen op het weerstandsvermogen en de risico's.

Ontwikkeling weerstandsvermogen

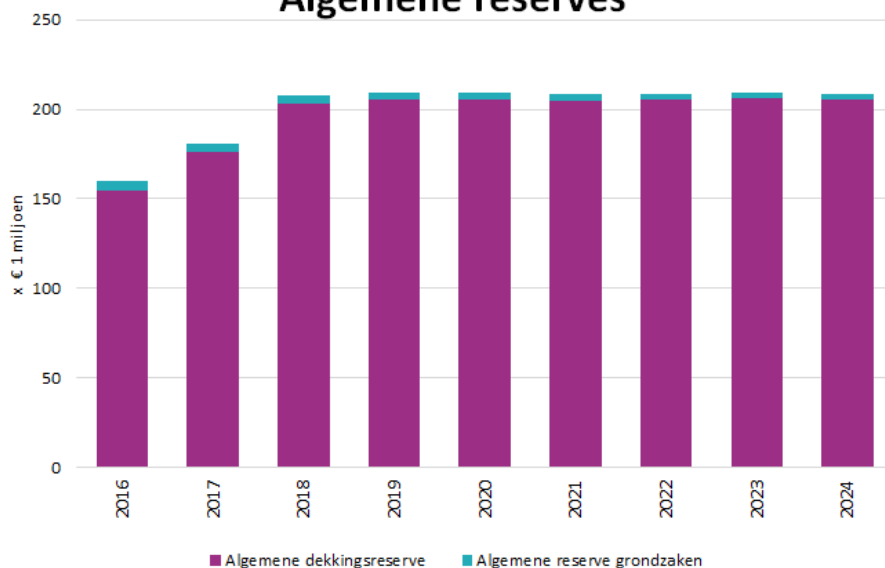
Figuur 5

Reserves

Reserves zijn bedoeld voor het dekken van toekomstige (mogelijke) uitgaven. De raad beslist over de bestemming van de reserves. De reserves worden onderverdeeld in algemene reserves en bestemmingsreserves.

De algemene reserves dienen als dekkingsbron in het geval zich incidentele risico's voordoen. We hebben het dan over de Algemene dekkingsreserve en de reserve Grondzaken. De geprognosticeerde meerjarige ontwikkeling blijkt uit [Figuur 6](#).

Algemene reserves

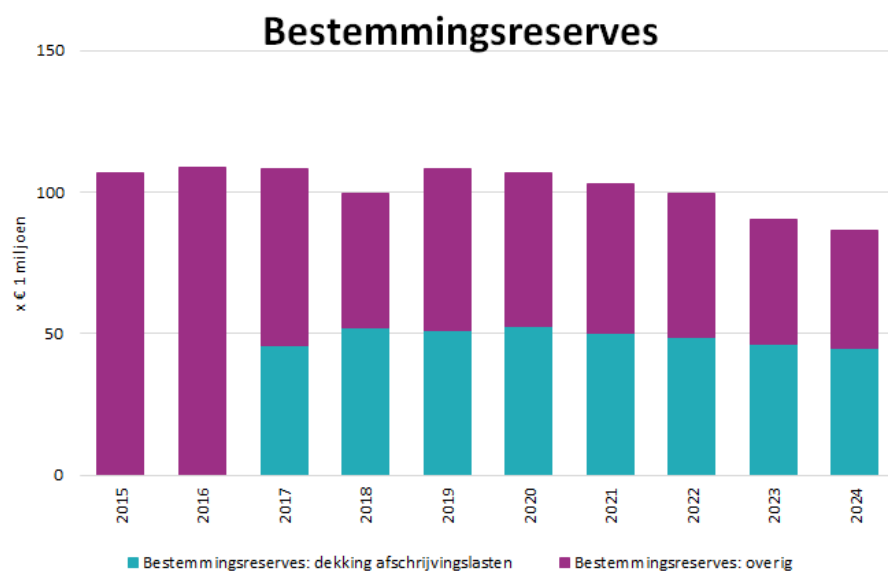

Figuur 6

De bestemmingsreserves zijn ingesteld met een bepaald door de raad vastgesteld doel. Voor deze bestemmingsreserves geldt dat de raad kan besluiten om daar een ander doel aan te geven of om ze op te heffen en het saldo toe te voegen aan de algemene dekkingsmiddelen. Uiteraard geldt hierbij dat een alternatieve dekking gevonden moet worden voor reeds aangegane verplichtingen op het moment dat de raad besluit tot wijziging of opheffing van een reserve.

Op de mogelijkheid om het bestedingsdoel van een bestemmingsreserve te wijzigen is één uitzondering, namelijk de bestemmingsreserve Dekking afschrijvingslasten. Conform de regelgeving van het BBV moet deze reserve als 'beklemd' reserve worden opgenomen. Deze is niet vrij besteedbaar, omdat de toekomstige afschrijvingslasten altijd gedekt moeten zijn.

De ontwikkeling van de bestemmingsreserves wordt weergegeven in [Figuur 7](#).

Figuur 7

In het hoofdstuk Financiële begroting wordt het [doel van elke reserve](#) toegelicht en is het [meerjarig verloop per reserve](#) opgenomen.

Investeringsplan

Investeringsplan zijn uitgaven waarvan het economisch - of maatschappelijk nut zich over meerdere jaren uitstrekt. Investeringsplan worden geactiveerd op de balans en worden afgeschreven op basis van de economische levensduur van de investering. De kapitaallasten (rente en afschrijving) komen ten laste van de programma's en moeten worden gedekt binnen de baten en lasten van de programmabegroting.

Het investeringsplan van Haarlemmermeer is ambitieus. In de periode 2020-2024 is de prognose dat voor € 109 miljoen wordt geïnvesteerd. Dit is de netto-investering, na aftrek van bijdragen van derden. Verder is hierbij uitgegaan van een realisatiegraad van 70% van de in een jaar geraamde investeringsbedragen. Dit omdat door allerlei externe - en interne oorzaken snel vertraging in de uitvoering kan optreden.

De totale waarde van de materiële vaste activa wordt per eind 2024 geraamd op € 685 miljoen. Dit is inclusief de uitvoering van het Integraal huisvestingsplan (IHP) onderwijs, waarvoor voor de periode 2020-2024 rekening is gehouden met een investering van € 67 miljoen (realisatiegraad 70%). Onderzocht wordt of de onderwijshuisvesting kan worden doorgedecentraliseerd naar de schoolbesturen. Als hiertoe besloten wordt, dan wordt het investeringsvolume en de schuldpositie positief beïnvloed. Wij verwachten eind 2021 op dit vlak met het voorgezet onderwijs te kunnen komen tot richtinggevende afspraken. Met het primair onderwijs en speciaal onderwijs bieden de besprekingen nog onvoldoende basis om hiervoor een soortgelijke planning af te geven.

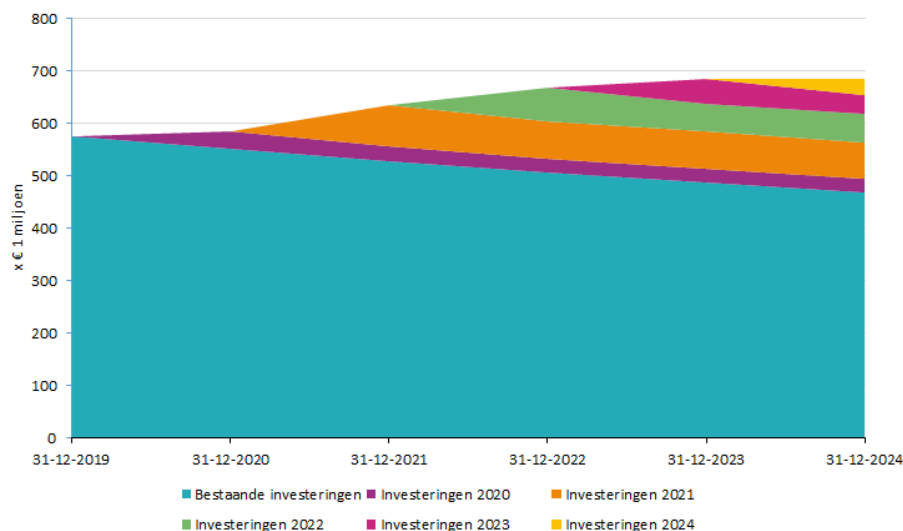
Een uitgebreide toelichting op de investeringen wordt gegeven in het Meerjarenperspectief investeringen dat tweemaal per jaar aan de raad

ter bespreking en vaststelling wordt aangeboden. In het hoofdstuk Financiële begroting is een detailoverzicht van het [investeringsplan](#) opgenomen. Bij de vaststelling van de Programmabegroting 2021-2024 wordt de raad gevraagd de investeringen tot € 2 miljoen waarvan de uitvoering start in 2021 te autoriseren en de jaarschijf 2021 van de nieuwe en lopende

investeringen vrij te geven. Voor investeringen van € 2 miljoen en hoger ontvangt de raad separate raadsvoorstellen, met het verzoek deze te autoriseren.

De ontwikkeling van de materiële vaste activa voor de jaren 2020 - 2024 geeft het beeld in [Figuur 8](#) (realisatiegraaf van 70%).

Ontwikkeling activa

Figuur 8

Meerjarenperspectief Grondzaken (MPG)

Op basis van de prognoses in het MPG (standlijn 1 januari 2020) wordt in de programmabegroting rekening gehouden met de opbrengsten en uitgaven die verband houden met de ontwikkeling van bouwgrondexploitaties. Het saldo van de bouwgrondexploitaties wordt naar de balans overgebracht, zodat een verschil in de baten en de lasten geen invloed heeft op het saldo van de programmabegroting. Als een bouwgrondexploitatie wordt afgesloten, dan wordt het resultaat verrekend met de reserve Grondzaken. Voor meer informatie wordt verwezen naar het MPG.

Op basis van het MPG (standlijn 1 januari 2020) is in de nu volgende grafiek de verwachte cumulatieve cashflow weergegeven. De cashflow geeft het verschil aan tussen de opbrengsten en uitgaven gedurende een bepaalde periode. In de figuur is te zien dat tot en met 2025 de gerealiseerde uitgaven hoger zijn dan de gerealiseerde opbrengsten. Na 2025 worden er minder kosten gemaakt en worden er meer opbrengsten ontvangen en komt de cashflow boven € 0. Dit betreft een inschatting van de fasering per jaar en is een momentopname. Bij elk volgend (t)MPG worden de prognoses geactualiseerd.

Cumulatieve cashflow MPG

Figuur 9

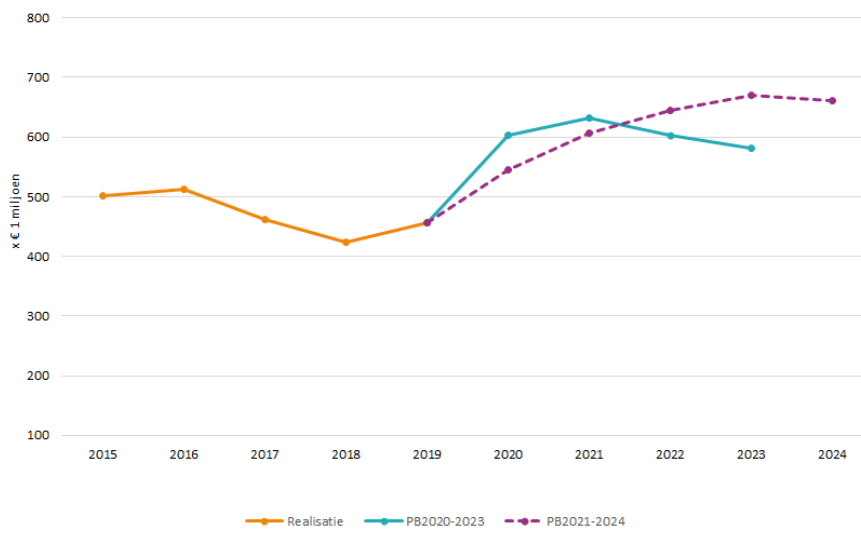
Schuldbeheersing

Op basis van het in deze programmabegroting opgenomen meerjarenbeeld, het investeringsplan, de ontwikkeling van de reserves en de prognoses van het Meerjarenperspectief Grondzaken (standlijn 1 januari 2020) is de ontwikkeling van de schuldpositie geactualiseerd. De verwachting is dat de schuldpositie (korte- en langlopende geldleningen) in de jaren 2020-2024 toeneemt met circa € 200 miljoen. In 2021 wordt een stijging met € 60 miljoen verwacht. In de berekening van de schuldpositie is rekening gehouden met een realisatie van de investeringen van 70% en de uitvoering van het IHP onderwijs. Haarlemmermeer is een groeigemeente, onze schuldpositie blijft hoog ten opzichte van andere

gemeenten. Zie ook de toelichting hiervoor onder '[Investeringsplan](#)'.

De meerjarige ontwikkeling van de schuld is weergegeven in [Figuur 10](#). Uit de lijnen PB2020-2021 en PB2021-2024 blijkt dat de schuld vanaf 2022 meer stijgt dan voorzien in de Programmabegroting 2020-2023. In deze cijfers is nog geen rekening gehouden met de investering voor het nieuwe raadhuis. Via de stelpost kapitaallasten zijn de lasten van de nieuwbouw in het meerjarenbeeld verwerkt. In de [paragraaf Financiering](#) wordt verder ingegaan op de ontwikkeling van de schuldpositie.

Schuldpositie

Figuur 10

Overzicht van baten en lasten

Tabel 3

Programma/Mutatie reserves	Baten en lasten	JR2019	2020	2021	2022	2023	2024
Bestuur, samenleving en publiekscontact	Baten	3.285	3.003	3.081	1.975	1.682	2.761
	Lasten	15.896	14.956	14.857	13.482	13.358	14.191
	Saldo	-12.611	-11.953	-11.776	-11.507	-11.676	-11.429
Veiligheid	Baten	3.864	3.700	1.001	1.001	1.001	1.001
	Lasten	21.024	20.840	19.002	18.516	18.497	18.525
	Saldo	-17.160	-17.140	-18.001	-17.515	-17.496	-17.524
Zorg en werk	Baten	32.132	32.275	32.280	32.261	32.261	32.261
	Lasten	110.871	111.591	111.572	111.469	111.550	111.473
	Saldo	-78.739	-79.316	-79.292	-79.208	-79.289	-79.212
Maatschappelijke ontwikkeling	Baten	18.635	18.782	18.638	18.638	18.638	18.638
	Lasten	96.412	101.611	99.861	98.833	101.501	97.793
	Saldo	-77.777	-82.829	-81.223	-80.195	-82.863	-79.155
Mobiliteit	Baten	274	161	163	163	163	163
	Lasten	5.231	9.527	8.801	10.215	10.392	10.443
	Saldo	-4.957	-9.366	-8.638	-10.053	-10.229	-10.280
Ruimtelijke ontwikkelingen	Baten	66.527	64.765	72.788	67.431	50.025	60.922
	Lasten	62.162	64.782	71.018	66.618	48.256	76.336
	Saldo	4.365	-17	1.770	813	1.770	-15.414
Wonen	Baten	207	223	217	217	217	217
	Lasten	2.875	2.574	2.005	1.952	1.949	1.945
	Saldo	-2.668	-2.351	-1.788	-1.735	-1.732	-1.729
Kwaliteit fysieke omgeving	Baten	30.212	31.990	33.013	33.145	33.204	33.118
	Lasten	71.399	67.411	68.395	68.676	69.781	69.741
	Saldo	-41.187	-35.420	-35.382	-35.532	-36.577	-36.623
Economische zaken	Baten	4.277	3.682	3.300	3.093	3.093	3.093
	Lasten	9.877	8.834	8.060	8.041	8.001	7.995
	Saldo	-5.600	-5.152	-4.760	-4.949	-4.909	-4.903
Overzicht algemene dekkingsmiddelen	Baten	297.278	293.695	303.139	295.287	295.504	294.082
	Lasten	1.856	4.486	7.192	5.888	8.396	-11.587
	Saldo	295.423	289.209	295.947	289.399	287.108	305.668
Overzicht overhead	Baten	1.217	71	71	71	71	71
	Lasten	57.940	52.818	59.234	52.969	52.685	54.804
	Saldo	-56.723	-52.746	-59.163	-52.897	-52.614	-54.733
1 Totaal van baten excl. reservemutaties		457.908	452.349	467.690	453.281	435.858	446.326
2 Totaal van lasten excl. reservemutaties		455.543	459.430	469.996	456.659	444.364	451.659
3 Saldo van baten en lasten (1-2)		2.366	-7.081	-2.306	-3.378	-8.505	-5.333

Tabel 4

Programma/Mutatie reserves	Baten en lasten	JR2019	2020	2021	2022	2023	2024
Maatschappelijke ontwikkeling	Onttrekking	1.533	2.379	2.767	3.062	6.062	1.552
	Storting	227	435	100	100	100	100
	Saldo	1.306	1.944	2.667	2.962	5.962	1.452
Mobiliteit	Onttrekking	221	1.360	2.053	2.308	2.541	3.471
	Storting	390	3.279	1.253	1.950	1.927	3.281
	Saldo	-169	-1.919	801	358	614	191
Ruimtelijke ontwikkelingen	Onttrekking	20.169	14.975	16.777	18.382	10.759	8.044
	Storting	30.266	14.586	16.850	17.997	8.308	6.223
	Saldo	-10.098	389	-73	386	2.451	1.822
Wonen	Onttrekking	938	141	54	29	29	18
	Storting	48	58	48	48	48	48
	Saldo	890	83	6	-19	-19	-30
Kwaliteit fysieke omgeving	Onttrekking	258	310	423	270	461	486
	Storting	20	20	20	20	20	20
	Saldo	238	290	403	250	441	466
Economische zaken	Onttrekking	300	100	100	100	100	100
	Storting	399	-	-	-	-	-
	Saldo	-99	100	100	100	100	100
Overzicht algemene dekkingsmiddelen	Onttrekking	16.271	12.030	7.159	830	-	1.335
	Storting	9.533	10.172	6.485	1.643	604	829
	Saldo	6.738	1.858	675	-813	-604	506
4 Totaal van baten reservemutaties		39.690	31.294	29.334	24.981	19.952	15.007
5 Totaal van lasten reservemutaties		40.883	28.550	24.755	21.758	11.007	10.500
6 Resultaat reservemutaties (4-5)		-1.193	2.744	4.579	3.223	8.944	4.506
7 Totaal van baten incl. reservemutaties (1+4)		497.598	483.643	497.024	478.261	455.810	461.332
8 Totaal van lasten incl. reservemutaties (2+5)		496.426	487.980	494.752	478.417	455.371	462.159
9 Resultaat (7-8)		1.172	-4.337	2.272	-155	439	-827

Samenstelling van de gemeenteraad en het college van B&W

Samenstelling gemeenteraad

De gemeenteraad is het hoogste orgaan van de gemeente. De raad is de lokale volksvertegenwoordiging, bepaald de beleidskaders en controleert de uitvoering van het beleid door het college van burgemeester en wethouders.

De raad heeft 39 zetels. Deze zetels zijn met de verkiezingen van 21 november 2018 als volgt verdeeld (in vergelijking met 2014 en 2010):

Tabel 5

Partij	2018	2014	2010
VVD	7	7	10
HAP	7	6	4
CDA	5	5	5
Forza!	5	4	3
GroenLinks	4	3	4
D66	3	6	5
PvdA	3	4	4
ChristenUnie-SGP	2	1	1
EEN Haarlemmermeer	1	1	-
SRH	1	1	1
CDVP	-	1	-
GEZOND Haarlemmermeer	1	-	-
Overigen	-	-	2

De contactgegevens van fracties en de raadsleden staan op de website van de gemeenteraad, onder [raadsleden](#).

Samenstelling college van burgemeester en wethouders

De burgemeester is benoemd door de koning op voordracht van de raad. De wethouders zijn gekozen door de gemeenteraad. Ieder collegelid heeft zijn of haar eigen takenpakket (portefeuille). Samen zijn zij verantwoordelijk voor de voorbereiding en uitvoering van de raadsbesluiten.

Het college van B&W bereidt de plannen voor waarover de gemeenteraad een beslissing moet

nemen. Het college neemt ook zelf besluiten. Daarnaast voert het college de besluiten van de gemeenteraad uit. De burgemeester staat niet echt 'boven' de wethouders, maar heeft vooral de rol van voorzitter. Wel kan haar stem de doorslag geven als er evenveel voorstemmen als tegenstemmen zijn.

De wethouders en burgemeester beschikken ieder over een eigen portefeuille met een aantal bestuurlijke taken, maar zij zijn samen verantwoordelijk voor het bestuur.

De portefeuilles worden in [Tabel 6](#) weergegeven.

Tabel 6

Burgemeester Marianne Schuurmans-Wijdeven	Wethouder Jurgen Nobel	Wethouder Marjolein Steffens-van de Water	Wethouder Mariëtte Sedee-Schuitemaker
Bestuur, Veiligheid en Communicatie	Financiën, Luchthavenzaken, Bouwen & Energietransitie	Fysieke leefomgeving, Jeugd & Onderwijs, Vastgoed en Doelgroepenbeleid	Ruimtelijke ordening, Milieu en Agrarische zaken
• Algemene en bestuurlijke zaken • Openbare orde, veiligheid en handhaving • Brandweer • Burgerzaken • Internationale betrekkingen • Communicatie en onderzoek • Juridische zaken • Integriteitsbeleid • Oneigenlijk gebruik gemeentegrond • Kerncontacten (samen met wethouder Steffens-van de Water)	• Financiën • Grondzaken • Deelnemingen • Energietransitie & Woningbouw • Haven- en luchthavenzaken • Projecten: • Centrumontwikkeling Hoofddorp (exclusief Huis van Haarlemmermeer) (samen met wethouder Rip) • Samen Bouwen aan bereikbaarheid	• Fysieke leefomgeving • Gebiedsgericht werken • Vastgoed (inclusief maatschappelijk vastgoed) • Jeugd • Onderwijs • Dienstverlening inwoners • Doelgroepenbeleid en emancipatie • Kerncontacten (samen met burgemeester Schuurmans-Wijdeven) • Projecten: • Hart van Zwanenburg	• Ruimtelijke ordening (inclusief Omgevingswet) • Grootschalig groen & recreatie • Agrarische zaken • Waterbeheer • Milieu • Subsidiebeleid • Vergunningen • Projecten: • PARK21 (samen met wethouder Booij-van Eck) • Gebiedsontwikkeling Badhoevedorp • Oostflank Haarlemmermeer
Wethouder Mieke Booij-van Eck	Wethouder Johan Rip	Wethouder Marja Ruigrok	Gemeentesecretaris / algemeen directeur Carel Brugman
Zorg & Welzijn, Woonbeleid en Sport	Economie & Ondernemerschap, Werk & Inkomen en Arbeidsmarktbeleid	Economie & Innovatie, Verkeer & Vervoer en Cultuur	Algemeen directeur van de organisatie
• Zorg (Wmo) • Jeugdzorg • Welzijn (inclusief dierenwelzijn) • Volksgezondheid • Woonbeleid • Sport • Bedrijfsvoering, organisatie, ICT • Projecten: • PARK21 (samen met wethouder Sedee-Schuitemaker) • Nieuwe Kom, Nieuw-Vennep • Huis van Haarlemmermeer	• Economie & Ondernemerschap • Werk & Inkomen (sociale zaken) • Arbeidsmarktbeleid • Personeel • Inkoop- en aanbestedingsbeleid • Dienstverlening ondernemers • Projecten: • Centrumontwikkeling Hoofddorp (exclusief Huis van Haarlemmermeer), (samen met wethouder Nobel)	• Economie & Innovatie • Toerisme & evenementenbeleid • Verkeer & vervoer • Bedrijven- en kantorenterreinen • Kennis & Innovatie • Cultuur • Deregulering • Projecten: • N200/Sugar City	• Algemeen directeur van de organisatie

Programma's

Bestuur, samenleving en publiekscontact

Portefeuillehouder: Rip, Schuurmans-Wijdeven, Steffens-van de Water

lasten in €	14.857
% totale begroting	3,2%
baten in €	3.081
% totale begroting	0,7%

Maatschappelijk doel:

Het borgen van democratische en transparante besluitvorming en excellente dienstverlening aan inwoners, instellingen en ondernemers.

(Bedragen x € 1.000)

	Begroting 2021 baten	% verschil baten t.o.v. begroting 2020	Begroting 2021 lasten	% verschil lasten t.o.v. begroting 2020
Beleidsdoel A: Het goed functioneren en faciliteren van formele gemeentelijke organen (gemeenteraad, college van burgemeester en wethouders, burgemeester en rekenkamercommissie).	-	-	6.777	1%
01. Het faciliteren van de bestuursorganen van de gemeente				
02. Het faciliteren van de Rekenkamercommissie				
03. Het voorbereiden en houden van verkiezingen				
Beleidsdoel B: Wederzijdse betrokkenheid bij de besluitvorming en onze kennis over onze lokale samenleving vergroten.	-	-	252	-28%
01. Het doen van generiek onderzoek				
02. Het stimuleren van participatie bij beleidsvorming en uitvoering				
03. Het onderhouden en faciliteren van adviesorganen ter ondersteuning van de gemeenteraad				
04. Het bieden van informatie aan inwoners en ondernemers				
05. Het ondersteunen van de Jongerengemeenteraad en Kinderraad				
Beleidsdoel C: Het behartigen van de belangen van Haarlemmermeer buiten de gemeentegrenzen en het versterken van de bestuurlijke samenwerking.	-	-	894	3%
01. Het deelnemen aan bestuurlijke samenwerkingsverbanden				
02. Het onderhouden van de stedenband(en)				
03. Het ontplooiën van activiteiten ten behoeve van Citymarketing				
Beleidsdoel D: Wij zijn goed bereikbaar voor inwoners, ondernemers en instellingen en open, deskundig en duidelijk in onze contacten.	-	-	836	-17%
01. Wij zijn bereikbaar via balie, telefoon, internet en sociale media				
02. Wij leveren onze diensten steeds meer digitaal en waar gewenst persoonlijk				
03. Wij staan in contact met onze inwoners, ondernemers en vertegenwoordigers van (maatschappelijke) organisaties volgens een gebiedsgerichte werkwijze				
04. Wij geven waar mogelijk direct en correct antwoord op vragen via alle kanalen				
05. Wij staan voor kwaliteit en handelen meldingen, aanvragen, producten en diensten adequaat en binnen de gestelde termijn af				
Beleidsdoel E: Wij beheren betrouwbare basisregistraties en leveren diensten en producten van burgerzaken en de burgerlijke stand.	3.081	3%	6.097	1%
01. Het beheren van de Basis Registratie Personen (BRP) en het leveren van producten en diensten vanuit de BRP				
02. Het beheren van de registers burgerlijke stand				
03. Het verstrekken van paspoorten, Nederlandse Identiteitskaarten en DigiD's aan Nederlanders woonachtig in het buitenland via de Gemeentebalie Schiphol				
04. Het centraal inschrijven van vluchtelingen voor het Centraal Orgaan Asielzoekers (COA) en het leveren van een bijdrage aan de landelijke Commissie BRP				
05. Het actueel houden van de bestaande (Basis)registraties met een geografische component				
06. Het anticiperen op de komst van de Omgevingswet				

Verbonden partijen

Beleidsdoel A:

Beleidsdoel B:

Beleidsdoel C: [Amstelland-Meerlanden Overleg](#)

Beleidsdoel D:

Beleidsdoel E:

Gemeenteraad Expo

Bestuur, samenleving en publiekscontact

Het borgen van democratische en transparante besluitvorming en excellente dienstverlening aan inwoners, instellingen en ondernemers.

Het gemeentebestuur van Haarlemmermeer bestaat uit de gemeenteraad, de burgemeester en het college van burgemeester en wethouders. Deze bestuursorganen geven samen invulling aan de lokale democratie via een transparant en zorgvuldig besluitvormingsproces. Op deze wijze is er voor de inwoners sprake van een zichtbare en herkenbare gemeente en daarvoor onderhoudt het bestuur diverse relaties in een regionale, nationale en internationale context.

Wij willen een dienstbare, betrouwbare en daadkrachtige overheid zijn met een bestuur dat zichtbaar, herkenbaar en benaderbaar is. Inwoners, ondernemers en (maatschappelijke) organisaties willen meedenken, meepraten en meebeslissen over zaken die spelen in hun leefomgeving. Een eigentijdse overheid onderkent en waardeert dit en speelt actief op deze behoefte in. Het gemeentebestuur wil daarom de betrokkenheid van inwoners, ondernemers en vertegenwoordigers van (maatschappelijke) organisaties vergroten en ruimte geven aan initiatieven uit de samenleving. Ook wil het gemeentebestuur zorgen voor voldoende draagvlak bij het ontwikkelen van beleid én de

uitvoering daarvan. Zo versterken wij de lokale betrokkenheid tussen inwoners, ondernemers en vertegenwoordigers van (maatschappelijke) organisaties.

Verbonden partijen

Amstelland-Meerlanden Overleg (AM)

Het AM heeft tot doel de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten (Aalsmeer, Amstelveen, De Ronde Venen, Diemen, Haarlemmermeer, Ouder-Amstel en Uithoorn) te behartigen in onze regio en op die manier bij te dragen aan een evenwichtige ontwikkeling in de regio. Bestuurders vertegenwoordigen de deelregio AM in de Metropoolregio Amsterdam (MRA) en overleggen op het gebied van ruimte, economie, wonen, duurzaamheid, landschap, verkeer en vervoer.

Voor financiële informatie en eventuele risico's over de verbonden partij, zie de paragraaf [Verbonden Partijen](#).

Relevant beleid

- Reglement van Orde Auditcommissie ([2005.29530](#))
- Gedragslijn Integriteit Haarlemmermeer ([2014.3985](#))
- Verordening Rekenkamercommissie Haarlemmermeer 2019 ([2019.2902675](#))

- Gedragscode Burgemeester en Wethouders Haarlemmermeer 2015 ([2015.0030997](#))
- Denk, praat en beslis mee! Plan van Aanpak Participatie ([2014.0047217](#))
- Actualisatie Participatiebeleid en Inspraakverordening 2008 ([2008.19950](#))
- Participatieonderzoek 'Haarlemmermeer Weet raad!' ([2017.0063632](#))
- Vriendschapsbanden ([2014.0006837](#))
- Visie op communicatie van Haarlemmermeer ([2012.29134](#))
- Citymarketingvisie 2017-2020 ([2016.0058345](#))
- Toerisme, evenementen en promotie Haarlemmermeer 2020-2025 ([2020.0000380](#))
- Nota Dienstverlening 2010-2014 ([2010.0048491](#))
- Nota Verbetering Digitale Dienstverlening en IT-innovatie ([2017.0021302](#))
- Reglement Verordening gegevensverstrekking Basisregistratie personen gemeente Haarlemmermeer ([2019.0026890](#))
- Basisregistratie Grootchalige Topografie BGT ([2013.0086428](#))
- Kadernota Integrale Veiligheid ([2018.0042518](#))
- Vaststellen beleidsregel 'Briefadres Haarlemmermeer 2018' ([2018.0038684](#))
- Reglement burgerlijke stand ([2019.0026886](#))
- Reglement van Orde gemeenteraad 2019 ([2018.0081485](#))
- Legesverordening en tarieventabel 2020 ([2019.0058061](#))

Beleidsdoel A: Het goed functioneren en faciliteren van formele gemeentelijke organen (gemeenteraad, college van burgemeester en wethouders, burgemeester en rekenkamercommissie).

Wat willen wij bereiken en wat gaan wij daarvoor doen?

Activiteiten

1. Het faciliteren van de bestuursorganen van de gemeente
2. Het faciliteren van de Rekenkamercommissie
3. Het voorbereiden en houden van verkiezingen

Toelichting

1. Het faciliteren van de bestuursorganen van de gemeente

Het gemeentebestuur bestaat uit drie bestuursorganen, te weten: de gemeenteraad, het college van burgemeester en wethouders en de burgemeester.

De gemeenteraad is het hoogste orgaan van de gemeente en heeft volksvertegenwoordigende, kaderstellende en controlerende rollen om in te vullen. Deze rollen komen terug in de besluitvorming van de raad en zijn tevens de basis voor de neutrale ondersteuning en facilitering door zijn eigen apparaat, de griffie. De gemeenteraad streeft op diverse manieren transparantie van zijn besluitvorming na. De raadsvoorstellen en raadsbesluiten zijn op de website terug te vinden. Dezelfde openbaarheid geldt voor de raadspleinvergaderingen. De griffie ondersteunt tevens de burgemeester als voorzitter van de raad.

Het college van burgemeester en wethouders en de burgemeester worden ondersteund door de ambtelijke organisatie onder leiding van de gemeentesecretaris en zijn directieteam.

2. Het faciliteren van de Rekenkamercommissie

De Rekenkamercommissie (RKC) doet onafhankelijk onderzoek naar een beter bestuur voor de samenleving van de gemeente

Haarlemmermeer. Jaarlijks neemt de RKC twee tot drie onderwerpen ter hand en verricht twee tot drie vervolgonderzoeken. Vervolgonderzoeken brengen in beeld of de aanbevelingen uit een eerder verricht onderzoek zijn opgevolgd.

De RKC laat zich hierbij leiden door de volgende principes:

- Wij handelen autonoom en zijn dienstbaar aan de raad.
- Wij verbreden het beeld van bestuurders en voeden een goed debat.
- Wij werken zorgvuldig en koesteren onze relaties.
- Wij gebruiken uiteenlopende methoden en blijven ons ontwikkelen.
- Wij analyseren scherp en zijn opbouwend in onze adviezen.

De commissie bestaat uit vijf externe leden en een ambtelijk secretaris. De RKC wordt ondersteund door een klankbordgroep uit de raad. Deze klankbordgroep bestaat uit vijf raadsleden, de burgemeester en de griffier. Informatie over de RKC en de uitgevoerde onderzoeken zijn te vinden op de [website](#) van de RKC.

3. Het voorbereiden en houden van verkiezingen

Op 17 maart 2021 worden verkiezingen voor de Tweede Kamer gehouden. Bij de organisatie van deze verkiezingsdag wordt rekening gehouden met de resultaten uit de onder de stembureauleden gehouden enquête. Voor 2022, 2023 en 2024 staan respectievelijk de verkiezingen voor de gemeenteraad, de gecombineerde verkiezingen voor Provinciale Staten, het algemeen bestuur van de Waterschappen en die voor het Europees Parlement gepland.

Tabel 7 Wat mag het kosten?

(Bedragen × € 1.000)		JR2019	2020	2021	2022	2023	2024
Beleidsdoel A: Het goed functioneren en faciliteren van formele gemeentelijke organen (gemeenteraad, college van burgemeester en wethouders, burgemeester en rekenkamercommissie).	Baten	123	-	-	-	-	-
	Lasten	8.680	6.719	6.777	6.766	6.757	6.757
	Saldo	-8.557	-6.719	-6.777	-6.766	-6.757	-6.757

Toelichting op de verschillen ten opzichte van het voorgaande jaar

Verschillen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	2021	2022	2023	2024
Lasten				
Verkiezingen	-220	-	-	-
Kapitaallasten	137	-	-	-
Overig	25	11	9	-
Totaal Lasten	-58	11	9	-

Lasten

In 2020 waren geen verkiezingen voorzien en daarom minder uitgaven begroot. Vanaf 2021 staat er een verkiezing per jaar gepland. Op 17 maart 2021 worden verkiezingen voor de Tweede Kamer gehouden. Voor 2022, 2023 en 2024 staan respectievelijk de verkiezingen voor de gemeenteraad, de gecombineerde verkiezingen voor Provinciale Staten, het algemeen bestuur van de waterschappen en die voor het Europees Parlement gepland.

Als gevolg van wijzigingen in de investeringen is sprake van een mutatie op de kapitaallasten op dit beleidsdoel.

Beleidsdoel B: Wederzijdse betrokkenheid bij de besluitvorming en onze kennis over onze lokale samenleving vergroten.

Wat willen wij bereiken en wat gaan wij daarvoor doen?

Wij gaan door met intensief participeren met onze inwoners, ondernemers en vertegenwoordigers van (maatschappelijke) organisaties. Bijvoorbeeld bij de voorbereiding van de Omgevingswet en om de energietransitie tot stand te brengen, is inbreng, draagvlak en betrokkenheid vanuit de samenleving van belang. Wij passen de manier waarop wij doelgroepen betrekken meer aan bij de leefstijl van de doelgroep en maken daarom gebruik van diverse instrumenten. Naast analoge manieren en al bekende digitale werkvormen (werksessies, enquêtes, inspraakronden, dialogen) ontwikkelen wij meer digitale instrumenten om een groot bereik te krijgen, toegesneden op de doelgroep.

Wij versterken het gebiedsgericht werken. Wij blijven zorgen voor de verbinding tussen diverse opgaven in een gebied. Wij zorgen voor een continu gesprek tussen gemeente, bestuur en inwoners, ondernemers en (maatschappelijke) organisaties omdat dit van essentieel belang is om te bepalen wat er leeft, welke doelen er op lange termijn zijn voor het gebied en hoe die worden vertaald in middellange termijn

prioriteiten en (korte termijn) acties. Het digitaal gebiedsprogramma benutten wij om dit te borgen. Ook andere instrumenten zetten wij in zoals het kennisniveau van het gebied versterken door informatiemarkten en door onderhoud van het netwerk in het gebied in samenhang met de dorps- en wijkraden.

Activiteiten

1. Het doen van generiek onderzoek
2. Het stimuleren van participatie bij beleidsvorming en uitvoering
3. Het onderhouden en faciliteren van adviesorganen ter ondersteuning van de gemeenteraad
4. Het bieden van informatie aan inwoners en ondernemers
5. Het ondersteunen van de jongerengemeenteraad en kinderraad

Toelichting

1. *Het doen van generiek onderzoek*
De gemeente Haarlemmermeer is dynamisch en divers. Kennis van de verschillende gebieden en de ontwikkeling van onze bevolking zijn cruciaal om beleid op maat te kunnen ontwikkelen. Om het onderzoek zo effectief en efficiënt mogelijk in te

zetten, werken wij met een onderzoeksprogramma. Wij bouwen gestaag aan een lokale kennisinfrastructuur en een accuraat gegevensbeheer. Zodat ons beleid toegerust is op veranderingen in leefsituatie, wensen en behoeften van onze inwoners, ondernemers en (maatschappelijke) organisaties. De publicatiereeksen *Kijk op de Wijk* en *Staat van Haarlemmermeer* zijn voorbeelden van deze programmatische aanpak. De te onderzoeken onderwerpen worden vastgesteld op basis van de accenten en prioriteiten van het collegeprogramma.

2. Het stimuleren van participatie bij beleidsvorming en uitvoering

Bij beleidsontwikkeling en uitvoering maken wij graag gebruik van de kennis en ervaring van onze inwoners, ondernemers en (maatschappelijke) organisaties. Wij geven alle belangen een stem en zorgen ervoor dat wij luisteren naar de diversiteit aan geluiden. Bij participatie, waar kennis en innovatie een rol spelen, nodigen wij inwoners, ondernemers en vertegenwoordigers van (maatschappelijke) organisaties gericht uit, waarbij wij oog hebben voor de diversiteit van belangen.

3. Het onderhouden en faciliteren van adviesorganen ter ondersteuning van de gemeenteraad

De gemeenteraad bestaat uit 39 leden, die zich verenigd hebben in elf fracties.

De gemeenteraad kent een aantal commissies en werkgroepen, die allen tot doel hebben het functioneren van en de besluitvorming door de raad te ondersteunen, te faciliteren of voor te bereiden. Dit zijn het Presidium, het Seniorenconvent, de Auditcommissie, de Werkgroep Werkwijzen Raad, de werkgroep Communicatie, de werkgroep Omgevingswet, de werkgroep AM-MRA en de werkgeverscommissies

van de griffier en de burgemeester. De griffie ondersteunt deze en alle overige activiteiten van de gemeenteraad en bewaakt de wettelijke en lokale kaders waarbinnen de raad wordt geacht te functioneren. Alle stukken die bij de Raadspleinvergaderingen horen, zijn toegankelijk via de [website](#) en het zich daar bevindende archief.

De openbare raadspleinvergaderingen van de gemeenteraad worden via webcasting/ livestreaming uitgezonden op internet. De activiteiten *Ervaar de Raad*, *Raadslid in de Klas* en *De Raad Fietst* worden voortgezet, evenals het *Haarlemmermeers Scholieren Debattoernooi*.

4. Het bieden van informatie aan inwoners en ondernemers

De gemeente Haarlemmermeer is toegankelijk, transparant en actueel. Wij communiceren in heldere taal, tijdig en op maat gesneden. Wij blijven onderzoeken hoe en wanneer wij met zowel offline als online middelen, zoveel mogelijk inwoners, ondernemers en relevante doelgroepen kunnen bereiken en kunnen oproepen tot deelname aan die participatieprocessen waar dit nodig of gewenst is.

5. Het ondersteunen van de jongerengemeenteraad en kinderraad

De jongerengemeenteraad wordt door de griffie ondersteund bij het organiseren van zijn vergaderingen en zijn contacten met de gemeenteraad. De inhoudelijke en overige ondersteuning wordt geleverd door de ambtelijke organisatie en de onafhankelijke begeleider. De griffie ondersteunt de raads werkgroep Communicatie bij het organiseren van de *Dag van de Kinderraad*. De uitvoering van de besluiten van de kinderraad wordt verzorgd door de ambtelijke organisatie. De jaarlijks daarbij nieuw gekozen kinderburgemeester wordt ook ondersteund door de ambtelijke organisatie.

Tabel 8 Wat mag het kosten?

(Bedragen x € 1.000)

		JR2019	2020	2021	2022	2023	2024
Beleidsdoel B: Wederzijdse betrokkenheid bij de besluitvorming en onze kennis over onze lokale samenleving vergroten.	Baten	-	-	-	-	-	-
	Lasten	343	352	252	252	252	252
	Saldo	-343	-352	-252	-252	-252	-252

Toelichting op de verschillen ten opzichte van het voorgaande jaar

Verschillen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen x € 1.000; min = nadeel)	2021	2022	2023	2024
Lasten				
Strategisch adviseur Participatie	102	-	-	-
Overig	-2	-	-	-
Totaal Lasten	100	-	-	-

Lasten

Bij de Voorjaarsrapportage 2019 is er budget beschikbaar gesteld voor de continuering van inzet van een strategisch adviseur Participatie voor de periode tweede helft 2019 en 2020. Met ingang van 2021 is deze functie niet meer gefaciliteerd en valt dit budget vrij.

Beleidsdoel C: Het behartigen van de belangen van Haarlemmermeer buiten de gemeentegrenzen en het versterken van de bestuurlijke samenwerking.

Wat willen wij bereiken en wat gaan wij daarvoor doen?

Haarlemmermeer richt de ogen en oren op de regio en het nationale speelveld. Dit om de belangen van haar inwoners, ondernemers en (maatschappelijke) organisaties te behartigen. Daarbij werken wij op onze primaire gemeentelijke taken steeds vaker samen met partijen en partners. Dit doen wij onder andere op de pijlers: economie, ruimte en sociaal. Het gemeentebestuur wil voor inwoners, ondernemers en (maatschappelijke) organisaties een gezaghebbende positie innemen in het publieke en bestuurlijke debat. Dat betekent een herkenbaar geluid, aansprekend verhaal én ontvankelijk zijn voor signalen van anderen. Met dat laatste verrijken wij het beleid en de uitvoering en daartoe zetten wij communicatie in als strategisch instrument. Indien nodig hebben wij (lobby)expertise in huis om proactief te handelen of snel te reageren.

Activiteiten

1. Het deelnemen aan bestuurlijke samenwerkingsverbanden
2. Het onderhouden van de stedenband(en)
3. Het ontplooien van activiteiten ten behoeve van Citymarketing

Toelichting

1. Het deelnemen aan bestuurlijke samenwerkingsverbanden

Haarlemmermeer ziet het belang van samenwerking om haar doelen te kunnen realiseren. Het bestuurlijk vertegenwoordigd zijn in samenwerkingsverbanden is een voorwaarde om de inbreng van Haarlemmermeer en de regio, waar wij deel van uitmaken, te waarborgen. Een goede afstemming tussen de agenda's, de ambities, de samenwerkingsverbanden en de posities die wij willen en kunnen vervullen, is

daarom van belang. Zo kunnen wij de effectiviteit van onze inzet verhogen.

Wij blijven actief in het AM, de Vervoerregio Amsterdam, MRA, de G40-stedennetwerk en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten.

2. Het onderhouden van de stedenband

Sinds 1992 heeft de gemeente Haarlemmermeer een vriendschapsband met Cebu-City op de Filipijnen. Deze wordt, in opdracht van de gemeenteraad, vormgegeven door de Stichting Vriendschapsband Haarlemmermeer – Cebu. De belangrijkste doelstellingen zijn het uitwisselen van kennis en ervaring, het concreet ondersteunen bij maatschappelijke projecten in Cebu onder regie van lokale organisaties, het kweken van interesse voor elkaars cultuur en het bevorderen van contacten tussen scholen, bedrijven en lokale overheden. Het is de opdracht aan de stichting om de inwoners van Haarlemmermeer te informeren over de activiteiten. Dit gebeurt met regelmaat in de lokale krant en via de gemeentelijke nieuwskanalen. De vriendschapsband wordt iedere vijf jaar geëvalueerd.

3. Het ontplooien van activiteiten ten behoeve van Citymarketing

De Citymarketingvisie 2017-2020 is onder de noemer Promotie geïntegreerd in het nieuwe Toerisme, Evenementen en Promotiebeleid 2020-2025 (2020.0000380).

De focus ligt op de volgende doelgroepen: inwoners, regionale bezoekers, zakelijke bezoekers, internationale bezoekers en evenementenbezoekers. Promotie geeft direct uitvoering aan de beleidsdoelstellingen van het toerismebeleid. Wij zetten in op het aanbod aan vrijetijdsactiviteiten, evenementen, voorzieningen in de gemeente Haarlemmermeer, het

bevorderen van de waterrecreatie, de beleving van de oude en nieuwe landschappen en de

culturele, historische, architectonische parels van de gemeente.

Tabel 9 Wat mag het kosten?

(Bedragen x € 1.000)		JR2019	2020	2021	2022	2023	2024
Beleidsdoel C: Het behartigen van de belangen van Haarlemmermeer buiten de gemeentegrenzen en het versterken van de bestuurlijke samenwerking.	Baten	0	-	-	-	-	-
	Lasten	629	868	894	894	894	894
	Saldo	-628	-868	-894	-894	-894	-894

Toelichting op de verschillen ten opzichte van het voorgaande jaar

Verschillen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen x € 1.000; min = nadeel)	2021	2022	2023	2024
Lasten				
Overig	-27	-	-	-
Totaal Lasten	-27	-	-	-

Beleidsdoel D: Wij zijn goed bereikbaar voor inwoners, ondernemers en instellingen en open, deskundig en duidelijk in onze contacten.

Wat willen wij bereiken en wat gaan wij daarvoor doen?

Haarlemmermeer wil een betrouwbare, dienstbare en daadkrachtige overheid zijn. Waar mogelijk bieden wij maatwerk-dienstverlening aan de doelgroepen die dat nodig hebben. De gemeente is via meerdere kanalen bereikbaar. Het is onze ambitie slimmer en meer digitaal te werken. De ontwikkeling naar een 'digitale overheid' is niet vrijblijvend. Op landelijk niveau zijn hierover bestuurlijke afspraken gemaakt. Ook

landelijke wet- en regelgeving, technologische innovaties en de hoge verwachtingen van inwoners maken digitalisering steeds belangrijker. Het blijft belangrijk de menselijke maat vast te houden. Uitgangspunt is dat dienstverlening persoonlijk en relevant is. Inwoners, ondernemers en vertegenwoordigers van (maatschappelijke) organisaties zijn de ogen en oren van onze gemeente. Wij gebruiken hun vragen, suggesties of klachten bij de afwegingen in het kader van onze bereikbaarheid en dienstverlening.

Tabel 10

Omschrijving	Eenheid	Indicator	Bron	Metingen		Streefwaarden/ prognose	
				2018	2019	2020	2021
Bezoeken balie	Aantal	Lokaal	Q-matic	121.000	97.050	110.000	110.000
Telefoontjes callcenter	Aantal	Lokaal	Linc/Anywhere	152.000	135.000	130.000	120.000
Bezoeken website	Aantal	Lokaal	Google Analytics	688.000	675.859	710.000	775.000

Activiteiten

1. Wij zijn bereikbaar via balie, telefoon, internet en sociale media
2. Wij leveren onze diensten steeds meer digitaal en waar gewenst persoonlijk
3. Wij staan in contact met onze inwoners, ondernemers en vertegenwoordigers van (maatschappelijke) organisaties volgens een gebiedsgerichte werkwijze
4. Wij geven waar mogelijk direct en correct antwoord op vragen via alle kanalen
5. Wij staan voor kwaliteit en handelen meldingen, aanvragen, producten en diensten adequaat en binnen de gestelde termijn af

Toelichting

1. Wij zijn bereikbaar via balie, telefoon, internet en sociale media
Wij streven er naar een laagdrempelig en toegankelijke gemeente te zijn. De menselijke maat is daarbij onmisbaar. Ook streven wij naar een eenvoudige en snelle vindbaarheid op internet en toereikende bereikbaarheid voor telefonie, onlinemogelijkheden en onze loketten. Wij sluiten zoveel mogelijk aan bij de behoeften van inwoners, ondernemers en (maatschappelijke) organisaties.

2. Wij leveren onze diensten steeds meer digitaal en waar gewenst persoonlijk

Ook in 2021 werken wij verder aan de projecten en initiatieven vanuit het in 2018 gestarte Programma Digitale dienstverlening.

Voorbeelden hiervan zijn:

- het waar mogelijk verbeteren of nieuw ontwikkelen van e-formulieren voor op de website;
- gebruik kunnen maken van digitale kaartinformatie (locatie specifieke informatie). Daar kunnen inwoners, ondernemers en vertegenwoordigers van (maatschappelijke) organisaties activiteiten, meldingen, beleid, wet- en regelgeving of andere informatie over de fysieke leefomgeving opzoeken. Hiermee lopen wij vooruit op de doelstellingen van de Omgevingswet;
- het digitaliseren van afhandelprocessen (van meldingen of aanvragen);
- het voldoen aan (landelijke) wettelijke verplichtingen en bestuurlijke afspraken op het gebied van digitale dienstverlening.

De persoonlijke dienstverlening aan de balies blijft altijd mogelijk. Specifieke doelgroepen die niet in staat zijn naar een servicecentrum te komen voor een reisdocument, worden in het verzorgingstehuis of detentiecentrum geholpen. Verder worden aan de telefoon inwoners met al hun vragen persoonlijk geholpen, ook een melding openbare buitenruimte of een hulpvraag voor het sociale domein kan telefonisch worden ingediend.

3. Wij staan in contact met onze inwoners, ondernemers en vertegenwoordigers van (maatschappelijke) organisaties volgens een gebiedsgerichte werkwijze

Gebiedsmanagers blijven de verbindende schakels in de zes gebieden van onze gemeente.

Zij zorgen voor verbinding tussen thema's die spelen in een gebied zowel bij inwoners, ondernemers en vertegenwoordigers van (maatschappelijke)organisaties als binnen de gemeentelijk organisatie. Die samenhang maken zij zichtbaar met de externe gesprekspartners in het digitaal gebiedsprogramma. Door eenduidige inzet van diverse participatie instrumenten bereiken zij de juiste doelgroep op een voor die doelgroep passende wijze. Denk hierbij aan informatiemarkten en nieuwsbrieven en de inzet van digitale tools.

4. Wij geven waar mogelijk direct en correct antwoord op vragen via alle kanalen

In onze dienstverlening werken wij met digitale selfservice, op maat gesneden informatie op onze website en persoonlijk contact via telefonie en de balie. Wij stimuleren het gebruik van de digitale selfservice en de informatie op onze website. Wij zetten bij telefonie zoveel mogelijk in op een directe eerstelijns beantwoording. De informatie en berichten op de onlinemogelijkheden, de correspondentie met inwoners, ondernemers en vertegenwoordigers van (maatschappelijke) organisaties en de communicatie via de loketten, worden zoveel mogelijk op elkaar afgestemd.

5. Wij staan voor kwaliteit en handelen meldingen, aanvragen, producten en diensten adequaat en binnen de gestelde termijn af

Wij leveren, binnen de wettelijke kaders en ons beleid, het gevraagde product of dienst. Herkenbaar daarbij is oog voor de menselijke maat, duidelijke taal en heldere communicatie.

Tabel 11 Wat mag het kosten?

(Bedragen x € 1.000)

		JR2019	2020	2021	2022	2023	2024
Beleidsdoel D: Wij zijn goed bereikbaar voor inwoners, ondernemers en instellingen en open, deskundig en duidelijk in onze contacten.	Baten	2	-	-	-	-	-
	Lasten	962	1.001	836	631	631	631
	Saldo	-960	-1.001	-836	-631	-631	-631

Toelichting op de verschillen ten opzichte van het voorgaande jaar

Verschillen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen x € 1.000; min = nadeel)	2021	2022	2023	2024
Lasten				
Gewijzigde verdeling van personeelslasten	208	-	-	-
Inzet servicezuil en verlagen bezetting receptie	-40	65	-	-
Webcare	-	140	-	-
Overig	-3	-	-	-
Totaal Lasten	165	205	-	-

Lasten

Als gevolg van een gewijzigde verdeling van personeelslasten over de beleidsdoelen is sprake van een lagere doorbelasting in 2021 op dit beleidsdoel.

In het kader van de ombuigingen is in de begroting van 2021 € 70.000 opgenomen voor de aanschaf van een servicezuil wat zal leiden tot een jaarlijkse personele besparing van € 30.000, per saldo is de begroting van 2020 daarmee lager dan in 2021. De servicezuil zal vanaf 2022 € 5.000 aan onderhoudskosten met zich meebrengen, waardoor de begroting van 2021 € 65.000 hoger is dan de begroting van het jaar 2022.

In Voorjaarsrapportage 2020 is incidenteel budget aangevraagd voor 2020 en 2021 voor webcare als aanvullend communicatiekanaal met inwoners en ondernemers. Op basis van de ervaringen in 2020 en de ontwikkelingen van de sociale media zal in het eerste kwartaal van 2021 worden bezien of webcare structureel een aanvullend kanaal dient te worden.

Beleidsdoel E: Wij beheren betrouwbare basisregistraties en leveren diensten en producten van burgerzaken en de burgerlijke stand.

Wat willen wij bereiken en wat gaan wij daarvoor doen?

Onze dienstverlening gaan wij dereguleren, dat wil zeggen van minder regels voorzien. Wij gaan door op de ingeslagen weg met het verminderen van administratieve lasten voor inwoners, ondernemers en vertegenwoordigers van (maatschappelijke) organisaties. Een voorbeeld van een vereenvoudigd proces is de mogelijkheid om online, met DigiD, via de website, een paspoort of ID-kaart als vermist te laten registreren. Deze melding is dus niet meer afhankelijk van onze openingstijden en kan nu ook vanaf een vakantieadres, bijvoorbeeld bij diefstal van een paspoort, worden doorgevoerd. Door deze 24/7 registratiemogelijkheid wordt de kans op misbruik verkleind. In dit verband streven wij ook naar eenmalige opslag en meervoudig gebruik van gegevens. Waar het juridisch toegestaan en technisch mogelijk is, willen wij basisregistraties met elkaar verbinden en ontsluiten voor gebruik door inwoners, ondernemers en overheidsorganisaties.

De Basisregistratie Personen (BRP) is dé basisregistratie voor persoonsgegevens. Van iedere levensloop registreren wij administratief de belangrijkste aspecten, zoals geboorte, gezag, verhuizing, vertrek naar het buitenland, huwelijk en overlijden. De BRP vormt de basis voor afgifte

van reisdocumenten, rijbewijzen, verklaringen en uittreksels, alsmede voor de stempas bij verkiezingen.

Daarnaast wordt de data uit de BRP verplicht gebruikt binnen de gehele overheid. Wij zorgen ervoor dat de BRP actueel is. Hierbij werken wij samen met overheidsdiensten, afnemers en ketenpartners.

Om de dienstverlening van de gemeente te verbeteren, efficiënter te werken en beter onderbouwde beleidskeuzes te maken, ontsluiten wij informatie met een geografische component over de Haarlemmermeerse woon-, werk-, en leefomgeving voor iedereen met een digitale kaart.

Door het verzamelen, beheren en ontsluiten van betrouwbare informatie met behulp van moderne technieken, ondersteunen en bevorderen wij de interactie en de transparantie. Hierbij werken wij professioneel (participatief/dienstverlenend) samen met alle belanghebbenden aan besluit- en beleidsvorming. Hiermee dragen wij bij aan het realiseren van de (digitale) randvoorwaarden voor onder andere de invoering van de Omgevingswet. In de Omgevingswet worden de regels voor ruimtelijke projecten gebundeld en vereenvoudigd zoals bestaande wetten op het gebied van bouwen, milieu, water, ruimtelijke ordening en natuur. Het streven is dat in 2024 alle beschikbare

informatie, benodigd voor een ruimtelijk plan, met één klik op de kaart beschikbaar is.

Tabel 12

Omschrijving	Bron	Meting	Streefwaarden/ prognose	
		2019	2020	2021
Percentage score inhoud BRP	Jaarlijkse zelfevaluatie	99,77	99,8	99,8
Percentage score processen BRP	Jaarlijkse zelfevaluatie	94,37 ¹	>90	>90
Percentage score processen BRP	Gecombineerde score met ENSIA	85,45		
Percentage score reisdocumenten ingezetenen	Jaarlijkse zelfevaluatie	85,28 ¹	>90	>90
Percentage score reisdocumenten ingezetenen	Gecombineerde score met ENSIA	86,2		
Percentage score reisdocumenten niet-ingezetenen	Jaarlijkse zelfevaluatie	93,07 ¹	>90	>90
Percentage score reisdocumenten niet-ingezetenen	Gecombineerde score met ENSIA	91,65		

¹ Voor 2019 zijn voor een juist vergelijk met voorgaande jaren en de prognoses zowel de scores van de vragenlijsten zelfevaluaties Burgerzaken als de gecombineerde score met ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit) opgenomen. Op het onderdeel reisdocumenten is, ondanks de aanpassingen naar aanleiding van de kanttekeningen 2018 de score relatief gezien laag. Dit is met name het gevolg van de wijzigingen in de reikwijdte en de vraagstelling bij de evaluatie 2019. De gesignaleerde aandachtspunten zijn opgepakt en grotendeels begin 2020 opgelost.

Activiteiten

1. Het beheren van de Basis Registratie Personen (BRP) en het leveren van producten en diensten vanuit de BRP
2. Het beheren van de registers burgerlijke stand.
3. Het verstrekken van paspoorten, Nederlandse Identiteitskaarten en DigiD's aan Nederlanders woonachtig in het buitenland via de Gemeentebalie Schiphol.
4. Het centraal inschrijven van vluchtelingen voor het Centraal Orgaan Asielzoekers en het leveren van een bijdrage aan de landelijke Commissie BRP
5. Het actueel houden van de bestaande (Basis)registraties met een geografische component
6. Het anticiperen op de komst van de Omgevingswet

Toelichting

1. *Het beheren van de BRP en het leveren van producten en diensten vanuit de BRP*
Wij zorgen dat de BRP actueel en betrouwbaar is en aan de wettelijke eisen voldoet. Bij gereede twijfel aan de juistheid van de gegevens in de BRP, bijvoorbeeld uit eigen waarneming of op basis van een signaal van een afnemer, verrichten wij een basisonderzoek. Indien noodzakelijk volgt, al dan niet in samenwerking met ketenpartners, een verder onderzoek in het kader van fraudebestrijding. Door het (intern) opleiden van een aantal medewerkers hebben we hiervoor de slagkracht vergroot. Wij blijven onderzoek doen naar verbetering van de BRP en de uitbreiding van de digitale dienstverlening. Hierbij zoeken wij, zoveel mogelijk, aansluiting bij landelijke ontwikkelingen, innovaties en successen.

2. *Het beheren van de registers burgerlijke stand*
Medewerkers van burgerzaken worden door het college benoemd tot ambtenaar van de burgerlijke stand en beëdigd door de rechter. Wij zijn belast met het opmaken van akten van geboorte (erkenning en naamkeuze), huwelijk en overlijden en het toevoegen van latere vermeldingen aan akten, zoals bijvoorbeeld beschikkingen van echtscheiding, naamswijziging of adoptie. Wij zorgen voor de toegankelijkheid van de gegevens door middel van verstrekken van uittreksels en afschriften. Akten van de burgerlijke stand vormen de basis van de gegevens in de BRP. Wij voltrekken huwelijken en partnerschapsregistraties en hebben de regie over alle zaken die te maken hebben met huwelijken en partnerschapsregistraties die door de buitengewoon ambtenaren van de burgerlijke stand worden voltrokken

3. *Het verstrekken van paspoorten, Nederlandse Identiteitskaarten en DigiD's aan Nederlanders woonachtig in het buitenland via de Gemeentebalie Schiphol*
Op basis van een met het Rijk en de gemeente Amsterdam gesloten convenant verzorgen wij tot 1 januari 2021 de exploitatie van genoemde balie en hebben hierover regelmatig afstemming met genoemde partijen. Wij onderzoeken in samenspraak met de convenantpartijen of de balie blijvend in een behoefte voorziet en verantwoord kan worden geëxploiteerd. Op basis hiervan neemt het Rijk een besluit over de voortzetting van deze balie.

4. Het centraal inschrijven van vluchtelingen voor het Centraal Orgaan Asielzoekers (COA) en het leveren van een bijdrage aan de landelijke Commissie BRP

De afspraken met het COA en de commissie BRP continueren wij in 2021. Dit impliceert dat wij het centraal inschrijven van vluchtelingen en deelnemen aan genoemde commissie voortzetten.

5. Het actueel houden van de bestaande basisregistraties met een geografische component

Wij winnen informatie met een geografische component gecentraliseerd en op eenduidige wijze in en gebruiken deze voor meerdere toepassingen. Wij houden de reeds bestaande basisregistraties met een geografische component actueel op een technisch veilige manier. Voorbeelden hiervan zijn de Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT), de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG), de Basisregistratie Ondergrond (BRO) en de Basisregistratie Kadaster (BRK). De BGT is de gedetailleerde [digitale kaart](#) van Nederland, waarin onder anderen gebouwen, wegen, water, spoorlijnen en groen eenduidig zijn vastgelegd. De BAG omvat gegevens over alle gebouwen en adressen in Nederland. De BRO is een nieuwe

basisadministratie voor gegevens over de ondergrond en de daarin aanwezige hulpbronnen, die gefaseerd wordt ingevoerd. De BRK bevat onder andere kadastrale aanduidingen van onroerende zaken en appartementen, rechten (met uitzondering van erfdiensbaarheden) en kadastrale grootte van een perceel.

Zowel voor de BAG, de BGT als voor de BRO worden op basis van de audit systematiek ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit) controles uitgevoerd. Door deze eenduidige en gecombineerde systematiek worden de informatieveiligheid en privacy van burgers gewaarborgd. Tevens krijgen wij meer overzicht over de stand van zaken van de informatieveiligheid en kunnen wij hier beter op sturen

6. Het anticiperen op de komst van de Omgevingswet

Op het gebied van gegevensbeheer anticiperen wij op de Omgevingswet via het Digitaal Stelsel Omgevingswet. Hiervoor ontwikkelen wij voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet een centraal 'Geo-loket', waar we Geo-informatie beschikbaar stellen aan inwoners en ondernemers.

Tabel 13 Wat mag het kosten?

(Bedragen x € 1.000)		JR2019	2020	2021	2022	2023	2024
Beleidsdoel E: Wij beheren betrouwbare basisregistraties en leveren diensten en producten van burgerzaken en de burgerlijke stand.	Baten	3.159	3.003	3.081	1.975	1.682	2.761
	Lasten	5.284	6.017	6.097	4.939	4.823	5.656
	Saldo	-2.124	-3.013	-3.016	-2.964	-3.141	-2.895

Toelichting op de verschillen ten opzichte van het voorgaande jaar

Verschillen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen x € 1.000; min = nadeel)	2021	2022	2023	2024
Baten				
Documenten Burgerzaken	78	-161	-293	1.079
Gemeentebalie Schiphol	-	-945	-	-
Overig	0	0	0	0
Totaal Baten	78	-1.106	-293	1.079
Lasten				
Gewijzigde verdeling van personeelslasten	-119	-	-	-
Documenten Burgerzaken	-62	181	89	-862
Dienstverlening burgerzaken, receptie gemeentehuis	50	25	-	-
Gemeentebalie Schiphol	-	950	-	-
Overig	50	2	27	29
Totaal Lasten	-81	1.158	116	-833

Baten

In de Voorjaarsrapportage 2020 heeft een structurele bijstelling van de baten en de lasten plaatsgevonden van de Documenten Burgerzaken. Voor de afgifte van documenten burgerzaken geldt voor de periode 2020 tot en met 2023 dat er minder inkomsten zijn. Hier staan lagere afdrachten aan het Rijk en personele lasten tegenover. Dit als gevolg van de introductie van het reisdocument met een geldigheidsduur van tien jaar. Daarnaast is sprake van jaarlijkse fluctuaties op basis van de voor dat jaar geprognosticeerde aantallen producten. In 2024 nemen de inkomsten en de afdrachten weer substantieel toe vanwege het verstrijken van de eerste periode van tien jaar.

Voor de Gemeentebalie Schiphol zijn er vanaf 2022 geen baten en lasten in de begroting opgenomen, omdat er nog geen duidelijkheid is over de continuering van de Gemeentebalie Schiphol. In het convenant dat is afgesloten met het Rijk voor de Gemeentebalie Schiphol is aangegeven dat uiterlijk 1 oktober 2020 een besluit moet zijn genomen over de voortzetting van deze balie na 2020.

Lasten

Als gevolg van een gewijzigde verdeling van personeelslasten over de beleidsdoelen is sprake van extra doorbelasting in 2021 op dit beleidsdoel.

Zie voor een toelichting op de post Documenten Burgerzaken de toelichting bij de baten.

In het kader van de ombuigingen in de Voorjaarsrapportage 2020 worden het aantal avondopenstellingen in het gemeentehuis teruggebracht naar één avond en reduceren en uniformeren wij de openingstijden van de servicecentra te Halfweg en Nieuw-Vennep naar drie dagen en één avondopenstelling.

Zie voor een toelichting op de post Gemeentebalie Schiphol de toelichting bij de baten.

Totaaloverzicht: Wat mag het kosten?

Tabel 14

Bedragen × € 1.000.		JR2019	2020	2021	2022	2023	2024
Er kunnen afrondingsverschillen optreden.							
Bestuur, samenleving en publiekscontact							
Het borgen van democratische en transparante besluitvorming en excellente dienstverlening aan inwoners, instellingen en ondernemers.	Baten	3.285	3.003	3.081	1.975	1.682	2.761
	Lasten	15.896	14.956	14.857	13.482	13.358	14.191
Saldo van baten en lasten (B-L)	Saldo	-12.611	-11.953	-11.776	-11.507	-11.676	-11.429
Reservemutaties	Onttrekking	-	-	-	-	-	-
	Storting	-	-	-	-	-	-
Resultaat (Saldo+O-S)	Saldo	-12.611	-11.953	-11.776	-11.507	-11.676	-11.429

Uitsplitsing per beleidsdoel

Beleidsdoel A: Het goed functioneren en faciliteren van formele gemeentelijke organen (gemeenteraad, college van burgemeester en wethouders, burgemeester en rekenkamercommissie).	Baten	123	-	-	-	-	-
	Lasten	8.680	6.719	6.777	6.766	6.757	6.757
	Saldo	-8.557	-6.719	-6.777	-6.766	-6.757	-6.757
Beleidsdoel B: Wederzijdse betrokkenheid bij de besluitvorming en onze kennis over onze lokale samenleving vergroten.	Baten	-	-	-	-	-	-
	Lasten	343	352	252	252	252	252
	Saldo	-343	-352	-252	-252	-252	-252
Beleidsdoel C: Het behartigen van de belangen van Haarlemmermeer buiten de gemeentegrenzen en het versterken van de bestuurlijke samenwerking.	Baten	0	-	-	-	-	-
	Lasten	629	868	894	894	894	894
	Saldo	-628	-868	-894	-894	-894	-894

Beleidsdoel D: Wij zijn goed bereikbaar voor inwoners, ondernemers en instellingen en open, deskundig en duidelijk in onze contacten.	Baten	2	-	-	-	-	-
	Lasten	962	1.001	836	631	631	631
	Saldo	-960	-1.001	-836	-631	-631	-631

Beleidsdoel E: Wij beheren betrouwbare basisregistraties en leveren diensten en producten van burgerzaken en de burgerlijke stand.	Baten	3.159	3.003	3.081	1.975	1.682	2.761
	Lasten	5.284	6.017	6.097	4.939	4.823	5.656
	Saldo	-2.124	-3.013	-3.016	-2.964	-3.141	-2.895

Veiligheid

Portefeuillehouder: Schuurmans-Wijdeven

lasten in €	19.002
% totale begroting	4,0%
batens in €	1.001
% totale begroting	0,2%

Maatschappelijk doel:

Inwoners, bezoekers en ondernemers in Haarlemmermeer zijn veilig.

(Bedragen x € 1.000)

	Begroting 2021 baten	% verschil baten t.o.v. begroting 2020	Begroting 2021 lasten	% verschil lasten t.o.v. begroting 2020
Beleidsdoel A: Een veilige woon- en leefomgeving voor inwoners, ondernemers en bezoekers in de gemeente Haarlemmermeer.	1.000	-12%	3.931	20%
01. Verbeteren veiligheidsgevoel in eigen buurt				
02. Versterken van de keten 'zorg-veiligheid'				
03. Aanpak ondermijning / georganiseerde criminaliteit				
04. Integraal samenwerken aan contraterrorisme, extremisme en radicalisering (CTER)				
05. Uitvoeringsprogramma Veiligheid realiseren				
Beleidsdoel B: Het verzekeren van de doelmatige en slagvaardige hulpverlening op het gebied van brandweezorg, crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening.	1	-100%	15.070	-14%
01. Het voorkomen van brand				
02. Deelnemen aan de gemeenschappelijke regeling VRK				
03. Uitvoeren van inspecties op de brandveiligheidsvoorschriften				
04. Goede voorbereiding op crisis en incidenten				
Verbonden partijen				
Beleidsdoel A: Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied				
Beleidsdoel B: Veiligheidsregio Kennemerland (VRK) , Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied				

Straatcoach

Veiligheid

Inwoners, bezoekers en ondernemers in Haarlemmermeer zijn veilig.

In de Kadernota Integrale Veiligheid 2018-2022 (hierna: de Kadernota) zijn de raadsprioriteiten voor veiligheid vastgesteld en uitgewerkt. Haarlemmermeer is een relatief veilige gemeente en dat willen we zo houden. De Kadernota is de basis voor het gemeentelijke veiligheidsbeleid.

De uitvoering van de prioriteiten en de activiteiten in ons veiligheidsbeleid zijn gebaseerd op de volgende beleidsuitgangspunten:

- Eigen verantwoordelijkheid en (zelf)redzaamheid
- Participatie van inwoners en ondernemers
- Integrale ketenaanpak en informatie gestuurd samenwerken
- Dorps- en wijkgericht werken.

In de Kadernota zijn de volgende prioriteiten benoemd:

1. Verbeteren veiligheidsgevoel in eigen buurt
2. Versterken van de keten 'zorg-veiligheid'
3. Aanpak ondermijning / georganiseerde criminaliteit
4. Integraal samenwerken aan contraterrorisme, extremisme en radicalisering.

Binnen de prioriteiten zijn verschillende focuspunten aangebracht. In 2019 zijn daaraan de aanpak van jeugdoverlast, jeugdcriminaliteit, het bezit van wapens en het gebruik van alcohol

en drugs door jongeren toegevoegd. Jaarlijks geven wij in het Uitvoeringsprogramma Veiligheid aan welke acties wij met onze partners ondernemen op het gebied van veiligheid en leefbaarheid. Ook rapporteren wij daarin wat het afgelopen jaar is uitgevoerd en wat de resultaten bij de prioriteiten zijn.

Voor een aantal onderwerpen zijn in het Uitvoeringsprogramma Veiligheid aanvullende indicatoren opgenomen ten opzichte van de onderstaande verplichte BBV-indicatoren.

Tabel 15

Omschrijving	Eenheid	Indicator	Bron	Metingen			
				2016	2017	2018	2019
Verwijzingen Halt	Aantal per 10.000 jongeren	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	223	161	110	162
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	4,2	4,0	4,2	n/b
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	3,2	3,0	2,9	3,3
Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	3,5	3,8	2,7	n/b
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	6,0	5,7	4,8	4,9

Verbonden partijen

Veiligheidsregio Kennemerland (VRK)

In de Wet veiligheidsregio's (Wvr) en de daarop gebaseerde regelingen zijn onder andere eisen gesteld voor de brandweer, de organisatie en taken van de veiligheidsregio's en de crisorganisatie. De VRK levert een bijdrage door het verzekeren van doelmatige en slagvaardige hulpverlening op het gebied van brandweertzorg, crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening.

De brandweer Kennemerland heeft in haar beleidsplan 2019-2022 vier doelstellingen vastgesteld, namelijk:

- Risicobeheersing: focus op voorkant veiligheidsketen
- Flexibele en duurzame inzetbaarheid van onze medewerkers
- Op de juiste schaal en in de juiste netwerken samenwerken
- Vakmanschap: professioneel en taakgericht

Per doelstelling zijn concrete resultaten geformuleerd die in de programmabegroting van de VRK terugkomen. Een belangrijke ontwikkeling is de realisatie van de toekomstbestendige repressieve regionale bluswatervoorziening per 1 januari 2022. Dit vergt ook in 2021 de nodige investeringen.

De koppeling tussen veiligheid en zorg wordt binnen de VRK steeds belangrijker. Wij hebben onze wettelijk plicht om een Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD) in stand te houden ingevuld met het onderbrengen van de GGD in de

VRK. Per 1 januari 2020 is bij de VRK een aantal nieuwe taken belegd, zoals die in het kader van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg, Veilig Thuis (inclusief de Integrale Crisisdienst), het Regionaal Coördinatiepunt Ex-gedetineerden en de Multidisciplinaire Aanpak die voorziet in een bundeling van psychosociale, medische, forensische en justitiële specialisten in de aanpak van kindermishandeling, relationeel geweld en seksueel geweld. De uitwerking van het nieuwe takenpakket op onze bijdrage aan de VRK zal de komende jaren steeds duidelijker worden.

Het Zorg- en veiligheidshuis is ook ondergebracht bij de VRK. Dit is een netwerkorganisatie waarin gemeenten, justitie, politie, justitiële organisaties en zorginstanties intensief samenwerken aan de persoonsgerichte aanpak van complexe problematiek.

Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied

Zie verbonden partijen in [Programma kwaliteit fysieke omgeving](#).

Relevant beleid

- Kadernota Integrale Veiligheid 2018-2022 ([2018.0042518](#))
- Aanpak radicalisering ([2016.0050592](#))
- Uitvoeringsprogramma Veiligheid 2020 ([2019.0058224](#))
- Beleidsregel Wet Bibob 2018 ([2018.0028524](#))
- Damoclesbeleid gemeente Haarlemmermeer 2019 ([2018.0082620](#))
- Beleidsplan Risico- en Crisisbeheersing 2019-2022 Veiligheidsregio Kennemerland ([2018.0080143](#))

Beleidsdoel A: Een veilige woon- en leefomgeving voor inwoners, ondernemers en bezoekers in de gemeente Haarlemmermeer.

Wat willen wij bereiken en wat gaan wij daarvoor doen?

Onder dit beleidsdoel valt de aanpak van de 'sociale veiligheid'. Wij willen bijvoorbeeld het aantal High Impact Crimes, de overlast door personen met verward gedrag, jeugdoverlast en -criminaliteit verminderen. We willen en moeten voorkomen dat de onderwereld structureel verweven raakt met de bovenwereld waardoor de rechtsorde in gevaar kan komen. We willen dat de problematiek met betrekking tot extremisme en radicalisering in onze gemeente klein en beheersbaar blijft. Ook willen we samen met onze veiligheidspartners voor andere veiligheidsthema's, zoals de aanpak van jeugdoverlast en evenementenveiligheid, andere activiteiten uitvoeren die bijdragen aan een veilige woon- en leefomgeving.

Activiteiten

1. Verbeteren veiligheidsgevoel in eigen buurt
2. Versterken van de keten 'zorg-veiligheid'
3. Aanpak ondermijning / georganiseerde criminaliteit
4. Integraal samenwerken aan contraterrore, extremisme en radicalisering (CTER)
5. Uitvoeringsprogramma Veiligheid realiseren

Toelichting

1. Verbeteren veiligheidsgevoel in eigen buurt

Onze focus ligt op de aanpak van woninginbraken, straatroof, overvallen en geweld. Dit zijn de zogenaamde High Impact Crimes (HIC). In het Plan van aanpak High Impact Crimes 2019-2022 zijn onze activiteiten nader geconcretiseerd. Op basis van de onderzoeksresultaten naar onveiligheidsgevoelens in eigen buurt nemen wij in de zes gebiedsplannen en in het Uitvoeringsprogramma veiligheid passende interventies op om het gevoel van veiligheid in eigen buurt te bevorderen daar waar dit achterblijft bij het gemeentelijk gemiddelde. Naast de aanpak van HIC zetten wij in op het verbeteren van de sociale kwaliteit, de fysieke kwaliteit en verkeersveiligheid, alsmede het tegengaan van jeugdoverlast en -criminaliteit.

2. Versterken van de keten 'zorg-veiligheid'

Hierbij leggen wij onze focus op personen met verward gedrag, zorgmijders en mensen die niet op eigen kracht hulp kunnen vragen, kwetsbare inwoners met verminderde zelfredzaamheid en relationeel geweld. Wij investeren op de verbinding en het vertrouwen tussen de verschillende partijen vanuit het zorg- en veiligheidsdomein. We verbeteren de regie op

gemeenschappelijk gedragen plannen. In het Uitvoeringsprogramma Veiligheid zijn onze activiteiten nader geconcretiseerd.

3. Aanpak ondermijning / georganiseerde criminaliteit

Onze focus ligt op de aanpak van woon- en adresfraude, criminele samenwerkingsverbanden, (verouderde) bedrijventerreinen en drugsproductie en -handel. Wij nemen deel aan alle casuïstiek van het Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC) en dragen daar onze signalen van georganiseerde criminaliteit aan. We gaan Outlaw Motor Gangs tegen via een persoonsgerichte en locatiegerichte aanpak. We voeren de beleidsregels van de Wet Bibob (Wet Bevordering Integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur) uit en handhaven ons drugsbeleid. We gaan illegale prostitutie tegen en zorgen voor toezicht bij seks- en escortbedrijven. In het Uitvoeringsprogramma Veiligheid en het plan van aanpak ondermijning 2019-2022 zijn onze activiteiten nader geconcretiseerd.

4. Integraal samenwerken aan contraterrore, extremisme en radicalisering (CTER)

Op basis van de nota Aanpak radicalisering, brief aan de raad Evaluatie Aanpak radicalisering (X2018.59388) en uitgaande van de Kadernota Integrale Veiligheid 2018-2022, ontwikkelen we ons beleid in 2021 door. Wij zorgen voor korte lijnen tussen CTER professionals en een goede informatiedeling en netwerkbenadering. We borgen CTER en polarisatie in beleidsplannen van alle organisaties die een rol hebben in de aanpak. We zorgen voor periodieke afstemming tussen alle intern en extern betrokken partijen. We leggen een focus op het voorkomen van polarisatie en ook op preventie -, detectie - en repressie van radicalisering. In het Uitvoeringsprogramma Veiligheid zijn onze activiteiten nader geconcretiseerd.

5. Uitvoeringsprogramma Veiligheid realiseren

Naast de vier raadsprioriteiten voeren wij samen met onze veiligheidspartners een grote hoeveelheid andere activiteiten uit die bijdragen aan onze maatschappelijke opgave. Het gaat hier bijvoorbeeld om de thema's veilig ondernemen, veilig in en om school en veilige evenementen. Onze handhavers en de wijkagenten spelen hierbij een belangrijke rol door informatie gestuurd te handhaven en gebiedsgericht samen te werken. Ook de actieve participatie van inwoners en ondernemers ontwikkelen wij door.

Tabel 16 Wat mag het kosten?

(Bedragen × € 1.000)		JR2019	2020	2021	2022	2023	2024
Beleidsdoel A: Een veilige woon- en leefomgeving voor inwoners, ondernemers en bezoekers in de gemeente Haarlemmermeer.	Baten	859	1.139	1.000	1.000	1.000	1.000
	Lasten	2.686	3.283	3.931	3.931	3.930	3.930
	Saldo	-1.826	-2.144	-2.932	-2.931	-2.931	-2.930

Toelichting op de verschillen ten opzichte van het voorgaande jaar

Verschillen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Baten

	2021	2022	2023	2024
Pilot re-integratie officier	-126	-	-	-
Overig	-13	-	-	-
Totaal Baten	-139	-	-	-

Lasten

	2021	2022	2023	2024
Gewijzigde verdeling personeelslasten	-912	-	-	-
Overheveling budget aanpak radicalisering	154	-	-	-
Pilot re-integratie officier	126	-	-	-
Handhaving ongewenst taxi aanbieden Schiphol	-108	-	-	-
Overheveling budget integrale beveiligingsplannen	106	-	-	-
Overig	-14	1	0	0
Totaal Lasten	-648	1	0	0

Baten

Vanaf 1 januari 2019 loopt een pilot met een re-integratie officier waarmee de gemeente het nazorgbeleid voor (ex-)gedetineerden HIC-plegers structureel wil verbeteren en voorkomen dat deze groep opnieuw de criminaliteit ingaat c.q. recidive voorkomen. Voor 2020 bedroeg de toegekende subsidie € 126.000. Voor 2021 is nog niet bekend of deze pilot zal worden voortgezet.

Lasten

Als gevolg van een gewijzigde verdeling van personeelslasten over de beleidsdoelen is sprake van extra doorbelasting in 2021 op dit beleidsdoel. Dit betreft met name de capaciteit van de straatcoaches die in 2020 ten onrechte is verantwoord onder het programma Kwaliteit fysieke omgeving, beleidsdoel E. Bij de Jaarstukken 2019 is incidenteel budget, bestemd voor de aanpak van radicalisering en jihadisme, overgeheveld naar 2020.

Zie voor een toelichting op de lasten van de pilot re-integratie officier de toelichting bij de baten. Het budget voor de salariskosten van de handhavers op Schiphol is aangepast aan de werkelijke bezetting en salariskosten.

Bij de Jaarstukken 2019 is incidenteel budget, bestemd voor integrale beveiligingsplannen, overgeheveld naar 2020.

Beleidsdoel B: Het verzekeren van de doelmatige en slagvaardige hulpverlening op het gebied van brandweezorg, crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening.

Wat willen wij bereiken en wat gaan wij daarvoor doen?

Onder dit beleidsdoel valt de aanpak van fysieke veiligheid. Onze inzet is om branden, zware ongevallen en rampen zoveel mogelijk te voorkomen. Haarlemmermeer en de VRK hebben een groot risicoprofiel, vooral veroorzaakt door de aanwezigheid van de luchthaven Schiphol en Tata Steel in de IJmond en het

Noordzeekanaal(gebied). Bij een calamiteit willen wij zo adequaat mogelijk kunnen reageren.

Activiteiten

1. Het voorkomen van brand
2. Deelnemen aan de gemeenschappelijke regeling VRK
3. Uitvoeren van inspecties op de brandveiligheidsvoorschriften

4. Goede voorbereiding op crisis en incidenten

Toelichting

1. Het voorkomen van brand

Wij zetten in op het beter bewust maken van de eigen verantwoordelijkheid van inwoners en de mogelijkheden om zich te beschermen tegen bedreigingen van brand in de woning. We onderzoeken de mogelijkheden om Brandveilig leven te verbreden naar andere doelgroepen en indien mogelijk doen we dit samen met partners zoals het Rode Kruis. In het Uitvoeringsprogramma Veiligheid zijn onze activiteiten nader geconcretiseerd.

2. Deelnemen aan de gemeenschappelijke regeling VRK

Het bestuur van de veiligheidsregio stuurt de organisatie aan op basis van diverse vastgestelde beleidsplannen (inclusief het Crisisbestrijdingsplan Schiphol). Wij monitoren de uitvoering daarvan. Wij sturen verder op de bedrijfsvoering van de VRK door onze zienswijze te geven op het Jaarverslag 2020 en de Programmabegroting 2022-2025. In 2020 is de VRK gestart met de regionale implementatie van de gemeentelijke taak bluswatervoorziening, zodat deze per 1 januari 2022 operationeel is.

3. Uitvoeren van inspecties op de brandveiligheidsvoorschriften

De brandweer voert de inspecties op de brandveiligheidsvoorschriften voor gebouwen uit

volgens het model Nieuwe Toezicht Methodiek op brandveiligheid. Eigenaren en beheerders kunnen daarmee online een zelfcontrole uitvoeren en de uitkomsten met de brandweer delen. Een deel van deze zelfcontroles wordt op basis van een steekproef ook door de brandweer gecontroleerd. Afhankelijk van de resultaten volgt een waarschuwing en nadere controles en zetten wij zo nodig een handhavingstraject in. De brandweer werkt nauw samen met de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied. Op bestemmingsplannen, omgevingsvergunningaanvragen (bouw en milieu), milieutechnische zaken en aanvragen voor evenementen vragen wij zo nodig advies van de brandweer.

4. Goede voorbereiding op crisis en incidenten

Alle gemeentelijke processen in de crisisorganisatie zijn geregionaliseerd zodat tijdens een crisis goed opgeleide en geoefende crisispools ingezet worden. Door de evaluatiepunten uit incidenten en oefeningen te verwerken in de planvorming en opleidingen blijven de plannen actueel en mensen goed voorbereid op alle typen crises. Hiervoor bieden we onze gemeentelijke functionarissen trainingen en oefeningen aan. Het Crisisbestrijdingsplan Schiphol wordt jaarlijks geactualiseerd

Tabel 17 Wat mag het kosten?

(Bedragen x € 1.000)

		JR2019	2020	2021	2022	2023	2024
Beleidsdoel B: Het verzekeren van de doelmatige en slagvaardige hulpverlening op het gebied van brandweezorg, crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening.	Baten	3.005	2.561	1	1	1	1
	Lasten	18.339	17.557	15.070	14.586	14.566	14.595
	Saldo	-15.334	-14.996	-15.069	-14.584	-14.565	-14.594

Toelichting op de verschillen ten opzichte van het voorgaande jaar

Verschillen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen x € 1.000; min = nadeel)

Baten

	2021	2022	2023	2024
Niet gesprongen explosieven	-2.560	-	-	-
Overig	-	-	-	-
Totaal Baten	-2.560	-	-	-

Lasten

	2021	2022	2023	2024
Niet Gesprongen Explosieven	2.700	-	-	-
Veiligheidsregio Kennemerland (VRK)	-175	62	-	-
Functioneel Leeftijdsonslag (FLO)	-78	418	13	-34
Overig	40	5	6	5
Totaal Lasten	2.487	485	19	-29

Baten

De bedragen voor het ruimen van Niet Gesprongen Explosieven (NGE's) worden jaarlijks bij de voorjaarsrapportage vastgesteld. Daarom is er voor 2021 nog niets geraamd. In de Voorjaarsrapportage 2020 is € 2,6 miljoen geraamd voor 2020. Dit bedrag ontvangen wij achteraf van het Rijk via een suppletie-uitkering aangevuld met een bijdrage van Schiphol en PrimA4a.

Lasten

Voor de NGE's geldt dat ook de lasten jaarlijks in de voorjaarsrapportage worden geraamd en wij achteraf van het Rijk een vergoeding ontvangen.

In 2020 vond resultaatbestemming 2019 van de VRK ad € 143.000 plaats omdat het resultaat groter was dan eerder verwacht. Verder is er een mutatie van incidentele extra middelen voor de VRK van € 31.500 in 2020 en € 62.400 in 2021 ter dekking van de kosten voor de nieuwe bluswatervoorziening.

In de Voorjaarsrapportage 2020 zijn de afspraken vanuit het akkoord reparatie FLO-overgangsrecht financieel verwerkt. Tevens zijn de effecten van de nieuwe CAO voor deze groep werknemers verwerkt.

Totaaloverzicht: Wat mag het kosten?

Tabel 18

Bedragen x € 1.000.		JR2019	2020	2021	2022	2023	2024
Er kunnen afrondingsverschillen optreden.							
Veiligheid							
Inwoners, bezoekers en ondernemers in Haarlemmermeer zijn veilig.	Baten	3.864	3.700	1.001	1.001	1.001	1.001
	Lasten	21.024	20.840	19.002	18.516	18.497	18.525
Saldo van baten en lasten (B-L)	Saldo	-17.160	-17.140	-18.001	-17.515	-17.496	-17.524
Reservemutaties	Onttrekking	-	-	-	-	-	-
	Storting	-	-	-	-	-	-
Resultaat (Saldo+O-S)	Saldo	-17.160	-17.140	-18.001	-17.515	-17.496	-17.524

Uitsplitsing per beleidsdoel

Beleidsdoel A: Een veilige woon- en leefomgeving voor inwoners, ondernemers en bezoekers in de gemeente Haarlemmermeer.	Baten	859	1.139	1.000	1.000	1.000	1.000
	Lasten	2.686	3.283	3.931	3.931	3.930	3.930
	Saldo	-1.826	-2.144	-2.932	-2.931	-2.931	-2.930
Beleidsdoel B: Het verzekeren van de doelmatige en slagvaardige hulpverlening op het gebied van brandweezorg, crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening.	Baten	3.005	2.561	1	1	1	1
	Lasten	18.339	17.557	15.070	14.586	14.566	14.595
	Saldo	-15.334	-14.996	-15.069	-14.584	-14.565	-14.594

Zorg en werk

Portefeuillehouder: Booij-van Eck, Rip

lasten in €	111.572
% totale begroting	23,7%
baten in €	32.280
% totale begroting	6,9%

Maatschappelijk doel:

Inwoners van Haarlemmermeer krijgen, waar nodig, hulp en ondersteuning gericht op het naar vermogen en zelfstandig deelnemen aan de samenleving.

(Bedragen x € 1.000)

	Begroting 2021 baten	% verschil baten t.o.v. begroting 2020	Begroting 2021 lasten	% verschil lasten t.o.v. begroting 2020
Beleidsdoel A: Inwoners ontvangen zorg en ondersteuning thuis.	1.080	0%	52.932	2%
01. Bieden van ondersteuning thuis				
02. Aanpak verwarde personen				
03. Uitvoeren Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz)				
04. Bieden van groepsondersteuning en vervoer				
05. Laten uitvoeren van jeugdbescherming en jeugdreclassering				
06. Veilig Thuis organiseren				
Beleidsdoel B: Inwoners ontvangen zorg en ondersteuning met verblijf.	19	19%	8.874	-11%
01. Voorzien in pleegzorg en gezinshuizen				
02. Bieden van residentiële hulp of behandeling				
03. Voorzien in gesloten jeugdhulp				
04. Laten uitvoeren van beschermd wonen en maatschappelijke opvang				
05. Kortdurend verblijf organiseren				
Beleidsdoel C: Onze inwoners zijn economisch zelfstandig; werk boven uitkering.	31	-	9.247	1%
01. Uitoefenen van de poortwachtersfunctie				
02. Bemiddelen richting arbeidsmarkt				
03. Inburgering				
04. Organiseren werkgeversbenadering				
05. Regionaal werkcentrum (RWC)				
06. Uitvoering AM match				
Beleidsdoel D: Het garanderen van een bestaansminimum voor inwoners die dit tijdelijk niet zelfstandig kunnen.	31.150	-	40.519	0%
01. Garanderen van bestaanszekerheid door het rechtmatig en tijdig verstrekken van uitkeringen				
02. Fraudebestrijding en het nemen van maatregelen bij het niet nakomen van afspraken en de inlichtingenplicht				
03. Uitvoeren van het minimabeleid				
04. Bieden van schuldhulpverlening				

Verbonden partijen

Beleidsdoel A: [Veiligheidsregio Kennemerland \(VRK\)](#)

Beleidsdoel B:

Beleidsdoel C: [AM match](#), [De Waterwolf Dienstverlening Buitenruimte BV](#)

Beleidsdoel D:

Meer voor Elkaar informatiemarkt Raadhuis Hoofddorp

Zorg en werk

Inwoners van Haarlemmermeer krijgen, waar nodig, hulp en ondersteuning gericht op het naar vermogen en zelfstandig deelnemen aan de samenleving.

Wij zijn verantwoordelijk voor de maatschappelijke ondersteuning en zorg aan onze inwoners, van jong tot oud. Het gaat daarbij om vrijwel alle jeugdhulp (in het kader van de Jeugdwet), individuele begeleiding, dagbesteding (inclusief vervoer), kortdurend verblijf, beschermd wonen/maatschappelijke opvang (belegd bij centrumgemeente Haarlem), hulpmiddelen, woningaanpassingen (Wmo), inkomensondersteuning en de ondersteuning en begeleiding bij het vinden van werk (Participatiewet).

Het beleidskader voor het sociaal domein is 'Koersvast, steeds beter'. Uitgangspunt is dat we inwoners stimuleren om zo veel mogelijk eerst zelf, met hulp van het eigen netwerk en algemene voorzieningen, naar oplossingen te zoeken. Daar waar nodig ondersteunen wij hen (bij voorkeur in hun eigen omgeving) met passende zorg en ondersteuning, zo zwaar als nodig en zo licht als mogelijk. In de toegang werken we met gemandateerde professionals op de vindplaatsen. Aanbieders zien we niet alleen als opdrachtnemers, maar ook als partners en medeverantwoordelijk om passende zorg en ondersteuning te bieden, binnen het beschikbare budget.

Naast bestaande maatregelen, waaronder de aanpak van multiproblematiek en de inzet op praktijkondersteuners jGGZ bij de huisartsen, zetten we in op een aantal nieuwe maatregelen die moeten bijdragen aan het realiseren van de taakstelling van € 1,5 miljoen. Het gaat om het samen met verwijzers beperken van de instroom in geïndiceerde zorg, het samen met aanbieders beheersen van kosten en handhaving en naleving rechtmatigheid van Jeugdwet en Wmo.

Per 1 juli 2021 zijn we verantwoordelijk voor de regie op inburgering. Het rijk stelt extra middelen beschikbaar, structureel voor de uitvoering, incidenteel voor de invoering. Per 1 januari 2022 worden we (gefaseerd) verantwoordelijk voor beschermd wonen. Maatschappelijke opvang blijft in ieder geval nog tot 2026 een taak van centrumgemeente Haarlem. (Boven)regionale samenwerking zal nadrukkelijker onze aandacht krijgen, mede als gevolg van het aanpassen van de Jeugdwet en daarmee het jeugdzorgstelsel. Maar het gaat bijvoorbeeld ook op voor de doordecentralisatie beschermd wonen en samenwerking in de regio op het gebied van arbeidsmarktbeleid.

Net als op andere domeinen heeft de coronacrisis ook effect op en gevolgen voor het sociaal domein. Op de kort termijn is het effect van de pandemie duidelijk. Voor de wat langere termijn is het effect onzeker. Wij blijven ons inspannen om onze taken naar behoren uit te voeren.

Onverkort blijft er een spanningsveld bestaan tussen inhoud (passende zorg en ondersteuning voor onze inwoners) en financiële kaders.

Tabel 19

Omschrijving	Eenheid	Indicator	Bron	Metingen			
				2016	2017	2018	2019
Banen	Aantal per 1.000 inwoners 15 – 64 jaar	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	1.326,1	1.369,2	1.431,2	1.457,0
Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	4	4	4	n/b
Netto arbeidsparticipatie	% werkzame beroepsbevolking t.o.v. de beroepsbevolking	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	70,5	70,4	71,7	72,1
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	216	234	231	217
Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners 15 – 64 jaar	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	87,8	117,9	90,1	n/b
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	9,8	10,7	10,8	11,6
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	0,7	0,7	n/b	0,6
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	n/b	n/b	n/b	0,2
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 10.000 inwoners	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	549	520	n/b	350
Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	n/b	n/b	n/b	n/b
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	1	1	1	n/b

Verbonden partijen

AM match

Wij ondersteunen inwoners voor wie het (extra) moeilijk is om een positie op de arbeidsmarkt te verwerven. AM match ondersteunt inwoners uit de doelgroep met een loonwaarde van 40% tot 70% bij het vinden en behouden van werk. AM match is ook de uitvoeringsorganisatie van de Wet banenafpraak van de gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Haarlemmermeer, Ouder-Amstel en Uithoorn. Daarnaast zijn de activiteiten van de voormalige AM Groep in deze organisatie ondergebracht. AM match is een gemeenschappelijke regeling van bovengenoemde gemeenten.

Veiligheidsregio Kennemerland (VRK)

Zie verbonden partijen in de programma's [Veiligheid](#) en [Maatschappelijke ontwikkeling](#).

De Waterwolf Dienstverlening Buitenruimte BV

Zie verbonden partijen in programma [Kwaliteit fysieke omgeving](#).

Voor financiële informatie en eventuele risico's over de verbonden partijen, zie de paragraaf [Verbonden Partijen](#).

Relevant beleid

- Raadsvoorstel 'Koersvast steeds beter' beleidskader voor het sociaal domein 2019–2023 ([2019.0058019](#))
- Vaststelling verordening en beleidsregels sociaal domein 2019 ([2018.0064675](#))
- Vaststelling wijziging eigen bijdrage beleid 2020 en de wijziging verordening sociaal domein 2019 ([2019.0058056](#))
- Vaststelling Financieel besluit sociaal domein gemeente Haarlemmermeer 2020 ([2020.0000405](#))
- Raadsvoorstel Pilot intensivering handhaving Wmo en Jeugdwet en 2e wijziging Verordening sociaal domein gemeente Haarlemmermeer 2019 ([2020.0000956](#))
- Oplegnotitie Regionaal Transitiearrangement Jeugd ([2013.0073720](#))
- Gemeente Haarlem: Regionaal beleidskader 'Opvang, Wonen & Herstel 2017–2020' (BBV-nummer 2016/324154)
- Woonbeleidsprogramma Haarlemmermeer 2019–2025: Het verschil maken ([2019.0058049](#))
- Visie Wonen met Zorg 2030 ([2017.0026227](#))
- Uitvoeringsplan Wonen met Zorg ([2018.0022374](#))
- Toegankelijkheid minimaregelingen en bijzondere bijstand ([2018.0074541](#))

- Uitvoeringsplan AM Werkorganisatie en wijziging gemeenschappelijke regeling AM Groep ([2015.0052268](#))
- Verdere professionalisering Handhaving Sociale Dienstverlening en vaststelling beleidsregels terugvordering en verhaal ([2013.0028486](#))
- Wijziging minimabeleid als gevolg van de inwerkingtreding Participatiewet ([2014.0049305](#))
- Vaststellen beleidsplan Wet gemeentelijke schuldhulpverlening Haarlemmermeer 2017-2021 ([2017.002552](#))
- Nota Bestrijding van armoede onder kinderen ([2017.0031369](#))
- Verordening Participatieraad gemeente Haarlemmermeer ([2018.0066546](#))

Beleidsdoel A: Inwoners ontvangen zorg en ondersteuning thuis

Wat willen wij bereiken en wat gaan wij daarvoor doen?

Inwoners die er met hulp van het eigen netwerk niet (meer) in slagen zelfstandig thuis te wonen, zowel jeugdigen als volwassenen, kunnen een beroep doen op ondersteuning thuis. Doel is dat inwoners, ondanks eventuele problemen of beperkingen, zo lang mogelijk zelfstandig deelnemen aan de samenleving en de regie over hun eigen leven kunnen behouden.

De ondersteuning thuis vanuit de jeugdwet is gericht op gezinnen met kinderen en jeugdigen die problemen hebben van specifieke medische, gedragswetenschappelijke, psychiatrische of paramedische aard. De jeugdige wordt behandeld en/of begeleid gericht op het ontwikkelen en aanleren van praktische, cognitieve en emotionele vaardigheden. De mogelijkheden van het kind worden optimaal benut, zodat een zo zelfstandig niveau van functioneren bereikt kan worden. De ondersteuning bieden wij zoveel mogelijk thuis of in de buurt aan.

Inwoners die ondersteuning nodig hebben bij het omgaan met de effecten van de eigen beperking, kunnen een beroep doen op individuele begeleiding. Daarnaast bieden wij dagbesteding; begeleiding in groepsverband, al dan niet gericht op werk. Voor personen met verward gedrag zetten we, in nauwe samenwerking met onze maatschappelijke partners, in op preventie, het voorkomen van escalatie en ondersteuning op maat. Wanneer ernstig gevaar dreigt voor een persoon of de omgeving kan op basis van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvvgz) besloten worden tot een crisismaatregel of verplichte zorg.

Als gemeente zijn we verantwoordelijk voor de jeugdzorg inclusief gedwongen jeugdhulp, zoals jeugdbescherming (JB) en jeugdreclassering (JR). Onze taak daarbij is kinderen, zowel fysiek als geestelijk, veiligheid te bieden wanneer ouders dat niet (voldoende) doen. Dit gebeurt binnen verschillende schakels in de keten, te beginnen bij preventie. Gedwongen jeugdhulp mag alleen

ingezet worden na een besluit van de kinderrechter en wordt alleen uitgevoerd door instellingen die daartoe gecertificeerd zijn.

Activiteiten

1. Bieden van ondersteuning thuis
2. Aanpak verwarde personen
3. Uitvoeren Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvvgz)
4. Bieden van groepsondersteuning en vervoer
5. Laten uitvoeren van jeugdbescherming en jeugdreclassering
6. Veilig Thuis organiseren

Toelichting

1. Bieden van ondersteuning thuis

Ondersteuning thuis betreft hulp en ondersteuning bij het dagelijks leven, met als doel dat iemand zo lang mogelijk zelfstandig, dan wel bij ouder(s)/gezin, thuis kan blijven wonen en zo lang mogelijk mee kan blijven doen aan de samenleving. Als gemeente zorgen we voor een kwalitatief en dekkend hulpaanbod. Wij zetten gericht in op lichtere vormen van ondersteuning waar dat mogelijk is. Deze mogelijkheden worden samen met de inwoners, professionals en zorgaanbieders inzichtelijk gemaakt. We zetten in op het merkbaar en meetbaar steeds beter maken van (jeugd)hulp en ondersteuning voor kinderen, jongeren, volwassenen en gezinnen zodat ze op tijd passende hulp en ondersteuning ontvangen en meer regie krijgen en ervaren.

2. Aanpak van verwarde personen

We zorgen voor een sluitende aanpak voor personen met verward gedrag. We werken bij complexe casuïstiek integraal samen met GGD, GGZ, andere zorg- en welzijnsinstellingen en politie, zowel op lokaal als regionaal niveau. We zetten onder meer in op preventie en vroegsignalering en werken aan het voorkomen van dreigende escalatie. Inwoners met verward gedrag beslissen zelf mee over de aanpak en hebben inbreng in het beleid via gesprekken met ervaringsdeskundigen en familie.

3. Uitvoeren Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz)

Op 1 januari 2020 is de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz) in werking getreden. Verplichte zorg kan hiermee door de rechter opgelegd worden als een psychische stoornis leidt tot gedrag dat ernstig nadeel (gevaar) veroorzaakt voor de persoon in kwestie of voor anderen én als vrijwillige zorg niet mogelijk is om het ernstig nadeel weg te nemen. De Wvggz kent twee procedures om te komen tot verplichte zorg die wij als gemeenten uitvoeren: in geval van crisis de crisismaatregel via de burgemeester en als er geen crisis is de zorgmachtiging via de rechter. De zorgmachtiging hebben wij in de regio Kennemerland bij de GGD belegd. Tijdens de verplichte zorg moet de patiënt waar mogelijk mee kunnen blijven doen in de maatschappij of alvast voorbereid worden om na de behandeling weer een maatschappelijk leven op te bouwen.

4. Bieden van groepsondersteuning en vervoer

Onder groepsondersteuning valt zowel dagbesteding als dagbehandeling. Jeugdigen ontvangen voor een bepaalde periode behandeling of begeleiding die gericht is op terugkeer naar school of naar de dagopvang. Voor volwassenen tussen 18 en 65 jaar heeft de dagbesteding een arbeidsmatig karakter en kan een opstap naar een betaalde baan zijn. Hierin wordt samengewerkt met partners op het gebied van werk en onderwijs. Hiermee creëren we een soepele overgang van arbeidsmatige dagbesteding naar werk wanneer dit binnen de mogelijkheden van de inwoner ligt. Voor ouderen vormt de dagbesteding vooral een dagstructuur waardoor verdere achteruitgang kan worden voorkomen of als ontlasting van de mantelzorger. We blijven inzetten op lichtere vormen van dagbesteding (ontmoetingsgroepen) om zwaardere vormen van dagbesteding te voorkomen of uit te stellen.

Wanneer jeugdigen of volwassenen niet zelfstandig kunnen reizen naar de dagbehandeling of dagbesteding, of waarvan ouders of het netwerk dit ook niet kunnen, kan vervoer worden ingezet. Dit vervoer wordt georganiseerd vanuit de zorgaanbieders.

Het collectief aanvullend vervoer en het leerlingenvervoer wordt voor acht regiogemeenten uitgevoerd door de RegioRijder. De sturing op de uitvoering van de regiecentrale en de vervoerders, het contractmanagement, wordt gedaan door de gezamenlijke contractorganisatie. Zowel voor jeugdigen als voor volwassenen worden instrumenten ingezet

om waar mogelijk gebruik te maken van reguliere vervoersvormen zoals het openbaar vervoer of vrijwilligersinitiatieven.

5. Laten uitvoeren van jeugdbescherming en jeugdreclassering

Eind 2020 komt het Rijk met nadere eisen (inhoudelijk en schaalgrootte) om de jeugdbeschermingsketen verder te vereenvoudigen en te verbeteren. Van gemeenten wordt verwacht meer samen te werken als opdrachtgevers, gezamenlijke en reële tarieven te hanteren voor jeugdbescherming en jeugdreclassering en verbetertrajecten in de jeugdbeschermingsketen vorm te geven om kinderen en gezinnen eerder en beter te helpen. In 2020 is een start gemaakt met het ontwikkelen van een bovenregionale ontwikkelagenda. Thema's die in 2021 prioriteit hebben om uit te werken zijn naar verwachting de acute knelpunten rond wachtlijsten, personeelsverloop, caseload en tijdige beschikbaarheid van jeugdhulp.

6. Veilig thuis organiseren

Veilig Thuis (het advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling in de regio IJmond, Zuid-Kennemerland en Haarlemmermeer) heeft een spilfunctie in meldingen en vermoedens van huiselijk geweld en kindermishandeling. In 2021 is de overgang van Veilig Thuis naar Veiligheidsregio Kennemerland volledig gerealiseerd.

In 2021 richten we ons op de ontwikkeling dat een groter aantal meldingen direct door het lokale veld kan worden opgepakt. Hierdoor kan Veilig Thuis zich meer richten op de gezinnen waar het onvoldoende veilig is.

Naast haar wettelijke taken voert Veilig Thuis extra taken uit zoals de Tijdelijk Huisverboden en de organisatie van de Integrale crisisdienst Jeugd. In 2021 wordt verder gewerkt om, samen met de Jeugd en Volwassen Geestelijke Gezondheidszorg organisaties, tot een integrale samenhangende crisisaanpak te komen.

Landelijk is het Actieprogramma Huiselijk Geweld Hoort Nergens Thuis uitgerold waarbij een start is gemaakt met een regionale visie. De verwachting is dat in 2021 deze visie is uitgewerkt en de komende jaren als leidraad zal fungeren. Ook zal de komende jaren verder gewerkt worden om een Multidisciplinaire aanpak acute en structurele onveiligheid (MDA++) van kinderen en volwassenen te ontwikkelen. Cruciaal hierbij zal de aansluiting van zorg en veiligheid zijn.

Tabel 20 Wat mag het kosten?

(Bedragen × € 1.000)		JR2019	2020	2021	2022	2023	2024
Beleidsdoel A: Inwoners ontvangen zorg en ondersteuning thuis.	Baten	947	1.078	1.080	1.080	1.080	1.080
	Lasten	55.296	52.118	52.932	52.860	52.867	52.867
	Saldo	-54.349	-51.040	-51.852	-51.780	-51.787	-51.787

Toelichting op de verschillen ten opzichte van het voorgaande jaar

Verschillen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	2021	2022	2023	2024
Baten				
Overig	2	-	-	-
Totaal Baten	2	-	-	-
Lasten				
Autonome ontwikkeling Sociaal Domein breed	-687	-	-	-
Veilig Thuis	188	-	-	-
Gewijzigde verdeling van personeelslasten	-178	-	-	-
Correctie jeugdzorg en Wmo	-128	-	-	-
Overig	-9	72	-7	-
Totaal Lasten	-814	72	-7	-

Lasten

In de Voorjaarsrapportage 2019 is op basis van de eerste financiële prognoses, de programmabegroting voor het sociaal domein meerjarig aangepast. Rekening houdend met taakmutaties die verwerkt worden op basis van de circulaire gemeentefonds fluctueert het bedrag. Voor de uitvoering van wettelijke en bovenwettelijke taken, en de financiële en organisatorische ontwikkeling bij Veilig Thuis, is de programmabegroting via de Voorjaarsrapportage 2019 structureel bijgesteld.

Als gevolg van een gewijzigde verdeling van personeelslasten over de beleidsdoelen is sprake van hogere doorbelasting in 2021 op dit beleidsdoel.

De kosten voor de jeugdzorg en Wmo worden begroot en verantwoord in de beleidsdoelen A en B. Door de jaren heen blijken de werkelijke uitgaven op de afzonderlijke zorgcategorieën af te wijken van de daarbij horende budgetten. Met deze correctie sluiten de begrote uitgaven beter aan bij de werkelijke uitgaven. De programmabegroting op totaalniveau van de beleidsdoelen blijft gelijk.

Beleidsdoel B: Inwoners ontvangen zorg en ondersteuning met verblijf.

Wat willen wij bereiken en wat gaan wij daarvoor doen?

Voor sommige inwoners is zelfstandig thuis wonen op een gegeven moment niet meer mogelijk. Indien volwassenen permanent niet meer thuis kunnen wonen en in een instelling moeten worden opgenomen, vallen zij onder de Wet langdurige zorg (Wlz). Op het gebied van de jeugdhulp zorgen we voor een dekkend en kwalitatief aanbod voor residentiële hulp. We versterken de kracht van ouders, jeugdigen en hun sociale omgeving door opvoedprogramma's en het versterken van respijtzorg. Ons uitgangspunt is residentiële hulp zoveel mogelijk naar ambulante hulp en deeltijdvarianten om te bouwen. Als hulp met verblijf noodzakelijk is, heeft opvang in een gezinssituatie (zoals pleegzorg of een gezinshuis)

altijd de voorkeur boven verblijf en behandeling in een instelling. Voor de continuïteit van zorg aan jeugdigen die volwassen worden, besteden we specifiek aandacht aan jeugdigen die na een verblijf in een residentiële instelling terugkeren naar Haarlemmermeer.

De gemeente Haarlem is als centrumgemeente verantwoordelijk voor de maatschappelijke opvang van de doelgroep OGGz (Openbare Geestelijke Gezondheidszorg) en beschermd wonen voor mensen met psychiatrische problematiek. Wij zetten in op het voorkomen van dakloosheid, het ondersteunen van maatschappelijk herstel en een goede nazorg bij uitstroom uit intramurale voorzieningen, gericht op langer zelfstandig wonen.

Activiteiten

1. Voorzien in pleegzorg en gezinshuizen
2. Bieden van residentiële hulp of behandeling
3. Voorzien in gesloten jeugdhulp
4. Laten uitvoeren van beschermd wonen en maatschappelijke opvang
5. Kortdurend verblijf organiseren

Toelichting

1. Voorzien in pleegzorg en gezinshuizen

Het is van belang dat jeugdigen die (tijdelijk) niet thuis kunnen wonen, een 'zo thuis als mogelijke plek' krijgen om op te groeien, zoals bij een pleeggezin of een gezinshuis. Gezinshuizen zijn bedoeld voor jeugdigen met vaak meerdere en ingewikkelde problemen. In een gezinshuis woont een maximaal aantal jeugdigen samen met een of beide betaalde opvoedouder(s), die voor verzorging, opvoeding en behandeling zorgen. Er zijn verschillende vormen van pleegzorg: voor korte of voor langere tijd, zeven dagen per week of een dag(deel) per week, voor weekenden en vakanties of tijdens crisissituaties. Pleegouders krijgen de begeleiding en ondersteuning die zij nodig hebben van de pleegzorgaanbieder. Ook in 2021 zetten we in op het werven en het behouden van pleegouders, omdat er blijvend behoefte is aan gezinnen die kinderen tijdelijk of voor langere tijd kunnen en willen opvangen.

2. Bieden van residentiële hulp of behandeling

Ons uitgangspunt is dat kinderen die (tijdelijk) niet thuis kunnen wonen, zo veel mogelijk in een 'zo thuis als mogelijke' woonvorm worden opgevangen. Als dit niet mogelijk is, is residentiële zorg nodig waar zij de begeleiding en/of behandeling krijgen die nodig is, waarbij alle benodigde disciplines zijn betrokken en wordt gestuurd op nauwe samenwerking tussen de zorgaanbieders met het oog op integrale zorg. Om de uitstroommogelijkheden te vergroten is een woonvorm gestart waar jongeren vanaf 16 jaar zelfstandigheidstraining krijgen en waar intensieve begeleiding aanwezig is. Dus kamertraining, fasehuis en begeleid wonen in één woonvorm, waar maatwerk geleverd kan worden. Ook in 2021 zetten we in op innovatieve woonvormen, zodat jongeren die daarop aangewezen zijn niet bij gebrek hieraan onze gemeente moeten verlaten.

3. Voorzien in gesloten jeugdhulp

Gesloten jeugdhulp is een zeer intensieve vorm van gespecialiseerde jeugdhulp waarbij de

vrijheden van de jeugdige kunnen worden ingeperkt, om te voorkomen dat de jeugdige zich onttrekt of onttrokken wordt aan de hulp die hij nodig heeft. Het heeft als doel jeugdigen met ernstige gedragsproblemen te behandelen en dusdanige gedragsverandering te bewerkstelligen dat de jeugdige weer kan deelnemen aan de maatschappij.

4. Laten uitvoeren van beschermd wonen en maatschappelijke opvang

De uitvoering van beschermd wonen en maatschappelijke opvang is wettelijk belegd bij de centrumgemeenten. Wij hebben hiervoor de gemeente Haarlem gemandateerd. De toegang tot beschermd wonen wordt uitgevoerd door samenwerking tussen de gemeente Haarlemmermeer en de gemeente Haarlem. Wij hebben in onze gemeente de (regionale) opvang voor gezinnen en een aantal locaties voor beschermd wonen. Wij zetten in op het voorkomen van dakloosheid, het ondersteunen van maatschappelijk herstel en een goede nazorg bij uitstroom uit intramurale voorzieningen, gericht op langer zelfstandig wonen. Ter voorbereiding op de doordecentralisatie beschermd wonen werken wij met de betrokken gemeenten in de regio Haarlem afspraken uit over onder meer intergemeentelijke samenwerking na 2022 (strategische keuzes), het gewenste regionale en lokale voorzieningenniveau en de toegang tot deze voorzieningen en inkoop, financiering van en sturing op regionale voorzieningen.

5. Kortdurend verblijf organiseren

Wij stellen bij een aantal zorgaanbieders logeeropvang (respijt zorg) beschikbaar voor jeugdigen en volwassenen met beperkingen die nog thuis wonen. Hierdoor kunnen mantelzorgers tijdelijk ontlast worden, waardoor zij uiteindelijk hun mantelzorgtaken langer vol kunnen houden. Wij zetten in op de doorontwikkeling van kortdurend verblijf zodat deze vorm van ondersteuning beter aansluit bij de behoefte van jeugdigen en volwassenen met beperkingen en hun mantelzorgers. We trekken hierin samen op met de verantwoordelijke organisaties van kortdurend verblijf vanuit overige wetgeving om gezamenlijk een passend aanbod te bieden.

Tabel 21 Wat mag het kosten?

(Bedragen × € 1.000)		JR2019	2020	2021	2022	2023	2024
Beleidsdoel B: Inwoners ontvangen zorg en ondersteuning met verblijf.	Baten	-	16	19	-	-	-
	Lasten	8.976	9.972	8.874	8.433	8.447	8.447
	Saldo	-8.976	-9.956	-8.855	-8.433	-8.447	-8.447

Toelichting op de verschillen ten opzichte van het voorgaande jaar

Verschillen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	2021	2022	2023	2024
Baten				
Overig	3	-19	-	-
Totaal Baten	3	-19	-	-
Lasten				
Voogdij 18+	700	-	-	-
Tranformatiefonds Jeugd	278	333	-	-
Correctie jeugdzorg en Wmo	128	-	-	-
Opvang van economisch daklozen	-	122	-	-
Overig	-8	-14	-14	-
Totaal Lasten	1.098	442	-14	-

Lasten

In de meicirculaire gemeentefonds 2020 is de integratie-uitkering voor voogdij 18+ vanaf 2021 naar beneden bijgesteld. Op basis van nieuwe gegevens over 2019 is de verdeling van de integratie-uitkering geactualiseerd. Het budget is met hetzelfde bedrag verlaagd.

Voor het transformatiefonds jeugd zijn voor drie jaren middelen beschikbaar gesteld, via de brief over de decembercirculaire 2018 van 30 januari 2019 (kenmerk X.2018.13852) is de gemeenteraad hierover geïnformeerd. Vanaf 2022 zijn deze middelen niet meer beschikbaar.

De kosten voor de jeugdzorg en Wmo worden begroot en verantwoord in de beleidsdoelen A en B. Door de jaren heen blijken de werkelijke uitgaven op de afzonderlijke zorgcategorieën af te wijken van de daarbij horende budgetten. Met deze correctie sluiten de begrote uitgaven beter aan bij de werkelijke uitgaven. De programmabegroting op totaalniveau van de beleidsdoelen blijft gelijk.

In voorgaande jaren werden economisch daklozen, niet-zijnde inwoners met OGGZ-problematiek, onder zeer bijzondere omstandigheden geplaatst in hotels en vakantieparken. De kosten werden ten laste van de bijzondere bijstand gebracht. Omdat het feitelijk om opvang op basis van de Wmo gaat, is het budget overgeheveld voor de jaren 2020 en 2021. Inmiddels vangen wij deze inwoners zoveel mogelijk op in de Etta Palmstraat te Hoofddorp, waar zij op basis van een Wmo-beschikking verblijven en een eigen bijdrage betalen.

Beleidsdoel C: Onze inwoners zijn economisch zelfstandig; werk boven uitkering.

Wat willen wij bereiken en wat gaan wij daarvoor doen?

De Participatiewet is het wettelijke kader. De bundeling van uitkeringen inkomensvoorzieningen aan gemeenten (BUIG) die gemeenten ontvangen voor het bekostigen van uitkeringen en voor de loonkostensubsidie van arbeidsbeperkten, heeft de laatste jaren grote fluctuaties laten zien. Dit komt door een landelijke verdeelsystematiek die onder andere gebaseerd is op economische groei en inwoneraantal. Ook is pas laat in het jaar bekend wat de definitieve toekenning vanuit het Rijk is. Daarom moeten we

zorgvuldig sturen op de uitgaven. Zo sturen we op de uitstroom naar werk, waardoor besparingen op het BUIG-budget ontstaan en op het rechtmatig gebruik van de BUIG. Onze aanpak is gericht op versterking van het toegangsproces, toeleiding naar werk, handhaving en debiteurenbeheer.

Onze re-integratie aanpak is erop gericht onze inwoners zo snel mogelijk blijvend naar werk te begeleiden. Zo dragen we ook bij aan een vermindering van het aantal personen dat een

uitkering ontvangt. Indien nodig werken we hiervoor samen met marktpartijen.

Ons arbeidsmarktbeleid is erop gericht dat het aansluit bij onze re-integratieactiviteiten. Inzet is daarom dat inwoners met een bijstandsuitkering duurzaam werk vinden. Wij werken regionaal samen waar dit verplicht of wenselijk is.

Activiteiten

1. Uitoefenen van de poortwachtersfunctie
2. Bemiddelen richting arbeidsmarkt
3. Inburgering
4. Organiseren werkgeversbenadering
5. Regionaal werkcentrum (RWC)
6. Uitvoering AM match

Toelichting

1. Uitoefenen van de poortwachtersfunctie
Sinds 2018 is een daling van de instroom in de bijstand te zien. Aan de poort stimuleren wij inwoners om zoveel als mogelijk zelf in hun levensonderhoud te voorzien. De intake gaat in op de verschillende levensdomeinen, zodat in samenspraak met de inwoner een zo passend mogelijk traject kan worden ingezet. Inwoners die nieuw instromen in de bijstand en die geen of een korte afstand tot de arbeidsmarkt hebben bemiddelen we direct naar werk of reiken we de benodigde instrumenten aan om zelf snel aan het werk te komen zodat zij niet hoeven in te stromen in de bijstand. Inwoners die op korte termijn aanspraak kunnen gaan maken op bijstand, zoals WW'ers (Werkloosheidswet), benaderen wij binnen de arbeidsmarktregio met als doel de instroom in de bijstand te voorkomen. Als gevolg van de coronacrisis verwachten we in 2021 een sterke instroom vanuit de WW. Samen met het UWV zullen we initiatieven ontplooiën om inwoners zo snel mogelijk te laten uitstromen naar werk.

2. Bemiddelen richting arbeidsmarkt
Bij de aanpak ligt onze focus op werk boven uitkering. Wij begeleiden inwoners die aangewezen zijn op een bijstandsuitkering of die in een uitkeringssituatie dreigen te komen (zoals voortijdige schoolverlaters, scholieren die uitstromen uit het Praktijkonderwijs of voortgezet speciaal onderwijs) naar werk. We stimuleren parttime werk waardoor we besparingen op het BUIG-budget realiseren en sturen gericht op de begeleiding van bepaalde groepen. Zo zijn we gestart met pilots voor 50+ers en alleenstaande ouders. Deze aanpak continueren we evenals onze inzet op de begeleiding van statushouders door taaltrainingen, opleidingen, maatwerktrainingen en tijdelijke begeleiding op de werkvloer. Waar nodig worden (korte) door ons zelf ontwikkelde trajecten ingezet zoals sollicitatie- en

empowermenttrainingen of kopen we maatwerktrajecten in bij onze samenwerkingspartners. Het Wijkleerbedrijf zetten we in voor de verbinding in de wijk en voor begeleiding naar werk in de sectoren waar behoefte is aan praktisch geschoold personeel. De afgelopen jaren waren meer gericht op intensieve begeleiding van inwoners die al lange tijd een bijstandsuitkering hebben. De komende tijd verwachten we juist een grote instroom in de bijstand van inwoners die recent hun werk kwijtraakten door de coronacrisis. Dit vergt bijstelling in de aanpak en nauwe samenwerking binnen de regio.

3. Inburgering

Vanaf juli 2021 zijn gemeenten volledig verantwoordelijk voor de uitvoering van de nieuwe Wet Inburgering. We bereiden ons daarop voor. De wet beoogt een goede begeleiding van inburgeringsplichtige inwoners vanaf het moment dat zij in Haarlemmermeer komen wonen zodat zij zo snel mogelijk kunnen meedoen in de samenleving. De gemeente heeft hierbij een initiërende, faciliterende en handhavende rol. Gemeenten hebben al een jaarlijkse taakstelling voor het huisvesten, maatschappelijk begeleiden en (re) integreren van statushouders. Daar komen nu de volgende taken bij:

- het verzorgen van de brede intake over de verschillende levensdomeinen;
- het opstellen van een persoonlijk Plan Inburgering en Participatie (PIP);
- het financieel ontzorgen van de inburgeraar in de eerste maanden;
- het organiseren van een passend taalaanbod voor iedere inburgeraar;
- het handhaven dat het inburgeringstraject wordt gevolgd en afgerond.

4. Organiseren werkgeversbenadering

Het is belangrijk dat vraag en aanbod op de arbeidsmarkt elkaar weten te vinden en dat onderwijs en werk op elkaar afgestemd zijn zodat personen opgeleid worden voor sectoren waarin werk is. Het LeerWerkLoket Groot-Amsterdam en het Werkgeversservicepunt (WSP) spelen hierin een vitale rol. Binnen de Metropool Regio Amsterdam (MRA) nemen we deel aan het House of Skills, een leer-, experimenteer- en matchingscentrum voor met name middelbaar opgeleiden. Wij doen als initiatiefnemer actief mee in het MRA-Loket voor grote werkgevers en blijven de jaarlijkse netwerkbijeenkomsten van de Alliantie Arbeidsmarkt & Onderwijs organiseren. Met deze alliantie verbinden we op urgente thema's het bedrijfsleven met de onderwijsinstellingen. Met onze inzet op social return en sociaal ondernemerschap geven we

extra aandacht aan het arbeidsmarktperspectief van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

5. Regionaal werkcentrum (RWC)

De huidige situatie vraagt om een aanvullende aanpak gericht op de specifieke problemen waar de arbeidsmarkt en werkgevers zich als gevolg van de coronacrisis voor gesteld zien. Naast wat we gezamenlijk al doen in regionaal verband, nemen gemeenten, sociale partners en private partijen in Arbeidsmarkt Groot Amsterdam nu de kans samen op te trekken om werknemers die getroffen dreigen te worden door de coronacrisis te ondersteunen. De samenwerking in het RWC Groot Amsterdam is gericht op het aan werk houden van mensen (van werk-naar-werk) waardoor doorstroom naar een uitkering wordt voorkomen. Het bevorderen van mobiliteit binnen sectoren is een nieuwe vorm van dienstverlening. Ook biedt het RWC een duidelijk aanspreekpunt voor ondernemers in de regio met vraagstukken naar aanleiding van de coronacrisis. Het RWC is in principe van tijdelijke aard.

6. Uitvoering AM Match

AM match bedient de doelgroep die tot 70% van het wettelijk minimumloon kan verdienen, de doelgroep van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) en personen die (voorlopig) alleen in een beschutte omgeving kunnen werken. De organisatie is dus ook de uitvoeringsorganisatie van de Wet banenafpraak, waarbij zij intensief samenwerkt met de partners binnen de arbeidsmarktregio Groot-Amsterdam. Sinds de introductie van de Participatiewet in 2015 kent de Wsw geen nieuwe instroom meer. AM match onderzoekt de mogelijkheden om ook de doelgroep te begeleiden die zich op het snijvlak van arbeidsmatige dagbesteding en (beschut) werk bevindt.

In 2019 is gestart met een onderzoek naar de doorontwikkeling van AM match. De centrale vraag hierbij is hoe de dienstverlening het beste kan worden georganiseerd zodat de doelgroepen uit de participatiewet het beste worden ondersteund.

Tabel 22 Wat mag het kosten?

(Bedragen x € 1.000)		JR2019	2020	2021	2022	2023	2024
Beleidsdoel C: Onze inwoners zijn economisch zelfstandig; werk boven uitkering.	Baten	350	31	31	31	31	31
	Lasten	8.462	9.152	9.247	9.556	9.617	9.540
	Saldo	-8.112	-9.121	-9.216	-9.526	-9.586	-9.509

Toelichting op de verschillen ten opzichte van het voorgaande jaar

Verschillen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen x € 1.000; min = nadeel)	2021	2022	2023	2024
Baten				
Overig	-	-	-	-
Totaal Baten	-	-	-	-
Lasten				
Wet sociale werkvoorziening	-70	-255	431	138
Participatiewet	-	-54	-492	-61
Overig	-25	0	0	0
Totaal Lasten	-95	-309	-61	77

Lasten

Op basis van meicirculaire 2020 gemeentefonds is de programmabegroting meerjarig aangepast voor de Wet sociale werkvoorziening. De verdeling van de Wet sociale werkvoorziening-middelen is geactualiseerd op de gerealiseerde omvang van de sociale werkplaatspopulatie uit het voorgaande jaar en er is een inschatting gemaakt van de blijfkansen in de sociale werkplaats. Daarnaast zijn, tevens uit de meicirculaire 2020, meerjarig middelen toegevoegd voor integratie en toeleiding naar werk van bijstandsgerechtigden met een loonwaarde tot 70% van het wettelijk sociaal minimum. Met de verwerking van de meicirculaire 2020 gemeentefonds zijn de middelen voor de participatiewet meerjarig aangepast.

Beleidsdoel D: Het garanderen van een bestaansminimum voor inwoners die dit tijdelijk niet zelfstandig kunnen.

Wat willen wij bereiken en wat gaan wij daarvoor doen?

Inwoners hebben recht op een bestaansminimum. Het is aan de overheid om daarin te voorzien als inwoners hier (tijdelijk) niet zelf toe in staat zijn. Dit is vastgelegd in de Participatiewet. Deze wet wordt in medebewind door de gemeente uitgevoerd, waarbij de door het Rijk beschikbaar gestelde middelen worden aangevuld door de gemeente als de werkelijke vraag de verwachting overstijgt (zogenaamde openeinderegeling). Een uitkering wordt verstrekt indien de inwoner niet beschikt over (voldoende) financiële middelen om in de noodzakelijke kosten van het bestaan te kunnen voorzien. De Participatiewet is het vangnet binnen de sociale zekerheid. Tegenover deze rechten staan ook plichten. Wij handhaven die plichten, in nauwe samenhang met de mogelijkheden van inwoners om aan het werk te gaan (beleidsdoel C). Het minimabeleid is er voor inwoners die van een laag inkomen of van een uitkering moeten rondkomen. Hiermee zorgen we ervoor dat inwoners met weinig financiële middelen in hun primaire levensbehoeften kunnen voorzien en kunnen deelnemen aan de samenleving, door bijvoorbeeld mee te doen aan sport- of muziekactiviteiten.

Activiteiten

1. Garanderen van bestaanszekerheid door het rechtmatig en tijdig verstrekken van uitkeringen
2. Fraudebestrijding en het nemen van maatregelen bij het niet nakomen van afspraken en de inlichtingenplicht
3. Uitvoeren van het minimabeleid
4. Bieden van schuldhulpverlening

Toelichting

1. *Garanderen van bestaanszekerheid door het rechtmatig en tijdig verstrekken van uitkeringen*
Uitgangspunt is dat alle uitkeringsaanvragen binnen de daarvoor geldende wettelijke termijn worden afgehandeld. Daarnaast vindt 'aan de poort' intensieve controle op rechtmatigheid plaats en wordt het uitkeringsbestand steekproefsgewijs, of als de situatie daartoe aanleiding geeft, gecontroleerd. Bij de aanvraag zal er nog meer oog en aandacht zijn voor de financiële omstandigheden van onze inwoners. Indien noodzakelijk verstrekken we voorschotten,

om te voorkomen dat er bijvoorbeeld schulden ontstaan. Inwoners wijzen we op de mogelijkheid van het aanvragen van bijzondere bijstand en informeren we over andere mogelijkheden van (landelijke) financiële ondersteuning en de mogelijkheid van schuldhulpverlening.

2. *Fraudebestrijding en het nemen van maatregelen bij het niet nakomen van afspraken en de inlichtingenplicht*

Ook in de komende jaren blijven we inzetten op de bestrijding van oneigenlijk gebruik. Dit doen we door inzet van handhavingsmedewerkers, het verbeteren van de informatievoorziening, themacontroles en vroegtijdige opsporing van fraude.

3. *Uitvoeren van minimabeleid*

Wij stimuleren en ondersteunen inwoners met een minimuminkomen om deel te nemen aan voorzieningen die gericht zijn op maatschappelijke participatie. Een middel hiervoor is het verstrekken van (bijzondere) bijstand. Om de toegang tot de bijzondere bijstand zo eenvoudig mogelijk te maken, werken we met de tool 'Bereken uw recht'. Door de toegang laagdrempelig te houden, willen wij het 'niet-gebruik' terugdringen.

Voor inwoners met een zorgbehoefte hebben we de collectieve aanvullende zorgverzekering (gemeentepolis). Inwoners met een inkomen tot 120% van het wettelijk sociaal minimum kunnen een tegemoetkoming aanvragen voor de maandelijkse premie van een gemeentepolis. Het is van groot belang dat kinderen zich kunnen ontwikkelen en mee kunnen doen in de samenleving, ook wanneer zij opgroeien in een huishouden met een laag inkomen of problematische schulden. Hiervoor hebben we het Kindpakket. Volwassenen kunnen een beroep doen op de regeling Haarlemmermeer doet mee.

4. *Bieden van schuldhulpverlening*

Wij zijn verantwoordelijk voor het bieden van schuldhulpverlening aan onze inwoners. Daarbij gaat het niet alleen om hulp bij het wegnemen van de financiële problemen en problematische schulden, maar ook de oorzaken daarvan. Door vroegsignalering en preventie proberen we te voorkomen dat inwoners een beroep moeten doen op schuldhulpverlening.

Tabel 23 Wat mag het kosten?

(Bedragen × € 1.000)		JR2019	2020	2021	2022	2023	2024
Beleidsdoel D: Het garanderen van een bestaansminimum voor inwoners die dit tijdelijk niet zelfstandig kunnen.	Baten	30.835	31.150	31.150	31.150	31.150	31.150
	Lasten	38.137	40.349	40.519	40.620	40.620	40.620
	Saldo	-7.302	-9.199	-9.368	-9.469	-9.469	-9.469

Toelichting op de verschillen ten opzichte van het voorgaande jaar

Verschillen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Baten

	2021	2022	2023	2024
Overig	-	-	-	-
Totaal Baten	-	-	-	-

Lasten

	2021	2022	2023	2024
Doelgroepenbeleid kinderopvang	-112	-	-	-
Maatschappelijke opvang Wmo cliënten	-	-103	-	-
Overig	-58	2	-	-
Totaal Lasten	-170	-101	-	-

Lasten

Het budget doelgroepenbeleid kinderopvang is vanaf 2021 geraamd op de post bijzondere bijstand omdat daar ook de werkelijke kosten verantwoord worden.

Op basis van een Wmo-beschikking worden cliënten opgevangen in een opvang. Bij de Voorjaarsrapportage 2020 zijn voor twee jaar middelen uit de bijzondere bijstand hiervoor ingezet. Na een evaluatie zal bepaald worden of voortzetting zal plaatsvinden.

Totaaloverzicht: Wat mag het kosten?

Tabel 24

Bedragen × € 1.000.		JR2019	2020	2021	2022	2023	2024
Er kunnen afrondingsverschillen optreden.							
Zorg en werk							
Inwoners van Haarlemmermeer krijgen, waar nodig, hulp en ondersteuning gericht op het naar vermogen en zelfstandig deelnemen aan de samenleving.	Baten	32.132	32.275	32.280	32.261	32.261	32.261
	Lasten	110.871	111.591	111.572	111.469	111.550	111.473
Saldo van baten en lasten (B-L)	Saldo	-78.739	-79.316	-79.292	-79.208	-79.289	-79.212
Reservemutaties	Onttrekking	-	-	-	-	-	-
	Storting	-	-	-	-	-	-
Resultaat (Saldo+O-S)	Saldo	-78.739	-79.316	-79.292	-79.208	-79.289	-79.212

Uitsplitsing per beleidsdoel

Beleidsdoel A: Inwoners ontvangen zorg en ondersteuning thuis.	Baten	947	1.078	1.080	1.080	1.080	1.080
	Lasten	55.296	52.118	52.932	52.860	52.867	52.867
	Saldo	-54.349	-51.040	-51.852	-51.780	-51.787	-51.787
Beleidsdoel B: Inwoners ontvangen zorg en ondersteuning met verblijf.	Baten	-	16	19	-	-	-
	Lasten	8.976	9.972	8.874	8.433	8.447	8.447
	Saldo	-8.976	-9.956	-8.855	-8.433	-8.447	-8.447

Beleidsdoel C: Onze inwoners zijn economisch zelfstandig; werk boven uitkering.	Baten	350	31	31	31	31	31
	Lasten	8.462	9.152	9.247	9.556	9.617	9.540
	Saldo	-8.112	-9.121	-9.216	-9.526	-9.586	-9.509

Beleidsdoel D: Het garanderen van een bestaansminimum voor inwoners die dit tijdelijk niet zelfstandig kunnen.	Baten	30.835	31.150	31.150	31.150	31.150	31.150
	Lasten	38.137	40.349	40.519	40.620	40.620	40.620
	Saldo	-7.302	-9.199	-9.368	-9.469	-9.469	-9.469

Maatschappelijke ontwikkeling

Portefeuillehouder: **Booij-van Eck, Ruigrok, Schuurmans-Wijdeven, Sedee-Schuitemaker, Steffens-van de Water**

Maatschappelijk doel:

Inwoners ontwikkelen zich naar vermogen, participeren actief in de samenleving en ontplooiën zich optimaal.

(Bedragen x € 1.000)

lasten in €	99.861
% totale begroting	21,2%
baten in €	18.638
% totale begroting	4,0%

	Begroting 2021 baten	% verschil baten t.o.v. begroting 2020	Begroting 2021 lasten	% verschil lasten t.o.v. begroting 2020
Beleidsdoel A: Inwoners ervaren zo min mogelijk sociale- en gezondheidsproblemen en ontwikkelen een verantwoorde leefstijl.	-	-	11.582	1%
01. Het bieden van preventieve opvoed- en opgroeiondersteuning				
02. Zorg dragen voor publieke gezondheidszorg				
03. Zorg dragen voor collectieve preventie				
04. Zorg dragen voor ouderengezondheidszorg				
05. Zorg dragen voor openbare geestelijke gezondheidszorg				
06. Bieden van informatie en advies en lichte begeleiding				
Beleidsdoel B: Onze jonge inwoners rond een opleiding af die past bij hun mogelijkheden en ontwikkelen maximaal hun talent.	3.737	-7%	23.973	-3%
01. Zorg dragen voor onderwijshuisvesting				
02. Bevorderen van veilige scholen				
03. Bevorderen van passend onderwijs				
04. Samen opstellen en uitvoering bewaken van de Lokaal Educatieve Agenda (LEA)				
05. Uitvoeren onderwijsachterstandenbeleid				
06. Aanpakken schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten				
07. Bieden van onderwijsverbreding				
Beleidsdoel C: Inwoners nemen in hun buurt of kern, actief deel aan de samenleving.	1.543	2%	13.510	-8%
01. Zorgen voor en exploiteren van sociaal-culturele accommodaties				
02. Zorgen voor een breed aanbod van sociaal-culturele activiteiten				
03. Voortzetten Lokale Inclusie Agenda				
04. Stimuleren en ondersteunen van vrijwilligerswerk en vrijwillige inzet				
05. Bevorderen van inwonersinitiatieven en sociale samenhang in de wijk				
06. Stimuleren van jeugdparticipatie				
07. Stimuleren van talent- en sociale ontwikkeling bij kinderen, tieners en jongeren				
08. Voorkomen en verminderen van jeugdoverlast en -criminaliteit				
09. Uitvoering geven aan de nota Spelen, sporten en ontmoeten in de buitenruimte				
10. Bevorderen van integratie van diverse doelgroepen in de samenleving				
11. Ondersteunen van mantelzorgers en het bieden van respijtzorg				
12. Het aanpakken en verminderen van eenzaamheid				
Beleidsdoel D: Inwoners nemen deel aan een breed aanbod van culturele activiteiten en maken kennis met de culturele historie van Haarlemmermeer, waarvoor wij het cultureel erfgoed behouden.	6.327	0%	23.708	1%
01. Implementeren actualisatie cultuurbeleid 2021-2024, als onderdeel van de cultuurnota 'Ruimte voor Cultuur, kansen voor ondernemerschap'				
02. Stimuleren cultureel ondernemerschap				
03. Uitvoering Programma Beeldende Kunst en Vormgeving				
04. Uitvoeringsprogramma opstellen conform de speerpunten uit de visie 'Erfgoed omarmen en beleven'				
Beleidsdoel E: Inwoners beschikken over voldoende aantrekkelijke mogelijkheden om te recreëren, bewegen actief en nemen deel aan sport.	7.031	1%	27.088	0%
01. Invulling en uitvoering geven aan de sportvisie				
02. Zorgen voor toegankelijk en laagdrempelig sportaanbod				
03. Zorgen voor de realisatie en efficiënt beheer van gemeentelijke sportaccommodaties				
04. Zorgen voor ondersteuning van sportverenigingen en beweegaanbieders				
05. Ondersteuning kern- en groeisporten en talentontwikkeling via het topsportloket				
06. Uitvoeren van het beleid toerisme, evenementen en promotie Haarlemmermeer en de visie recreatie en landschap				
07. Voorbereiden van recreatie deelprojecten in PARK21, uitvoering van de overgenomen projecten van Stichting Mainport en Groen en vernieuwing inrichting Haarlemmermeerse Bos				

Verbonden partijen

Beleidsdoel A: [Veiligheidsregio Kennemerland \(VRK\)](#)

Beleidsdoel B:

Beleidsdoel C:

Beleidsdoel D:

Beleidsdoel E: [Recreatieschap Spaarnwoude](#), [Recreatieplas Haarlemmermeer BV](#)

Calisthenics park in het Haarlemmermeerse Bos

Maatschappelijke ontwikkeling

Inwoners ontwikkelen zich naar vermogen, participeren actief in de samenleving en ontplooiën zich optimaal.

Wij bieden inwoners van Haarlemmermeer – jong en oud – een breed en goed aanbod van laagdrempelige voorzieningen als onderdeel van de sociale basis in de wijken en kernen van Haarlemmermeer. Wij faciliteren inwoners door toegankelijke algemene voorzieningen te bieden: accommodaties (gebouwen, velden en openbare ruimte) en activiteiten op het gebied van onderwijs, welzijn, sport, cultuur, gezondheid en vrijwilligerswerk. Onze gemeentelijke inzet richt zich hierbij op de functies: ontmoeten, ontplooiën, ontwikkelen en ondersteunen.

De sociale basis is van en voor iedereen, dus ook voor inwoners die een steuntje in de rug nodig hebben (inclusie). Ook zij moeten gewoon mee kunnen doen, zich kunnen ontplooiën op het gebied van sport of cultuur en zich verder kunnen ontwikkelen binnen het onderwijs en op de arbeidsmarkt. Een stevige sociale basis is het fundament voor de kwaliteit van leven van onze inwoners, waardoor zij niet alleen prettig, maar ook zo zelfstandig mogelijk kunnen leven. Vitale en inclusieve wijken creëren is alleen mogelijk samen met inwoners, vrijwilligers en betrokken professionals. Daarom is in de afgelopen jaren de aanpak 'Meer voor Elkaar in de buurt' ontwikkeld

en ingevoerd in zeven wijken en kernen. Op basis van vijf belangrijke leefgebieden: gezondheid, meedoen, werk & inkomen, wonen en veiligheid. Balans in deze vijf leefgebieden is belangrijk voor het welbevinden van elke inwoner.

Onze ambitie voor de sociale basis is dat inwoners elkaar kunnen ontmoeten, zich ontplooiën, hun talenten ontwikkelen en zichzelf kunnen redden, waar nodig met advies en steun en hun eigen netwerk. Hiertoe informeren en adviseren we de inwoners over alle mogelijkheden en faciliteren hen ook om zelf initiatieven te nemen. Wij besteden als gemeente met een hoog percentage kinderen en jongeren veel aandacht aan onze jonge inwoners en hun ouders en begeleiders en richten ons op het creëren van optimale omstandigheden waarbinnen de Haarlemmermeerse jeugd kan opgroeien tot zelfstandige en zelfredzame inwoners.

In de periode 2019–2023 geldt als beleidskader voor het sociaal domein 'Koersvast, steeds beter'. Uitgangspunt is en blijft dat we inwoners stimuleren om zo veel mogelijk eerst zelf, met hulp van het eigen netwerk en algemene voorzieningen, naar oplossingen te zoeken. Daar waar nodig ondersteunen wij hen (bij voorkeur in hun eigen omgeving) met passende zorg en

ondersteuning, zo zwaar als nodig en zo licht als mogelijk.

Ons cultureel, sportief en recreatief aanbod draagt actief bij aan verbondenheid en

betrokkenheid van onze inwoners en maakt Haarlemmermeer tot een aangename gemeente met hoge sociale en economische aantrekkingskracht voor huidige en toekomstige inwoners.

Tabel 25

Omschrijving	Eenheid	Indicator	Bron	Metingen			
				2016	2017	2018	2019
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	2,8	3,0	n/b	n/b
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	21	18	18	n/b
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers) (deelnemers aan het VO en MBO onderwijs)	% deelnemers VO en MBO	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	1,5	1,7	1,6	n/b
Niet-wekelijkse sporters ¹	% bevolking 19 jaar en ouder	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	44	n/b	n/b	n/b

¹ Gebaseerd op gezondheidsmonitor (en ouderen) van GGD'en, CBS en RIVM. Wordt elke vier jaar georganiseerd.

Verbonden partijen

Veiligheidsregio Kennemerland (VRK)

De GGD Kennemerland is onderdeel van de VRK en levert een bijdrage aan beleidsdoel A van programma Maatschappelijke ontwikkeling: Inwoners ervaren zo min mogelijk sociale- en gezondheidsproblemen en ontwikkelen een verantwoorde leefstijl.

Op grond van de Wet publieke gezondheid (Wpg) stellen gemeenten elke vier jaar een nota lokaal volksgezondheidsbeleid vast. De tien gemeenten in de VRK hebben voor de eerste keer een regionale nota volksgezondheid 2017-2020 opgesteld. Door samen te werken aan de gezondheid van de inwoners kunnen we effectief inzetten op preventieve gezondheid. Wij kiezen ervoor om daar naast lokaal volksgezondheidsbeleid op te stellen. We omarmen de regionale aanpak, maar voegen daar een lokale ambitie aan toe.

Regionaal zijn de volgende ambities benoemd:

1. Mind the gap: het terugdringen van sociaaleconomische gezondheidsverschillen
2. Bewegen voor iedereen: stimuleren van bewegen door mensen met gezondheidsproblemen
3. NIX 18: een rookvrije en alcoholvrije jeugd
4. Uit de dip: verbeteren van de psychische gezondheid van jongeren en ouderen.

Lokaal is daar één ambitie aan toegevoegd:

- Meedoen maakt gezond: gezonde wijken en actief ouder worden.

Veel taken op gebied van de publieke gezondheid en de afstemming ervan met de curatieve gezondheidszorg hebben we binnen VRK verband regionaal belegd bij GGD Kennemerland, zoals geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen (GHOR), jeugdgezondheidszorg,

medische milieukunde, forensische geneeskunde, technische hygiënezorg, seksuele gezondheid, infectieziekten bestrijding en reizigersadvies en vaccinatie. Daarnaast monitort GGD Kennemerland regelmatig de gezondheid. De middelen voor deze taken liggen vast en gaan rechtstreeks naar de VRK/GGD. Deze reguliere taken behoeven verder geen nadere uitwerking in het kader van de nota volksgezondheidsbeleid.

Recreatieschap Spaarnwoude

Het doel van Recreatieschap Spaarnwoude is het bevorderen van een evenwichtige ontwikkeling van de openluchtrecreatie, het tot stand brengen en bewaren van een evenwichtig natuurlijk milieu en het tot stand brengen en onderhouden van een landschap dat hierop is afgestemd in het werkingsgebied van de regeling, gelegen tussen Amsterdam en Haarlem. Hiermee levert het Recreatieschap Spaarnwoude een bijdrage aan beleidsdoel E: Inwoners beschikken over voldoende aantrekkelijke mogelijkheden om te recreëren, te bewegen en actief deel te nemen aan sport.

De participanten van Recreatieschap Spaarnwoude dragen gezamenlijk zorg voor het beheer en ontwikkeling van dit openbare gebied dat grotendeels samenvalt met de Bufferzone Amsterdam-Haarlem (landschappelijke buffer tegen aanengroeiende stedelijke gebieden). Ook het toezicht op en handhaven van de Algemene Verordening Spaarnwoude maakt onderdeel uit van het beheer. Aan het totale recreatieschapsgebied worden jaarlijks circa 5,5 miljoen bezoeken gebracht. In 2021 zal naast de reguliere beheer- en exploitatietaken, uitvoering worden gegeven aan het in 2020 vastgestelde Uitvoeringsprogramma 2020-2023 van de 'Visie Spaarnwoude Park 2040'.

Voor *Recreatieplas Haarlemmermeer BV* verwijzen we naar de paragraaf Verbonden partijen.

Relevant beleid

- Koersvast, steeds beter, beleidskader sociaal domein 2019–2023 ([2019.0058016](#))
- Samen sterk en in balans, visie informele zorg en vrijwillige inzet ([2020.0001281](#))
- Regenboogagenda, verkenning en plan van aanpak voor het regenboogbeleid Haarlemmermeer 2020–2022 ([2020.0000425](#))
- Actualisatie jeugd- en onderwijsbeleid ([2016.0016053](#))
- Visie Wonen met zorg 2030 ([2017.0026227](#))
- Uitvoeringsplan Wonen met Zorg ([2018.0022374](#))
- Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Haarlemmermeer ([2014.0048478](#))
- Integraal Huisvestingsplan Onderwijshuisvesting 2.0 ([2017.0026699](#))
- Actualisatie Integraal Huisvestingsplan Onderwijsvoorzieningen ([2019.0057843](#))
- Verordening materiele financiële gelijkstelling onderwijs gemeente Haarlemmermeer ([2014.0048478](#))
- Verordening leerlingenvervoer 2015 ([2015.0014220](#))
- Spelen, sporten en ontmoeten in de buitenruimte 2009–2013 ([2009.52387](#))
- Ruimte voor Cultuur, Kansen voor Ondernemerschap ([2012.0016382](#))
- Visie op de Geniedijk ([2009.0014576](#))
- Verordening Fysiek Domein 2019 ([2019.0031932](#))
- Subsidieverordening gemeentelijk erfgoed 2020 ([2020.0000059](#))
- Erfgoedcommissie–Reglement ([2011.0048240](#))
- Erfgoedvisie gemeente Haarlemmermeer 2020–2030: 'Erfgoed omarmen en beleven' ([2020.0000051](#))
- Visie Ringdijk en Ringvaart ([2015.0015816](#))
- Pionieren in de polder, innovatie in het sociaal domein ([2017.0013419](#))
- Actualisatie Cultuurbeleid 2017–2020 ([2017.0035360](#))
- Representativiteitsverklaring – PBO Meeromroep ([2016.0006551](#))
- Volksgezondheidsbeleid tot en met 2020 ([2018.0008038](#))
- PARK21: Gebiedsontwikkelingen, kredietaanvraag en Voortgangsrapportage 2018–2019 ([2019.0058368](#))
- Toerisme, evenementen en promotie Haarlemmermeer 2020–2025 ([2020.0000380](#))
- Actualisering beleid Recreatie en landschap (PM)

Beleidsdoel A: Inwoners ervaren zo min mogelijk sociale- en gezondheidsproblemen en ontwikkelen een verantwoorde leefstijl.

Wat willen wij bereiken en wat gaan wij daarvoor doen?

Vanuit onze gemeentelijke verantwoordelijkheid op het gebied van de zorg voor jeugd, volwassenen en ouderen werken wij in nauwe samenwerking met maatschappelijke partners aan een optimaal vraaggericht en preventief aanbod. De nadruk op vroegsignalering en preventie in het lokale veld is een belangrijk speerpunt met als doel de gezondheid te bevorderen en het beroep op (zwaardere) zorg te verminderen.

Gezondheid maakt een integraal onderdeel uit van het sociaal domein en de Stevige Sociale Basis in het bijzonder. Door het verstevigen van wijken en kernen met gericht aanbod van praktische en lichte ondersteuning maar ook door mensen te activeren ontstaan wijken waar genoeg te doen is, waar inwoners betrokken zijn bij elkaar, mee kunnen doen en zich prettig voelen. We hebben de ambitie dat wij inwoners eerder en sneller, meer in de buurt en met lichtere vormen van ondersteuning kunnen bijstaan, zodat zij minder een beroep hoeven te doen op zwaardere zorg. De Stevige Sociale Basis vormt het

fundament van de samenleving in Haarlemmermeer met een focus op zelfredzaamheid, meedoen en preventie.

Activiteiten

1. Het bieden van preventieve opvoed- en opgroeiondersteuning
2. Zorg dragen voor publieke gezondheidszorg
3. Zorg dragen voor collectieve preventie
4. Zorg dragen voor ouderengezondheidszorg
5. Zorg dragen voor openbare geestelijke gezondheidszorg
6. Bieden van informatie en advies en lichte begeleiding

Toelichting

1. *Het bieden van preventieve opvoed- en opgroeiondersteuning*

Het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) is hét expertisepunt voor vragen over opvoeden en opgroeien, voor inwoners en voor professionals. Het richt zich vooral op laagdrempelige en snelle hulp bij opvoed- en opgroevraagstukken, waardoor het CJG, onder andere samen met de schoolcoaches, een stevig preventief fundament vormt voor het Haarlemmermeers model.

Professionals kunnen er daarnaast terecht voor collegiaal advies, informatie over opvoedhulp en tijdelijke regie bij opvoedvragen. Indien nodig, kan het CJG doorverwijzen naar andere (geïndiceerde) hulp.

Naast bovengenoemde casuïstiek richt het CJG zich op algemene preventie en ondersteuning. Een greep hieruit: uitbreiding van de samenwerking met GGZ voor opvoedondersteuning van ouders met psychiatrische problematiek, organisatie van maandelijkse kennislunches voor professionals over actuele thematiek, aanbod van webinars voor ouders en professionals.

2. Zorg dragen voor publieke gezondheidszorg

Samen met andere gemeenten binnen de VRK bekostigen wij de GGD voor de uitvoering van de openbare gezondheidszorg. Een deel van de GGD-taken is wettelijk bepaald, zoals medische milieukunde, infectieziekten bestrijding, epidemiologie en uitvoering van jeugdgezondheidszorg. Meer beleidsvrijheid is er in andere volksgezondheidsstaken, zoals de preventieve gezondheidszorg voor ouderen en de keuze van activiteiten voor collectieve preventie. Samen met de GGD continueren we het gezondheidsprogramma voor vergunninghouders.

3. Zorg dragen voor collectieve preventie

Regionaal werken we samen met de GGD en andere gemeenten aan de collectieve preventie vanuit de regionale nota, met als speerpunten bewegen, het verminderen van depressieve en psychosociale klachten, schadelijk alcoholgebruik, roken bij jongeren en het terugdringen van sociaaleconomische gezondheidsverschillen. Waar nodig leggen we lokale accenten. De samenwerking binnen het sociaal domein voor de eerste lijn basisvoorzieningen en de zorg worden versterkt door de gezonde wijkaanpak als onderdeel van de 'Meer voor elkaar in de buurt' aanpak. Het accent ligt op het integraal mogelijk maken van de gezonde leefstijl. Het project Hartveilige gemeente Haarlemmermeer, met als insteek een zo dekkend mogelijk netwerk van AED's en vrijwilligers te realiseren, loopt door in 2021. We streven naar 80% dekking in december 2022.

We zetten in op de Gezonde School-aanpak, een methode waarbij scholen gezondheidsthema's structureel en integraal inbedden in het onderwijs. Specifieke aandacht is er voor inactieve kinderen. Voor kinderen en jongeren tot 18 jaar zijn er verschillende leefstijl verbeterende interventies. We hebben de JOGG-aanpak (Jongeren Op Gezond Gewicht) in verschillende settings (school, wijk, zorg, werk, thuis) geëvalueerd en

uitgebreid. De preventie van depressie en angststoornissen bij volwassenen en ouderen gebeurt vanuit het principe 'zo licht als mogelijk, zoveel als nodig' en is gericht op het zelf weer verder kunnen met het eigen leven. Specifieke aandacht gaat uit naar intermediairs, ouderen, migranten, statushouders, mensen met lage sociaaleconomische status en mantelzorgers. We breiden de workshop Mental Health First Aid uit. Voor de jeugd zijn er cursussen voor kinderen van ouders met psychiatrische problemen en voor aanstaande brugklassers die op de basisschool problemen hadden in de omgang met leeftijdgenoten.

4. Zorg dragen voor ouderengezondheidszorg

Sociaal werkers en getrainde vrijwilligers leggen preventieve huisbezoeken af bij inwoners die 80 jaar worden en maken hen attent op het beschikbare aanbod van (preventieve) interventies. De samenwerking met huisartsen rond kwetsbare ouderen verstevigen we met de inzet van sociaal makelaars. Valpreventie is een voorbeeld van een preventieve interventie die we inzetten. Om ouderen in beweging te krijgen en te houden zijn er fittesten, een beweegadvies en sport- en beweegactiviteiten. Omdat ouderen de snelst groeiende groep zorgvragers zijn op het gebied van schadelijk alcoholmisbruik, geven we dit specifieke aandacht. Via het consultatienetwerk ouderenmishandeling Haarlemmermeer dragen wij bij aan een effectievere aanpak van dit probleem. Via de regionale ketenzorg dementie wordt een gezamenlijk aanmeldpunt voor casemanagement gerealiseerd en heeft gemeente Haarlemmermeer als dementievriendelijke gemeente een voorbeeldfunctie voor andere instellingen.

5. Zorg dragen voor openbare

Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ)

OGGZ-activiteiten richten zich op het voorkomen van maatschappelijke uitval als gevolg van psychische en psychiatrische problemen. We organiseren activiteiten op het gebied van inloop, begeleiding, dagbesteding en herstel voor mensen met GGZ-problematiek. Regionaal wordt de sluitende aanpak personen met verward gedrag ontwikkeld en geïmplementeerd, zie verder programma Zorg en werk, beleidsdoel A. De verdere implementatie van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvvggz) vraagt nog aandacht de komende jaren, zie verder programma zorg en werk, beleidsdoel, A.

6. Bieden van informatie en advies en lichte begeleiding

Het signaleren en toeleiden is een van de speerpunten in de Stevige Sociale Basis om

problemen en onveilige situaties bij zelfstandig wonende kwetsbare inwoners waar mogelijk te voorkomen of te verminderen. We werken samen met vrijwilligersorganisaties, welzijnsorganisatie, zorgpartners en andere ketenpartners. Dit kan zijn in de vorm van cliëntondersteuning om kwetsbare inwoners zonder netwerk, hulp te kunnen bieden bij het voorbereiden of voeren van bijvoorbeeld een keukentafelgesprek voor het aanvragen van

ondersteuning, of bij communicatie met officiële instanties. Maar ook door actief te signaleren om problemen eerder in beeld te krijgen zodat kwetsbare inwoners beter grip op hun leven krijgen en (lichte) ondersteuning ingezet kan worden zoals een ontmoetingsgroep in de wijk of financiële ondersteuning zodat inwoners zo lang mogelijk financieel zelfredzaam kunnen zijn en (escalatie van) schulden wordt voorkomen.

Tabel 26 Wat mag het kosten?

(Bedragen x € 1.000)		JR2019	2020	2021	2022	2023	2024
Beleidsdoel A: Inwoners ervaren zo min mogelijk sociale- en gezondheidsproblemen en ontwikkelen een verantwoorde leefstijl.	Baten	23	-	-	-	-	-
	Lasten	10.668	11.415	11.582	11.604	11.605	11.605
	Saldo	-10.644	-11.415	-11.582	-11.604	-11.605	-11.605

Toelichting op de verschillen ten opzichte van het voorgaande jaar

Verschillen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen x € 1.000; min = nadeel)	2021	2022	2023	2024
Lasten				
Indexering subsidies	-62	-	-	-
Gewijzigde verdeling van personeelslasten	-56	-	-	-
Overig	-49	-22	-1	1
Totaal Lasten	-167	-22	-1	1

Lasten

De indexering van de subsidies met 1,7% leidt tot een verhoging van de lasten op dit beleidsdoel. Als gevolg van een gewijzigde verdeling van personeelslasten over de beleidsdoelen is sprake van extra doorbelasting in 2021 op dit beleidsdoel.

Beleidsdoel B: Onze jonge inwoners ronden een opleiding af die past bij hun mogelijkheden en ontwikkelen maximaal hun talent.

Wat willen wij bereiken en wat gaan wij daarvoor doen?

Op het gebied van onderwijs hebben wij taken met betrekking tot leerplicht/RMC (Regionaal Meld- en Coördinatiepunt), onderwijsachterstandenbeleid, een goede aansluiting tussen jeugd- en onderwijszorg en leerlingenvervoer. Door het vervullen van deze taken kunnen leerlingen hun schoolcarrière optimaal doorlopen en sluiten die af met een diploma dat aansluit bij hun capaciteiten en interesse. Voor de jongste leeftijden geven wij uitvoering aan peuterwerk en voor- en vroegschoolse educatie (VVE). Ook hebben wij de belangrijke wettelijke taak om te voorzien in passende onderwijshuisvesting.

Activiteiten

1. Zorg dragen voor onderwijshuisvesting
2. Bevorderen van veilige scholen
3. Bevorderen van passend onderwijs

4. Samen opstellen en uitvoering bewaken van de Lokaal Educatieve Agenda (LEA)
5. Uitvoeren onderwijsachterstandenbeleid
6. Aanpakken schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten
7. Bieden van onderwijsverbreding

Toelichting

1. Zorg dragen voor onderwijshuisvesting
Wij zorgen voor kwalitatief goede gebouwen die het geven van goed onderwijs faciliteren en waarmee ingespeeld kan worden op nieuwe onderwijsontwikkelingen. Dit doen wij op basis van het Integraal Huisvesting Plan (IHP). Relevante ontwikkelingen, renovaties, nieuwbouw en verduurzaming krijgen hierin gestalte. Het IHP wordt elke twee jaar geactualiseerd om grip te houden op eventuele wijzigingen in de ontwikkelingen, de wet- en regelgeving en de leerlingenaantallen. Conform wetgeving vindt over onderwijshuisvesting tussen gemeente en

schoolbesturen 'op overeenstemming gericht overleg' plaats.

Hierbij hebben we afgesproken dat we samen met de schoolbesturen aan de slag gaan met:

1. de verdere verkenning van doordecentralisatie en de verschillende uitvoeringen daarvan;
2. onderzoek naar de mogelijkheden om Total Cost of Ownership (TCO) toe te passen;
3. onderzoeken of en hoe we de schuldpositie van de gemeente kunnen verbeteren met gebruikmaking van onderwijshuisvesting.

2. Bevorderen van veilige scholen

Het convenant Veiligheid In en Om de School (VIOS) is een samenwerking tussen gemeente, politie, Halt en de scholen uit het voortgezet - en middelbaar beroepsonderwijs. Deze samenwerking is gericht op schoolgebonden actuele en maatschappelijke veiligheidsthema's. Voor de aanpak van specifieke veiligheidsthema's is een handelingsprotocol ontwikkeld. Voor 2021 zijn door de stuurgroep Veiligheid In en Om Scholen (VIOS), onder voorzitterschap van de burgemeester, de volgende thema's geprioriteerd:

- fysiek geweld onder jongeren
- drugs- en wapenvrije scholen
- aanpak pesten
- aanpak polarisatie

3. Bevorderen van passend onderwijs

De samenwerkingsverbanden primair - en voortgezet onderwijs zijn er om passend onderwijs te bieden aan leerlingen die dit nodig hebben. Goede samenwerking met jeugdhulp is hierbij belangrijk. De uitgangspunten zijn vastgelegd in overleg met kinderopvangorganisaties, het primair -, speciaal -, voortgezet - en middelbaar beroepsonderwijs. Voor 2021 ligt de prioriteit voor kinderen in het primair onderwijs op onderwijs zo dicht bij huis als mogelijk. Kinderen vanaf 2½ tot 4 jaar met een (risico op een) taalachterstand kunnen voorschoolse educatie volgen (VE). Dit om taalachterstanden zo veel mogelijk te voorkomen of te verminderen. Door VE op de kinderopvang en door tutoring in het onderwijs (TIO) in te zetten in de groepen 1 en 2 (vroegschoolse fase) binnen het basisonderwijs kunnen deze kinderen een betere start maken als ze beginnen in groep 3.

4. Samen opstellen en uitvoering bewaken van de Lokaal Educatieve Agenda (LEA)

Schoolbesturen van het basis-, speciaal-, voortgezet- en middelbaar beroepsonderwijs

willen samen met de kinderopvanginstellingen en de gemeente werken aan talentontwikkeling, welbevinden, diversiteit en kwaliteit van onderwijs en ontwikkeling. Thema's waaraan wordt gewerkt zijn:

- het lerarentekort
- profileren en leerlingenstromen
- onderwijshuisvesting
- passend onderwijs
- sport, bewegen en gezondheid
- internationalisering van het onderwijs

5. Uitvoeren onderwijsachterstandenbeleid

Met de aanpak taal- en onderwijsachterstanden willen wij bereiken dat iedereen op passend niveau onderwijs kan volgen en zo snel mogelijk de Nederlandse taal beheerst om optimaal onderwijs te genieten.

6. Aanpakken schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten

Doel van de leerplicht en RMC-functie is om voortijdig schoolverlaten terug te dringen en daardoor te zorgen dat jongeren hun startkwalificatie halen. Met een sterke lokale aanpak richten we ons op jongeren tot en met 22 jaar die dreigen voortijdig schoolverlater te worden. Wij werken goed samen met de scholen en richten ons op verzuimsignalering en verzuimgesprekken in een vroegtijdig stadium. Curatief proberen wij jongeren terug te leiden naar school of werk.

Alle jongeren die zonder startkwalificatie van school af gaan worden intensief gemonitord. Iedereen zonder nuttige dagbesteding wordt regelmatig benaderd en wordt begeleiding aangeboden.

7. Bieden van onderwijsverbreding

Wij bieden aan iedere school een aanbod van lessen die gaan over duurzaamheid in de breedste zin. Deze lessen sluiten aan bij de kerndoelen van het basisonderwijs, zijn interactief en gericht op ervaren en beleven. Dit geldt ook voor het kunstprogramma dat we subsidiëren. Daarnaast worden zwemlessen gesubsidieerd voor kinderen met een beperking.

Tabel 27 Wat mag het kosten?

(Bedragen x € 1.000)		JR2019	2020	2021	2022	2023	2024
Beleidsdoel B: Onze jonge inwoners ronden een opleiding af die past bij hun mogelijkheden en ontwikkelen maximaal hun talent.	Baten	4.866	3.998	3.737	3.737	3.737	3.737
	Lasten	24.704	24.842	23.973	23.110	23.134	23.847
	Saldo	-19.838	-20.844	-20.236	-19.373	-19.397	-20.110

Toelichting op de verschillen ten opzichte van het voorgaande jaar

Verschillen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen x € 1.000; min = nadeel)

Baten

	2021	2022	2023	2024
Specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid	-169	-	-	-
Leerplicht	-60	-	-	-
Bijdrage lerarentekort	-50	-	-	-
Overig	18	-	0	-
Totaal Baten	-261	-	0	-

Lasten

	2021	2022	2023	2024
Tijdelijke huisvesting IHP 2.0	-449	436	-	-
Subsidie Kameleon	350	-	-	-
Internationaal onderwijs	328	-	-	-
MFA's Haarlemmermeer	221	262	-	-
Sloop noodlokalen	212	-	-	-
Leerplicht	60	-	-	-
Gewijzigde verdeling van personeelslasten	50	-	-	-
Kapitaallasten	30	-60	-	-784
Bestrijding leraren tekort	25	55	-	-
Advieskosten IHP 2.0	-	-	-	70
Leerlingenvervoer	-	100	-	-
Overig	42	70	-24	1
Totaal Lasten	869	863	-24	-713

Baten

De rijksbijdrage onderwijsachterstandenbeleid is vanaf 2021 structureel lager dan het verwachte bedrag in 2020.

Voor leerplicht, plan Aanval op Uitval, zijn tot en met 2020 extra middelen beschikbaar gesteld.

In 2020 ontvingen wij incidenteel een subsidie voor onze inzet om het lerarentekort te verminderen.

Lasten

Het tijdelijk huisvesten in het kader van het IHP van zowel primair als speciaal onderwijs vergt inzet van middelen. Dit zorgt voor een nadeel in 2021 en een voordeel in 2022.

In het kader van het innovatieprogramma aardgasvrije en frisse basisscholen is er voor de Kameleon in Zwanenburg een subsidie ingediend en toegewezen. Dit betreft een incidenteel budget dat is overgeheveld van 2019 naar 2020.

In de begroting 2020 is incidenteel een bedrag geraamd van € 250.000 voor internationalisering onderwijs. Daarnaast staat in 2020 een bedrag van € 78.000 in de begroting voor het laatste deel van de subsidie voor de internationale basisschool.

De splitsing van Multi Functionele Accommodaties Haarlemmermeer in appartementsrechten en de overdracht van de delen met een onderwijsbestemming, zorgen in 2021 voor een verlaging van de lasten. Vanaf 2022 worden de lasten structureel nog verder verlaagd. Dit voordeel is onderdeel van de ombuigingen zoals vastgesteld bij de Voorjaarsrapportage 2020.

In 2020 is er incidenteel budget beschikbaar gesteld voor het slopen van noodlokalen.

Lasten

Voor leerplicht, plan Aanval op Uitval, zijn tot en met 2020 extra middelen beschikbaar gesteld (zie ook de baten).

Als gevolg van een gewijzigde verdeling van personeelslasten over de beleidsdoelen is sprake van lagere doorbelasting in 2021 op dit beleidsdoel.

Als gevolg van wijzigingen in de investeringen is sprake van een mutatie op de kapitaallasten op dit beleidsdoel. Dit wordt veroorzaakt doordat de investeringsplanning van het Integraal Huisvestingsplan Onderwijshuisvesting (IHP 2.0) is geactualiseerd.

In 2020 en 2021 is incidenteel budget beschikbaar voor bestrijding van het lerarentekort.

Bij het toekennen van leerlingenvervoer mag de gemeente geen onderscheid maken tussen leerlingen van de internationale taalklas (ITK) en andere leerlingen. De Wet op het primair onderwijs en de Verordening leerlingenvervoer gemeente Haarlemmermeer laten dat niet toe.

Dat betekent dat in alle gevallen geldt: om in aanmerking te komen voor leerlingenvervoer moet aan de voorwaarden daarvoor worden voldaan. Door het handhaven van de wet- en regelgeving zullen niet meer alle ITK leerlingen worden vervoerd door de gemeente. Dit levert vanaf 2022 een besparing op van naar schatting € 100.000.

Het Integraal Huisvestingsplan Onderwijshuisvesting (IHP 2.0) programma loopt tot en met 2024. Voor de uitvoering tot en met 2023 is jaarlijks € 70.000 beschikbaar voor extern advies.

Beleidsdoel C: Inwoners nemen in hun buurt of kern, actief deel aan de samenleving.

Wat willen wij bereiken en wat gaan wij daarvoor doen?

Wij stimuleren inwoners, jong en oud, om prettig en zelfstandig te leven in hun woonomgeving en een actieve bijdrage te leveren aan de samenleving. Activiteiten en diensten worden op maat in wijken en kernen aangeboden, gebruikmakend van een uitgebreid en divers netwerk van sociaal-culturele accommodaties. Wij vinden het belangrijk dat inwoners van jong tot oud zelf initiatief nemen, vrijwilligerswerk doen alsmede gevraagd en ongevraagd het gemeentebestuur adviseren over zaken die zij belangrijk vinden

Activiteiten

1. Zorgen voor en exploiteren van sociaal-culturele accommodaties
2. Zorgen voor een breed aanbod van sociaal-culturele activiteiten
3. Voortzetten Lokale Inclusie Agenda
4. Stimuleren en ondersteunen van vrijwilligerswerk en vrijwillige inzet
5. Bevorderen van inwonersinitiatieven en sociale samenhang in de wijk
6. Stimuleren van jeugdparticipatie
7. Stimuleren van talent- en sociale ontwikkeling bij kinderen, tieners en jongeren
8. Voorkomen en verminderen van jeugdoverlast en -criminaliteit
9. Uitvoering geven aan de nota Spelen, sporten en ontmoeten in de buitenruimte
10. Bevorderen van integratie van diverse doelgroepen in de samenleving
11. Ondersteunen van mantelzorgers en het bieden van respijtzorg

12. Het aanpakken en verminderen van eenzaamheid

Toelichting

1. Zorgen voor en exploiteren van sociaal-culturele accommodaties

We werken samen met Maatvast verder aan het toekomstbestendig maken van het beheer en de exploitatie van de sociaal-culturele accommodaties. Het doel is dat het voor inwoners vanzelfsprekend is om voor een activiteit, ontmoeting, cursus of spreekuur terecht te kunnen in een wijkgebouw, dorps huis of jongerencentrum. Er wordt door Maatvast meer bekendheid gegeven aan het tarievenstelsel voor verhuur, waarbij inwoners, onder bepaalde voorwaarden, kosteloos gebruik kunnen maken van de accommodaties. Streven is een maximale bezettingsgraad van de accommodaties. Naast de Maatvastaccommodaties zijn er zelfstandige dorps huizen waarbij een zelfstandige stichting het beheer en de exploitatie van het dorps huis uitvoert.

2. Zorgen voor een breed aanbod van sociaal-culturele activiteiten

Wij subsidiëren diverse organisaties die sociaal-culturele activiteiten aanbieden voor verschillende doelgroepen, gericht op ontplooiing, ontspanning en ontmoeting: onder andere stichting MeerWaarde, Stichting Maatvast, Sportservice Haarlemmermeer, dorps- en wijkraden en ouderen- en jeugdorganisaties.

3. Voortzetten Lokale Inclusie Agenda

We zetten het koploperprogramma van de VNG langer voort (tot 2022) om aansprekende

voorbeelden uit te wisselen waarin inclusie wordt bevorderd. Wij zetten in op het inschakelen van ervaringsdeskundigheid in ons werkproces, begrijpelijk communiceren, bejegening en onafhankelijke cliëntondersteuning, het zelfstandig wonen en fysieke toegankelijkheid van openbare gebouwen en openbare buitenruimte en evenementen. Zo geven we inhoud aan zowel sociale als fysieke inclusie. We werken samen met de Belangengroep Gehandicapten Haarlemmermeer (BGH) aan bewustwording via onder meer deelname aan terugkerende landelijke evenementen zoals de Week van de Toegankelijkheid of publieksacties en gastlessen in het onderwijs. We voeren als formele Regenbooggemeente onze regenboogagenda 2020-2022 uit voor zichtbaarheid en sociale acceptatie van lesbische vrouwen, homoseksuele mannen, biseksuelen, transgender- en interseksuele personen (lhbti's).

4. Stimuleren en ondersteunen van vrijwilligerswerk en vrijwillige inzet

Het online platform voor vrijwillige inzet "Haarlemmermeer voor Elkaar" vormt de paraplu voor de instrumenten voor vrijwilligers: de vrijwilligerscentrale, de vrijwilligersacademie en de Haarlemmermeerse maatjes. Het netwerk van partners in Haarlemmermeer die met vrijwilligers werken gebruikt deze instrumenten. In nauwe samenwerking met andere lokale organisaties wordt trainingsaanbod ontwikkeld en aangeboden via de Vrijwilligersacademie. De gezamenlijke visie informele zorg en vrijwillige inzet 'Samen sterk en in balans' is richtinggevend voor ons beleid en richt zich op drie uitgangspunten: in balans, toekomstbestendig en inclusief en co-creatie en partnerschap bij vinden, verbinden en behouden van vrijwilligers.

5. Bevorderen van inwonersinitiatieven en sociale samenhang in de wijk

Het bevorderen van bewonersinitiatieven, om zo te komen tot actieve inzet in de eigen wijk of kern, is een van de aandachtspunten van de Stevige Sociale basis. In de prestatieafspraken met Stichting MeerWaarde, Sportservice Haarlemmermeer en het Centrum voor Duurzaamheid (NMCX) hebben wij opgenomen dat zij (groepen) buurt- en wijkbewoners en vrijwilligersorganisaties helpen door ze te versterken en te activeren tot het nemen van initiatieven, participatie en het zelfstandig functioneren ten behoeve van de sociale samenhang in het gebied. Daarnaast blijven we de crowdfunding-site "Nieuwe Pioniers", waar initiatiefnemers middelen en ondersteuning kunnen "funderen", ondersteunen.

6. Stimuleren van jeugdparticipatie

Binnen de gemeente Haarlemmermeer zijn voor jongeren meerdere manieren om te participeren om zo de inbreng en betrokkenheid van jeugd bij dingen die hen aangaan, te stimuleren. Dit geeft hen de mogelijkheid om zich te ontwikkelen tot actieve en betrokken inwoners. Uit het Haarlemmermeers jeugdonderzoek 2019 (een grootschalig onderzoek waarin kinderen, jongeren en jongvolwassenen over uiteenlopende onderwerpen vragen beantwoorden) blijkt dat Haarlemmermeerse jongeren het over het algemeen goed doen op school, veel bewegen en gezond eten.

De uitkomsten van het jeugdonderzoek geven de volgende inzichten die van belang voor het jeugdbeleid.

Jongeren ervaren een toenemende prestatiedruk gevoed door school, maatschappelijke ontwikkelingen en social media. Daarnaast geven jongeren aan een onzekere toekomst te zien in termen van werk, wonen en klimaat.

Jongeren die zelf met een idee of initiatief aan de slag willen, kunnen terecht bij MENES: het platform voor jeugdparticipatie. Naast het faciliteren van jongereninitiatieven geeft MENES advies aan de gemeente over onderwerpen die onder jongeren spelen.

Sinds een aantal jaren bestaat er ook het Digitale Jongerenpanel: de leden van dit panel ontvangen vragenlijsten waarmee we ideeën en meningen van jongeren over uiteenlopende onderwerpen verzamelen. Tot slot is er ook jeugdparticipatie bij specifieke projecten.

Vanaf 2017 heeft Haarlemmermeer een Kinderraad en een Jongerengemeenteraad. Tijdens de Dag van de Kinderraad stemmen de kinderen van de deelnemende basisscholen over voorstellen die zij zelf hebben opgesteld. Voorafgaand aan deze dag volgen de kinderen een lesprogramma en na de Dag van de Kinderraad voeren wij het voorstel uit dat de meeste stemmen heeft gekregen. Tijdens de Dag van de Kinderraad vindt ook de benoeming van de nieuwe kinderburgemeester plaats. In de Jongerengemeenteraad geven jongeren tussen de 12 en 21 de gemeente gevraagd en ongevraagd advies over onderwerpen die jongeren aangaan.

Het Jongereninformatie Punt (JIP) is een plek waar jongeren op een laagdrempelige manier en kosteloos terecht kunnen voor vragen over uiteenlopende onderwerpen. De website van het JIP is een voorportaal voor meerdere Haarlemmermeerse organisaties die voor en met jongeren werken.

7. Stimuleren van talent- en sociale ontwikkeling bij kinderen en jongeren

Het kinder- en jongerenwerk richt zich op de sociale ontwikkeling van kwetsbare en risicokinderen. Doelstelling daarbij is het vergroten van de eigen mogelijkheden van kwetsbare jeugd in hun persoonlijke, sociaal-emotionele en sociaal-communicatieve ontwikkeling en het versterken van zelfredzaamheid en weerbaarheid. Het sociaal werk jeugd en de sociaal makelaar jeugd van MeerWaarde kunnen worden ingezet om deze doelen te realiseren. De door Maatvast geëxploiteerde jongerencentra richten zich op alle jongeren en bieden hen de mogelijkheid hun talenten te ontplooiën, elkaar op laagdrempelige wijze te ontmoeten en zich actief in te zetten als vrijwilliger.

8. Voorkomen en verminderen van jeugdoverlasten -criminaliteit

Onder onze regie werken wij samen met MeerWaarde, politie, justitie en hulpverlenende instanties om jeugdoverlast en -criminaliteit tegen te gaan. De aanpak richt zich op de aanpak van jeugdgroepen en omvat speciale maatregelen. Veelal (een combinatie van) preventie, zorg en/of repressie gericht op de groep, de persoon/het gezin en/of de omgeving (fysiek en sociaal). De aanpak richt zich op jeugd in de leeftijd van circa 12 tot en met 23 jaar die overlast veroorzaken en/of (dreigen) af (te) glijden naar criminaliteit. Samen met de partners trachten wij jongeren uit de doelgroep in beeld te hebben en houden, en te bewegen richting dagbesteding, opleiding, arbeid, hulpverlening en/of wonen waar dat nodig is.

9. Uitvoering geven aan de nota Spelen, sporten en ontmoeten in de buitenruimte

Jaarlijks worden de speelruimten aan de hand van de nota "Spelen, sporten en ontmoeten in de buitenruimte" geëvalueerd. Per speelplek wordt bekeken of deze nog veilig is en of deze nog aansluit bij de behoefte in de wijk. Deze aanbevelingen nemen we mee in regulier beheer, onderhoud en aanpassing of vervanging van de openbare speelvoorzieningen. Op basis van specifiek onderzoek en signalen die we van externe partners ontvangen, passen we speelplekken aan, zodat deze, afgewogen tegen de wensen van omwonenden, aansluiten bij de behoeften van de jeugd.

10. Bevorderen van integratie van diverse doelgroepen

Wij willen alle inwoners mee laten doen in de samenleving. Wij stimuleren activiteiten die zorgen voor deelname van onder andere migranten en mensen met een beperking aan het maatschappelijk - en economisch verkeer. Het

gaat daarbij om voorlichtingsbijeenkomsten, activiteiten gericht op toeleiding naar (vrijwilligers)werk, taal-, computercursussen en andere participatiecursussen. Hiervoor wordt aansluiting gezocht bij het Taalhuis. In verband met de toename van het aantal gehuisveste statushouders is er extra aandacht voor de integratie van deze inwoners. Wij subsidiëren daarom VluchtelingenWerk West en MiddenNederland voor de maatschappelijke begeleiding van statushouders. Stichting MeerWaarde voert voor ons activiteiten uit gericht op het activeren van kwetsbare inwoners en de toeleiding naar scholing en (vrijwilligers)werk. Het gezamenlijke inloopsprekuur van migrantenorganisaties ter ondersteuning van inwoners die niet taalvaardig zijn, is gecontinueerd. Daarbij wordt ook aangesloten bij het Taalhuis teneinde de doelgroep optimaal te ondersteunen. Samen met het Taalhuis en partners wordt ingezet op het bereiken van (met name autochtone) laaggeletterden, onder andere door de signaleringsfunctie te versterken en mensen te helpen via cursussen.

11. Ondersteunen van mantelzorgers en het bieden van respijtzorg

Wij ondersteunen mantelzorgers door het aanbieden van een palet aan ondersteuning gericht op informatie en advies, ondersteuning, begeleiding (respijtzorg), waardering (mantelzorgcompliment) en educatie (cursussen, training en lotgenotencontact). Onder andere via publiekscampagnes attenderen wij mantelzorgers om een beroep te doen op deze ondersteuning. Respijtzorgmogelijkheden worden via de sociale kaart Haarlemmermeer en de Respijtwijzer onder de aandacht gebracht bij mantelzorgers. Ontspoorde mantelzorg heeft onze aandacht door het specifiek trainen van professionals om dit te signaleren en actie te ondernemen.

12. Het aanpakken en verminderen van eenzaamheid

Eenzaamheid is iets van alle leeftijden en een complex vraagstuk dat vraagt om een samenhangende en integrale aanpak om op basis van signalen eenzaamheid bij inwoners eerder te doorbreken en tegen te gaan. Wij werken samen met lokale alliantiepartners 'Samen tegen eenzaamheid' aan een gezamenlijke aanpak gericht op alle eenzamen inwoners jong en oud. Er is een gezamenlijk plan van aanpak voor de komende jaren opgesteld met als doelstelling het percentage ernstig eenzame inwoners niet verder te laten stijgen. We proberen dit te verlagen door diverse projecten op te pakken. We continueren de aanpak 'Meer voor elkaar in de buurt' om gebiedsnetwerken te

creëren en te verstevigen en kijken waar nieuwe en bestaande interventies het verschil maken. Via de beschikbaar gestelde Compaan-tablets

communiceren kwetsbare ouderen met hun mantelzorger of netwerk.

Tabel 28 Wat mag het kosten?

(Bedragen x € 1.000)		JR2019	2020	2021	2022	2023	2024
Beleidsdoel C: Inwoners nemen in hun buurt of kern, actief deel aan de samenleving.	Baten	1.044	1.519	1.543	1.543	1.543	1.543
	Lasten	13.190	14.761	13.510	13.347	13.382	13.361
	Saldo	-12.146	-13.241	-11.967	-11.804	-11.839	-11.818

Toelichting op de verschillen ten opzichte van het voorgaande jaar

Verschillen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen x € 1.000; min = nadeel)

Baten

	2021	2022	2023	2024
Overig	24	-	0	-
Totaal Baten	24	-	0	-

Lasten

	2021	2022	2023	2024
Maatschappelijke begeleiding Statushouders	628	-	-	-
Dorpshuizen	322	38	50	-
Stevige sociale basis	222	-	-	-
Indexering subsidies	-162	-	-	-
Energielabel en energiescans vastgoed	150	75	-	-
Kapitaallasten	-78	-7	-111	4
75 jaar vrijheid	75	-	-	-
Regenboogbeleid	20	-	-	-
Overig	73	57	27	17
Totaal Lasten	1.250	163	-34	21

Lasten

In 2020 zijn er extra middelen beschikbaar vanwege de rijksbijdrage voor maatschappelijke begeleiding statushouders.

In 2020 is er incidenteel € 410.000 aan extra middelen voor dorpshuizen beschikbaar gesteld. In 2021 is er nog € 88.000 extra beschikbaar en in 2022 € 50.000.

Het project Sociaal makelaars is later gestart. Het budget uit 2019 is overgeheveld naar 2020, waardoor het budget voor stevige sociale basis in 2020 eenmalig hoger is.

De indexering van de subsidies met 1,7% leidt tot een verhoging van de lasten op dit beleidsdoel.

Conform Europese richtlijnen moet een energielabel worden meegeleverd bij de verhuur en verkoop van onze gebouwen. Momenteel is slechts een beperkt deel van ons maatschappelijk vastgoed voorzien van een energielabel. Daarnaast hebben we als eigenaar van gebouwen de plicht tot het nemen van energiebesparende maatregelen. Om passende maatregelen te treffen zijn energiescans nodig die het energieverbruik in kaart brengen. Hiervoor is in 2020 en 2021 bij de Voorjaarsrapportage 2020 extra budget beschikbaar gesteld.

Als gevolg van wijzigingen in de investeringen is sprake van een mutatie op de kapitaallasten op dit beleidsdoel.

In 2020 is incidenteel een budget beschikbaar gesteld voor de viering van 75 jaar vrijheid.

In 2020 zijn er incidenteel extra middelen beschikbaar voor het regenboogbeleid doordat middelen uit 2019 zijn overgeheveld naar 2020.

Beleidsdoel D: Inwoners nemen deel aan een breed aanbod van culturele activiteiten en maken kennis met de culturele historie van Haarlemmermeer, waarvoor wij het cultureel erfgoed behouden.

Wat willen wij bereiken en wat gaan wij daarvoor doen?

Naast wonen, werken, sport en recreëren is een goed cultureel aanbod een essentiële pijler voor het maatschappelijke belevingsniveau van Haarlemmermeer. Wij voeren een cultureel programma uit dat aansluit bij onze inwoners, ondernemers en bezoekers. Een actief cultuurbeleid met een uitvoeringsprogramma dat ervoor zorgt dat zij nu en in de toekomst met plezier in onze gemeente wonen, werken en verblijven.

De activiteiten van onze culturele instellingen, met name Het Cultuurgebouw, vormen een belangrijk onderdeel van de algemene voorzieningen in de sociale basisinfrastructuur. In deze basisinfrastructuur worden verbindingen gelegd tussen cultuur, zorg, welzijn en sport waardoor samenhangende arrangementen ontstaan die bijdragen aan de beweging van zwaar naar licht.

Naar verwachting bieden wij de raad eind 2020 de evaluatie van het cultuurbeleid van 2017-2020 en de actualisatie van het cultuurbeleid 2021-2024 aan. De coronacrisis heeft een zware wissel getrokken op de culturele organisaties. Wij gaan na op welke wijze deze organisaties zich kunnen blijven inzetten voor cultuur in onze gemeente en het culturele bestel zich op een aanvaardbaar niveau in onze Haarlemmermeerse samenleving kan blijven manifesteren.

Activiteiten

1. Implementeren actualisatie cultuurbeleid 2021-2024, als onderdeel van de cultuurnota 'Ruimte voor Cultuur, kansen voor ondernemerschap'
2. Stimuleren cultureel ondernemerschap
3. Uitvoering programma Beeldende Kunst en Vormgeving
4. Uitvoeringsprogramma opstellen conform de speerpunten uit de visie 'Erfgoed omarmen en beleven 2020'

Toelichting

1. Implementeren van de actualisatie van het cultuurbeleid 2021-2024, als onderdeel van de cultuurnota 'Ruimte voor Cultuur, kansen voor ondernemerschap'

Implementatie en uitvoering van de actualisatie van het cultuurbeleid (2021-2024). Het Cultuurgebouw staat centraal in het culturele

netwerk en vormt een toegankelijk toegangspunt voor tal van activiteiten.

2. Stimuleren cultureel ondernemerschap

Naast subsidie kennen culturele organisaties andere inkomensbronnen zoals entreegelden, commerciële inkomsten en overige private bronnen zoals donaties. Wij stimuleren en, waar mogelijk, faciliteren het (cultureel) ondernemerschap en gaan na op welke wijze de culturele organisaties hun financiële draagvlak kunnen vergroten, zonder dat dat conflicteert met de subsidiedoelstellingen.

3. Uitvoering Programma Beeldende Kunst In De Openbare Ruimte en Vormgeving

Vorbereiding en realisatie van 'Ida' staan ook de komende periode centraal. 'Ida' is een iconische sculptuur die geplaatst gaat worden op een locatie in PARK21. Deze sculptuur van Tom Claassen moet een 'landmark' worden voor de hele gemeente Haarlemmermeer.

Verder is de doelstelling een evenwichtige spreiding van het aanbod van beeldende kunst over de gehele gemeente te realiseren. Naast een gedoseerde uitbreiding van het bestand heeft een goede conservering van het bestaande aanbod prioriteit.

Inmiddels is er een representatieve 'klankbordgroep beeldende kunst in de openbare ruimte' operationeel. Deze geleding houdt zich de komende jaren bezig met advisering over aankoop en plaatsing van kunstwerken in onze gemeente. Daarnaast heeft deze klankbordgroep ook een signalerende functie over eventueel onderhoud/reparatie van het huidige bestand.

4. Uitvoeringsprogramma opstellen conform de speerpunten uit de visie 'Erfgoed omarmen en beleven'

In de Erfgoedvisie gemeente Haarlemmermeer 2020-2030: 'Erfgoed omarmen en beleven' hebben we een drietal speerpunten benoemd:

- Inspireren
- In stand houden
- Ontwikkelen

Wij willen ons concentreren op het erfgoed beter inzichtelijk maken zodat men het kan beleven. Dit gebeurt niet alleen fysiek maar ook digitaal. We zetten ons in om informatie zo goed mogelijk te ontsluiten.

Tabel 29 Wat mag het kosten?

(Bedragen × € 1.000)		JR2019	2020	2021	2022	2023	2024
Beleidsdoel D: Inwoners nemen deel aan een breed aanbod van culturele activiteiten en maken kennis met de culturele historie van Haarlemmermeer, waarvoor wij het cultureel erfgoed behouden.	Baten	6.486	6.330	6.327	6.327	6.327	6.327
	Lasten	22.625	23.529	23.708	23.652	23.600	23.547
	Saldo	-16.139	-17.198	-17.381	-17.325	-17.274	-17.220

Toelichting op de verschillen ten opzichte van het voorgaande jaar

Verschillen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	2021	2022	2023	2024

Baten

Huurinkomsten vastgoed	99	-	-	-
Lichtbeeld Windzwaard	-52	-	-	-
Bijdrage Wet educatie beroepsonderwijs	-50	-	-	-
Overig	-1	-	-	-
Totaal Baten	-4	-	-	-

Lasten

Indexering subsidies	-293	-	-	-
Kapitaallasten	-162	56	52	54
Gewijzigde verdeling van personeelslasten	102	-	-	-
Lichtbeeld Windzwaard	52	-	-	-
Subsidie Cultuurgebouw: taalkoppels en -adviseurs	50	-	-	-
Overig	72	0	0	-1
Totaal Lasten	-179	56	52	54

Baten

Het indexeren van de huuropbrengsten levert een structureel voordeel op.

Vanuit de voorziening Onderhoud gebouwen, onderdeel Kunst en Cultuur, is eenmalig in 2020 een bedrag onttrokken voor optimaliseren van het lichtbeeld Windzwaard.

Vanuit de Regionale WEB (Wet educatie beroepsonderwijs)-gelden zijn middelen beschikbaar gesteld voor informeel educatief aanbod. Deze middelen worden besteed aan taalkoppels en -adviseurs (zie de lasten).

Lasten

De indexering van de subsidies met 1,7% leidt tot een verhoging van de lasten op dit beleidsdoel.

Als gevolg van wijzigingen in de investeringen is sprake van een mutatie op de kapitaallasten op dit beleidsdoel. Dit wordt met name veroorzaakt door investering in klimaatmaatregelen aan het Cultuurgebouw en het parkeerterrein Pier K in Nieuw-Vennep.

Als gevolg van een gewijzigde verdeling van personeelslasten over de beleidsdoelen is sprake van lagere doorbelasting in 2021 op dit beleidsdoel.

Lichtbeeld Windzwaard: zie toelichting bij de baten.

Aan het Cultuurgebouw is in 2020 een subsidie verleend voor de realisatie van taalkoppels en taaladviseurs. De middelen hiervoor zijn vanuit de Regionale WEB (Wet educatie beroepsonderwijs)-gelden beschikbaar gesteld (zie de baten).

Beleidsdoel E: Inwoners beschikken over voldoende aantrekkelijke mogelijkheden om te recreëren, bewegen actief en nemen deel aan sport.

Wat willen wij bereiken en wat gaan wij daarvoor doen?

Inwoners hechten steeds meer belang aan een gevarieerd aanbod van sport- en

recreatievoorzieningen en activiteiten in en dichtbij de woonwijken. Zij hebben behoefte aan een multifunctionele leefomgeving om te wandelen, te fietsen, te sporten, te bewegen, zich

te vermaken en elkaar te ontmoeten. Sport en bewegen is belangrijk voor alle inwoners. Zij doen dat in georganiseerd verband in specifieke voorzieningen maar veelal ook in een 'niet of anders georganiseerde' wijze in de openbare ruimte zoals de recreatiegebieden. We blijven ons derhalve inzetten voor:

- voldoende sport- en recreatiemogelijkheden dicht bij huis en in de wijk (sport- en gymzalen, spelen, ontmoetingsplekken, buurtparken);
- voldoende bovenwijkse sportvoorzieningen (buitensportcomplexen, sporthallen en zwembaden);
- vitale sportorganisaties met een kwalitatief hoogwaardig activiteitenaanbod;
- recreatiemogelijkheden in centrale openbare ruimten (buurt- en wijkparken);
- 'groene en blauwe' mogelijkheden in het buitengebied (groen- en recreatiegebieden).

Sport

De opdracht om sport en bewegen als instrument in te zetten om sociaal maatschappelijke doelen te bereiken is de komende jaren van belang. Topsport is een katalysator voor de breedtesport. Wij willen daarom zowel voor de topsport als de breedtesport goede sportfaciliteiten en ondersteuning van sportorganisaties blijven aanbieden. Het behoud van het (sport)voorzieningsniveau is belangrijk voor de leefbaarheid van de woonomgeving, vooral in de kleinere kernen.

Recreatie en toerisme

De restantopgave voor nieuwe groene recreatieruimte uit de Vinex periode-Raamplan Haarlemmerméer Groen, van ongeveer 350 hectare, wordt (onder andere) met behulp van de compensatiegelden van Schiphol (PASO), in de komende jaren in fasen gerealiseerd in PARK21: een multifunctioneel, metropolitain landschapspark. Dicht bij huis wordt recreatie mogelijk gemaakt met speel-, sport- en ontmoetingsplekken in de directe woonomgeving en buurt- en wijkparken. Wij stimuleren het plaatsvinden van gevarieerde en aantrekkelijke evenementen. Evenementen zijn voor ons een middel om onder andere het leef- en het vestigingsklimaat te versterken en economische effecten voor de detailhandel en horeca te bevorderen.

Recreatievoorzieningen en een gevarieerd evenementenaanbod bevorderen, naast de functie van noodzakelijke vrijetijdsvoorzieningen voor onze inwoners, bovendien de aantrekkelijkheid van onze gemeente voor toeristen. Dit toeristisch bezoek leidt tot hogere bestedingen aan horeca- en culturele voorzieningen. In 2021 gaan we het nieuwe beleid toerisme, evenementen en promotie en het

geactualiseerde recreatie- en landschapsbeleid implementeren.

Activiteiten

1. Invulling en uitvoering geven aan de sportvisie
2. Zorgen voor toegankelijk en laagdrempelig sportaanbod
3. Zorgen voor de realisatie en efficiënt beheer van gemeentelijke sportaccommodaties
4. Zorgen voor ondersteuning van sportverenigingen en beweegaanbieders
5. Ondersteuning kern- en groeisporten en talentontwikkeling via het topsportloket
6. Uitvoeren van het beleid toerisme, evenementen en promotie Haarlemmermeer en de visie recreatie en landschap
7. Voorbereiden van recreatie deelprojecten in PARK21, uitvoering van de overgenomen projecten van Stichting Mainport en Groen en vernieuwing inrichting Haarlemmermeerse Bos

Toelichting

1. Invulling en uitvoering geven aan de sportvisie
De vier pijlers kennen elk hun eigen dynamiek en snelheid. Door middel van het doen van onderzoek en het bundelen van resultaten van bestaande onderzoeken willen we specifiek inzet plegen op groepen die achterblijven in het beweeg- en/of sportgedrag. Team Sportservice en de sportverenigingen zijn bij de uitvoering onze grootste partners, maar andere maatschappelijke partijen worden veelvuldig aangehaakt.

2. Zorgen voor toegankelijk en laagdrempelig sportaanbod

Naast het realiseren en op peil houden van kwalitatief goede, toegankelijke en laagdrempelige sportaccommodaties, voert Team Sportservice in onze opdracht diverse activiteiten en diensten uit voor alle inwoners en organisaties in Haarlemmermeer. Deze activiteiten en diensten vervullen een belangrijke rol in het behouden en versterken van de fysieke en sociale sportinfrastructuur en dus het fysiek en sociaal in beweging krijgen en houden van alle inwoners van Haarlemmermeer. Groepen die achterblijven in bewegegedrag krijgen prioriteit bij de invulling van projecten.

3. Zorgen voor de realisatie en efficiënt beheer van gemeentelijke sportaccommodaties

Voor de optimalisering van het beheer en het onderhoud van buitensportaccommodaties wordt gebruik gemaakt van een meerjarenonderhoudsplan. De verwachte groei van het aantal inwoners van onze gemeente resulteert in een tekort aan binnen- en buitensportaccommodaties. In samenwerking met de sportverenigingen en aan de hand van onderzoeksrapporten krijgt sport een plaats in de

gebiedsontwikkeling. Daar waar de gebiedsontwikkeling het tekort niet op kan vangen zal gezocht worden naar alternatieve locaties voor nieuw te realiseren voorzieningen.

4. Zorgen voor ondersteuning van sportverenigingen en beweegaanbieders

De inzet van Team Sportservice is er voor een groot deel op gericht om sportverenigingen te ondersteunen bij het uitoefenen van hun basisfunctie als sportaanbieder en daarmee met het behouden/vergroten van hun bestaansrecht. Bovendien wordt gelet op de mate waarin verenigingen maatschappelijk actief zijn of de intentie hebben om een bredere maatschappelijke rol te vervullen. Daarbij worden de banden tussen sportorganisaties/verenigingen en andere maatschappelijke organisaties verder aangetrokken om de kansen te vergroten voor extra activiteitenaanbod en gebruik van voorzieningen, bijvoorbeeld voor de dagbesteding van kwetsbare groepen. Dit jaar zal daarnaast extra aandacht zijn voor de bestrijding van de negatieve effecten van het coronavirus bij de sportaanbieders.

5. Ondersteuning kern- en groeisporten en talentontwikkeling via het topsportloket

Sporten in Haarlemmermeer moet voor iedereen mogelijk zijn, ook voor topsporters en talenten. Topsportloket Haarlemmermeer ondersteunt verenigingen, sporters en evenementorganisatoren bij hun ambities. De banden met het bedrijfsleven worden verstevigd, zodat een extra financiële ondersteuningsmogelijkheid richting de topsporters ontstaat.

6. Uitvoeren van het beleid toerisme, en evenementen en promotie en de visie recreatie en landschap

In 2020 is een nieuwe visie toerisme, evenementen en promotie vastgesteld alsmede een

geactualiseerd beleid recreatie en landschap. In 2021 zullen in dit kader verschillende uitvoeringsactiviteiten ter hand worden genomen. De bestaande samenwerking in de MRA, op het gebied van het metropolitaan landschap, toerisme en in het project 'Amsterdam Bezoeken, Holland Zien', zetten wij voort. In aanvulling op het bestaande regionale fietsknooppuntennetwerk en sloepenvaarnetwerk, zal met de regiogemeenten het bewegwijzerde regionaal wandelnetwerk worden voltooid.

7. Voorbereiden van recreatie deelprojecten in PARK21, uitvoering van de overgenomen projecten van Stichting Mainport en Groen en vernieuwing inrichting Haarlemmermeerse Bos

PARK21: In 2021 zal het deelgebied Groot Vennep worden ingericht, de planuitwerking voor deelgebied Flumen en het regionaal evenementengebied plaatsvinden en voorts het bestemmingsplan en de Milieueffectrapportage (MER) worden opgesteld.

Projecten Stichting Mainport en Groen: Na afwikkeling van de grondverwerving, zal in 2021 de aanleg starten van de recreatieve en ecologische zone Veldpost ten zuiden van de Schipholweg Badhoevedorp.

In samenwerking met het Recreatieschap Spaarnwoude en Staatsbosbeheer worden kwaliteitsverbeteringen aan landschap en recreatieve voorzieningen voorbereid en uitgevoerd in onder meer de Houtrakpolder, Groene Weelde, Houtrak en Park Zwanenburg. Haarlemmermeerse Bos: Vanaf 2017 is gefaseerd de vernieuwing van de voormalige Floriadetuinen en andere deelgebieden van het ruim veertig jaar oude Haarlemmermeerse Bos ter hand genomen; in 2021 wordt de volgende serie vernieuwingen uitgevoerd.

Tabel 30 Wat mag het kosten?

(Bedragen x € 1.000)

		JR2019	2020	2021	2022	2023	2024
Beleidsdoel E: Inwoners beschikken over voldoende aantrekkelijke mogelijkheden om te recreëren, bewegen actief en nemen deel aan sport.	Baten	6.215	6.935	7.031	7.031	7.031	7.031
	Lasten	25.225	27.065	27.088	27.120	29.780	25.434
	Saldo	-19.010	-20.130	-20.057	-20.088	-22.748	-18.402

Toelichting op de verschillen ten opzichte van het voorgaande jaar

Verschillen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen x € 1.000; min = nadeel)	2021	2022	2023	2024
Baten				
Huur	92	-	-	-
Overig	4	-	-	-
Totaal Baten	96	-	-	-
Lasten				
Stichting Mainport en Groen projecten	-322	-273	-3.216	4.501
Gewijzigde verdeling van personeelslasten	267	-	-	-
Kapitaallasten	-209	162	281	-149
Versterking inrichting Houtrakpolder	200	-	-	-
Revitalisering Haarlemmermeerse Bos	-50	70	280	-
Indexering subsidies	-40	-	-	-
Werkzaamheden Toolenburgerplas	40	-	-	-
Sportvelden	25	-	-	-
Overig	67	9	-5	-6
Totaal Lasten	-23	-32	-2.660	4.346

Baten

Het indexeren van de huuropbrengsten levert een structureel voordeel op.

Lasten

De geplande uitgaven voor de Stichting Mainport en Groen projecten van Nieuwe Meer en Schaapskooi zijn doorgeschoven naar de komende jaren. De uitvoering is vertraagd omdat meer tijd nodig is voor afstemming over de noodzakelijke maatregelen en overleg met betrokken partijen. Voor het park Vijfhuizen worden nog resterende grondaankopen gedaan, die zijn nagenoeg afgerond. Voor de aanpassing van het Project Groene As wordt verwezen naar het MPI voorjaar 2020. In 2023 zullen de overgenomen projecten van Mainport en Groen naar verwachting afgerond worden. De lasten worden gedekt door een bijdrage uit de reserve Stichting Mainport en Groen.

Als gevolg van een gewijzigde verdeling van personeelslasten over de beleidsdoelen is sprake van lagere doorbelasting in 2021 op dit beleidsdoel.

Als gevolg van wijzigingen in de investeringen is sprake van een mutatie op de kapitaallasten op dit beleidsdoel. Dit wordt met name veroorzaakt doordat de afschrijvingstermijnen van sportvelden zijn gewijzigd naar aanleiding van de notitie Activabeleid 2019.

In de Voorjaarsrapportage 2020 is besloten om eenmalig in 2020 een budget beschikbaar te stellen van € 200.000 om de landschappelijke en recreatieve inrichting van de Houtrakpolder verder te versterken.

In het kader van de gefaseerde revitalisering van het veertig jaar oude recreatiegebied Haarlemmermeerse Bos worden onder meer de toegangen tot het bos bij de fietstunnels ter hoogte van Dassenbos en Ravensbos verbeterd en de bosvakken en routes in de westrand, in jaarlijkse deelzones, vernieuwd. Voorts worden toiletgebouwen bijgeplaatst en vernieuwd, enkele fiets- en wandelpaden opgeknapt en een speelplaats en aanlegsteiger verbeterd. Het budget wordt gedekt uit de reserve Haarlemmermeerse Bos.

De indexering van de subsidies met 1,7% leidt tot een verhoging van de lasten op dit beleidsdoel.

De werkzaamheden Toolenburgerplas betreft de verbreding van de rondgaande hoofd fiets- en wandelroute en verbetering verlichting. Het incidentele budget in 2020 wordt gedekt uit de reserve Toolenburgerplas.

Voor het onderhoud van de sportvelden voor De Pioniers werpen de tijdige investeringen van de afgelopen jaren hun vruchten af in de vorm van lagere onderhoudskosten.

Totaaloverzicht: Wat mag het kosten?

Tabel 31

Bedragen × € 1.000. Er kunnen afrondingsverschillen optreden.		JR2019	2020	2021	2022	2023	2024
Maatschappelijke ontwikkeling							
Inwoners ontwikkelen zich naar vermogen, participeren actief in de samenleving en ontplooiën zich optimaal.	Baten	18.635	18.782	18.638	18.638	18.638	18.638
	Lasten	96.412	101.611	99.861	98.833	101.501	97.793
Saldo van baten en lasten (B-L)	Saldo	-77.777	-82.829	-81.223	-80.195	-82.863	-79.155
Reservemutaties	Onttrekking	1.533	2.379	2.767	3.062	6.062	1.552
	Storting	227	435	100	100	100	100
Resultaat (Saldo+O-S)	Saldo	-76.470	-80.885	-78.555	-77.233	-76.902	-77.703

Uitsplitsing per beleidsdoel

Beleidsdoel A: Inwoners ervaren zo min mogelijk sociale- en gezondheidsproblemen en ontwikkelen een verantwoorde leefstijl.	Baten	23	-	-	-	-	-
	Lasten	10.668	11.415	11.582	11.604	11.605	11.605
	Saldo	-10.644	-11.415	-11.582	-11.604	-11.605	-11.605
Beleidsdoel B: Onze jonge inwoners ronden een opleiding af die past bij hun mogelijkheden en ontwikkelen maximaal hun talent.	Baten	4.866	3.998	3.737	3.737	3.737	3.737
	Lasten	24.704	24.842	23.973	23.110	23.134	23.847
	Saldo	-19.838	-20.844	-20.236	-19.373	-19.397	-20.110
Beleidsdoel C: Inwoners nemen in hun buurt of kern, actief deel aan de samenleving.	Baten	1.044	1.519	1.543	1.543	1.543	1.543
	Lasten	13.190	14.761	13.510	13.347	13.382	13.361
	Saldo	-12.146	-13.241	-11.967	-11.804	-11.839	-11.818
Beleidsdoel D: Inwoners nemen deel aan een breed aanbod van culturele activiteiten en maken kennis met de culturele historie van Haarlemmermeer, waarvoor wij het cultureel erfgoed behouden.	Baten	6.486	6.330	6.327	6.327	6.327	6.327
	Lasten	22.625	23.529	23.708	23.652	23.600	23.547
	Saldo	-16.139	-17.198	-17.381	-17.325	-17.274	-17.220
Beleidsdoel E: Inwoners beschikken over voldoende aantrekkelijke mogelijkheden om te recreëren, bewegen actief en nemen deel aan sport.	Baten	6.215	6.935	7.031	7.031	7.031	7.031
	Lasten	25.225	27.065	27.088	27.120	29.780	25.434
	Saldo	-19.010	-20.130	-20.057	-20.088	-22.748	-18.402

Toelichting reserves

Tabel 32

(bedragen × € 1.000; min = nadeel)	2021	2022	2023	2024
Onttrekking				
Haarlemmermeerse Bos	350	280	0	0
Kernen & Buurtschappen H&S	9	9	9	0
Reserve dekking afschrijvingslasten	1.397	1.488	1.552	1.552
Stichting Mainport en Groen (SMG)	1.012	1.285	4.501	0
Totaal Onttrekking	2.767	3.062	6.062	1.552
Storting				
Reserve dekking afschrijvingslasten	100	100	100	100
Totaal Storting	100	100	100	100

Onttrekkingen

Haarlemmermeerse Bos

In het kader van de gefaseerde revitalisering van het veertig jaar oude recreatiegebied Haarlemmermeerse Bos worden onder meer de toegangen tot het bos bij de fietstunnels ter hoogte van Dassenbos en Ravensbos verbeterd en de bosvakken en routes in de westrand, in jaarlijkse deelzones, vernieuwd. Voorts worden toiletgebouwen bijgeplaatst en vernieuwd, enkele fiets- en wandelpaden opgeknapt en een speelplaats en aanlegsteiger verbeterd.

Reserve dekking afschrijvingslasten

Ter dekking van de kapitaallasten van verschillende investeringen wordt jaarlijks een bedrag onttrokken aan de reserve dekking afschrijvingslasten. Dit betreft met name

Sportcomplex Koning Willem Alexander, Haarlemmermeer Lyceum, MFA Badhovedorp, Dorpshuis Zwanenburg en Monumenten.

Stichting Mainport en Groen (SMG)

Betreft de verwachte uitgaven voor de komende jaren in verband met de fase waarin de groen- en recreatieprojecten, die de gemeente heeft overgenomen van de voormalige Stichting Mainport en Groen, zich bevinden.

Stortingen

Reserve dekking afschrijvingslasten

Om de reserve dekking afschrijvingslasten op juiste hoogte te brengen wordt jaarlijks € 100.000 gestort. Het gaat hier om een ingroeiscenario vanuit de voormalige gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude.

Mobiliteit

Portefeuillehouder: Ruigrok

lasten in €	8.801
% totale begroting	1,9%
batens in €	163
% totale begroting	0,0%

Maatschappelijk doel:

Haarlemmermeer is een verkeersveilige gemeente, met goed bereikbare voorzieningen en een efficiënt openbaar vervoer.

(Bedragen x € 1.000)

	Begroting 2021 baten	% verschil baten t.o.v. begroting 2020	Begroting 2021 lasten	% verschil lasten t.o.v. begroting 2020
Beleidsdoel A: Een gemeente die verkeersveilig is per auto, met de fiets, te voet en het openbaar vervoer.	25	-	1.667	-7%
01. Duurzaam veilig inrichten van wegen				
02. Aanpak verkeersongevallenconcentraties (VOC's)				
03. Verkeerseducatie				
04. Monitoring en effectmeting				
Beleidsdoel B: De doorstroming van alle vormen van vervoer en de bereikbaarheid van Haarlemmermeer dient op elk moment van de dag zo optimaal mogelijk te zijn.	138	1%	7.134	-8%
01. Planuitwerking en voorbereiding regionale en lokale wegen				
02. Planuitwerking slimme mobiliteit en regionale samenwerking				
03. Waarborgen toekomstbestendige mobiliteit bij regionale en nationale studies en uitwerkingsplannen				
04. Planuitwerking (hoogwaardig) Openbaar Vervoer & uitvoeren OV- Halte - Halte vervoer				
05. Planuitwerking fiets				
06. Beleidsontwikkeling en toetsing parkeren				
07. Monitoring en effectmeting				

Verbonden partijen

Beleidsdoel A: [Vervoerregio Amsterdam](#)

Beleidsdoel B: [Vervoerregio Amsterdam](#)

Halte Zuidtangent bij De Hoek

Mobiliteit

Haarlemmermeer is een verkeersveilige gemeente, met goed bereikbare voorzieningen en een efficiënt openbaar vervoer.

In de in december 2018 vastgestelde Mobiliteitsvisie Haarlemmermeer staan de negen kernpunten of ambities van het verkeer- en vervoersbeleid. Naast aandacht voor autoverkeer worden hierin het parkeerbeleid, fietsbeleid en de openbaar vervoer-visie nader uitgewerkt. Als tiende kernpunt is monitoring en indicatoren door de raad toegevoegd. Dit kernpunt staat voor het meetbaar maken van maatregelen en het monitoren van behaalde resultaten.

De vastgestelde kernpunten of ambities zijn:

1. Vrijheid van bewegen en vrijheid om een vervoermiddel te kiezen
2. Ruimte voor innovatie voor het 'nieuwe bewegen'
3. Een efficiënt en flexibel mobiliteitssysteem: klaar voor de toekomst
4. Bestaande knelpunten in het netwerk oplossen
5. Mobiliteit met oog voor de leefomgeving
6. Veilig bewegen
7. Evenwichtige ontwikkeling op de juiste plek, met de juiste functies. Elk knooppunt zijn eigen kleur.
8. Mobiliteit in en door Haarlemmermeer: gedeeld belang van gemeente, regio, rijk en bedrijfsleven
9. Faciliteren van schone en stille mobiliteit
10. Monitoring en indicatoren

De mobiliteitsvisie vormt hiermee het kader voor onze jaarlijkse activiteiten. Om dit kader inhoud te geven wordt ieder eerste jaar van een raadsperiode een Onderzoeks- en Investeringsagenda vastgesteld waarin de belangrijke projecten en ontwikkelingen op hoofdlijnen worden vastgesteld voor de dan volgende vijf jaar.

Jaarlijks wordt bij het Uitvoeringsprogramma Mobiliteit een afweging gemaakt over de onderhoudsinvesteringen en de projectmatige bereikbaarheidsinvesteringen die dan voor het volgende jaar worden voorgesteld. Dit Uitvoeringsprogramma gaat over investeringen en wordt ieder jaar voor de voorjaarsrapportage vastgesteld door het college van B&W.

Jaarlijks stellen we de verwachtingen en urgentie van de projecten in het Uitvoeringsprogramma vast. We monitoren aan de hand van de in de Onderzoeks- en Investeringsagenda vastgelegde prestatieindicatoren de ontwikkeling van ons mobiliteitsstelsel en de verkeersveiligheid.

Verbonden partijen

De [Vervoerregio Amsterdam](#) (VRA) stelt het regionale verkeer en vervoersbeleid op in samenwerking met de gemeenten. Jaarlijks worden nieuwe uitvoeringsprogramma's voor weg, openbaar vervoer, fiets en verkeersveiligheid opgesteld. In deze uitvoeringsprogramma's staan ook Haarlemmermeerse projecten met een

regionaal belang, waar de vervoerregio een financiële bijdrage aan levert.

Relevant beleid

- Deltaplan Bereikbaarheid ([2011.0048267](#)) met het daarbij behorende Uitvoeringsprogramma ([2018.0044252](#))
- Parkeerverordening Haarlemmermeer 2018 ([2018.0008775](#))
- Strategisch parkeerbeleid ([2017.0004524](#))
- Structuurvisie Haarlemmermeer 2030 ([2012.0033712](#))

- Deelstructuurvisie Hoofddorp 2030 ([2013.0028472](#))
- Structuurvisie Haarlemmerliede en Spaarnwoude 2035 (2012)
- Mobiliteitsvisie Haarlemmermeer ([2018.0065348](#))
- Onderzoeks- en Investeringsagenda Mobiliteit 2020-2023 ([2019.0034528](#))
- Uitvoeringsprogramma Mobiliteit 2020/2021 ([2020.0000856](#))

Beleidsdoel A: Een gemeente die verkeersveilig is per auto, met de fiets, te voet en het openbaar vervoer.

Wat willen wij bereiken en wat gaan wij daarvoor doen?

Ondanks de afname van het aantal ongevallen in de periode 2014-2017, maken we ons zorgen over een stijging van ongevallen bij met name ouderen en fietsers. Met het vaststellen van de Mobiliteitsvisie Haarlemmermeer hebben we onder meer vastgelegd dat we onze aanpak van verkeersveiligheid intensiveren en dat we meer mobiliteitsknelpunten willen aanpakken.

Om het verkeersveiligheidsbeleid uit te voeren wordt intensief samengewerkt met andere partijen. Dit zijn andere wegbeheerders (provincie Noord-Holland, Rijkswaterstaat, Schiphol), VRA, Verkeer & Meer, politiedistrict Kennemerland van de eenheid Noord-Holland, Veilig Verkeer Nederland, Fietsersbond en schoolbegeleidingsdienst OnderwijsAdvies.

Activiteiten

1. Duurzaam veilig inrichten van wegen
2. Aanpak verkeersongevallenconcentraties (VOC's)
3. Verkeerseducatie
4. Monitoring en effectmeting

Toelichting

1. Duurzaam veilig inrichten van wegen

Als onderdeel van de Mobiliteitsvisie heeft de gemeenteraad het geactualiseerde Wegcategoriseringsplan vastgesteld. Het Wegcategoriseringsplan bepaalt welke functie wegen moeten gaan krijgen en welke inrichting hierbij past. Hiertoe worden in de periode tot (streefjaar) 2027 alle wegen duurzaam veilig ingericht. Waar het kan doen we dit zoveel mogelijk in combinatie met regulier onderhoud (werk-met-werk maken). Waar het nodig is voeren we de verkeersveilige inrichting eerder uit. Daarnaast wordt in regionaal verband gewerkt aan een risicoanalyse van doelgroepen en infrastructuurtypen in het kader van het landelijke Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030 en wordt

er gewerkt aan een infrastructuuranalyse vanuit de Network Safety Index door wetenschappelijk bureau SWOV. Om de herkenbaarheid van de maximumsnelheid verder te ondersteunen maken wij gebruik van snelheidsdisplay's (smiley's) op de gemeentelijke wegen. Hiervan zijn 15 smiley's specifiek voor de Ringdijk gereserveerd en 20 smiley's zijn flexibel inzetbaar. Deze smiley's blijven maximaal drie maanden op dezelfde plek hangen. Met de smiley's worden weggebruikers direct geconfronteerd met hun gereden snelheid, wat (on)bewuste snelheidsovertredingen beperkt. Ook hebben wij vijf nieuwe type smiley's op proef die naast de snelheid ook tekstberichten kunnen weergeven (bijvoorbeeld boetebedragen). Deze smiley's kunnen door hun lichtere gewicht ook in 30km/u-zones worden opgehangen. Als deze bevallen onderzoeken we de mogelijkheid om deze set uit te breiden.

2. Aanpak verkeersongevallenconcentraties (VOC's)

Doordat de ongevallenregistratie is verbeterd in de afgelopen jaren krijgen we een beter beeld op welke locaties op ons wegennet de meeste ongevallen gebeuren. Dit zijn de zogenaamde VOC's. Voorstellen ter verbetering van de verkeersveiligheid op deze locaties zijn opgenomen in de Onderzoeks- en Investeringsagenda Mobiliteit en worden verder jaarlijks geprioriteerd op basis van de meest recente gegevens via het jaarlijkse Uitvoeringsprogramma Mobiliteit. Zo gaan wij in de komende jaren aan de slag met de parallelle Kruisweg in De Hoek/Rozenburg en de rotonde Beursplein ten behoeve van de fietsveiligheid en gaan wij verder met het uitvoeren van de verkeersveiligheidsmaatregelen zoals opgenomen in de Visie Ringdijk en Ringvaart (2017.0011195) en het oplossen van verkeersveiligheidsknelpunten die ingebracht zijn uit de participatie van de Mobiliteitsvisie.

3. Verkeerseducatie

Wij bieden een breed aanbod van verkeersveiligheidsprojecten voor zowel basisscholen als middelbare scholen. Deze zijn voor een overgroot deel kosteloos of deels kosteloos. Voorbeelden hiervan zijn het Praktisch Verkeersexamen, het JONGleren programma en Dode Hoeklessen rondom vrachtwagens. Sinds het schooljaar 2018-2019 is de organisatie hiervan op regionaal niveau samengebracht in de uitvoeringsorganisatie Verkeer & Meer van de VRA. Daarnaast is met ingang van het afgelopen schooljaar 2019-2020 onze Haarlemmermeerse Verkeersveiligheidslabel overgaan in een nieuw verkeerslabel van de VRA, de Ster in het Verkeerslabel. Wij verwachten dat met deze nieuwe opzet het aantal scholen dat actief aan de slag gaat met verkeerseducatie nog groter wordt. Zo kunnen ook de scholen in Halfweg, Haarlemmerliede en Spaarndam gebruik maken van de via Verkeer & Meer aangeboden educatiemodules. Tot slot bieden wij basisscholen de mogelijkheid om kosteloos schoolpleinpakketten te lenen om actief op het schoolplein te oefenen met verkeerslessen.

Naast verkeerseducatie voor de jongeren doen wij actief mee aan diverse verkeersveiligheids-campagnes om de volwassen weggebruikers te

bereiken, zoals de verschillende BOB-campagnes tegen alcohol in het verkeer, de MONO-campagne tegen afleiding in het verkeer, de Scholen zijn weer begonnen-campagne en de Ik val op! in Haarlemmermeer-campagne voor gebruik van fietsverlichting. Wij starten samen met enkele buurgemeenten de Doortrappen-campagne. Dit is een permanente campagne gericht op het vitaal houden van ouderen op de fiets, met een belangrijke focus op de verkeersveiligheid en voertuigbeheersing op bijvoorbeeld e-bikes. Uit landelijke cijfers blijkt dat het aantal ernstige verkeersslachtoffers onder deze groep toeneemt en met de vergrijzing is de verwachting dat deze negatieve trend de komende jaren doorzet, als wij geen actie ondernemen.

Tot slot willen we de komende jaren meer ruimte bieden aan lokale initiatieven zoals buurt- of wijkgerichte verkeerscampagnes, zoals genoemd in de Onderzoeks- en Investeringsagenda Mobiliteit.

4. Monitoring en effectmeting

We monitoren de effecten van de investeringen en de inzet op educatie op verkeersveiligheid en rapporteren daar jaarlijks over.

Tabel 33 Wat mag het kosten?

(Bedragen x € 1.000)		JR2019	2020	2021	2022	2023	2024
Beleidsdoel A: Een gemeente die verkeersveilig is per auto, met de fiets, te voet en het openbaar vervoer.	Baten	33	25	25	25	25	25
	Lasten	1.809	1.787	1.667	3.075	3.237	3.379
	Saldo	-1.777	-1.762	-1.642	-3.050	-3.212	-3.354

Toelichting op de verschillen ten opzichte van het voorgaande jaar

Verschillen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen x € 1.000; min = nadeel)	2021	2022	2023	2024
Baten				
Overig	-	-	-	-
Totaal Baten	-	-	-	-
Lasten				
Verkeersborden	240	-	-	-
Kapitaallasten	-141	-1.409	-164	-152
Verkeersmaatregelen	75	-	-	-
Overig	-54	1	2	10
Totaal Lasten	120	-1.408	-162	-142

Lasten

Als gevolg van de grootschalige vervanging van verkeersborden in het afgelopen jaar, is de kwaliteit van het areaal verkeersborden op acceptabel niveau. Dit leidt tot een structurele verlaging van het onderhoudsbudget.

Als gevolg van wijzigingen in de investeringen is sprake van een mutatie op de kapitaallasten op dit beleidsdoel onder andere door het Uitvoeringsprogramma Mobiliteit en de Sloterbrug.

Voor verkeersmaatregelen was tot en met 2020 een structureel budget beschikbaar. Het gaat om investeringen in kapitaalgoederen. De kosten van de afzonderlijke maatregelen zijn te laag om te activeren. De uitvoering van de verkeersmaatregelen is vaak afhankelijk van de programmering van andere disciplines, met name verhardingen. Ook een verschuiving in de programmering door een participatietraject of voortschrijdend inzicht kan gevolgen hebben voor de inzet van de verkeersbudgetten. Hierdoor ontstaan geregeld onderschrijdingen, ondanks dat het geld hard nodig is op een later moment. Daarom is het genoemde budget geïntegreerd in het Onderzoeks- en Investeringsagenda Mobiliteit. Dit verlaagt de druk op de programmabegroting, zorgt voor minder administratieve correcties door een betere programmering en per saldo voor een betere inzet van de middelen

Beleidsdoel B: De doorstroming van alle vormen van vervoer en de bereikbaarheid van Haarlemmermeer dient op elk moment van de dag zo optimaal mogelijk te zijn.

Wat willen wij bereiken en wat gaan wij daarvoor doen?

De mobiliteitsvisie vormt het kader voor onze jaarlijkse activiteiten. Om dit kader inhoud te geven wordt ieder eerste jaar van een raadsperiode een investeringsagenda vastgesteld waarin de belangrijke projecten en ontwikkelingen op hoofdlijnen worden vastgesteld voor de dan volgende vijf jaar. Jaarlijks wordt bij het Uitvoeringsprogramma Mobiliteit een afweging gemaakt over de onderhoudsinvesteringen en de projectmatige bereikbaarheidsinvesteringen die voor het dan volgende jaar worden voorgesteld.

Activiteiten

1. Planuitwerking en voorbereiding regionale en lokale wegen
2. Planuitwerking slimme mobiliteit en regionale samenwerking
3. Waarborgen toekomstbestendige mobiliteit bij regionale en nationale studies en uitwerkingsplannen
4. Planuitwerking (hoogwaardig) Openbaar Vervoer & uitvoeren OV- Halte - Halte vervoer
5. Planuitwerking fiets
6. Beleidsontwikkeling en toetsing parkeren
7. Monitoring en effectmeting

Toelichting

1. Planuitwerking en voorbereiding regionale en lokale wegen

In 2021 vertaalt zich dit onder andere in:

- afstemming van de Mobiliteitsvisie met de Omgevingsvisie & Omgevingsprogramma's;
- het starten van beleids- en planstudies voor OV-maatregelen.

Jaarlijks stellen we de verwachtingen en urgentie van de projecten in het Uitvoeringsprogramma Mobiliteit vast. Naast de studies voor uitvoeringsprojecten (gefinancierd vanuit de Uitvoeringsagenda) voeren we ook planstudies uit. We werken samen met VRA, MRA, provincie Noord-Holland en buurgemeenten aan beleidsafstemming, cofinanciering en beleidsontwikkeling. We nemen deel in plan-, werk- en stuurgroepen om zowel de lopende projecten als de beleidsontwikkeling in overeenstemming te brengen en te houden met onze ambities.

2. Planuitwerking Slimme mobiliteit en regionale samenwerking

Op regio niveau werken we samen met VRA, provincie en MRA in de ontwikkeling van Mobility as a Service, deelmobiliteitsconcepten, reisdata ontwikkelingen en verkeersmanagement. Vanaf 2019 zijn we onderdeel van de Alliantie Groot Schiphol waarin we dit soort maatregelen in de praktijk laten brengen in onze eigen gemeente. Dit leidt tot allerlei projecten waarbij spitsreizen worden vermeden, collectief vervoer wordt georganiseerd en anders en slim reizen wordt bevorderd. De kosten hiervoor worden gedekt uit externe (rijks)bijdragen. Jaarlijks stellen we de verwachtingen en urgentie van de projecten in het Uitvoeringsprogramma Mobiliteit vast.

3. Waarborgen toekomstbestendige mobiliteit bij regionale en nationale studies en uitwerkingsplannen

In 2021 vertaalt zich dit onder andere in deelname aan verschillende Meerjaren Investeringsagenda Ruimte en Transport (MIRT)-onderzoek- en verkenningstrajecten. Daarnaast onderzoeken we

in de Oostflankstudie welke mobiliteitsmaatregelen nodig zijn en passen bij de gewenste ruimtelijke ontwikkelingen in het gebied tussen Amsterdam Zuid-Schiphol en Hoofddorp. Onderzoeken richten zich op de eventuele komst van de doorgetrokken Noord-Zuidlijn (metro) naar Hoofddorp en de versterking van de overstapfunctie van station Hoofddorp.

4. Planuitwerking (hoogwaardig) Openbaar Vervoer & uitvoeren OV- Halte - Halte vervoer

We overleggen en trekken op met de provincie Noord-Holland, VRA en de vervoerders rond de doorontwikkeling van de openbaar vervoer concessies binnen en net buiten onze grenzen. We bereiden aanpassingen in vervoerplannen voor en verwerken de effecten van de aanpassingen aan infrastructuur. Daarnaast onderzoeken we toekomstige plannen en verzorgen we het MeerOV. Jaarlijks stellen we de verwachtingen en urgentie van de projecten in het Uitvoeringsprogramma Mobiliteit vast.

5. Planuitwerking fiets

De fiets krijgt extra aandacht. We ontwikkelen op de drukst bereden verbindingen snelfietsroutes. Dit doen we samen met de VRA en de provincie. Zo worden vanaf 2021 slagen gemaakt met de aanleg van de snelfietsroute Hoofddorp-Schiphol-Aalsmeer en worden de eerste stappen gemaakt in de aanleg van de F200 tussen Haarlem en Halfweg door het bestaande fietspad op niveau te renoveren. We werken aan het oplossen van knelpunten voor de fiets door dit jaar onder andere de Kromme Spieringweg in Vijfhuizen veiliger te maken, het Waterwolfpad in Hoofddorp op hoofdfietsrouteniveau te brengen en we

verbeteren de inrichting van de Ringdijk op verschillende plaatsen. Ook krijgt de (deel)fiets meer ruimte. Vervoerder Connexxion heeft in samenwerking met aanbieder Donkey Republic op vijf locaties fietsen geplaatst en heeft de ambitie het aantal locaties verder uit te breiden, waarbij wordt gekeken naar extra locaties in Hoofddorpen Nieuw-Vennep en nieuwe locaties in Halfweg, Schiphol-Rijk en Badhoevedorp. Jaarlijks stellen we de verwachtingen en urgentie van de projecten in het Uitvoeringsprogramma Mobiliteit vast.

6. Beleidsontwikkeling en toetsing parkeren

We exploiteren betaalde parkeerplaatsen, zijn bevoegd gezag voor parkeervergunningen en verantwoordelijk voor het parkeertoezicht in de gemeente. We maken parkeerbeleid met als doel de bereikbaarheid van voorzieningen te bevorderen. Dit doen we door het toepassen van geschikte parkeernormen voor de diverse woon- en werkgebieden. Naast bereikbaarheid bevorderen heeft het parkeerbeleid tot doel objectieve parkeeroverlast in woonwijken terug te dringen om de leefbaarheid te bevorderen. We actualiseren op basis van ruimtelijke en sociale ontwikkelingen, gebiedsgericht, het parkeerbeleid en de bijbehorende instrumenten.

7. Monitoring en effectmeting

We monitoren de effecten van de investeringen uit de Onderzoeks- en Investeringsagenda en het Uitvoeringsprogramma Mobiliteit, de beleidsontwikkeling en de inzet op educatie en verkeersveiligheid op effectiviteit en rapporteren daar jaarlijks over.

Tabel 34 Wat mag het kosten?

(Bedragen x € 1.000)		JR2019	2020	2021	2022	2023	2024
Beleidsdoel B: De doorstroming van alle vormen van vervoer en de bereikbaarheid van Haarlemmermeer dient op elk moment van de dag zo optimaal mogelijk te zijn.	Baten	242	136	138	138	138	138
	Lasten	3.422	7.740	7.134	7.141	7.155	7.064
	Saldo	-3.180	-7.604	-6.996	-7.003	-7.017	-6.926

Toelichting op de verschillen ten opzichte van het voorgaande jaar

Verschillen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen x € 1.000; min = nadeel)	2021	2022	2023	2024
Baten				
Overig	1	-	-	-
Totaal Baten	1	-	-	-

Lasten

Budgetoverheveling slimme en duurzame mobiliteit	1.877	-	-	-
Kapitaallasten	-1.874	-256	-189	-106
Uitvoeringsprogramma Mobiliteit	345	250	175	-
Bushaltes	150	-	-	-
Kleine parkeermaatregelen	75	-	-	-
Overig	33	-1	0	197
Totaal Lasten	606	-7	-14	91

Lasten

Voor maatregelen voortkomend uit het plan van aanpak van de Gebiedsaanpak Groot Schiphol in het kader van slimme en duurzame mobiliteit van de MRA hebben we in 2019 een bijdrage van het Rijk ontvangen. Deze incidentele bijdrage is ter beschikking gesteld aan Schiphol Area Development Company (SADC) ter uitvoering van het plan van aanpak in 2020.

Als gevolg van wijzigingen in de investeringen is sprake van een mutatie op de kapitaallasten op dit beleidsdoel veroorzaakt door een bijdrage van € 32 miljoen in de kosten omlegging van de A9, die in 2019 conform de Bestuursovereenkomst 2005 (2005.27203) is gedaan.

In het voorjaar van 2020 is het Uitvoeringsprogramma Mobiliteit (2020.0000840) vastgesteld door de gemeenteraad, met daarin onder andere studie- en onderzoekslasten. Deze mutatie in lasten vloeien hieruit voort.

Voor het toegankelijk maken van bushaltes voor minder validen was tot en met 2020 een budget opgenomen. De meest cruciale haltes zijn direct aangepast. Voor de overige haltes geldt een overgangsregeling van 30 jaar. Het budget was bestemd voor het aanpassen van bushaltes in combinatie met werkzaamheden aan de verhardingen. Gebleken is dat de benutting van dit budget fluctueert, afhankelijk van de programmering van verhardingen, waardoor er een onderbesteding is op dit budget. De werkzaamheden worden vanaf 2021 opgenomen in de Vernieuwing Openbare Ruimte (VOR) waar deze beter op hun plaats zijn, omdat het investeringen betreft.

Voor kleine parkeermaatregelen is een structureel budget beschikbaar. Het gaat om investeringen in kapitaalgoederen. De kosten van de afzonderlijke maatregelen zijn te laag om te activeren. De uitvoering van de kleine parkeermaatregelen is vaak afhankelijk van de programmering van andere disciplines, met name verhardingen. Ook een verschuiving in de programmering door een participatietraject of voortschrijdend inzicht kan gevolgen hebben voor de inzet van het budget. Hierdoor ontstaan geregeld onderschrijdingen, ondanks dat het geld hard nodig is op een later moment. Daarom worden het genoemde budget geïntegreerd in het Investeringsprogramma Mobiliteit. Dit verlaagt de druk op de programmabegroting, zorgt voor minder administratieve correcties door een betere programmering en per saldo voor een betere inzet van de middelen.

Totaaloverzicht: Wat mag het kosten?

Tabel 35

Bedragen × € 1.000.		JR2019	2020	2021	2022	2023	2024	
Er kunnen afrondingsverschillen optreden.								
Mobiliteit								
Haarlemmermeer is een verkeersveilige gemeente, met goed bereikbare voorzieningen en een efficiënt openbaar vervoer.	Baten	274	161	163	163	163	163	
	Lasten	5.231	9.527	8.801	10.215	10.392	10.443	
Saldo van baten en lasten (B-L)		Saldo	-4.957	-9.366	-8.638	-10.053	-10.229	-10.280
Reservemutaties	Onttrekking	221	1.360	2.053	2.308	2.541	3.471	
	Storting	390	3.279	1.253	1.950	1.927	3.281	
Resultaat (Saldo+O-S)		Saldo	-5.126	-11.285	-7.837	-9.695	-9.615	-10.090

Uitsplitsing per beleidsdoel

Beleidsdoel A: Een gemeente die verkeersveilig is per auto, met de fiets, te voet en het openbaar vervoer.	Baten	33	25	25	25	25	25
	Lasten	1.809	1.787	1.667	3.075	3.237	3.379
	Saldo	-1.777	-1.762	-1.642	-3.050	-3.212	-3.354

Beleidsdoel B: De doorstroming van alle vormen van vervoer en de bereikbaarheid van Haarlemmermeer dient op elk moment van de dag zo optimaal mogelijk te zijn.	Baten	242	136	138	138	138	138
	Lasten	3.422	7.740	7.134	7.141	7.155	7.064
	Saldo	-3.180	-7.604	-6.996	-7.003	-7.017	-6.926

Toelichting reserves

Tabel 36

(bedragen x € 1.000; min = nadeel)

	2021	2022	2023	2024
Onttrekking				
Reserve dekking afschrijvingslasten	2.053	2.308	2.541	3.471
Totaal Onttrekking	2.053	2.308	2.541	3.471

Storting

Reserve dekking afschrijvingslasten	1.253	1.950	1.927	3.281
Totaal Storting	1.253	1.950	1.927	3.281

Onttrekkingen

Reserve dekking afschrijvingslasten

De onttrekkingen betreft de dekking van afschrijvingslasten die uit bijdragen vanuit, met name, de bouwgrondexploitatie gedekt worden. Bijvoorbeeld de bijdrage in de omlegging A9. Conform de voorschriften van het BBV mogen deze bijdragen, vanuit de reserve RIH, niet in één keer ten gunste van de betreffende investering worden gebracht. De economische levensduur moet gehanteerd worden, zowel voor de afschrijvingslast als de dekking uit de reserve.

Stortingen

Reserve dekking afschrijvingslasten

Op basis van het MPG, standlijn 1 januari 2020, zijn de stortingen in de reserve Dekking afschrijvingslasten geraamd. Dit betreft de tussentijdse winstnemingen Badhoevedorp die bestemd zijn voor de dekking van de afschrijvingslasten van de bijdrage in de omlegging A9.

Ruimtelijke ontwikkelingen

Portefeuillehouder: **Booij-van Eck, Nobel, Rip, Ruigrok, Sedee-Schuitemaker, Steffens-van de Water**

lasten in €	71.018
% totale begroting	15,1%
baten in €	72.788
% totale begroting	15,6%

Maatschappelijk doel:

Een aantrekkelijke, veilige, efficiënte, duurzame en goed functionerende ruimtelijke omgeving.

(Bedragen x € 1.000)

	Begroting 2021 baten	% verschil baten t.o.v. begroting 2020	Begroting 2021 lasten	% verschil lasten t.o.v. begroting 2020
Beleidsdoel A: De ruimtelijke omgeving is het resultaat van een zorgvuldige afweging om het welzijn van de inwoners, bedrijven, werkenden, bezoekers en recreanten te vergroten.	881	-29%	4.114	-21%
01. Implementeren van de Omgevingswet				
02. Versterken van ruimtelijke kwaliteit				
03. Samen met Rijk en Metropoolregio Amsterdam werken aan een leefbare en duurzame regio				
04. Ontwikkelen van woningbouwlocaties (versnelling woningbouw)				
05. Opzetten van een atelier voor de oostflank van Haarlemmermeer				
06. Ontwikkeling van stadscentrum Hoofddorp				
07. Adviseren over initiatieven				
Beleidsdoel B: Haarlemmermeer realiseert ruimtelijke projecten die bijdragen aan het maatschappelijk doel.	61.903	16%	64.478	13%
01. Realiseren van woningbouwprojecten				
02. Realiseren van kantoren- en bedrijventerreinen				
03. Realiseren van groen- en recreatieprojecten				
04. Faciliteren van de energietransitie				
Beleidsdoel C: Het gebruik van de openbare ruimte sturen in overeenstemming met het beleid.	10.004	-4%	2.426	-12%
01. Uitvoeren van de wettelijke taak van het houden van bouw- en woningtoezicht				
02. Uitvoeren van toezicht op het gebruik van gronden en bouwwerken				
03. Het begeleiden van diverse projecten op het gebied van kabels en leidingen				

Verbonden partijen

Beleidsdoel A:

Beleidsdoel B: [Schiphol Area Development Company \(SADC\)](#), [Hoofdvaart BV](#), [GEM A4 Zone West CV](#), [GEM President CV](#), [Beheer BV GEM A4 Zone West](#) en [President GEM Polanenpart CV](#), [GEM Polanenpark BV](#), [Duurzaam Bedrijf Haarlemmermeer BV](#), [Energiebedrijf Haarlemmermeer BV](#), [Zonnepanelen Haarlemmermeer BV](#)

Beleidsdoel C: [Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied](#)

Beukenhorst

Ruimtelijke ontwikkelingen

Een aantrekkelijke, veilige, efficiënte, duurzame en goed functionerende ruimtelijke omgeving.

Haarlemmermeer bestaat uit 31 kernen waar momenteel ruim 150.000 mensen wonen. Het is een omvangrijk gebied van 20.632 hectare met een werelderfgoed monument in de vorm van de Geniedijk. Daarnaast zijn in de gemeente grote ondernemingen gevestigd, en is er een omvangrijke infrastructuur: de nationale luchthaven, belangrijke verkeersaders, een drukke spoorlijn en het Noordzeekanaal.

Dit alles vraagt op het gebied van ruimtelijke ordening om een zorgvuldige afweging en duidelijke sturing met het oog op het welzijn en de welvaart van de inwoners, ondernemers, werkenden, bezoekers en recreanten. We willen een prettige, veilige en duurzame woon-, werk- en recreatieve omgeving waarin ook oog is voor economische ontwikkeling. Hierbij zijn belangrijke rollen weggelegd voor het milieu, verkeer, externe veiligheid, landschap, historische waarden en beleidsregels van andere overheden die het algemeen ruimtelijk belang moeten waarborgen. Nu gebeurt dit nog via de Wet op de Ruimtelijke Ordening; vanaf 2022 zal dit gebeuren via de nieuwe Omgevingswet die per 1 januari 2022 (waarschijnlijk) wordt ingevoerd. In deze wet worden de gebiedsgerichte onderdelen van huidige wetten samen gebracht in één wet.

De beleidsbasis voor de ontwikkeling van de gemeente zijn de Structuurvisie Haarlemmermeer

2030, de Deelstructuurvisie Hoofddorp 2030 en de Structuurvisie Haarlemmerliede en Spaarwoude 2035. De integrale uitwerking van de structuurvisies doen we steeds meer gebiedsgericht en samen met de betrokkenen in het gebied. Daarbij lopen we nu al vooruit op de werkwijze van de Omgevingswet. Dit is ook onderdeel van onze voorbereiding op de nieuwe Omgevingswet.

Door zelf de uitvoering van ruimtelijke projecten ter hand te nemen geeft de gemeente actief invulling aan het realiseren van de ruimtelijke opgave waar de gemeente voor staat. Daarbij is Haarlemmermeer de afgelopen jaren verstedelijkt. De verwachting is dat door de woningbouwopgave en ruimte voor ondernemers dit zich de komende jaren zal voortzetten, met name in en bij de grote kernen en bij knooppunten. Aan ons de opgave om die verstedelijking in goede banen te leiden om de leefbaarheid te garanderen en waar mogelijk te verbeteren. Onder andere door toevoegen van groen en water.

Tabel 37

Omschrijving	Eenheid	Indicator	Bron	Metingen			
				2016	2017	2018	2019
Hernieuwbare elektriciteit	%	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	2,7	2,7	3,6	n/b

Verbonden partijen

Om onze maatschappelijke doelen en beleidsdoel(en) te bereiken werken we samen met Schiphol Area Development Company (gronduitgifte bedrijventerreinen), Hoofdvaart BV, GEM A4 Zone West CV, GEM President CV en GEM Polanenpark CV (ontwikkeling van bedrijventerreinen), Duurzaam Bedrijf Haarlemmermeer BV (duurzaamheidsprojecten), Energie Bedrijf Haarlemmermeer BV (groene energie) en Zonnepanelen Haarlemmermeer BV (duurzame energie opwekken voor eigen gebruik). Zie voor een nadere toelichting de paragraaf [Verbonden Partijen](#).

De Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG) controleert aanvragen van ondernemingen en de grote infrastructurele werken. Zie voor een verdere toelichting het programma [Kwaliteit fysieke omgeving](#).

Relevant beleid

- Structuurvisie Haarlemmermeer 2030 ([2012.0033712](#))
- Deelstructuurvisie Hoofddorp 2030 ([2013.0028472](#))
- Structuurvisie Haarlemmerliede en Spaarnwoude 2035 (2012)
- Uitvoeringsplan voor Haarlemmermeer-West ([2014.0010031](#))

- Gebiedsontwikkeling Lisserbroek Turfspoor ([2016.0017874](#))
- Inrichtingsplan en Ontwikkelstrategie Hoofddorp Centraal ([2016.0020521](#))
- Visie Ringdijk en Ringvaart ([2017.0011195](#))
- Versnelling woningbouwproductie ([2017.0037218](#))
- Reserve ruimtelijke investeringen Haarlemmermeer (RIH) ([2009.0020965](#))
- Economisch perspectief 2030 ([2016.0020280](#))
- Koersdocument Omgevingswet Haarlemmermeer en Haarlemmerliede en Spaarnwoude ([2017.0065942](#))
- Beleidskader Strategisch Grondbeleid Haarlemmermeer 2019-2023 ([2019.0057735](#))
- Uitgangspunten voor de Schaaflprong van de Oostflank Haarlemmermeer ([2019.0058297](#))
- Programmatische aanpak Energietransitie Haarlemmermeer ([2019.0037699](#))
- 70%-versie van de concept Omgevingsvisie ([2020.0000115](#))
- Beleidskader zonneakkers Haarlemmermeer ([2020.0000707](#))
- Stadscentrum Hoofddorp: nieuwe gemeentelijke huisvesting ([2020.0000976](#))
- Concept Regionale Energiestrategie Noord-Holland Zuid ([2020.0000962](#))
- Hoofdlijnen datacenterbeleid gemeente Haarlemmermeer ([2020.0001432](#))

Beleidsdoel A: De ruimtelijke omgeving is het resultaat van een zorgvuldige afweging om het welzijn van de inwoners, ondernemers, werkenden, bezoekers en recreanten te vergroten.

Wat willen wij bereiken en wat gaan wij daarvoor doen?

Door het actief betrekken van inwoners en ondernemers bij ruimtelijke ontwikkelingen en het creëren van draagvlak bij direct belanghebbenden maken we ruimtelijke plannen die voorzien in een stabiel evenwicht tussen diverse ruimtelijke spanningsvelden. Werken en wonen, wonen en recreëren, winkelen en wonen, uitgaan en wonen, vermaakbehoeften van diverse leeftijdscategorieën, alles moet in samenhang worden gebracht waarbij het welzijn voorop staat in de afweging van het algemeen belang. Wij staan hierbij een gebiedsgerichte aanpak voor, waarbij per gebied, samen met de in het gebied betrokkenen, integrale visies en plannen kunnen worden gemaakt. Ruimtelijke kwaliteit en een goed en gezond leefmilieu zijn daarbij onze uitgangspunten.

Activiteiten

1. Implementeren van de Omgevingswet
2. Versterken van ruimtelijke kwaliteit
3. Samen met Rijk en Metropoolregio Amsterdam werken aan een leefbare en duurzame regio
4. Ontwikkelen van woningbouwlocaties (versnelling woningbouw)
5. Opzetten van een atelier voor de oostflank van Haarlemmermeer
6. Ontwikkeling van stadscentrum Hoofddorp
7. Adviseren over initiatieven

Toelichting

1. *Implementeren van de Omgevingswet*
De Omgevingswet brengt een grote stelselwijziging in het omgevingsrecht en een nieuwe manier van werken in de ontwikkeling en het beheer van de fysieke leefomgeving. De

reikwijdte van de wet strekt zich uit van strategische visie, gebiedsontwikkeling en beheer tot vergunningverlening, handhaving en toezicht en de bijbehorende informatievoorziening en dienstverlening. De impact van de wet is daarmee groot. De inwerkingtreding is door het Rijk een jaar uitgesteld. De beoogde invoeringsdatum is nu 1 januari 2022.

Er zijn vier belangrijke producten te onderscheiden waar we de komende jaren nog aan werken: de omgevingsvisie, het omgevingsplan, de omgevingsvergunning en het omgevingsloket.

- In maart 2020 is de 70%-versie van de concept Omgevingsvisie door de gemeenteraad besproken. Na de terinzagelegging beogen we de vaststelling in het eerste kwartaal van 2021.
- Het omgevingsplan wordt vastgesteld twee jaar na inwerkingtreding van de wet. Bij inwerkingtreding van de wet zullen de bestaande bestemmingsplannen tezamen het nieuwe omgevingsplan vormen. Ter voorbereiding daarop worden de huidige bestemmingsplannen gestandaardiseerd en gedigitaliseerd.
- Als de wet van kracht wordt, geldt een standaard vergunningsverleningsprocedure van acht weken en moet er afgestemd worden met andere overheden. Er vinden komende tijd pilots plaats en onderzoeken naar het efficiënter inrichten van het proces.
- Bij de start van de wet is de informatie over de fysieke leefomgeving digitaal toegankelijk voor iedereen via het landelijke Omgevingsloket. Dit vraagt om standaardisatie van gegevens en het maken van diverse koppelingen. Daar waar de landelijke ontwikkelingen zover zijn, zijn wij al aangesloten op het landelijke Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). De doorontwikkeling van het landelijke DSO loopt tot 2024.

2. Versterken ruimtelijke kwaliteit

Belangrijk onderdeel van de Omgevingswet is de zorgplicht voor de ruimtelijke kwaliteit in onze gemeente. Tot nu toe werd dat deels in de Welstandsnota vormgegeven. In de (70%) Omgevingsvisie doen we daar al uitspraken over. De Omgevingsvisie moet een goede vertaling krijgen naar regels voor het beoordelen van bouwinitiatieven in het Omgevingsplan. De Omgevingsvisie is voor een directe vertaling te veel op hoofdlijnen. Ook bestaan er al verschillende ruimtelijke beleidskaders, waaronder de Welstandsnota. Daarom gaan we in 2021 een paraplunota maken waar alles bij elkaar komt, bestaand en toekomstig (welstands)beleid: de Nota Ruimtelijke Kwaliteit. Om regio te kunnen voeren op de samenhang en vanuit de

integraliteit de stap naar beoordelingsregels voor het Omgevingsplan te kunnen maken. Onder deze paraplu zijn wij beter in staat om nieuwe bouwinitiatieven vanuit een integraal kader te inspireren, te adviseren en te toetsen. Het benutten en behouden van de dragers van de gemeente Haarlemmermeer: het verkavelingspatroon, de polderdijken, het agrarische karakter en de historische landschappen zijn daarbij leidend. De ruimtelijke kwaliteit wordt beschouwd op zowel groot als klein schaalniveau. Nieuwe sectorale of gebiedsgerichte beleidskaders die onderdeel gaan uitmaken van deze paraplu zijn de Verdichtingsvisie, de Polderlinten en de beeldkwaliteitsplannen Vijfhuizen en Ringvaart.

3. Samen met Rijk en Metropoolregio Amsterdam werken aan een leefbare en duurzame regio

In het Bestuurlijk Overleg (BO) Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (MIRT) van het najaar van 2019 zijn, in het licht van het programma Samen Bouwen aan Bereikbaarheid, richtinggevende afspraken gemaakt voor de ontwikkelingsrichting van de verstedelijking en het bereikbaarheidssysteem van de MRA tot 2040.

De MRA Agenda 2.0 (2020–2024) is in 2019 aangeboden aan de colleges van de deelnemers aan de MRA-samenwerking. Met twee leidende principes 'toekomstbestendig' en 'evenwichtig' en vier bestuurlijke opdrachten voor de komende jaren:

- het versterken van de samenwerking;
- het realiseren van een veerkrachtige, inclusieve en schone economie;
- bouwen voor de woningbehoefte en met groei de leefkwaliteit van het geheel versterken;
- tempo maken met het metropolitane mobiliteitssysteem.

In het BO MIRT zullen afspraken gemaakt worden over een toekomstige gezamenlijke ruimtelijke koers in de kwalitatieve ontwikkelingen en bijbehorende investeringskaders voor de MRA. Deze Verstedelijkingsstrategie MRA geeft uitwerking aan de grote en complexe opgaven op het gebied van wonen, werken, bereikbaarheid, landschap, verduurzaming (energietransitie, klimaatadaptatie en circulaire economie), inclusiviteit en leefbaarheid.

4. Ontwikkelen van woningbouwlocaties (versnelling woningbouw)

De druk op de woningmarkt in onze regio blijft onverminderd hoog en vanuit deze opgave zijn wij in 2017 gestart met de versnelling van de woningbouw voor de gebiedsontwikkeling van Lisserbroek Noord, Nieuw-Vennep West, Cruquiusshof en transformatielocaties

Bennebroekerdijk en Hoofddorp Noord (2017.0037218). Inmiddels is ook transformatielocatie Bols/Pionier opgenomen in dit programma.

De gebiedsontwikkelingen bevinden zich nu in verschillende fases.

- Voor de versnellingslocaties van Lisserbroek Turfspoor en Lisserbroek Noord worden intentieovereenkomsten afgesloten die de komende jaren verder uitgewerkt gaan worden tot concrete plannen en uitvoering ervan.
- Voor Nieuw-Vennep West hebben we in 2018 al een intentieovereenkomst afgesloten (2018.0032237.) Deze intentieovereenkomst is met aan allonge (2020.0000837) verlengt tot 1 juli 2020.
- Voor Hoofddorp Noord hebben we een ontwikkelstrategie vastgesteld (2019.0036293).
- Voor de gebiedsontwikkeling van Cruquiusshof en Bennebroekerdijk is een programma van eisen opgesteld (80% versie).
- Voor BolsPionier hebben we een intentieovereenkomst afgesloten met een ontwikkelaar en zijn we in gesprek met andere marktpartijen voor het afsluiten van intentieovereenkomsten.

Met het afsluiten van de intentieovereenkomsten voor de gebiedsontwikkelingen heeft het programma haar opdracht uit 2017 behaald. Wij verwachten het programma Versnelling Woningbouw in 2020 af te ronden en de komende jaren, samen met de ontwikkelaars, de woningbouw in deze gebieden te realiseren.

5. Opzetten van een atelier voor de oostflank van Haarlemmermeer

Gemeente Haarlemmermeer, provincie Noord-Holland en gemeente Amsterdam hebben een gezamenlijk atelier ingericht waar we met inbreng van verschillende externe belanghebbenden werken aan een langetermijnperspectief voor de oostflank van Haarlemmermeer als onderdeel van de Zuidwestcorridor van de MRA. De ambitie is om deze corridor uit te laten groeien tot de internationale entree van Nederland. De opgave voor het atelier is om in beeld te brengen welke bijdrage de oostflank van Haarlemmermeer hieraan kan leveren. Wij beogen de samenhang tussen verschillende sociale, economische en fysieke ontwikkelingen op lokaal, regionaal en nationaal niveau in beeld te brengen en om te zetten tot een aansprekend samenhangend toekomstperspectief. Tevens verkennen we welke samenwerking met partijen nodig is om de ambities te realiseren. Met inzicht in dilemma's, lange termijn potenties en strategieën kunnen wij lopende plan- en beleidsvormingstrajecten inhoudelijk verrijken en onderliggende

vraagstukken scherper definiëren. In 2021 zetten wij de inzichten van het atelier met partners om in een visie op de oostflank en een gezamenlijk handelingskader gericht op realisatie.

6. Ontwikkeling van Stadscentrum Hoofddorp

Met het programma Stadscentrum Hoofddorp bouwen we aan de toekomst van Hoofddorp: een aantrekkelijke en levendige stad in het hart van de Randstad. Het stadscentrum wordt een centrale ontmoetingsplek voor iedereen, die wil wonen, werken, ontspannen en winkelen. Door deze ontwikkelingen positioneert Hoofddorp zich steeds meer als een stedelijk gebied dat in de MRA in toenemende mate aan belang wint.

Een meer integrale aanpak is wenselijk om op lange termijn een succesvolle gebiedsontwikkeling te realiseren. Daarom is eind 2018 het programma Stadscentrum Hoofddorp gestart. Het doel van het programma is het ontwikkelen van een aantrekkelijk en levendig stedelijk gebied, waar werken, wonen en voorzieningen met elkaar vermengen. Hierbij focussen wij ons op de volgende subdoelen: aantrekkelijker, levendig, sociale structuur en bereikbaarheid.

Om deze doelen te bereiken brengen wij de komende jaren samenhang aan in alle ontwikkelingen:

- ruimtelijke maatregelen, waaronder de parkeeropgave en infrastructuur;
- Hyde Park, waaronder Gerritshoeve en KomEtenPlein;
- Stadspark, waaronder het Wandelbos en de Fruittuinen en de tennislocatie;
- Raadhuisplein en omgeving, waaronder Raadhuisplein, gemeentehuis, voorzetgebouw, Treehouse en PostNL locatie/Nieuweweg 61;
- Binnenweg en omgeving, waaronder Binnenweg 3, Binnenweg 4 en Nieuweweg 103 en de Binnenweggarage;
- Winkelcentrum, waaronder V&D/De Deining en de Concourslaan.

In 2019 en begin 2020 zijn diverse intentieovereenkomsten met ontwikkelaars in het stadscentrum gesloten en is er een besluit genomen over het Stadscentrum Hoofddorp: nieuwe gemeentelijke huisvesting (2020.0000976). Komende jaren gaan we deze ontwikkelingen verder uitwerken en realiseren.

7. Adviseren over initiatieven

Wij staan open voor (bouw)initiatieven uit de samenleving. Hiervoor werken we met een loket en een Werkgroep Ruimtelijke Adviezen die ons voorziet van advies op basis van ruimtelijke kwaliteit en haalbaarheid. De laatste jaren is het aantal initiatieven hard gegroeid. Want het ging

goed met de economie. Op het moment van schrijven is er als gevolg van de coronacrisis onduidelijkheid over de economische toekomst. Dat gaat mogelijk effecten hebben op het aantal ingebrachte initiatieven en vergunningen voor 2021 en verder.

initiatieven aan een Omgevingstafel nader onderzocht. Doel blijft om initiatiefnemers te helpen om hun bouwinitiatieven te realiseren binnen de ruimtelijke randvoorwaarden en kwaliteit om de leefbaarheid te verbeteren.

In het kader van de Omgevingswet wordt dit en volgend jaar het proces van beoordelen van

Tabel 38 Wat mag het kosten?

(Bedragen x € 1.000)		JR2019	2020	2021	2022	2023	2024
Beleidsdoel A: De ruimtelijke omgeving is het resultaat van een zorgvuldige afweging om het welzijn van de inwoners, bedrijven, werkenden, bezoekers en recreanten te vergroten.	Baten	-269	1.239	881	237	237	237
	Lasten	4.733	5.203	4.114	3.627	3.423	3.423
	Saldo	-5.002	-3.964	-3.233	-3.390	-3.186	-3.186

Toelichting op de verschillen ten opzichte van het voorgaande jaar

Tabel 39

Verschillen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen x € 1.000; min = nadeel)	2021	2022	2023	2024
Baten				
Anterieure overeenkomsten	-362	-644	-	-
Overig	4	-	-	-
Totaal Baten	-358	-644	-	-
Lasten				
Geluidsadaptief woningbouw	500	-	-	-
Omgevingswet	494	356	-	-
Gewijzigde verdeling van personeelslasten	-224	-	-	-
Versnelling woningbouw	188	132	202	-
Monumentale sluisjes Halfweg	100	-	-	-
Programma stadscentrum Hoofddorp	80	-	-	-
Overig	-50	-1	2	-
Totaal Lasten	1.088	488	204	-

Tabel 40

Baten

De inkomsten uit de anterieure overeenkomsten fluctueren sterk per jaar. De anterieure overeenkomsten komen voort uit particuliere initiatieven die sterk afhankelijk zijn van met name de woningmarkt. Hiernaast is de doorlooptijd van deze projecten bij kleinschalige woningbouw tussen het moment van aanmelding en de ondertekening van de anterieure overeenkomst relatief kort. Om deze redenen is het moeilijk een inschatting te maken voor de meerjarenraming. Daarom wordt in de ramingen alleen rekening gehouden met de afgesloten overeenkomsten. Voor 2020 betreft dit elf overeenkomsten. In 2021 is rekening gehouden met de inkomsten van twee al afgesloten overeenkomsten. Voor 2022 zijn er nog geen afgesloten overeenkomsten.

Lasten

In 2020 is er budget beschikbaar gesteld om het project geluidsadaptief bouwen uit te voeren. Het doel is het ontwikkelen, delen en toepassen van kennis om de kwaliteit van de leefomgeving in de buurt van de luchthaven te vergroten.

Voor de invoering van de Omgevingswet is incidenteel budget beschikbaar gesteld in de Voorjaarsrapportage 2017 verlaagd. Bij de Najaarsrapportage 2019 heeft budgetoverheveling naar 2020 en 2021 plaatsgevonden.

De bijdrage aan het project versnelling woningbouw is geraamd tot en met 2022.

In 2020 is er een incidentele bijdrage voor het herstel van de monumentale sluisjes Halfweg beschikbaar gesteld.

In 2020 is er € 80.000 incidenteel beschikbaar voor het project Stadscentrum Hoofddorp.

Als gevolg van een gewijzigde verdeling van personeelslasten over de beleidsdoelen is sprake van extra doorbelasting in 2021 op dit beleidsdoel.

Beleidsdoel B: Haarlemmermeer realiseert ruimtelijke projecten die bijdragen aan het maatschappelijk doel.

Wat willen wij bereiken en wat gaan wij daarvoor doen?

De gemeente Haarlemmermeer staat voor grote ruimtelijke opgaven. In de structuurvisie wordt onder meer uitgegaan van binnenstedelijke woningbouwopgaven in Hoofddorp, Nieuw-Vennep en Badhoevedorp. Ook de opgaven die samenhangen met de 'Versnelling Woningbouw' in Lisserbroek, Cruquius, Nieuw-Vennep West en Hoofddorp Noord zijn groot. Tenslotte is er de transformatieopgave van kantoren- en bedrijventerreinen in Beukenhorst-West (Hyde Park), Hoofddorp-Noord en BolsPionier in Nieuw-Vennep. Daarnaast zijn er andere grote projecten zoals de ontwikkeling van bedrijvenparken aan de oostzijde van Haarlemmermeer en de ontwikkeling van PARK21.

De ruimtelijke uitdaging is groot en de economische perspectieven zijn door de coronacrisis onduidelijk en gediversificeerd. Zo lijkt bijvoorbeeld de logistieke branche het zeer goed te doen, terwijl andere branches sterk geraakt worden. Ook de woningbouw lijkt (nog) niet danwel slechts beperkt geraakt te worden. Vooralsnog werken wij, samen met de ontwikkelaars uit de markt, om vanuit de planvoorbereiding in de voorgaande jaren, samen deze ontwikkelingen tot een succes te maken.

Activiteiten

1. Realiseren van woningbouwprojecten
2. Realiseren van kantoren- en bedrijventerreinen
3. Realiseren van groen- en recreatieprojecten
4. Faciliteren van de energietransitie

Toelichting

1. Realiseren van woningbouwprojecten

We constateren dat er in de gemeente een grote behoefte is aan woningen. Om aan deze

behoefte te voldoen bouwen we nu en de komende jaren vele woningen in verschillende kernen en met verschillende woonmilieus. Dit om tegemoet te komen aan de wensen van onze inwoners en die van de regio. Momenteel realiseren we veel woningbouwprojecten in Hoofddorp, zoals Tudorpark, Tudorgardens en Lincolnpark. In Nieuw-Vennep realiseren we woningen in de Nieuwe Kom, in Spaarndam Spaarnebuiten en in Cruquius Wickevoort. En in de hele gemeente nog een scala aan kleinschalige projecten. Wij hebben ook de binnenstedelijke woonopgave opgepakt. Daarvoor zijn diverse ontwikkelingen mogelijk gemaakt binnen het bestaande gebied van Hoofddorp zoals Beukse Poort (woningen in plaats van kantoren), het Assumburgterrein in Toolenburg (woningen in plaats van garagebedrijf en zwembad) en Hyde Park in Beukenhorst-West. Ook de komende jaren gaan we op nieuwe binnenstedelijke locaties woningen ontwikkelen: het stadscentrumgebied van Hoofddorp, BolsPionier in Nieuw-Vennep, diverse locaties in Zwaanshoek, Halfweg en Rijsenhout. Daarnaast werken we aan de planontwikkeling van toekomstige projecten als Hoofddorp Zuidrand, Lincolnpark, Rooseveltpark, Lisserbroek Binnenturfspoor en –Noord, Nieuw-Vennep West, Cruquius- Zwaanshoek en Badhoevedorp. Meer hierover is opgenomen in de Bestuurlijke Voortgangsrapportage Wonen 2019 ([2019.0036465](#)). Gezien de grote vraag naar woningen willen we de komende jaren de productie van woningen versnellen. Of dat lukt is ook afhankelijk van het economische effecten van de coronacrisis en die van de PAS (stikstof) op bouwontwikkelingen.

2. Realiseren van kantoren- en bedrijventerreinen

De positieve economische ontwikkeling van de voorgaande jaren heeft voor de komende jaren effect op de realisatie van kantoren- en

bedrijventerreinen. In het Economisch Perspectief (2016.0020280) geven wij aan hoe we de komende jaren willen sturen op de versterking van onze economie. Wij hebben aangegeven dat wij sturen op een weerbaardere, toekomstgerichte, duurzame en innovatieve economie, waarbij we de ondernemerskracht van inwoners, ondernemers en instellingen willen vergroten, we de stedelijke dynamiek en de sociale cohesie willen benutten. Ook dankzij goede regionale afspraken in Plabeka-verband (Platform Bedrijven en Kantoren Metropoolregio Amsterdam) zijn wij in staat te sturen op de fasering van de programmering van kantoren- en bedrijventerreinen. Wij weten niet of de coronacrisis of de aanpak van stikstof invloed heeft op de planvorming en realisatie van de projecten.

De huidige projecten zijn onder andere Beukenhorst Zuid, Schiphol Logistics Park en Schiphol Trade Park, De President 1.1, De Hoek-Noord, De Liede en Nieuw-Vennep Zuid. Ook in de toekomst willen we voorbereid zijn op nieuwe en veranderende vraag naar bedrijven- en kantorenterreinen, we ontwikkelen daarvoor bijvoorbeeld Beukenhorst-Oost-Oost.

3. Realiseren van groen- en recreatieprojecten
Om tegemoet te komen aan de behoefte tot recreëren in het buitengebied zet de gemeente met name in op de realisatie van nieuwe recreatieve verbindingen en nieuwe recreatiegebieden als PARK21, Geniepark en Veldpost Badhoevedorp zuid. Meer hierover is opgenomen in het programma [Maatschappelijke ontwikkeling](#).

Er zijn in 2021 drie groenprojecten in voorbereiding:

- PARK21 -deelgebieden 2, 3-'Groot Vennep' en 4;
- veldpost Badhoevedorp zuid;
- vervolg Geniepark.

PARK21 is gefaseerd in verschillende deelprojecten in uitvoering (deelgebieden 2, 3 en 4). Voor het

gehele PARK21 zal naar verwachting in 2021 een nieuw bestemmingsplan worden vastgesteld. Zie ook de jaarlijkse Voortgangsrapportage PARK21 2018-2019 ([2019.0058368](#)).

4. Faciliteren van de energietransitie

Als gemeente hebben we van het Rijk de regierol gekregen om de energietransitie lokaal te faciliteren. In 2019 is hiervoor Programmatische aanpak Energietransitie Haarlemmermeer vastgesteld. Deze aanpak behelst een programmastructuur met vier programmalijnen, te weten betrokkenheid, energiegebruik en fossielvrij, lokale productie van duurzame energie en energie-infrastructuur.

In deze collegeperiode zorgen we dat het beleid op orde is, volgen we de ontwikkelingen slim en omarmen we initiatieven. Zo willen we de grootste risico's en kosten vermijden, maar profiteren we wel van de kansen die de transitie meebrengt. We doen wat nodig is in overeenstemming met nationale afspraken. Dit houdt in dat we invulling geven aan twee hoofdproducten: regionale energiestrategie (RES) waarin we regionaal een bod doen voor duurzame elektriciteitsproductie en een gemeentelijke transitievisie warmte (TVW) waarin we aangeven hoe en wanneer de bestaande gebouwde omgeving van een duurzame warmte voorzien gaat worden.

In 2021 zal de concept-RES worden uitgewerkt tot RES 1.0. Daarnaast implementeren we de uitvoeringsstrategie voor het zonneakkerbeleid. Voor de warmtetransitie zullen we beginnen met het opstellen van de eerste wijkuitvoeringsplannen en de participatie daarvoor. De kadernota warmtetransitie en de Transitievisie Warmte zijn hiervoor de leidraad. Ook zal het beleid rond datacenters, biomassa en bodemenergie tot uitvoering worden gebracht. Meer hierover is opgenomen in de voortgangsbrief Programma Energietransitie (X.2020.00788).

Tabel 41 Wat mag het kosten?

(Bedragen x € 1.000)		JR2019	2020	2021	2022	2023	2024
Beleidsdoel B: Haarlemmermeer realiseert ruimtelijke projecten die bijdragen aan het maatschappelijk doel.	Baten	53.560	53.154	61.903	57.190	39.784	50.681
	Lasten	54.524	56.816	64.478	60.565	42.406	70.486
	Saldo	-964	-3.662	-2.575	-3.374	-2.622	-19.805

Toelichting op de verschillen ten opzichte van het voorgaande jaar

Verschillen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen x € 1.000; min = nadeel)	2021	2022	2023	2024
Baten				
Grondverkopen en bouwgrondexploitatie	10.256	-4.713	-17.406	10.897
Regeling Reductie Energiegebruik	-1.354	-	-	-
Bijdrage slim laadplein	-152	-	-	-
Overig	-1	0	-	0
Totaal Baten	8.749	-4.713	-17.406	10.897
Lasten				
Grondverkopen en bouwgrondexploitatie	-8.788	3.311	17.543	-28.178
Regeling Reductie Energiegebruik	1.354	-	-	-
Gewijzigde verdeling van personeelslasten	-254	-	-	-
Slim laadplein parkeerterrein Marktplein	153	-	-	-
Energietransitie	-80	632	560	-
Kapitaallasten	-57	-31	56	97
Overig	10	1	0	1
Totaal Lasten	-7.662	3.913	18.159	-28.080

Baten

De post grondverkopen en bouwgrondexploitatie is de vertaling naar de begroting van het Meerjarenperspectief Grondzaken 01-01-2020 (MPG). De baten betreffen voornamelijk opbrengsten uit grondverkopen en overboekingen naar de balans als onderhanden werk (bouwgrond in exploitatie). In 2024 zijn de baten fors lager dan de lasten. Dit verschil wordt veroorzaakt door de te verrekenen vennootschapsbelasting die is verantwoord onder het Overzicht algemene dekkingsmiddelen. Voor meer informatie verwijzen wij naar het MPG.

Eind 2019 heeft het Rijk de Regeling Reductie Energiegebruik (RRE) voor gemeenten open gesteld. Hierop hebben wij een projectvoorstel ingediend. Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) heeft ons een bijdrage toegekend, welke in januari 2020 is ontvangen. Tegen over deze bijdrage staan lasten tot een gelijk bedrag.

Van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) hebben we in 2020 een bijdrage ontvangen ten behoeve van het realiseren van een slim laadplein op het parkeerterrein Marktplein.

Lasten

De post grondverkopen en bouwgrondexploitatie is de vertaling naar de begroting van het Meerjarenperspectief Grondzaken 01-01-2020 (MPG). De lasten betreffen voornamelijk projectkosten voor de grondexploitaties en overboekingen naar de balans als onderhanden werk (bouwgrond in exploitatie). Voor meer informatie verwijzen wij naar het MPG.

Voor een toelichting op de post Regeling Reductie Energiegebruik, zie de toelichting bij de baten.

Als gevolg van een gewijzigde verdeling van personeelslasten over de beleidsdoelen is sprake van een extra doorbelasting in 2021 op dit beleidsdoel.

Met inzet van de ontvangen bijdrage van het ministerie van IenW wordt in 2020 een slim laadplein gerealiseerd op het parkeerterrein Marktplein.

In juli 2019 is de Programmatische aanpak Energietransitie Haarlemmermeer (2019.0037699) vastgesteld door de raad. De benodigde middelen zijn opgenomen in de programmabegroting.

Als gevolg van wijzigingen in de investeringen is sprake van een mutatie op de kapitaallasten op dit beleidsdoel.

Beleidsdoel C: Het gebruik van de openbare ruimte sturen in overeenstemming met het beleid.

Wat willen wij bereiken en wat gaan wij daarvoor doen?

Op grond van bindende bestemmingsplannen kunnen we omgevingsvergunningen afgeven voor de onderdelen bouw en gebruik. Hierdoor kunnen we daadwerkelijk komen tot realisatie van de in ruimtelijke plannen opgenomen inrichting.

Daarnaast bieden de bestemmingsplannen ook de basis om ongewenste ontwikkelingen tegen te gaan en handhavend op te treden.

Wij zijn verplicht om te zorgen voor een goede registratie van kabels en leidingen. Bij nieuwbouwprojecten gebruiken wij deze.

Tabel 42

Programma / Omschrijving	Eenheid	Indicator	Bron	Metingen				Streefwaarden/ prognose		
				2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Percentage aanvragen omgevingsvergunningen die binnen de wettelijke termijnen worden afgehandeld	%	Lokaal	Gemeente	99	99	97	97	97	97	97

Activiteiten

1. Uitvoeren van de wettelijke taak van het houden van bouw- en woningtoezicht
2. Uitvoeren van toezicht op het gebruik van gronden en bouwwerken
3. Het begeleiden van diverse projecten op het gebied van kabels en leidingen

handhavingsprocedures met betrekking tot het gebruik van gronden en bouwwerken die in strijd zijn met het bepaalde in de bestemmingsplannen. Tevens inventariseren we het feitelijk gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van nieuwe bestemmingsplannen.

3. Het begeleiden van diverse projecten op het gebied van kabels en leidingen

Wij begeleiden diverse projecten op het gebied van kabels en leidingen in onze gemeente, zoals de aanleg van een nieuw trafostation van TenneT in de omgeving van Rijsenhout, bouwactiviteiten Hoofddorp-Centrum, verschillende nieuwbouwprojecten zoals in Hoofddorp (Hyde Park), Spaarndam en Halfweg (outlet). Daarnaast begeleiden wij de uitbreiding van en het zoeken naar elektriciteitstrace's in Haarlemmermeer. De nutsbedrijven stemmen hun werkzaamheden af op die van ons.

Toelichting

1. Uitvoeren van de wettelijke taak van het houden van bouw- en woningtoezicht

In 2021 zullen we alle nieuwbouw programmatisch controleren. Daarbij controleren we onder andere op bouwbesluit, omgevingsvergunning en welstand. De verwachting is dat er per jaar 800 tot 900 omgevingsvergunningen met een bouwcomponent verleend worden. Alle klachten worden binnen acht weken afgehandeld.

2. Uitvoeren van toezicht op het gebruik van gronden en bouwwerken

Op basis van klachten en milieucontroles doen we onderzoek en voeren we zo nodig

Tabel 43 Wat mag het kosten?

(Bedragen x € 1.000)		JR2019	2020	2021	2022	2023	2024
Beleidsdoel C: Het gebruik van de openbare ruimte sturen in overeenstemming met het beleid.	Baten	13.235	10.372	10.004	10.004	10.004	10.004
	Lasten	2.905	2.764	2.426	2.426	2.426	2.426
	Saldo	10.331	7.608	7.578	7.578	7.578	7.578

Toelichting op de verschillen ten opzichte van het voorgaande jaar

Verschillen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen x € 1.000; min = nadeel)	2021	2022	2023	2024
Baten				
Bouwleges	-368	-	-	-
Overig	0	-	-	-
Totaal Baten	-368	-	-	-
Lasten				
Gewijzigde verdeling van personeelslasten	282	-	-	-
Bouwvergunningen	100	-	-	-
Overig	-44	-	-	-
Totaal Lasten	338	-	-	-

Baten

In de Voorjaarsrapportage 2020 is de begrote opbrengst aan WABO-leges voor de jaren 2021 en verder bijgesteld.

Lasten

Als gevolg van een gewijzigde verdeling van personeelslasten over de beleidsdoelen is sprake van lagere doorbelasting in 2021 op dit beleidsdoel.

In de Voorjaarsrapportage 2019 zijn extra middelen beschikbaar gesteld voor het behandelen van vergunningaanvragen in 2020.

Totaaloverzicht: Wat mag het kosten?

Tabel 44

Bedragen x € 1.000.	JR2019	2020	2021	2022	2023	2024	
Er kunnen afrondingsverschillen optreden.							
Ruimtelijke ontwikkelingen							
Een aantrekkelijke, veilige, efficiënte, duurzame en goed functionerende ruimtelijke omgeving.	Baten	66.527	64.765	72.788	67.431	50.025	60.922
	Lasten	62.162	64.782	71.018	66.618	48.256	76.336
Saldo van baten en lasten (B-L)	Saldo	4.365	-17	1.770	813	1.770	-15.414
Reservemutaties	Onttrekking	20.169	14.975	16.777	18.382	10.759	8.044
	Storting	30.266	14.586	16.850	17.997	8.308	6.223
Resultaat (Saldo+O-S)	Saldo	-5.733	372	1.696	1.199	4.221	-13.592

Uitsplitsing per beleidsdoel

Beleidsdoel A: De ruimtelijke omgeving is het resultaat van een zorgvuldige afweging om het welzijn van de inwoners, bedrijven, werkenden, bezoekers en recreanten te vergroten.	Baten	-269	1.239	881	237	237	237
	Lasten	4.733	5.203	4.114	3.627	3.423	3.423
	Saldo	-5.002	-3.964	-3.233	-3.390	-3.186	-3.186
Beleidsdoel B: Haarlemmermeer realiseert ruimtelijke projecten die bijdragen aan het maatschappelijk doel.	Baten	53.560	53.154	61.903	57.190	39.784	50.681
	Lasten	54.524	56.816	64.478	60.565	42.406	70.486
	Saldo	-964	-3.662	-2.575	-3.374	-2.622	-19.805
Beleidsdoel C: Het gebruik van de openbare ruimte sturen in overeenstemming met het beleid.	Baten	13.235	10.372	10.004	10.004	10.004	10.004
	Lasten	2.905	2.764	2.426	2.426	2.426	2.426
	Saldo	10.331	7.608	7.578	7.578	7.578	7.578

Toelichting reserves

Tabel 45

(bedragen x € 1.000; min = nadeel)

	2021	2022	2023	2024
Onttrekking				
Algemene reserve grondzaken	10.492	11.858	5.580	5.044
Ruimtelijke Investerings Haarlemmermeer (RIH)	6.285	6.524	5.179	3.000
Totaal Onttrekking	16.777	18.382	10.759	8.044
Storting				
Algemene reserve grondzaken	10.142	11.508	5.230	4.694
Ruimtelijke Investerings Haarlemmermeer (RIH)	6.709	6.489	3.079	1.529
Totaal Storting	16.850	17.997	8.308	6.223

Onttrekkingen

Ruimtelijke Investerings Haarlemmermeer (RIH)

De onttrekkingen zijn ten behoeve van PARK21, het baggerdepot MeerGrond en het Badhoevedorp Groenstructuurplan. Voor nadere informatie verwijzen wij naar het Meerjaren Perspectief Grondzaken (MPG, standlijn 1 januari 2020).

Algemene reserve grondzaken

De onttrekkingen zijn gebaseerd op het MPG, standlijn 1 januari 2020.

Stortingen

Ruimtelijke Investerings Haarlemmermeer (RIH)

De stortingen zijn gebaseerd op de geprognosticeerde RIH-bijdragen uit diverse projecten. Voor nadere informatie verwijzen wij naar het Meerjaren Perspectief Grondzaken (MPG, standlijn 1 januari 2020).

Algemene reserve grondzaken

De stortingen zijn gebaseerd op het MPG, standlijn 1 januari 2020.

Wonen

Portefeuillehouder: Booij-van Eck, Nobel

lasten in €	2.005
% totale begroting	0,4%
baten in €	217
% totale begroting	0,0%

Maatschappelijk doel:

Voor zowel onze huidige inwoners als voor mensen die in Haarlemmermeer willen gaan wonen, zijn er voldoende woningen die aansluiten bij de woonbehoeften in verschillende levensfasen. De variëteit in woonmilieus sluit daar goed bij aan.

(Bedragen x € 1.000)

	Begroting 2021 baten	% verschil baten t.o.v. begroting 2020	Begroting 2021 lasten	% verschil lasten t.o.v. begroting 2020
Beleidsdoel A: Door woonbeleid en woningprogrammering randvoorwaarden scheppen, zodat er voldoende en gedifferentieerd aanbod is van woningen. De woningvoorraad sluit hiermee aan op de behoeften van verschillende doelgroepen.	-	-100%	59	-80%
01. Beleidsmatig adviseren bij de versnelling van de woningbouw				
02. Uitvoeren Woonbeleidsprogramma 2019-2025				
03. In woningbouwprogrammering aandacht vragen voor starters, senioren, kwetsbare groepen en bijzondere woonvormen				
04. Regionale afstemming woonbeleid en woningbouwopgave (provincie, MRA, AM)				
Beleidsdoel B: Door woonbeleid waarborgen van een toegankelijke en toekomstbestendige woningmarkt voor huidige en nieuwe inwoners van Haarlemmermeer.	217	2%	1.946	-14%
01. Nieuwe huisvestingsverordening en uitvoeren urgentieregeling				
02. Uitvoeren van prestatieafspraken met woningcorporaties				
03. Uitvoeren van de starterslening				
04. Realiseren van beschermd wonen en wonen met zorg				
05. Huisvesten vergunninghouders				

Verbonden partijen

Beleidsdoel A:

Beleidsdoel B:

Nassaupark

Wonen

Voor zowel onze huidige inwoners als voor mensen die in Haarlemmermeer willen gaan wonen, zijn er voldoende woningen die aansluiten bij de woonbehoeften in verschillende levensfasen. De variëteit in woonmilieus sluit daar goed bij aan.

De woningmarkt in Haarlemmermeer is in beweging: de effecten van de coronacrisis zullen hun doorwerking hebben op de woningmarkt. Tegelijkertijd is en blijft er op de woningmarkt sprake van grote krapte. Woningen – en zeker in het betaalbare segment – zijn erg schaars. Hierdoor is het vinden van een woning moeilijk, met name voor huishoudens met een inkomen tot € 50.000. Er is vraag naar alle type woningen, zowel koop als huur, grondgebonden als gestapeld en van verschillende groottes en prijsklassen. Voor de doorstroming is een volwaardig middensegment op de huurmarkt en betaalbare koopmarkt essentieel.

Bouwen, bouwen, bouwen. Dat is het devies voor de komende jaren. Nieuwbouwwoningen zijn nodig om de woningmarkt toegankelijk te houden. Wij zetten in op versnelling van de woningbouwproductie in de komende jaren, ook in regionaal verband en in overleg met het Rijk. En het is een kans om een grotere diversiteit aan woonmilieus toe te voegen – van hoogstedelijk tot landelijk wonen in de kernen. Overal moeten er woningen zijn voor gezinnen. Voor jongeren en stellen die in Haarlemmermeer willen blijven. Voor

ouderen die een geschikte woning zoeken voor hun oude dag. En voor mensen die zorg of ondersteuning nodig hebben. Om zo snel mogelijk te bouwen willen wij meer flexibiliteit bij de bouwopgave per locatie. Het realiseren van 50% betaalbare woningen is hierbij het uitgangspunt, zoals vastgesteld in het Woonbeleidsprogramma 2019–2025: betaalbare koopwoningen, sociale huurwoningen en woningen in het middensegment (huren tot € 1.000).

Tabel 46

Omschrijving	Eenheid	Indicator	Bron	Metingen				
				2016	2017	2018	2019	2020
Gemiddelde WOZ waarde	Duizend euro	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	249	257	273	298	n/b
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	7,4	8,7	7,5	11,1	n/b
Demografische druk	%	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	68,0	68,5	68,8	69,0	68,9
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	In Euro's	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	657	663	645	644	663
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In Euro's	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	723	730	731	734	759

Relevant beleid

- Woonbeleidsprogramma 2019–2025 Het Verschil Maken ([2019.0058049](#))
- Bestuurlijke Voortgangsrapportage Wonen 2020 (PM)
- Nota Versnelling Woningbouw ([2017.0037218](#))
- Huisvestingsverordening Gemeente Haarlemmermeer 2018 – eerste wijziging ([2019.0058173](#))
- Beleidsregels Urgentieverlening ([2018.0028594](#))
- Ruggensteunregeling urgenten met zoekprofiel 'midstay' ([2019.0004933](#))
- Prestatieafspraken 2020 met Ymere, Eigen Haard, DUWO en Woonzorg ([2019.0058342](#))
- Visie Wonen en Zorg ([2017.0026227](#)) en Uitvoeringsplan ([2018.0022374](#))
- Verhuiskostenregeling Van Groot Naar Beter Haarlemmermeer ([2019.0058114](#))
- Verordening Starterslening Haarlemmermeer ([2020.0000682](#))

Beleidsdoel A: Door woonbeleid en woningprogrammering voorwaarden scheppen voor voldoende en gedifferentieerde woningen. De woningvoorraad sluit aan op de behoeften van verschillende doelgroepen.

Wat willen wij bereiken en wat gaan wij daarvoor doen?

Bij nieuwbouwprojecten die de komende jaren gerealiseerd worden, is een goede mix tussen koop en huur, goedkoop en duur belangrijk. Haarlemmermeer wil een divers woningaanbod in uiteenlopende woonmilieus. Het woningaanbod moet ruimte bieden aan huidige en nieuwe inwoners.

Activiteiten

1. Beleidsmatig adviseren bij de versnelling van de woningbouw
2. Uitvoeren Woonbeleidsprogramma 2019–2025
3. In woningbouwprogrammering aandacht vragen voor starters, senioren, kwetsbare groepen en bijzondere woonvormen
4. Regionale afstemming woonbeleid en woningbouwopgave (provincie, MRA, AM)

Toelichting

1. Beleidsmatig adviseren bij de versnelling van de woningbouw

Wij willen tot 2040 de woningvoorraad uitbreiden met ruim 20.000 woningen. De nieuwe woningbouw is een kans om een evenwichtig en divers en dus aantrekkelijk woningaanbod te creëren. Door de identiteit en behoeften van de

kernen als uitgangspunt te nemen, bouwen we aan levendige gemeenschappen.

2. Uitvoeren Woonbeleidsprogramma 2019–2025

In 2021 geven we uitvoering aan de maatregelen uit het Woonbeleidsprogramma 2019–2025. Om zo snel mogelijk te bouwen, willen wij meer flexibiliteit bij de bouwopgave per locatie. Daarom is het streven dat bij bouwprojecten van meer dan 30 woningen de helft moet bestaan uit betaalbare woningen, te weten betaalbare koop (variërend van € 150.000 tot maximaal € 310.000 (de Nationale Hypotheek Garantie-grens), middeldure huurwoningen en sociale huurwoningen. Hiermee worden gemengde wijken en aanbod voor uiteenlopende doelgroepen gecreëerd.

De bouw van sociale huurwoningen trekt de afgelopen jaren aan. Gegeven de huidige investeringsplannen van corporaties zijn er mogelijkheden om de sociale voorraad uit te breiden. Ook in prestatieafspraken met corporaties over liberalisatie en verkoop zal instandhouding van de voorraad een onderwerp zijn, wat moet bijdragen aan voldoende aanbod. Wij zetten bij voorkeur in op verhuur van sociale

huurwoningen door corporaties bij nieuwbouwwontwikkelingen.

3. In woningbouwprogrammering aandacht vragen voor starters, senioren en kwetsbare groepen en bijzondere woonvormen

Kwetsbare inwoners, zoals mensen die weer zelfstandig gaan wonen na verblijf in intramurale (jeugd)zorg, starters, mensen met urgentie en reguliere woningzoekenden met een kleine beurs, hebben het moeilijk op de krappe woningmarkt met strengere hypotheekregels, hoge prijzen en lange wachttijden voor sociale huurwoningen. We zetten daarom in op het vergroten van het aantal goedkope sociale huurwoningen.

Senioren zitten in een andere positie. Zij zijn potentiële doorstromers maar doen dat beperkt. Door te zorgen voor aantrekkelijk nieuw aanbod is deze groep mogelijk te verleiden hun eengezinswoning te verlaten, zodat deze door nieuwe gezinnen bewoond kan worden, bijvoorbeeld door uitvoering van een verhuiskostenvergoeding voor senioren die naar een meer passende woning verhuizen.

Door de scheiding van wonen en zorg en de toenemende ambulante hulpverlening zien we een toenemende behoefte aan kleine, geclusterde woonvormen voor inwoners met een fysieke of mentale beperking. We faciliteren woonzorginitiatieven die tegemoetkomen aan deze behoefte. Met het oog op de verwachte groei van onze gemeente stellen we prognoses op van de toekomstige behoefte aan woonvoorzieningen, zowel kwantitatief als kwalitatief. Bij de ontwikkeling van de nieuwe woonlocaties zorgen we ervoor dat vanaf de start van de planvorming rekening gehouden wordt met deze prognoses.

Wij zetten in op bijzondere woonvormen, waaronder tijdelijke woningen. In samenwerking met Ymere zijn op de Kaj Munkweg en Hoofdweg in Hoofddorp al tijdelijke woningen gerealiseerd. Wij doen mee aan de landelijke pilot flexwonen, geïnitieerd door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Samen met corporaties onderzoeken wij in de pilot of het haalbaar is om in onze gemeente flexwoningen te realiseren om op korte termijn de druk op de woningmarkt te verlagen. Hiermee willen wij voldoen aan de taakstelling voor vergunninghouders en onderdak bieden aan spoedzoekers. Initiatieven die zichtbaar leiden tot oplossingen zullen wij daarom welwillend faciliteren. Tevens zetten wij ons in om uitbreiding van woonwagengstandplaatsen te faciliteren.

4. Regionale afstemming woonbeleid en woningbouwopgave (provincie, MRA, AM)

De woningmarkt in Haarlemmermeer staat niet op zichzelf: Haarlemmeerders verlaten de gemeente en anderen vestigen zich juist. Binnen de MRA wordt ingezet op de bouw van 250.000 woningen tot 2040, waarvan ruim 20.000 in Haarlemmermeer. Daarin wordt opgetrokken met de provincie, de MRA en AM-regio. Hierbij gaat het om afstemming, afspraken maken zoals de Woondeal MRA en het Actieprogramma Wonen van de AM regio en uitvoering geven aan de afspraken zoals het jaarlijks invullen van de monitor Plancapaciteit waarop alle potentiële woningbouwlocaties zijn aangegeven waarover regionaal wordt afgestemd. Tevens voeren wij in 2021 opnieuw in regionaal verband het onderzoek Wonen in de MRA uit.

Tabel 47 Wat mag het kosten?

(Bedragen × € 1.000)

		JR2019	2020	2021	2022	2023	2024
Beleidsdoel A: Door woonbeleid en woningbouwprogrammering randvoorwaarden scheppen, zodat er voldoende en gedifferentieerd aanbod is van woningen. De woningvoorraad sluit hiermee aan op de behoeften van verschillende doelgroepen.	Baten	-	10	-	-	-	-
	Lasten	937	300	59	59	59	59
	Saldo	-937	-290	-59	-59	-59	-59

Toelichting op de verschillen ten opzichte van het voorgaande jaar

Tabel 48

Verschillen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Baten

	2021	2022	2023	2024
Overig	-10	-	-	-
Totaal Baten	-10	-	-	-

Lasten

Gewijzigde verdeling van personeelslasten	205	-	-	-
Overig	36	-	-	-
Totaal Lasten	241	-	-	-

Tabel 49

Lasten

Als gevolg van een gewijzigde verdeling van personeelslasten over de beleidsdoelen is sprake van lagere doorbelasting in 2021 op dit beleidsdoel. Dit wordt veroorzaakt doordat de personele kosten voor woonbeleid verantwoord worden onder beleidsdoel B van dit programma.

Beleidsdoel B: Door woonbeleid waarborgen van een toegankelijke en toekomstbestendige woningmarkt voor huidige en nieuwe inwoners van Haarlemmermeer.

Wat willen wij bereiken en wat gaan wij daarvoor doen?

Er is sprake van een krappe woningmarkt waarin beschikbaarheid en betaalbaarheid van woningen onder druk staat, op de koop- én de huurmarkt. Daarnaast is het van belang de huidige woningvoorraad, met het oog op vergrijzing, toekomstbestendig te houden.

Activiteiten

1. Nieuwe huisvestingsverordening en uitvoeren urgentieregeling
2. Uitvoeren van prestatieafspraken met woningcorporaties
3. Uitvoeren van de starterslening
4. Realiseren van beschermd wonen en wonen met zorg
5. Huisvesten vergunninghouders

Toelichting

1. Nieuwe huisvestingsverordening en uitvoeren urgentieregeling
Medio 2021 voeren wij - na vaststelling door de gemeenteraad - een nieuwe huisvestingsverordening in. Wij geven uitvoering aan de huisvestingsverordening en urgentieregeling, zodat de schaarse sociale huurwoningen verdeeld worden. Voor bepaalde groepen die moeilijk aan een sociale huurwoning kunnen komen, zetten wij de ruggesteunregeling in om de kansen te vergroten. Met de 'opstapregeling' kunnen inwoners na verblijf in intramurale (jeugd)zorg versneld in aanmerking komen voor een sociale huurwoning, in combinatie met woonbegeleiding.

De nieuwe huisvestingsverordening wordt in 2021 ingevoerd, zodat sociale huurwoningen meer terecht komen bij de mensen die dit het hardst nodig hebben.

Wij zullen in deze collegeperiode voor onze eigen inwoners maximaal de mogelijkheden van

voorrang bij de woonruimteverdeling benutten. En wij zetten in op uitbreiding van de mogelijkheden van lokale toewijzing door deel te nemen aan een experiment waaraan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties goedkeuring moet verlenen.

2. Uitvoeren van prestatieafspraken met woningcorporaties

Op grond van de Woningwet maken wij prestatieafspraken met in onze gemeente actieve woningcorporaties. De raad ontvangt deze en over de resultaten wordt gerapporteerd in de bestuurlijke voortgangsrapportage Wonen.

3. Uitvoeren van de starterslening

Om de woningmarkt toegankelijk te houden voor starters, wordt in onze opdracht de starterslening uitgevoerd door SVn (Stimuleringsfonds Volkshuisvesting).

4. Realiseren van beschermd wonen en wonen met zorg

De inzet is gericht op het vergroten van het aantal goedkope sociale huurwoningen, waarborgen dat vanaf de start van de planvorming bij nieuwbouw rekening gehouden wordt met voldoende (woonzorg)voorzieningen, toegankelijke woningen en woonomgevingen. Daarnaast nemen we deel aan het innovatieprogramma Langer Thuis/ inclusieve wijk, waarin we samen met onze (zorg)partners werken aan het transformeren van bestaande leefomgevingen naar inclusieve leefomgevingen.

5. Huisvesten vergunninghouders

Vergunninghouders worden in onze gemeente zodanig gehuisvest dat zij kunnen werken aan hun integratie, zodat wij voldoen aan de landelijke taakstelling. Waar mogelijk maken wij hierbij gebruik van flexibele woonvormen.

Tabel 50 Wat mag het kosten?

(Bedragen × € 1.000)		JR2019	2020	2021	2022	2023	2024
Beleidsdoel B: Door woonbeleid waarborgen van een toegankelijke en toekomstbestendige woningmarkt voor huidige en nieuwe inwoners van Haarlemmermeer.	Baten	207	213	217	217	217	217
	Lasten	1.938	2.274	1.946	1.893	1.889	1.886
	Saldo	-1.731	-2.061	-1.729	-1.676	-1.673	-1.669

Toelichting op de verschillen ten opzichte van het voorgaande jaar

Verschillen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	2021	2022	2023	2024
Baten				
Overig	3	-	-	-
Totaal Baten	3	-	-	-
Lasten				
Pilot flexibele opvang vergunninghouders	300	-	-	-
Woningbouwontwikkeling	128	-	-	-
Gewijzigde verdeling van personeelslasten	-61	-	-	-
Overig	-39	53	3	3
Totaal Lasten	328	53	3	3

Lasten

In 2020 is een incidenteel bedrag beschikbaar voor de pilot flexibele opvang vergunninghouders. Bij de Voorjaarsrapportage 2019 is voor 2020 een incidenteel budget toegekend voor extra personele inzet op woningbouwontwikkeling.

Als gevolg van een gewijzigde verdeling van personeelslasten over de beleidsdoelen is sprake van hogere doorbelasting in 2021 op dit beleidsdoel.

Totaaloverzicht: Wat mag het kosten?

Tabel 51

Bedragen × € 1.000.		JR2019	2020	2021	2022	2023	2024
Er kunnen afrondingsverschillen optreden.							
Wonen							
Voor zowel onze huidige inwoners als voor mensen die in Haarlemmermeer willen gaan wonen, zijn er voldoende woningen die aansluiten bij de woonbehoeften in verschillende levensfasen. De variëteit in woonmilieus sluit daar goed bij aan.	Baten	207	223	217	217	217	217
	Lasten	2.875	2.574	2.005	1.952	1.949	1.945
Saldo van baten en lasten (B-L)	Saldo	-2.668	-2.351	-1.788	-1.735	-1.732	-1.729
Reservemutaties	Onttrekking	938	141	54	29	29	18
	Storting	48	58	48	48	48	48
Resultaat (Saldo+O-S)	Saldo	-1.778	-2.268	-1.782	-1.754	-1.751	-1.758

Uitsplitsing per beleidsdoel

Beleidsdoel A: Door woonbeleid en woningprogrammering randvoorwaarden scheppen, zodat er voldoende en gedifferentieerd aanbod is van woningen. De woningvoorraad sluit hiermee aan op de behoeften van verschillende doelgroepen.	Baten	-	10	-	-	-	-
	Lasten	937	300	59	59	59	59
	Saldo	-937	-290	-59	-59	-59	-59

Beleidsdoel B: Door woonbeleid waarborgen van een toegankelijke en toekomstbestendige woningmarkt voor huidige en nieuwe inwoners van Haarlemmermeer.	Baten	207	213	217	217	217	217
	Lasten	1.938	2.274	1.946	1.893	1.889	1.886
	Saldo	-1.731	-2.061	-1.729	-1.676	-1.673	-1.669

Toelichting reserves

Tabel 52

(bedragen x € 1.000; min = nadeel)

	2021	2022	2023	2024
Onttrekking				
Wonen	54	29	29	18
Totaal Onttrekking	54	29	29	18
Storting				
Wonen	48	48	48	48
Totaal Storting	48	48	48	48

Kwaliteit fysieke omgeving

Portefeuillehouder: Sedee-Schuitemaker, Steffens-van de Water

lasten in €	68.395
% totale begroting	14,6%
baten in €	33.013
% totale begroting	7,1%

Maatschappelijk doel:

Een schone, duurzame, hele en veilige openbare ruimte.

(Bedragen x € 1.000)

	Begroting 2021 baten	% verschil baten t.o.v. begroting 2020	Begroting 2021 lasten	% verschil lasten t.o.v. begroting 2020
Beleidsdoel A: Goed onderhouden openbaar groen en bomen, die bijdragen aan een positieve beleving van de openbare ruimte.	791	2%	9.104	-1%
01. Het duurzaam onderhouden van openbaar groen en bomen				
02. Het vergroten van de betrokkenheid van de gebruikers van openbaar groen en bomen				
03. Het duurzaam beheren van de gemeentelijke begraafplaatsen				
Beleidsdoel B: Het sturen van afvalstromen naar maximaal hergebruik.	20.789	2%	17.223	4%
01. Het communiceren met inwoners over hergebruik van grondstoffen en afvalpreventie				
02. Het inzamelen van huishoudelijk afval, grof huishoudelijk afval en gesorteerde grondstoffen				
03. Het bestrijden van zwerfafval				
Beleidsdoel C: Zorgen voor een adequaat beheer in de openbare ruimte van grondwater, hemelwater en afvalwater.	10.633	5%	6.895	3%
01. Het verstrekken van advies en voorlichting aan inwoners, instellingen en ondernemers over (grond)waterbeleid en klimaatadaptatie				
02. De aanleg en het onderhoud van drainage en de monitoring van grondwater ter verbetering van het grondwaterbeheer				
03. Het klimaatbestendig maken van de leefomgeving voor wat betreft water				
04. Het duurzaam beheren en onderhouden van afvalwaterstelsels en oppervlaktewater (kolken, riolering en gemalen)				
05. Het duurzaam beheren van de watergangen en waterbodembeheer				
Beleidsdoel D: Gemeentelijke wegen, straten en pleinen zijn goed begaanbaar, schoon en veilig.	759	0%	24.967	3%
01. Het duurzame beheren van wegen, straten en pleinen				
02. Het schoonhouden van straten en bestrijden van gladheid				
03. Het duurzaam beheren van de civieltechnische kunstwerken				
04. Het duurzaam beheren van openbare verlichting				
05. Het duurzaam beheren van de Verkeersregelinstallaties (VRI's)				
Beleidsdoel E: Haarlemmermeer biedt een gezond leefklimaat.	42	2%	10.207	-6%
01. Overdracht bodemtaken in verband met de Omgevingswet				
02. Het saneren van bodemverontreiniging				
03. Het toepassen van een duurzaam bodembeheer				

Verbonden partijen

Beleidsdoel A: [De Waterwolf Dienstverlening Buitenruimte BV](#)

Beleidsdoel B: [Meerlanden Holding NV](#)

Beleidsdoel C: [De Waterwolf Dienstverlening Buitenruimte BV](#)

Beleidsdoel D: [Meerlanden Holding NV](#), [De Waterwolf Dienstverlening Buitenruimte BV](#)

Beleidsdoel E: [Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied](#)

Burgemeester van Stamplein

Kwaliteit fysieke omgeving

Een schone, duurzame, hele en veilige openbare ruimte.

Onze ambitie voor de fysieke leefomgeving is een schone, duurzame, hele en veilige openbare ruimte. Dit betekent dat wij ernaar streven de kwaliteit van de fysieke leefomgeving op duurzame wijze, meerjarig in stand te houden binnen de kaders van de wettelijke bepalingen. Hierbij hebben wij tevens aandacht voor de toegankelijkheid van de fysieke leefomgeving. De manier waarop wij de fysieke leefomgeving onderhouden is opgenomen in het Beheerkwaliteitplan (BKP) en in de beheerplannen voor de Fysieke Leefomgeving. Om onze maatregelen (en de hiervoor ingezette middelen) in de openbare ruimte het meeste effect te laten hebben, zijn een integrale aanpak en een objectieve afweging tussen beschikbare middelen en beoogd effect (slimmer beheren ofwel risico- en effectgestuurd beheer) essentieel.

Wij passen duurzaamheid en innovaties toe bij het onderhoudsproces, onder andere door het gebruik van duurzame materialen en het klimaatbestendig maken van het watersysteem en de leefomgeving. Daarnaast streven wij ernaar grondstoffen zoveel mogelijk opnieuw te gebruiken.

Het gebruik van de openbare ruimte is niet los te zien van de maatschappelijke context. Samen

met gebruikers van de fysieke leefomgeving zoeken wij naar creatieve en duurzame ideeën om de leefomgeving te blijven verbeteren door deze partijen via participatie te betrekken bij werkzaamheden in de woon-, werk- en leefomgeving en in het groen zelfbeheer waar mogelijk te stimuleren.

Tabel 53

Kengetallen	2019	2020
Bomen ¹	90,547	91.650
Groenvlakken (gazon, heesters, hagen, bos-plantsoen, enz.) ²	11,6 km ²	12,34 km ²
Riolering lengte vrijval riool ³	862,4 km	884,1 km
Riolering lengte mechanisch riool	181,6 km	185,9 km
Verharding (gesloten)	4 km ²	4 km ²
Verharding (open)	4,9 km ²	5,0 km ²
Kunstwerken (bruggen, tunnels, kademuur, enz.)	727 stuks ⁴	722 stuks
Openbare Verlichting (lichtpunten)	41.777 stuks	42.600 stuks
Verkeersregelinstantaties	71 stuks	74 stuks
Speelplekken	701	690

¹ Bomen in beheer gemeente, inclusief recreatiegebieden, begraafplaatsen, parkmanagement. Het aantal bomen is toegenomen omdat eerder verwijderde bomen zijn vervangen.

² Groenvakken in beheer gemeente, inclusief recreatiegebieden, begraafplaatsen, parkmanagement.

³ Dit betreft het areaal exclusief drainage.

⁴ Het aantal kunstwerken is inclusief kunstwerken die wij in eigendom hebben, maar die wij door andere partijen laten beheren.

Verbonden partijen

De verbonden partijen voor het programma Kwaliteit Fysieke Omgeving zijn de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied, Meerlanden Holding NV en De Waterwolf Dienstverlening Buitenruimte BV.

De Waterwolf

De Waterwolf zorgt voor het heel en veilig houden van de openbare ruimte door het uitvoeren van diverse onderhoudswerkzaamheden. Dit omvat het groenonderhoud via beeldbestekken, maar ook het afhandelen van meldingen van gebruikers van de openbare ruimte. Via een integrale raamovereenkomst met De Waterwolf, waarin klein civieltechnisch onderhoud is opgenomen, zetten wij De Waterwolf gebiedsgericht in. Daarnaast verrichten zij het beheer en onderhoud van de gemeentelijke begraafplaatsen, worden de beweegbare bruggen door hen bediend en verzorgen zij de besturing van de pontverbinding tussen Rijsenhout en Aalsmeer.

Meerlanden

Meerlanden voert werkzaamheden uit die vooral betrekking hebben op een schone en veilige openbare ruimte (afvalinzameling, straatreiniging, ongediertebestrijding en zwerfafvalverwijdering). De door Meerlanden uitgevoerde gladheidbestrijding is mede gericht op het veilig kunnen gebruiken van de openbare ruimte. Bij de uitvoering van de werkzaamheden besteedt Meerlanden veel aandacht aan duurzaamheid. Meerlanden wil een toonaangevende bijdrage leveren aan duurzaam afval- en grondstoffenbeheer door het gescheiden inzamelen van grondstoffen en het zo duurzaam mogelijk organiseren van de verwerking ervan, met maximaal hergebruik als doel. Meerlanden hanteert voor de aandeelhoudende gemeenten uniforme tarieven voor afvalverwijdering. Ook voor straatreiniging en

gladheidbestrijding werken wij samen met Meerlanden en de deelnemende gemeente aan uniformering van tarieven.

Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied
De Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG) voert de wettelijk verplichte taken ("basistaken") en een aantal aanvullende taken ("plustaken") op het gebied van het omgevingsrecht voor ons, voor zeven andere gemeenten in de regio en voor drie provincies uit. Het gaat in het bijzonder om vergunningverlening, toezicht en handhaving voor de werkvelden bouw, milieu en bodem. De (minimale) kwaliteit van de uitvoering van de taken is wettelijk vastgelegd. Dat is voor ons geregeld in de Verordening kwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving omgevingsrecht Haarlemmermeer. Ieder jaar spreken wij met de OD NZKG af welke taken zij in dat jaar voor ons gaat uitvoeren. Die afspraken en de begroting van de kosten staan in het Uitvoeringsprogramma. Na afloop van het jaar legt de OD NZKG verantwoording aan ons af over de geleverde producten en diensten.

Relevant beleid

- Beheerkwaliteitplan 2009 ([B&W 2009.0019558](#)), geactualiseerd in 2017 ([2016.0069196](#))
- Leidraad Duurzame Inrichting Openbare Ruimte (DIOR) 2014 ([2014.0004100](#))
- Actualisering Beheerplannen Fysieke Leefomgeving 2020-2023 ([2020.0000724](#))
- Visie Boombeleid 2015 ([2014.0056392](#))
- Kadernota Beheer Monumentale en Waardevolle Toekomstbomen 2013 ([2013/0000130](#))
- Kadernota Vervanging en Herplant 2015 ([2014.0056392](#))
- Kadernota Boomveiligheid en Zorgplicht 2015 ([2014.0056392](#))

- Kadernota Beheer en Overlast van bomen 2015 ([2015.0053367](#))
- Beheersverordening gemeentelijke begraafplaatsen Haarlemmermeer (2011) ([2011.0035034](#)) en eerste wijziging ([2016.0053740](#))
- Verordening graf- en begraafrechten 2020 (lijkbezorgingsrechten) ([2019.0054762](#))
- Uitvoeringsregeling Beheersverordening gemeentelijke begraafplaatsen 2016 ([2016.0053740](#))
- Extra inzet zwerfafval 2017-2023 ([2016.0069291](#))
- Afvalstoffenverordening gemeente Haarlemmermeer 2006 ([2006/692096](#))
- Gladheidsbestrijdingsplan 2017-2020 ([2017.0058479](#))
- Strategische Samenwerkingsagenda Haarlemmermeer-Rijnland 2015-2030, inclusief het Waterplan Haarlemmermeer 2015-2030 ([2015.0008009](#))
- Gemeentelijk Rioleringsplan 2015 tot en met 2019 ([2015.0040910](#))
- Gemeentelijk Rioleringsplan 2015-2020 Haarlemmerliede en Spaarnwoude ([RUI15/011](#))
- Duurzame Openbare Verlichting ([2012.0011763](#))
- Programmatische aanpak Energietransitie Haarlemmermeer ([2019.0037699](#))
- Aanpak 'Van afval- naar grondstofinzameling' ([2018.0030093](#))
- Aanpassing Aanpak 'Van afval- naar grondstofinzameling' ([2020.0000853](#))
- Geactualiseerde Nota Bodembeheer en Bodemkwaliteitskaart 2020 ([2020.0001031](#))
- Geactualiseerde Beleidsregel PFAS gemeente Haarlemmermeer 2020 ([2020.0000310](#))
- Verordening kwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving omgevingsrecht Haarlemmermeer ([2016.0018300](#))

Beleidsdoel A: Goed onderhouden openbaar groen en bomen, die bijdragen aan een positieve beleving van de openbare ruimte.

Wat willen wij bereiken en wat gaan wij daarvoor doen?

Openbaar groen en bomen

Openbaar groen en bomen leveren een belangrijke bijdrage aan de kwaliteit van de woon-, werk- en leefomgeving en de beleving hiervan door gebruikers. Daarnaast is groen in de openbare ruimte van belang voor klimaatbestendigheid omdat beplanting en grassen overtollig regenwater kunnen vasthouden. Wij streven ernaar het bestaande areaal veilig en vitaal te houden en te voldoen aan de wettelijke zorgplicht. Tevens streven wij naar een groene en kleurrijke openbare ruimte met een gevarieerd areaal (biodiversiteit), waarbij wij de ecologische waarden beschermen en versterken.

Begraafplaatsen

Met de gemeentelijke begraafplaatsen bieden wij onze inwoners plekken voor het herdenken van dierbaren, maar ook ontmoetingsplaatsen, waar de natuur- en cultuurhistorische waarden van de begraafplaatsen kunnen worden beleefd. Wij streven naar goed onderhouden en goed toegankelijke begraafplaatsen.

Activiteiten

1. Het duurzaam onderhouden van openbaar groen en bomen
2. Het vergroten van de betrokkenheid van de gebruikers van openbaar groen en bomen.
3. Het duurzaam beheren van de gemeentelijke begraafplaatsen

Toelichting

1. Het duurzaam onderhouden van openbaar groen en bomen

Wij zorgen voor optimale groeiomstandigheden, goed onderhoud en bescherming van openbaar groen en bomen. Vanuit onze wettelijke zorgplicht vervangen wij bomen die vanuit inspecties als onveilig worden aangemerkt. Wij verhogen de biodiversiteit door onder andere schrale en kruidenrijke grassen minder vaak te maaien. Op een aantal locaties passen we sinusmaaien toe. Dit is een ecologische manier van (slingerend) maaien waardoor een meer gevarieerd beeld ontstaat en de diversiteit aan flora en fauna stijgt. Voor klimaatadaptatie planten wij bomen die onder andere de luchtkwaliteit verbeteren. Waar mogelijk vergroenen wij de openbare ruimte door tegels te vervangen door groen en leggen we wadi's aan (wateropvang voor hemelwater). In 2021 vervangen wij vanuit de Vernieuwing Openbare Ruimte fase 3 (VOR 3) (2018-2022) bomen en beplanting. In de [paragraaf Onderhoud Kapitaalgoederen](#) gaan wij nader in op het onderhoud en de vervanging van openbaar groen en bomen.

2. Het vergroten van de betrokkenheid van de gebruikers van openbaar groen en bomen

Wij stimuleren vormen van zelfbeheer door inwoners en ondernemers, om de woon- en werkomgeving gevarieerder te maken en te vergroenen en de betrokkenheid bij de omgeving te vergroten. Onder zelfbeheer vallen niet alleen parkmanagement en adoptierotondes, maar ook buurttuinen, geveltuinen en boomspiegels (de grond rondom de stam van de boom). Daarnaast

betrekken wij direct omwonenden en andere belanghebbenden bij de renovatie van openbaar groen en bomen. Wij leggen daar waar mogelijk de inrichting en soortkeuze aan hen voor en passen een assortiment toe dat is afgestemd op het gebruik en de locatie.

Samen met de Land- en Tuinbouworganisatie (LTO) Nederland en Greenbase kijken wij naar meer mogelijkheden om de begroeiing op de randen van de akkers niet te maaien en bloemrijke randen in te zaaien waardoor de biodiversiteit verhoogd wordt en een kleurrijker beeld ontstaat.

3. Het duurzaam beheren van de gemeentelijke begraafplaatsen

Wij beheren de begraafplaatsen op niveau A (hoog) van het Beheerkwaliteitplan, om recht te

doen aan deze bijzondere gedenkparken en de beheercategorie. Samen met rechthebbenden en vrijwilligers organiseren wij publieksactiviteiten op de begraafplaatsen en verstrekken wij informatie over (cultuur)historie van de begraafplaatsen. Aan de hand van de resultaten van het onderzoek naar andere vormen van begraven sluiten onze begraafplaatsen beter aan bij de wensen van overledenen en nabestaanden. Tevens doen wij de raad in het eerste kwartaal van 2021 een voorstel voor een realistische mate van kostendekkendheid van de begraafplaatsen.

Tabel 54 Wat mag het kosten?

(Bedragen x € 1.000)		JR2019	2020	2021	2022	2023	2024
Beleidsdoel A: Goed onderhouden openbaar groen en bomen, die bijdragen aan een positieve beleving van de openbare ruimte.	Baten	849	777	791	791	791	791
	Lasten	9.932	9.192	9.104	8.997	8.990	8.983
	Saldo	-9.083	-8.415	-8.313	-8.207	-8.199	-8.193

Toelichting op de verschillen ten opzichte van het voorgaande jaar

Verschillen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen x € 1.000; min = nadeel)	2021	2022	2023	2024
Baten				
Overig	13	-	-	-
Totaal Baten	13	-	-	-
Lasten				
Groenonderhoud door de Waterwolf	100	100	-	-
Overig	-11	6	7	7
Totaal Lasten	89	106	7	7

Lasten

Uit een investeringstraject met De Waterwolf van het groenonderhoud in gebied Midden (Hoofddorp) kwam een tekort naar voren van € 650.000. In de Nota Toekomstperspectief Waterwolf (Nota B&W 2019.0057989) heeft het college gekozen voor een lager aandeel Social Return voor het groenonderhoud door De Waterwolf. Hierdoor is De Waterwolf naar verwachting in staat om de kostprijs voor de uitvoering van het groenonderhoud in gebied Midden in 2020 met circa € 450.000 naar beneden te brengen. De jaren daarna is onze globale inschatting dat De Waterwolf door verdere productiviteitsverbeteringen de kostprijs met 5% extra kan verlagen tot in totaal € 550.000 in 2021 en in totaal € 650.000 in 2022. Hiermee wordt het incidenteel tekort op de begroting in 2020 tot € 200.000 gereduceerd en resteert in 2021 een incidenteel tekort van € 100.000, vanaf 2022 is er geen tekort meer.

Beleidsdoel B: Het sturen van afvalstromen naar maximaal hergebruik.

Wat willen wij bereiken en wat gaan wij daarvoor doen?

Ons doel is een 'circulaire economie' in 2050, waarbij producten en materialen zo lang mogelijk

worden gebruikt door afvalpreventie en de vermindering van restafval. Hiervoor dragen wij bij aan de landelijke doelstelling van het programma VANG (Van Afval naar Grondstof) om in 2025 de

hoeveelheid huishoudelijk restafval terug te brengen tot maximaal 30 kg per inwoner per jaar. Momenteel verkeren wij in een transitie van afvalnaar grondstoffeninzameling. In plaats van grondstoffen te vernietigen door deze als

restafval te verbranden, zamelen wij grondstoffen in en zorgen wij ervoor dat deze opnieuw worden gebruikt. Dit betekent een verbetering van het milieu.

Tabel 55

Omschrijving	Eenheid	Indicator	Bron	Metingen				Streefwaarden/prognose		
				2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Omvang huishoudelijk restafval	Kg/ inwoner	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	195	192	191	n/b	190 ¹	150	100
Aantal meldingen illegale stort	stuks	Lokaal	Filemaker/MOB	1.301	1.345	1.348	1.970	1.350	1.350	1.350

¹ Als gevolg van de coronacrisis wordt in 2020 meer huishoudelijk restafval verwacht.

Activiteiten

1. Het communiceren met inwoners over hergebruik van grondstoffen en afvalpreventie
2. Het inzamelen van huishoudelijk afval, grof huishoudelijk afval en gesorteerde grondstoffen
3. Het bestrijden van zwerfafval

Toelichting

1. Het communiceren met inwoners over hergebruik van grondstoffen en afvalpreventie
Wij informeren en instrueren inwoners over het sorteren van grondstoffen, het belang van hergebruik en afvalpreventie via huis-aan-huis brieven en algemene communicatiemiddelen zoals internet en de krant. Voor de omschakeling van afvalnaar grondstofinzameling en de daarmee gepaard gaande wijziging van het inzamelsysteem communiceren wij uitgebreid met betrokken inwoners en worden grondstofcoaches ingezet.

2. Het inzamelen van huishoudelijk afval, grof huishoudelijk afval en gesorteerde grondstoffen
Wij zamelen alle huishoudelijke afvalstoffen in, waarop de Wet milieubeheer van toepassing is. Hierbij leggen wij de nadruk op een vermindering van de hoeveelheid restafval en een uitbreiding van de hoeveelheid ingezamelde, gesorteerde

grondstoffen. Wij implementeren het raadsvoorstel 'Aanpassing aanpak Van afvalnaar grondstoffeninzameling' (VANG) in wijken met hoogbouw en in laagbouwwijken met rolemmerinzameling om de kostenstijging en de hoeveelheid restafval te beperken.

3. Het bestrijden van zwerfafval

De jaarlijkse vergoeding vanuit het Afvalfonds voor de bestrijding van zwerfafval zetten wij in op basis van de speerpunten bewustwording, preventie, gedragsverandering, schoonmaken en voorlichting en educatie geformuleerd in de nota 'Extra inzet zwerfafval 2017- 2023'. Wij zetten de samenwerking voort met inwoners, ondernemers en belangengroepen en nodigen deze groepen uit om zelf inzet te plegen om in de eigen leefomgeving zwerfafval te bestrijden. Wij constateren ook dat er steeds meer groepen en individuele inwoners initiatieven ondernemen om zwerfvuil in hun buurt op te ruimen. Wij waarderen dit zeer en faciliteren dit proces. Hierbij richten wij ons vooral op plaatsen waar regelmatig zwerfafval ligt, zoals winkelcentra, recreatiegebieden en verblijfplaatsen bij wegen. Door mee te werken aan een landelijke monitor brengen wij de effecten van onze inspanningen in beeld.

Tabel 56 Wat mag het kosten?

(Bedragen x € 1.000)		JR2019	2020	2021	2022	2023	2024
Beleidsdoel B: Het sturen van afvalstromen naar maximaal hergebruik.	Baten	18.400	20.299	20.789	20.576	20.576	20.576
	Lasten	15.201	16.494	17.223	16.376	16.376	16.376
	Saldo	3.199	3.805	3.566	4.200	4.200	4.200

Toelichting op de verschillen ten opzichte van het voorgaande jaar

Verschillen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen x € 1.000; min = nadeel)	2021	2022	2023	2024
Baten				
Afvalstoffenheffing	1.148	-	-	-
Implementatie afvalbeleid	-980	-520	-	-
Bijdrage Nedvang	322	268	-	-
Overig	0	39	0	-
Totaal Baten	490	-213	0	-
Lasten				
Inzameling huishoudelijk afval	-1.128	-254	-	-
Implementatie afvalbeleid	399	1.101	-	-
Overig	0	0	-	-
Totaal Lasten	-729	847	-	-

Baten

De baten uit de afvalstoffenheffing zijn gebaseerd op het verwachte aantal huishoudens in 2021 en kostendekkende tarieven. De tarieven voor de afvalstoffenheffing worden in 2021 met 5% verhoogd. De eenmalige kosten om over te gaan tot de implementatie van het afvalbeleid worden in 2020 en 2021 respectievelijk voor € 1.500.000 en € 520.000 ten laste gebracht aan de voorziening Afvalstoffenheffing.

Voor het inzamelen en recyclen van verpakkingen wordt een bijdrage ontvangen van de producenten. Op basis van de verwachte inzamelingsresultaten worden de geraamde bijdragen verhoogd.

Lasten

De kosten voor de inzameling van huishoudelijk afval zijn gestegen door wijzigingen in verwerkingskosten (mede als gevolg van veranderde omstandigheden door corona), areaaluitbreiding en indexatie.

De eenmalige kosten om over te gaan tot de implementatie van het afvalbeleid bedragen in 2020 en 2021 respectievelijk € 1.500.000 en € 1.100.000.

Beleidsdoel C: Zorgen voor een adequaat beheer in de openbare ruimte van grondwater, hemelwater en afvalwater.

Wat willen wij bereiken en wat gaan wij daarvoor doen?

Door een adequaat en duurzaam beheer van grond-, hemel- en afvalwater in de openbare ruimte beschermen wij de volksgezondheid, de leefomgeving en het milieu. Hiervoor streven wij naar een robuust, duurzaam en klimaatbestendig watersysteem, met een goede waterkwaliteit. Wij voldoen aan het landelijke Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie door onze ambities voor klimaatbestendigheid te verankeren in de Strategische Samenwerkingsagenda met het

hoogheemraadschap van Rijnland. De gemeentelijk specifieke uitwerking van deze ambities moet worden geborgd in het nieuw op te stellen klimaatadaptatiebeleid. Daarnaast streven wij naar een duurzaam, goed beheerbaar afvalwaterstelsel, waarbij wateroverlast wordt tegengegaan en wordt voorkomen dat verontreinigd afvalwater in de bodem of in het oppervlaktewater terecht komt. Door sloten, tochten en vaarten (watergangen) goed te onderhouden houden wij de waterkwaliteit en waterkwantiteit op voldoende niveau.

Tabel 57

Omschrijving	Eenheid	Indicator	Bron	2016	Metingen			Streefwaarden/prognose		
					2017	2018	2019	2020	2021	2022
Aantal meldingen van riooloverlast	Aantal	Lokaal	Meldingen Openbare Buitenruimte	1.496	1.522	1.746	1.607	< 1.750	< 1.750	< 1.750

Activiteiten

1. Het verstrekken van advies en voorlichting aan inwoners, instellingen en ondernemers over (grond)waterbeleid en klimaatadaptatie
2. De aanleg en het onderhoud van drainage en de monitoring van grondwater ter verbetering van het grondwaterbeheer
3. Het klimaatbestendig maken van de leefomgeving voor wat betreft water
4. Het duurzaam beheeren en onderhouden van afvalwaterstelsels en oppervlaktewater (kolken, riolering en gemalen)
5. Het duurzaam beheeren van de watergangen en waterbodembeheer

Toelichting

1. *Het verstrekken van advies en voorlichting aan inwoners, instellingen en ondernemers over (grond)waterbeleid en klimaatadaptatie*
Wij informeren de inwoners en ondernemers regelmatig over specifieke waterthema's via folders, de verschillende (social) media en de gemeentelijke website. Ons doel is deze partijen bewust te maken, zodat zij ook zelf bijdragen aan klimaatbestendigheid en het voorkomen van wateroverlast. Hiervoor werken wij samen met het hoogheemraadschap van Rijnland en NMCX Centrum voor Duurzaamheid in het samenwerkingsinitiatief 'Haarlemmermeer Waterproof'.

2. *De aanleg en het onderhoud van drainage en de monitoring van grondwater ter verbetering van het grondwaterbeheer*
Om nadelige gevolgen van de grondwaterstand (wateroverlast) en hemelwater zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken, ronden wij de aanleg van drainage af in een deel van de wijk Linqenda in Nieuw-Vennep en in Kinheim en Seevanck in Zwanenbrug. Wij starten met de aanleg van drainage in een deel van de wijk Welgelegen in Nieuw-Vennep.

3. *Het klimaatbestendig maken van de leefomgeving voor wat betreft water*
Wij voeren de maatregelen uit het uitvoeringsprogramma 2020-2023 van de Strategische Samenwerkingsagenda met het hoogheemraadschap van Rijnland uit. Deze maatregelen dragen bij aan een

klimaatbestendig watersysteem en klimaatadaptatie door bijvoorbeeld meer ruimte te geven aan water, anders om te gaan met hemel- en afvalwater en meer waterberging te creëren door flexibele waterpeilen. Met het hoogheemraadschap zetten we ons in voor veilige dijken, zij zijn op dit onderwerp de verantwoordelijke partij. Wij zijn verantwoordelijk voor specifieke normen op het gebied van wateroverlast, hitte en droogte. Deze onderwerpen werken wij uit in het op te stellen klimaatadaptatiebeleid dat in het tweede kwartaal van 2021 aan de raad wordt aangeboden. Bij integrale projecten zoals vervangingen, maar ook bij nieuwbouw, richten wij het openbaar gebied zo veel mogelijk klimaatbestendig in. Bijvoorbeeld het aanbrengen van meer berging voor hemelwater in de openbare ruimte om bij hevige regenbuien overmatige overlast voor woningen en vitale infrastructuur te beperken.

4. *Het duurzaam beheeren en onderhouden van afvalwaterstelsels en oppervlaktewater (kolken, riolering en gemalen)*
Door de afvalwaterstelsels en het oppervlaktewater te beheeren zorgen wij voor de inzameling en het transport van stedelijk afvalwater dat vrijkomt binnen ons grondgebied. Wij stellen een beheerplan Riolering op, als vervanging van het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP). Dit nieuwe plan wordt eind 2020 aan de raad voorgelegd. Wij werken in regionaal verband samen om invulling te geven aan het Nationaal Bestuursakkoord Water om de kwaliteit van de waterketen te verbeteren.

5. *Het duurzaam beheeren van de watergangen en waterbodembeheer*
Wij voeren het dagelijks onderhoud van de watergangen buiten de bebouwde kom uit op basis van de legger en de keur (beleidsregels) van het hoogheemraadschap van Rijnland. Hierbij baggeren wij extra en herstellen wij de beschoeiing om in tien jaar de doorstroming van de watergangen te verbeteren. Wij combineren het onderhoud van gemeentelijke sloten en vaarten met onderhoud door het hoogheemraadschap van Rijnland om kosten te besparen.

Tabel 58 Wat mag het kosten?

(Bedragen x € 1.000)		JR2019	2020	2021	2022	2023	2024
Beleidsdoel C: Zorgen voor een adequaat beheer in de openbare ruimte van grondwater, hemelwater en afvalwater.	Baten	9.809	10.114	10.633	10.972	11.032	10.946
	Lasten	6.282	6.711	6.895	7.209	7.263	7.184
	Saldo	3.528	3.403	3.738	3.764	3.769	3.761

Toelichting op de verschillen ten opzichte van het voorgaande jaar

Verschillen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen x € 1.000; min = nadeel)	2021	2022	2023	2024
Baten				
Rioolheffing	652	-	-	-
Voorziening tariefseglisatie rioolheffing	-146	340	60	-87
Overig	13	0	0	1
Totaal Baten	519	340	60	-87
Lasten				
Kapitaallasten	-208	-314	-54	79
Overig	24	0	0	-1
Totaal Lasten	-184	-314	-54	79

Baten

De opbrengsten uit de rioolheffing worden hoger geraamd in verband met de tariefstijging van 2% die wordt doorgevoerd op basis van het Gemeentelijk Rioleringsplan 2016 tot 2019 (GRP). Verder wordt rekening gehouden met extra aansluitingen vanwege areaaluitbreiding door woningbouw.

De mutatie op de voorziening tariefseglisatie rioolheffing (onttrekking of storting) wordt bepaald door het verschil te bepalen tussen de inkomsten en uitgaven. Rekening houdend met deze mutatie wordt rioleringstaak kostendekkend geraamd. Zie verder de paragraaf Lokale heffingen.

Lasten

Als gevolg van wijzigingen in de investeringen is sprake van een mutatie op de kapitaallasten op dit beleidsdoel.

Beleidsdoel D: Gemeentelijke wegen, straten en pleinen zijn goed begaanbaar, schoon en veilig.

Wat willen wij bereiken en wat gaan wij daarvoor doen?

Voor gemeentelijke wegen, straten en pleinen streven wij ernaar dat deze goed begaanbaar, schoon, heel en veilig zijn. Hieronder vallen ook civieltechnische kunstwerken, openbare verlichting en verkeersregelinstallaties (VRI's). Daarnaast verduurzamen wij deze onderdelen verder door het gebruik van duurzame materialen

en het toepassen van energiebesparende, innovatieve technieken en werkwijzen die leiden tot een CO₂-reductie.

Goed begaanbare wegen betekent ook het toepassen van gladheidbestrijding in de winter. Hierbij zoeken wij naar een evenwicht tussen kwaliteit, veiligheid en kosten, waarbij het zoutgebruik en de belasting van het milieu door zout zoveel mogelijk worden beperkt.

Tabel 59

Omschrijving	Eenheid	Indicator	Bron	Metingen ¹			Streefwaarden/ prognose		
				2016	2018	2020	2022	2024	2026
Kwaliteit van alle verharding, CROW normering	%voldoende/ matig ²	Lokaal	GisiB	77%	77%	75%	>79%	>80%	>85%
Kwaliteit van gesloten verharding (asfaltwegen), CROW normering	%voldoende/ matig	Lokaal	GisiB	86%	91%	90%	>90%	>90%	>90%
Kwaliteit van open verharding (klinkerverharding, trottoirs, CROW normering)	%voldoende/ matig	Lokaal	GisiB	68%	66%	63%	>69%	>72%	>81%

¹ Metingen vinden tweejaarlijks plaats

² Matig betekent dat de staat van het wegdek nog niet onvoldoende is, maar dat de verwachting is dat binnen drie tot vijf jaar onderhoud nodig is.

Activiteiten

1. Het duurzame beheren van wegen, straten en pleinen
2. Het schoonhouden van straten en bestrijden van gladheid
3. Het duurzaam beheren van de civieltechnische kunstwerken
4. Het duurzaam beheren van openbare verlichting
5. Het duurzaam beheren van de Verkeersregelinstantaties (VRI's)

Toelichting

1. Het duurzaam beheren van wegen, straten en pleinen

Uit inspectiegegevens blijkt dat 23% van het totale areaal verhardingen van onvoldoende kwaliteit is. Dit betreft vooral open verhardingen. De kwaliteit van de verhardingen heeft een relatie met de leeftijd van het areaal. Het huidige areaal veroudert. Om het bestaande achterstallig onderhoud zo snel mogelijk te verhelpen hebben wij bij de Jaarrekening 2019 een voorziening achterstallig onderhoud verhardingen ingesteld. Hierbij zijn veiligheid en het voorkomen van kapitaalvernietiging onze uitgangspunten. Wij zetten deze middelen in van 2020 tot en met 2023. In de onderhoudsprogrammering leggen wij ook de nadruk op deze criteria door achterstallig onderhoud dat naar voren komt uit nieuwe inspectieresultaten direct aan te pakken. In de onderhoudscontracten en bij aanbestedingen van reconstructies zijn de vermindering van CO₂-uitstoot en levensduur verlengende en onderhoudskosten besparende maatregelen onze uitgangspunten.

De vernieuwing van verhardingen vindt plaats vanuit de Vernieuwing Openbare Ruimte fase 3 (2018 - 2022) (VOR). In de paragraaf [Onderhoud kapitaalgoederen](#) gaan wij nader in op het onderhoud en het vernieuwen van wegen.

2. Het schoonhouden van straten en bestrijden van gladheid

Wij houden de straten schoon op beeldkwaliteit. Dit betekent dat het resultaat van de straatreiniging aan een vooraf bepaald beeld moet voldoen.

Bij het bestrijden van gladheid maken wij gebruik van duurzame en kostenbesparende methoden. Voorbeelden hiervan zijn de inzet van een stroosystemen waarmee strooiacties live te volgen zijn, en de hoeveelheid zout wordt aangepast aan het type weg. Daarnaast hebben wij eigen meetpunten, zodat strooiacties meer doelgericht worden, en maken wij gebruik van biologisch zout.

3. Het duurzaam beheren van de civieltechnische kunstwerken

Wij starten met een vijfjarig inspectieprogramma waarmee wij jaarlijks de meerjarenplanning van de civieltechnische kunstwerken kunnen actualiseren. Aan de hand van risicoprofielen per kunstwerk bepalen wij waar wij de beschikbare middelen inzetten. Hierbij gebruiken wij waar mogelijk duurzame materialen zoals composiet, gerecyclede materialen en overige onderhoudsarme materialen zoals hogedichtheidsbeton. In 2021 vernieuwen wij een aantal kunstwerken vanuit VOR 3. In de [paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen](#) gaan wij nader in op het onderhoud en de vernieuwing van kunstwerken.

4. Het duurzaam beheren van openbare verlichting

Om energie te besparen voorzien wij alle nieuwe lichtbronnen van van LED-verlichting. Wij laten de openbare verlichting (OVL) alleen volledig branden wanneer dat nodig is en dimmen de verlichting in de avonduren en 's nachts in woonwijken en op de hoofdontsluitingswegen. Afhankelijk van de resultaten van de pilots met gelijkspanning, dynamisch dimmen en solar verlichting in 2020 breiden wij deze energiebesparende methoden verder uit. Wij experimenteren met slimme verlichtingsarmaturen die een defect automatisch melden, waardoor storingen sneller verholpen kunnen worden. In 2021 vernieuwen wij OVL vanuit VOR 3. In de [paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen](#) gaan wij nader in op het onderhoud en de vernieuwing van de OVL.

5. Het duurzaam beheren van de VRI's

Om de doorstroming van het verkeer te verbeteren en de uitstoot van CO₂ te beperken breiden wij de toepassing van innovatieve technieken, zoals wachttijdvoorspellers en thermische camera's voor het langzaam verkeer en aftellers voor het autoverkeer verder uit. Daarnaast werken wij samen met de provincie Noord-Holland en de omliggende gemeenten, mee aan het landelijke programma 'Slimme en Duurzame Mobiliteit'. Binnen dit programma worden intelligente VRI's (IVRI's) toegepast, die voertuigen herkennen en inspelen op de actuele verkeersdrukke. In de [paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen](#) gaan wij nader in op het onderhoud en de vernieuwing van de VRI's.

Tabel 60 Wat mag het kosten?

(Bedragen × € 1.000)		JR2019	2020	2021	2022	2023	2024
Beleidsdoel D: Gemeentelijke wegen, straten en pleinen zijn goed begaanbaar, schoon en veilig.	Baten	929	758	759	759	759	759
	Lasten	29.724	24.151	24.967	26.119	27.177	27.222
	Saldo	-28.795	-23.393	-24.208	-25.361	-26.418	-26.463

Toelichting op de verschillen ten opzichte van het voorgaande jaar

Verschillen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	2021	2022	2023	2024
Baten				
Overig	0	-	-	-
Totaal Baten	0	-	-	-
Lasten				
Kapitaallasten	-1.091	-1.313	-866	-23
Openbare verlichting	285	-	-	-
Calatravabruggen	-111	153	-191	-25
Graffityverwijdering	50	-	-	-
Overig	51	8	0	3
Totaal Lasten	-816	-1.152	-1.057	-45

Lasten

Als gevolg van nieuwe investeringen zoals de VOR 2021 en wijzigingen op de lopende VOR projecten is er een mutatie op de kapitaallasten op dit beleidsdoel.

Door de vervanging van conventionele armaturen door duurzame energiezuinige LED-armaturen zijn het energieverbruik en de onderhoudskosten de afgelopen periode gedaald. Daarnaast neemt door de vervangingen van het kabelnet het aantal storingen af. Deze besparing is onderdeel van de ombuigingen waartoe besloten is bij de Voorjaarsrapportage 2020. De veiligheid, functionaliteit en kwaliteit van het bestaande areaal blijven gewaarborgd.

Op basis van het beheerplan zijn de exploitatielasten van de Calatravabruggen en de bijbehorende onttrekking aan de betreffende reserve bijgesteld

Op basis van de werkelijke bestedingen in de afgelopen jaren is het budget voor graffitybestrijding verlaagd. Dit is een onderdeel van de ombuigingen waartoe bij de Voorjaarsrapportage 2020 is besloten.

Beleidsdoel E: Haarlemmermeer biedt een gezond leefklimaat.

Wat willen wij bereiken en wat gaan wij daarvoor doen?

Wij streven naar een gezond leefklimaat voor onze inwoners. Milieubeheer, bodembescherming en bodembeheer dragen hieraan bij. Wij willen de kwaliteit van de bodem behouden en deze waar mogelijk verbeteren.

Activiteiten

1. Overdracht bodemtaken in verband met de Omgevingswet
2. Het saneren van bodemverontreiniging
3. Het toepassen van een duurzaam bodembeheer

1. Overdracht bodemtaken in verband met de Omgevingswet

Bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet en de aanvullingswet bodem worden de provinciale bodemtaken met betrekking tot bodemsaneringen overgedragen aan de gemeenten. Wij maken afspraken met de provincie en de OD NZKG over de overdracht van deze taken.

2. Het saneren van bodemverontreiniging

Wij voeren bodemsaneringen uit op gemeentegrond wanneer dit vanuit maatschappelijk oogpunt wenselijk is, zoals bij asbestverontreinigingen. Ook saneren wij verontreinigde grond op locaties waar wij gemeentelijke werken uitvoeren zoveel mogelijk.

Bij de wijziging van de bestemming van een gebied maken wij de bodem geschikt voor het toekomstige gebruik. Aan de IJtochtkade in Zwanenburg zetten wij de bodemsanering voort. Hier vindt nog een jaar actieve sanering plaats waarna de verontreiniging gedurende vijf jaar wordt gemonitord.

3. Het toepassen van een duurzaam bodembeheer

Wij passen duurzaam bodembeheer toe door het behouden en verbeteren van de kwaliteit van de bodem. Door samenwerking met andere gemeenten uit het gebied van de OD NZKG worden de mogelijkheden voor regionaal hergebruik van grond vereenvoudigd.

Tabel 61 Wat mag het kosten?

(Bedragen x € 1.000)		JR2019	2020	2021	2022	2023	2024
Beleidsdoel E: Haarlemmermeer biedt een gezond leefklimaat.	Baten	225	41	42	47	47	47
	Lasten	10.261	10.862	10.207	9.975	9.975	9.975
	Saldo	-10.036	-10.821	-10.165	-9.928	-9.928	-9.928

Toelichting op de verschillen ten opzichte van het voorgaande jaar

Verschillen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen x € 1.000; min = nadeel)	2021	2022	2023	2024
Baten				
Overig	1	5	-	-
Totaal Baten	1	5	-	-
Lasten				
Gewijzigde verdeling van personeelslasten	880	-	-	-
Budgetoverheveling Informatiegestuurd handhaven	-221	221	-	-
Overig	-4	11	-	-
Totaal Lasten	655	232	-	-

Lasten

Als gevolg van een gewijzigde verdeling van personeelslasten over de beleidsdoelen is sprake van lagere doorbelasting in 2021 op dit beleidsdoel. Dit wordt met name veroorzaakt doordat in 2020 de capaciteit van de straatcoaches is geraamd bij dit beleidsdoel. Deze taak hoort thuis in het programma Veiligheid, beleidsdoel A.

Bij de Jaarrekening 2019 is € 221.000 voor Informatie gestuurd handhaven overgeheveld naar 2021.

Totaaloverzicht: Wat mag het kosten?

Tabel 62

Bedragen x € 1.000.		JR2019	2020	2021	2022	2023	2024
Er kunnen afrondingsverschillen optreden.							
Kwaliteit fysieke omgeving							
Een schone, duurzame, hele en veilige openbare ruimte.	Baten	30.212	31.990	33.013	33.145	33.204	33.118
	Lasten	71.399	67.411	68.395	68.676	69.781	69.741
Saldo van baten en lasten (B-L)	Saldo	-41.187	-35.420	-35.382	-35.532	-36.577	-36.623
Reservemutaties	Onttrekking	258	310	423	270	461	486
	Storting	20	20	20	20	20	20
Resultaat (Saldo+O-S)	Saldo	-40.950	-35.130	-34.979	-35.282	-36.136	-36.157

Uitsplitsing per beleidsdoel

Beleidsdoel A: Goed onderhouden openbaar groen en bomen, die bijdragen aan een positieve beleving van de openbare ruimte.	Baten	849	777	791	791	791	791
	Lasten	9.932	9.192	9.104	8.997	8.990	8.983
	Saldo	-9.083	-8.415	-8.313	-8.207	-8.199	-8.193
Beleidsdoel B: Het sturen van afvalstromen naar maximaal hergebruik.	Baten	18.400	20.299	20.789	20.576	20.576	20.576
	Lasten	15.201	16.494	17.223	16.376	16.376	16.376
	Saldo	3.199	3.805	3.566	4.200	4.200	4.200
Beleidsdoel C: Zorgen voor een adequaat beheer in de openbare ruimte van grondwater, hemelwater en afvalwater.	Baten	9.809	10.114	10.633	10.972	11.032	10.946
	Lasten	6.282	6.711	6.895	7.209	7.263	7.184
	Saldo	3.528	3.403	3.738	3.764	3.769	3.761
Beleidsdoel D: Gemeentelijke wegen, straten en pleinen zijn goed begaanbaar, schoon en veilig.	Baten	929	758	759	759	759	759
	Lasten	29.724	24.151	24.967	26.119	27.177	27.222
	Saldo	-28.795	-23.393	-24.208	-25.361	-26.418	-26.463
Beleidsdoel E: Haarlemmermeer biedt een gezond leefklimaat.	Baten	225	41	42	47	47	47
	Lasten	10.261	10.862	10.207	9.975	9.975	9.975
	Saldo	-10.036	-10.821	-10.165	-9.928	-9.928	-9.928

Toelichting reserves

Tabel 63

(bedragen x € 1.000; min = nadeel)

	2021	2022	2023	2024
Onttrekking				
Beheer openbare ruimte HenS	43	43	43	43
Calatravabruggen	249	96	287	312
Leidraad Inrichting Openbare Ruimte (LIOR)	132	132	132	132
Totaal Onttrekking	423	270	461	486
Storting				
Beheer openbare ruimte HenS	20	20	20	20
Totaal Storting	20	20	20	20

Onttrekkingen

Calatravabruggen

De onderhoudskosten voor het herstel van de coating van de Calatravabruggen worden jaarlijks onttrokken aan deze reserve.

Leidraad Inrichting Openbare Ruimte

Voor het onderhoud van de openbare ruimte van de wijk Floriande is een afkoopsom ontvangen. Deze afkoopsom valt jaarlijks deels vrij ter gedeeltelijke dekking van de onderhoudskosten van deze wijk.

Economische zaken

Portefeuillehouder: Nobel, Rip, Ruigrok, Sedee-Schuitemaker, Steffens-van de Water

lasten in €	8.060
% totale begroting	1,7%
batens in €	3.300
% totale begroting	0,7%

Maatschappelijk doel:

De gemeente Haarlemmermeer streeft naar een toekomstbestendige economische groei op zowel lokaal als regionaal niveau met inachtneming van de kwaliteit van de leefomgeving.

(Bedragen x € 1.000)

	Begroting 2021 baten	% verschil baten t.o.v. begroting 2020	Begroting 2021 lasten	% verschil lasten t.o.v. begroting 2020
Beleidsdoel A: Haarlemmermeer is een aantrekkelijke, toekomstbestendige en veilige vestigingsplaats voor kleine en (middel)grote ondernemingen.	3.300	-10%	6.822	-7%
01. Het ondersteunen, faciliteren en stimuleren van het startend ondernemerschap en Midden- en Klein Bedrijf (MKB) om zich krachtig te ontwikkelen en te innoveren				
02. Het ondersteunen, faciliteren en stimuleren van de agrarische sector in de omslag naar duurzame en sterke landbouw				
03. Invulling geven aan korte en lange termijn arbeidsmarktbeleid				
04. Verbeteren kwaliteit werklocaties en de aansluiting van het aanbod op de veranderde vraag				
05. Het ondersteunen en faciliteren van ontwikkelingen in het aanbod commerciële voorzieningen				
06. Economische research en gegevensbeheer				
07. Beheren en onderhouden van vastgoed niet voor de openbare dienst bestemd				

Beleidsdoel B: Het versterken van onze strategische positie door samenwerking in de regio, met een focus op de logistiek, kennisintensieve en (inter)nationale dienstensectoren en op de maatschappelijke inpassing van de luchtvaart.	-	-	1.239	-19%

01. Het sturen op een kwalitatief sterke regionale hotelmarkt
02. Een leidende rol spelen binnen de regionale logistieke sector
03. Het stimuleren van regionale en Europese samenwerking in de transitie naar een circulaire economie
04. Economische Agenda Amstelland-Meerlanden
05. Het actualiseren van de Plabeka-afspraken
06. Gezamenlijke internationale marketing en acquisitie
07. Het regionaal monitoren van commerciële voorzieningen
08. Het positief ontwikkelen van de verwevenheid tussen luchthaven en samenleving

Verbonden partijen

Beleidsdoel A:

Beleidsdoel B: Schiphol Area Development Company ([SADC](#))

Vliegtuig van KLM op de Polderbaan

Economische zaken

De gemeente Haarlemmermeer streeft naar een toekomstbestendige economische ontwikkeling op zowel lokaal als regionaal niveau met inachtneming van de kwaliteit van de leefomgeving.

Haarlemmermeer maakt onderdeel uit van de sterkste economische regio van Nederland. Haarlemmermeer ziet zich geplaatst voor belangrijke ontwikkelingen. Politieke, economische, technologische en maatschappelijke veranderingen volgen elkaar in rap tempo op, zowel op internationaal, nationaal als lokaal niveau. De manier van denken en handelen van de gehele samenleving wordt hierdoor beïnvloed. Het verkennen, herkennen en erkennen van de trends en ontwikkelingen waar Haarlemmermeer mee te maken heeft, vergroot ons omgevingsbewustzijn. Hierdoor zijn we beter in staat om richting te geven aan onze rol en de ruimte voor ons handelen in te vullen.

Coronacrisis

De maatregelen die door het kabinet genomen zijn om de verspreiding van het coronavirus zoveel mogelijk tegen te gaan, hebben een enorme impact op het lokale bedrijfsleven. De maatregelen kunnen een sterk negatief effect hebben op de werkgelegenheid in de MRA.

Haarlemmermeer, met de luchtvaartindustrie en Schiphol als kern, is van alle regio's in Nederland het hardst getroffen door de coronacrisis. De economie is sterk gekrompen waarbij meer dan een kwart van de banen direct of indirect wordt

getroffen. Dit komt door het relatief grote aandeel van sectoren zoals horeca, luchtvaart, hotels en de groothandel.

Haarlemmermeer staat bekend om haar ondernemersgeest en pioniersmentaliteit. Deze eigenschappen zien we terug bij een groot deel van onze ondernemers. Er zijn veel initiatieven van ondernemers die andere ondernemers helpen. Ook werken ondernemers met elkaar samen en zijn er creatieve initiatieven die aansluiten bij de anderhalvemetersamenleving. De gemeente faciliteert en steunt de ondernemers waar mogelijk bij het realiseren van hun initiatieven.

Als gemeente stellen we ons actief op en houden trends en ontwikkelingen ten gevolge van de coronacrisis goed in de gaten. Daarnaast gaan we handelingsperspectieven creëren voor de middellange - en lange termijn, zowel op economisch -, fysiek - als sociaal vlak met als doel om het herstel van de economie te bevorderen.

Tabel 64

Omschrijving	Eenheid	Indicator	Bron	Metingen			Streefwaarden/ prognose		
				2016	2017	2018	2019	2020	2021
Funcziemenging	%	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	68,0	68,7	69,7	70,0	69,7	70,0
Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners 15 t/m 64 jaar	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	107,8	117,0	131,8	139,1	139,1	140,5

Verbonden partijen

Schiphol Area Development Company (SADC)

Om onze maatschappelijke doelen en beleidsdoel(en) te bereiken werken we samen met SADC aan gebiedsontwikkeling, (inter)nationale marketing en promotie en het verbinden van publieke en private partijen.

Voor financiële informatie en eventuele risico's over de verbonden partij, zie de paragraaf [Verbonden Partijen](#).

Relevant beleid

- Beleidskader 'De agrarische sector in perspectief' ([2013.0015671](#))
- Kadernota herstructurering werklocaties Haarlemmermeer ([2009.0023450](#))
- Verordening winkeltijden Haarlemmermeer 2018 ([2018.0015139](#))

- Winkeltijdenverordening Haarlemmerliede en Spaarnwoude ([2018.0016640](#))
- Flexibilisering bestemmingen bedrijventerreinen ([2014.0009011](#))
- Economisch Perspectief 2030 ([2016.0020280](#))
- Ontwikkelingsstrategie Ruimtelijk Economische Visie Schipholregio (REVS) ([2012.0034204](#))
- Regionale Hotelstrategie 2016-2022 ([2013.0073991](#))
- Strategie werklocaties gemeente Haarlemmermeer 2019 ([2019.0027561](#))
- Sociaal Ondernemen in Haarlemmermeer ([2017.0013476](#))
- Beleid voor commerciële voorzieningen Haarlemmermeer; regels en ruimte ([2019.0057889](#))

Beleidsdoel A: Haarlemmermeer is een aantrekkelijke, toekomstbestendige en veilige vestigingsplaats voor kleine en (middel)grote ondernemingen.

Wat willen wij bereiken en wat gaan wij daarvoor doen?

De huidige en toekomstige economische dynamiek in de gemeente en metropoolregio levert nieuwe en andersoortige kansen en uitdagingen op dan voorheen. Hierbij valt te denken aan datagedreven economie, de robotisering, de vergrijzing en de klimaatverandering. Het gemeentelijk beleid moet flexibel zijn om goed aan te sluiten op de ontwikkeling van de wensen van zowel ondernemers als hun klanten. We richten ons zowel op het toekomstbestendig ontwikkelen van nieuwe werklocaties als op het herstructureren, transformeren en verduurzamen van bestaande locaties. Nog meer dan in het verleden worden de functies werken, wonen en de gewenste voorzieningen in samenhang ontwikkeld met als doel een goede werk- en verblijfsomgeving te bieden. We zetten in op de transitie naar een circulaire samenleving. Om onze welvaart en welzijn op het gewenste peil te houden zullen we anders moeten omgaan met de middelen die onze welvaart totstand brengen. Aan de verschillende vraagstukken wordt integraal

gewerkt, dat wil zeggen dat wordt samengewerkt met betrokkenen.

Activiteiten

1. Het ondersteunen, faciliteren en stimuleren van het startend ondernemerschap en Midden- en Klein Bedrijf (MKB) om zich krachtig te ontwikkelen en te innoveren
2. Het ondersteunen, faciliteren en stimuleren van de agrarische sector in de omslag naar duurzame en sterke landbouw
3. Invulling geven aan korte en lange termijn arbeidsmarktbeleid
4. Verbeteren kwaliteit werklocaties en de aansluiting van het aanbod op de veranderde vraag
5. Het ondersteunen en faciliteren van ontwikkelingen in het aanbod commerciële voorzieningen
6. Economische research en gegevensbeheer
7. Beheren en onderhouden van vastgoed niet voor de openbare dienst bestemd

Toelichting

1. Het ondersteunen, faciliteren en stimuleren van het startend ondernemerschap en MKB om zich krachtig te ontwikkelen en te innoveren

Ondernemers kunnen voor vragen aan de gemeente terecht op onze website haarlemmermeergemeente.nl bij het virtuele Ondernemersplein, de portal hlmrmeer.nl en het Ondernemersplein in het raadhuis. Met het project '155 Help een bedrijf' worden de maatschappelijke kosten van een faillissement voorkomen of gereduceerd. We zijn groot voorstander van Bedrijveninvesteringszones (BIZ). Continuering vindt plaats van de BIZ op het bedrijventerrein Spoorzicht in Nieuw-Vennep, het centrumgebied Hoofddorp Centrum, bedrijventerrein De Hoek en op Cruquius. Ook start de BIZ op bedrijventerrein Graan voor Visch Zuid. De gemeente heft jaarlijks op verzoek van de ondernemers een bedrag, welke vervolgens als subsidie wordt uitgekeerd aan de opgerichte BIZ-ondernemersvereniging of - stichting. Zo investeren ondernemers gezamenlijk in leefbaarheid, veiligheid, ruimtelijke kwaliteit en economische ontwikkeling. Zelfstandige professionals (ZP'ers) ondersteunen wij door bijvoorbeeld hulp en advies bij het starten en het bieden van kansen bij onze aanbestedingen. Door de coronacrisis zijn er zware tijden aangebroken voor veel ZP'ers. Een regeling om zelfstandigen financieel te ondersteunen is de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo), deze voeren we uit. We faciliteren actief netwerken van ZP'ers en continueren het bijeenbrengen van starters in netwerkbijeenkomsten. Het in 2015 gestarte traject ZAAI voor startende en groeiende ondernemers (korter dan drie jaar actief) wordt ook deze bestuursperiode voortgezet. Naast bovenstaande zullen we in onze contacten met het bedrijfsleven waaronder de partners Haarlemmermeers Ondernemers Platform (HOP), MKB Nederland en de verenigde horecaondernemers blijven kijken naar mogelijkheden om de ondersteuning aan het MKB verder te verbeteren.

2. Het ondersteunen, faciliteren en stimuleren van de agrarische sector in de omslag naar duurzame en sterke landbouw

De agrarische sector is een private economische sector in het belang van de voedselproductie. Daarnaast spelen de agrariërs een belangrijke rol in het beheer van het authentieke Haarlemmermeerse landschap. We zien het als een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de sector en de overheid om de land- en tuinbouw in Haarlemmermeer vitaal te houden in het belang

van en in balans met de culturele en recreatieve betekenis van het landschap.

Daarom blijven wij in dialoog met de agrarische sector om te onderzoeken welke condities daarvoor nodig zijn. In de Omgevingsvisie hebben we al aangegeven dat de agrarische sector met een grote transitieopgave te maken heeft als gevolg van onder andere de stikstofproblematiek, verdergaande verstedelijking, klimaatadaptatie en het verlies aan biodiversiteit. Mogelijk is nieuw beleid of een polderpact nodig. In de Omgevingsvisie wordt hier in hoofdlijnen op ingegaan.

3. Invulling geven aan korte en lange termijn arbeidsmarktbeleid

We vinden het belangrijk dat iedereen zo veel mogelijk in een eigen inkomen kan voorzien. Het arbeidsmarktbeleid in dit programma is daarom nauw verbonden met de activiteiten uit het programma Zorg en Werk.

In de huidige snel veranderende (en door de coronacrisis veranderde) arbeidsmarkt is goede scholing (Leven Lang Ontwikkelen) belangrijk. We willen dat inwoners goed zijn opgeleid, voor zowel de huidige banen als de arbeidsmarkt van de toekomst. Het gaat hierbij niet alleen om reguliere scholing, maar ook om her-, bij- en omscholing. De nauwe samenwerking met onderwijsinstellingen en het bedrijfsleven vinden we daarbij belangrijk.

Een krappe arbeidsmarkt vinden we momenteel in de onderwijssector, de zorgsector en bij technische beroepen. In al deze sectoren werken we nauw samen met bedrijven, belangenverenigingen en de onderwijsinstellingen (van basisonderwijs tot en met academisch onderwijs). In de Alliantie Arbeidsmarkt & Onderwijs ontmoeten gemeente, bedrijfsleven en onderwijsinstellingen elkaar en is er aandacht voor kansen en uitdagingen. Er is een directe koppeling met onze Lokale Educatieve Agenda en het MRA-programma 'House of Skills'. Ook nemen we deel aan de Alliantie Sterk Techniek Onderwijs (STO) en doen we mee in het 'Regionaal Werkcentrum Groot Amsterdam', dat zich richt op werk-naar-werk-trajecten en werkgeversondersteuning.

4. Verbeteren kwaliteit werklocaties en de aansluiting van het aanbod op de veranderde vraag

Met de nieuwe Strategie Werklocaties Haarlemmermeer hebben wij de kaders aangegeven voor de komende jaren. Samenwerking tussen private en publieke partijen in de regio is hierbij essentieel. We werken aan het leggen van een stevige basis voor toekomstbestendige werklocaties in Haarlemmermeer. Om de kwaliteit van de

werklocaties te verbeteren stimuleren we het circulair ontwikkelen van werklocaties zodat deze toekomstbestendig worden. Ook bij herstructurering van werklocaties werken we aan toekomstbestendigheid en het verduurzamen van bedrijven. Dit doen wij samen met de terreinen waar een parkmanagementvereniging of BIZ is ingesteld. Wij continueren onze aanpak van het herstructureren en (re)vitaliseren van werklocaties. We werken verder aan het inmiddels opgebouwd netwerk van bedrijvenparken, ondernemers(verenigingen) en instellingen die willen verduurzamen. We werken daarin nauw samen met (uitvoerings)partners die daarbij ondersteunen, zoals HOP, Meerlanden, Tegenstroom, SADC, Projectbureau Herstructurering Bedrijventerreinen, Omgevingsdienst en NMCX. We creëren aantrekkelijke woon-, werk- en leefmilieus door het stimuleren van marktpartijen tot kantorentransformatie, sloop, nieuwbouw en functiemenging. Dit doen we door andere de samenwerking binnen Plabeka en de AM-regio.

5. Het ondersteunen en faciliteren van ontwikkelingen in het aanbod commerciële voorzieningen

In december 2019 is het 'Beleid voor commerciële voorzieningen; regels en ruimte' na een participatietraject vastgesteld door de raad. Centrale doel van het beleid is de realisatie van een toekomstbestendige voorzieningenstructuur waarbinnen ruimte bestaat voor ondernemerschap, dynamiek en innovatie. Per centrum is de koers aangegeven, naast beleidsregels en pijlers. We geven uitvoering aan dit beleid door ruimtelijke ontwikkelingen,

waaronder initiatieven voor (her)ontwikkeling en functiewijzigingen, te begeleiden en te stimuleren om tot toekomstbestendige locaties te komen. Deze koers en maatregelen zijn in lijn met de projecten, gebiedsontwikkelingen en processen die reeds opgepakt worden zoals bijvoorbeeld het programma Stadscentrum Hoofddorp en de centrumontwikkelingen in Badhoevedorp en Nieuw-Vennep. Vanaf 2020 actualiseren we de uitvoeringsprogramma's voor de centra. Doel van de vernieuwing van het uitvoeringsprogramma voor centra is een gezamenlijke update vaststellen en uitvoeren voor de komende jaren met betrokkenen (vastgoed, ondernemers, gemeente en andere betrokkenen).

6. Economische research en gegevensbeheer

Dit betreft onderzoek, analyse en publicatie van werkgelegenheidsstatistieken en andere economische rapportages zowel nationaal, regionaal als lokaal. Ook houden wij jaarlijks een enquête onder de Haarlemmermeerse ondernemers met vragen omtrent werkgelegenheid en vestigingsklimaat. De mutaties in werkgelegenheid en leegstand bij ondernemers, kantoren en winkels worden gemonitord en geanalyseerd om beleid te evalueren en te ontwikkelen.

7. Beheren en onderhouden van vastgoed niet voor de openbare dienst bestemd

Het betreft enkele objecten die om strategische of andere bijzondere redenen eigendom van de gemeente zijn. Bijvoorbeeld om de bijzondere aard of gebruik van het object (monument, kinderdagverblijf of (dienst)woning en dergelijke).

Tabel 65 Wat mag het kosten?

(Bedragen x € 1.000)		JR2019	2020	2021	2022	2023	2024
Beleidsdoel A: Haarlemmermeer is een aantrekkelijke, toekomstbestendige en veilige vestigingsplaats voor kleine en (middel)grote ondernemingen.	Baten	4.260	3.682	3.300	3.093	3.093	3.093
	Lasten	8.154	7.304	6.822	6.803	6.763	6.757
	Saldo	-3.894	-3.622	-3.522	-3.710	-3.670	-3.664

Toelichting op de verschillen ten opzichte van het voorgaande jaar

Verschillen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen x € 1.000; min = nadeel)	2021	2022	2023	2024
Baten				
Pachtopbrengsten	-294	-202	-	-
Aanleg glasvezel	-70	-	-	-
Overig	-18	-5	-	-
Totaal Baten	-382	-207	-	-

Lasten

Gewijzigde verdeling van personeelslasten	302	14	-	-
Aanleg glasvezel	70	-	-	-
Verminderen bijdragen netwerken ondernemers	35	-	-	-
Overig	75	5	40	6
Totaal Lasten	482	19	40	6

Baten

De pachtovereenkomsten voor agrarische gronden zijn in 2019 opnieuw aanbesteed (nota van B&W 2019.0053136). Dit leidt tot hogere opbrengsten dan voorheen. Daarnaast is de looptijd van pachtovereenkomsten divers met als gevolg dat de opbrengsten per jaar variëren.

Tegenover de kosten voor de aanleg van glasvezel in het buitengebied en de kleine kernen van Haarlemmermeer staan inkomsten in de vorm van legesinkomsten van € 45.000 en een terugbetaling van een eerder verstrekte bijdrage aan een derde partij.

Lasten

Dit betreft de aanleg van glasvezel in het buitengebied en de kleine kernen van Haarlemmermeer. De kosten voor de uitvoering hebben betrekking op het houden van toezicht.

Als gevolg van een gewijzigde verdeling van personeelslasten over de beleidsdoelen is sprake van lagere doorbelasting in 2021 op dit beleidsdoel.

Dit wordt met name veroorzaakt door een verschuiving van toegerekende uren van dit beleidsdoel naar het programma Ruimtelijke ontwikkeling.

Door de gemeente worden netwerken van ondernemers ondersteund met een jaarlijkse bijdrage. Dit betreft onder andere Share, Meerbusiness en See More City Guide. Zowel Share als Meerbusiness zijn uit de opstartfase en meer zelfstandig (hebben ook andere inkomstenbronnen), waardoor er minder geld van de gemeente nodig is. Dit geeft vanaf 2021 een voordeel en is onderdeel van de ombuigingen waartoe bij de Voorjaarsrapportage 2020 is besloten.

Beleidsdoel B: Het versterken van onze strategische positie door samenwerking in de regio, met een focus op de logistiek, kennisintensieve en (inter)nationale dienstensectoren en op de maatschappelijke inpassing van de luchtvaart.

Wat willen wij bereiken en wat gaan wij daarvoor doen?

De (internationale) concurrentie gaat steeds meer over metropolen en deze beïnvloeden ook de nationale economie. Hiermee is er een gedeeld belang in de MRA om de economische positie van de regio te versterken. Wij werken daarom samen met aangrenzende gemeenten, provincies, Rijksoverheid, private partijen en kennisinstellingen bij voor ons belangrijke vraagstukken. Wij zorgen ervoor goed vertegenwoordigd te zijn in de verschillende regionale samenwerkingsstructuren.

Op economisch gebied wordt in de MRA in verschillende gremia gewerkt:

- In het Platform Economie werken we samen aan opgaven die voortkomen uit veranderingen in de regionale economische structuur.
- De Amsterdam Economic Board (AEB) heeft tot doel welvaart en welzijn in de MRA toekomstbestendig te versterken middels samenwerking van bedrijfsleven, overheden en kennisinstellingen met als inzet innovatie en economische ontwikkeling.

- Amsterdam InBusiness (AIB) is een samenwerkingsverband tussen de gemeenten Amstelveen, Amsterdam, Almere en Haarlemmermeer dat de acquisitie en het relatiebeheer van internationale investeerders en bedrijven in de MRA op zich neemt.

De mainport Schiphol is een belangrijke aanjager van de Haarlemmermeerse economie. Wel moeten leefbaarheid en groei van de luchthaven in balans met elkaar zijn.

Wij willen samen met alle belanghebbenden in de regio de verwevenheid en wisselwerking tussen de luchthaven Schiphol, de economie en de kwaliteit van de leefomgeving verder ontwikkelen. Het verder onderzoeken van de mogelijkheden van toepassing van geluidsadaptief bouwen is daar onderdeel van. Bij verdere ontwikkeling van de luchthaven heeft veiligheid de hoogste prioriteit. Een internationaal sterke luchthaven heeft een sterke regio en daarmee ook een sterke gemeente nodig. Haarlemmermeer neemt met dit doel deel aan de besluitvormingstrajecten

rondom de ontwikkeling van Schiphol. Daarmee zijn wij in staat mede richting te bepalen.

Activiteiten

1. Het sturen op een kwalitatief sterke regionale hotelmarkt
2. Een leidende rol spelen binnen de regionale logistieke sector
3. Het stimuleren van regionale en Europese samenwerking in de transitie naar een circulaire economie
4. Economische Agenda Amstelland-Meerlanden
5. Het actualiseren van de Plabeka-afspraken
6. Gezamenlijke internationale marketing en acquisitie
7. Het regionaal monitoren van commerciële voorzieningen
8. Het positief ontwikkelen van de verwevenheid tussen luchthaven en samenleving

Toelichting

1. Het sturen op een kwalitatief sterke regionale hotelmarkt

Met de hotelstrategie wordt niet langer ingezet op een algehele stimulering van hotelontwikkeling, maar wordt regionaal ingezet op hotelontwikkelingen die aansluiten bij de economische ontwikkeling van de regio en die een divers maar gebalanceerd aanbod tot gevolg hebben. De Regionale Hotelstrategie, als onderdeel van de Strategische Agenda Toerisme in de MRA 2025, beoogt spreiding van nieuwe hotels in de regio te bevorderen. We werken in regionaal verband met een 'operationeel plan MRA Ontwikkelkader en expertteam verblijfsaccommodaties'. Nieuwe hotelontwikkelingen groter dan 50 slaappleatsen worden getoetst aan de hand van kwalitatieve criteria en een niet-bindend advies van een expertteam. Een van de achtergrondredenen is de Ladder van Duurzame Verstedelijking en de Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV). Grotere hotelontwikkelingen worden in 2021 regionaal afgestemd. In 2021 wordt uitvoering gegeven aan het verblijfsaccommodatiebeleid gemeente Haarlemmermeer 2020-2025. Het doel is een kwalitatieve en gediversifieerde verblijfsaccommodatiesector, met de juiste accommodatie op de juiste plek. Toeristen die in de regio verblijven kunnen een bijdrage leveren aan het versterken van lokale voorzieningen. Uiteraard zijn de economische aspecten een belangrijke drijfveer voor dit soort ontwikkelingen.

2. Een leidende rol spelen binnen de regionale logistieke sector

De logistieke sector is van groot belang voor Haarlemmermeer. We vinden het daarom belangrijk een rol in te nemen binnen het

regionale cluster logistiek. De Amsterdam Logistics Board komt sinds september 2019 weer bij elkaar onder voorzitterschap van Schiphol. De wethouder luchthavenzaken heeft hierin zitting. In het Programmateam Amsterdam Logistics onder voorzitterschap van SADC werken bedrijfsleven, kennisinstellingen en overheid samen aan gemeenschappelijke speerpunten voor een bloeiende, innovatieve logistiek in de MRA. De gemeente Haarlemmermeer heeft van het ministerie van Economische Zaken (EZ) de beschikking gekregen over € 11 miljoen rijksbijdrage. Dit geldt was bestemd voor het project HST Cargo (wat geen doorgang meer vindt). Met instemming van het ministerie van EZ zijn in opdracht van de gemeente Haarlemmermeer de mogelijkheden onderzocht, op basis van geactualiseerde marktontwikkelingen in luchtvracht en logistiek, voor een nuttige besteding van de beschikbare middelen. In 2018 is besloten deze middelen deels te besteden aan het Smart Cargo Mainport Program. In de komende periode zal worden bekeken hoe de middelen verder te besteden in dezelfde lijn als het doel van het voormalige HST-Cargo project.

3. Het stimuleren van regionale en Europese samenwerking in de transitie naar een circulaire economie

Met de nieuwe MRA-agenda 2.0 van de MRA bundelt de regio de gezamenlijke overheidskracht en is de MRA samenwerkingspartner voor partijen op gemeentegrens-overstijgende onderwerpen, die raken aan de (internationale) concurrentiepositie, de innovatiekracht en de toekomstbestendigheid van de regio. Op economisch gebied vervult de MRA een voortrekkersrol in de kennis- en circulaire economie. We dragen actief bij aan de internationale netwerkontwikkeling en strategische positionering van de Metropool Amsterdam in Europa. Met publieke -, private - en kennispartijen stimuleren wij oplossingen voor de beperkte beschikbaarheid van grondstoffen en dragen we bij aan innovatie en nieuwe bedrijvigheid in de eigen regio. Dat biedt kansen voor profilering voor bedrijven, aanhaken van start-ups en toegang tot belanghebbenden en financierders. We geven bestuurlijk vorm aan het MRA-Ontwikkelprogramma Circulaire Economie en werken samen binnen de programmalijnen: circulaire inkoop en aanbesteding, materiaalstromen en bouw/gebiedsontwikkeling.

4. Economische Agenda Amstelland-Meerlanden

Wij willen de Economische Agenda als kracht van Amstelland-Meerlanden (AM) nog beter benutten. De samenwerking is gericht op het creëren van een economisch vitale omgeving in

AM, voor een economie die zich daarin voortdurend verder weet te ontwikkelen. De samenwerking richt zich op behoud en versterking van een goed klimaat voor bedrijven van starters tot mainports. De eigen economische kracht van AM wordt gevonden in de thema's duurzame en circulaire economie, toerisme, Greenport, Schiphol, Plabeka en startende ondernemers en arbeidsmarkt. Dit zijn thema's die de deelregio uniek maken of waarop juist nog veel potentieel te verzilveren is. Het zijn stuk voor stuk thema's die gemeentegrenzen overschrijden, maar waarbinnen de AM wel duidelijk kan en moet maken wat haar prioriteit(en) en ambitie is.

5. Het actualiseren van de Plabeka-afspraken

Op dit moment is de derde Uitvoeringsstrategie Plabeka van kracht. Inmiddels zijn er aanleidingen tot bijstelling van het bestuurlijke afsprakenkader. Zo laten de Plabeka-monitor en de 'Economische Verkenning MRA' trends en ontwikkelingen zien die afwijken van de aannames die aan de Uitvoeringsstrategie Plabeka 3.0 ten grondslag lagen. In het programmateam Plabeka wordt het gesprek gevoerd over een aantal lopende trajecten: de nieuwe MRA-vraagstukken, het mogelijk bijstellen van de bestuurlijke afspraken Plabeka 3.0 en de ambitiekaarten. Bij het maken van de Plabeka Monitor 2018 is geconstateerd dat er in de deelregio's behoefte is om 10 tot 20 jaar vooruit te kijken, aan kwalitatieve duiding van huidige (ruimtelijk-)economische ontwikkelingen en aan een strategisch-economische koers voor de MRA. Naar aanleiding hiervan is het Programmateam Plabeka gestart met het maken van de 'Ambitiekaart Plabeka'.

6. Gezamenlijke internationale marketing en acquisitie

Met betrekking tot de diversificatie opgave richten wij ons voor het internationale investeringsklimaat met name op "Internationaal Hoofdkantoor"-functie en de sectoren "ICT (Tech)", "Life Sciences & Health", "Consumergoods". Dit doen wij in onze communicatie, de acquisitie van bedrijven, alsmede door focus te leggen op de belangrijkste al gevestigde bedrijven van deze sectoren. Internationaal dragen wij Haarlemmermeer uit als Amsterdam Airport City binnen de MRA, met haar unieke specifieke investeringsklimaat. Dit begrip wordt ingezet bij de acquisitie van internationale investeerders die zich oriënteren in de regio, alsmede bij de al gevestigde investeerders in onze gemeente (behoud en uitbreidingen). Wij werken nauw samen met verschillende externe dienstverleners zoals: fiscalisten, accountants, advocaten, vastgoedpartijen, recruiters, onderwijsinstellingen, brancheverenigingen en belangenorganisaties. Verder coöpereren wij in

regioverband voor de acquisitie en behoud van internationale investeerders onder de naam 'Amsterdam InBusiness' (AIB). Deze samenwerking bestaat uit de gemeenten Haarlemmermeer, Amsterdam, Amstelveen en Almere, Amsterdam Airport Area (onderdeel van SADC) en de Port of Amsterdam. Hier wordt uitvoering aangegeven door gezamenlijke buitenlandse acquisitiereizen, presentaties op (inter)nationale beurzen en het begeleiden van internationale bedrijven die overwegen zich in onze metropool regio te vestigen (factfinding trips). Dit doen wij in samenwerking met de Netherlands Foreign Investment Agency (NFIA). Tevens werkt AIB nauw samen met InAmsterdam. Tenslotte zijn wij partner van Vastgoedmarketing MRA waarbij wij deelnemen aan (inter)nationale evenementen als de Provada, MIPIM en Expo Real.

Daarnaast ligt onze focus op behoud van onze bestaande bedrijven (lokaal en internationaal) en het verbinden aan de gemeente en aan andere bedrijven, zodat wederzijdse meerwaarde ontstaat. Ook trachten we internationale bedrijven te verbinden aan lokale bedrijven, zodat de aanwezigheid van de vele internationale bedrijven ook meerwaarde biedt aan die lokale bedrijvigheid. Het verbinden doen wij onder meer door bedrijfsbezoeken en door netwerkbijeenkomsten te bezoeken of te organiseren.

7. Het regionaal monitoren van commerciële voorzieningen

We leveren jaarlijks input voor de provinciale detailhandelsmonitor van de provincie Noord-Holland. In deze monitor worden alle feiten rondom de detailhandel in Noord-Holland opgenomen op het gebied van winkelaanbod, werkgelegenheid in de detailhandel, leegstand, draagvlak, plannen en initiatieven. De gegevens gebruikt de provincie voor het uitvoeren van het provinciale detailhandelsbeleid. Daarnaast gebruiken de Regionale Adviescommissies Noord-Holland, marktpartijen, regio's en gemeenten deze analyses. Wij nemen deel aan de Regionale Adviescommissies Noord-Holland Zuid waar we met onder andere de gemeenten in de regio initiatieven afstemmen. We gebruiken ook de resultaten van het Randstad Koopstromenonderzoek 2020. Dit koopstromenonderzoek bracht in beeld waar inwoners in Noord-Holland, Zuid-Holland en Utrecht boodschappen doen, winkelen en doelgerichte aankopen doen en hoe tevreden ze zijn over de verschillende aankooplocaties. Koopstroomgegevens brengen (verschuivingen van) het winkelgedrag objectief in kaart en vormen daarmee een belangrijke basis voor ons beleid. Vanuit het provinciale beleid voor

detailhandel is het verplicht om actueel regionaal detailhandelsbeleid te hebben. We stellen in de regio Amstelland-Meerlanden gezamenlijk een regionale visie detailhandel op, waarin ook monitoring aan bod komt.

8. Het positief ontwikkelen van de verwevenheid tussen luchthaven en samenleving

Wij behartigen de Haarlemmermeerse belangen door invloed uit te oefenen op de besluitvorming over het luchtvaartbeleid en de luchthaven en door actief de samenwerking te zoeken met de luchthaven, het ministerie I&W, de provincie Noord-Holland, gemeenten, inwoners, ondernemers en andere betrokken partijen. Hierbij leggen wij de nadruk op een vijftal thema's. Ten

eerste "leefbaarheid en gezondheid". Ten tweede "veiligheid en bereikbaarheid" met als belangrijkste speerpunt het doortrekken van de Noord-Zuid lijn. Ten derde "economie en werkgelegenheid" waarbij de nadruk wordt gelegd op het behouden van werkgelegenheid. Het internationale netwerk en de daarbij behorende vrachtluchten zijn daarbij van groot belang. Ons vierde speerpunt is "wonen en vliegen" en daar is onze inzet ruimte voor maatwerk zodat aan de woningbouwopgave kan worden voldaan. Het laatste speerpunt is "innovatie" en is onze inzet met name gericht op het ontwikkelen en toepassen van kennis op het gebied van geluidadaptief bouwen.

Tabel 66 Wat mag het kosten?

(Bedragen x € 1.000)		JR2019	2020	2021	2022	2023	2024
Beleidsdoel B: Het versterken van onze strategische positie door samenwerking in de regio, met een focus op de logistiek, kennisintensieve en (inter)nationale dienstensectoren en op de maatschappelijke inpassing van de luchtvaart.	Baten	17	-	-	-	-	-
	Lasten	1.723	1.530	1.239	1.239	1.239	1.239
	Saldo	-1.706	-1.530	-1.239	-1.239	-1.239	-1.239

Toelichting op de verschillen ten opzichte van het voorgaande jaar

Verschillen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen x € 1.000; min = nadeel)	2021	2022	2023	2024
Lasten				
Gewijzigde verdeling van personeelslasten	127	-	-	-
Subsidie C-Creators	100	-	-	-
Vermindering actieve inzet op M&A	80	-	-	-
Overig	-16	-	-	-
Totaal Lasten	291	-	-	-

Lasten

Als gevolg van een gewijzigde verdeling van personeelslasten over de beleidsdoelen is sprake van lagere doorbelasting in 2021 op dit beleidsdoel.

De subsidie periode voor C-Creators liep van 2018 tot en met 2020. Vanaf 2021 is de subsidie dus niet meer begroot.

Bij de Voorjaarsrapportage 2020 is, als onderdeel van de ombuigingen, besloten om de bijdrage aan de Metropool Amsterdam Club (MAC) stop te zetten. Dit is een bestuurlijk netwerk ten behoeve van de marketing en acquisitie, wat onvoldoende oplevert. Verder wordt een besparing gerealiseerd op het budget voor Marketing & Acquisitie (M&A), waaronder personeelskosten.

Totaaloverzicht: Wat mag het kosten?

Tabel 67

Bedragen × € 1.000. Er kunnen afrondingsverschillen optreden.		JR2019	2020	2021	2022	2023	2024
Economische zaken							
De gemeente Haarlemmermeer streeft naar een toekomstbestendige economische groei op zowel lokaal als regionaal niveau met inachtneming van de kwaliteit van de leefomgeving.	Baten	4.277	3.682	3.300	3.093	3.093	3.093
	Lasten	9.877	8.834	8.060	8.041	8.001	7.995
Saldo van baten en lasten (B-L)	Saldo	-5.600	-5.152	-4.760	-4.949	-4.909	-4.903
Reservemutaties	Onttrekking	300	100	100	100	100	100
	Storting	399	-	-	-	-	-
Resultaat (Saldo+O-S)	Saldo	-5.699	-5.052	-4.660	-4.849	-4.809	-4.803

Uitsplitsing per beleidsdoel

Beleidsdoel A: Haarlemmermeer is een aantrekkelijke, toekomstbestendige en veilige vestigingsplaats voor kleine en (middel)grote ondernemingen.	Baten	4.260	3.682	3.300	3.093	3.093	3.093
	Lasten	8.154	7.304	6.822	6.803	6.763	6.757
	Saldo	-3.894	-3.622	-3.522	-3.710	-3.670	-3.664
Beleidsdoel B: Het versterken van onze strategische positie door samenwerking in de regio, met een focus op de logistiek, kennisintensieve en (inter)nationale dienstensectoren en op de maatschappelijke inpassing van de luchtvaart.	Baten	17	-	-	-	-	-
	Lasten	1.723	1.530	1.239	1.239	1.239	1.239
	Saldo	-1.706	-1.530	-1.239	-1.239	-1.239	-1.239

Toelichting reserves

Tabel 68

(bedragen × € 1.000; min = nadeel)	2021	2022	2023	2024
Onttrekking				
Versterking van de (lucht)vrachtketen	100	100	100	100
Totaal Onttrekking	100	100	100	100

Onttrekkingen

Versterking van de (lucht)vrachtketen
Voor een versterking van de economie door een impuls te geven aan het logistieke cluster bij Schiphol heeft de gemeente € 11 miljoen

ontvangen uit het Fonds economische structuur (FES-gelden). Deze bijdrage is gereserveerd in de reserve Versterking van de (lucht)vrachtketen. Voor de jaarlijkse kosten van dit project wordt jaarlijks € 100.000 onttrokken aan de reserve.

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Portefeuillehouder: Nobel

lasten in €	7.192
% totale begroting	1,5%
batens in €	303.139
% totale begroting	64,8%

Maatschappelijk doel:

Haarlemmermeer is een financieel gezonde gemeente tegen een aanvaardbaar lastenniveau.

(Bedragen x € 1.000)

	Begroting 2021 batens	% verschil batens t.o.v. begroting 2020	Begroting 2021 lasten	% verschil lasten t.o.v. begroting 2020
Onderdeel A: Belastingen (OZB, parkeren, toeristenbelasting, precariobelasting).	102.158	10%	3.912	1%
.				
Onderdeel B: Uitkeringen Gemeentefonds	190.600	2%	-	-
.				
Onderdeel C: Financiering/bespaarde rente/dividend.	10.381	-23%	-2.137	198%
.				
Onderdeel D: Onvoorzien/saldo kostenplaatsen.	-	-	3.960	1.253%
.				
Onderdeel E: Vennootschapsbelasting.	-	-	1.457	41%
.				

Verbonden partijen

Beleidsdoel A: [Cocensus](#)

Beleidsdoel B:

Beleidsdoel C: [NV Bank Nederlandse Gemeenten](#)

Beleidsdoel D:

Beleidsdoel E:

Bloesem van een fruitboom

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

De programma's worden afgesloten met de overzichten algemene dekkingsmiddelen en overhead. Algemene dekkingsmiddelen zijn middelen die geen vooraf bepaald bestedingsdoel hebben. Dit in tegenstelling tot bijvoorbeeld de rioolheffing waar baten en lasten direct aan elkaar zijn gekoppeld of specifieke uitkeringen vanuit de rijksoverheid. De omvang van de algemene dekkingsmiddelen en de toelichting daarop worden in dit hoofdstuk gepresenteerd. Ook zijn hierin de posten voor onvoorzien uitgaven en onverdeelde lasten (stelposten) opgenomen. De volgende algemene dekkingsmiddelen zijn te onderscheiden:

- belastingen (lokale heffingen) waarvan de besteding niet gebonden is
- uitkeringen uit het gemeentefonds
- financiering, bespaarde rente en dividend

Verder wordt de te betalen vennootschapsbelasting toegelicht.

Verbonden partijen

Cocensus

Cocensus voert voor onze gemeente de volgende werkzaamheden uit: het waarderen van onroerende zaken (WOZ) en het heffen en invorderen van diverse belastingen en heffingen. Cocensus heeft een bedrijfsmatige grondslag en

biedt tegen een redelijk tarief en goede kwaliteit haar diensten integraal aan.

NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

De BNG is onze huisbankier. De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor maatschappelijk belang. De BNG draagt met gespecialiseerde financiële dienstverlening bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen.

Relevant beleid

- Financiële verordening Haarlemmermeer 2016 ([2016.0024990](#))
- Notitie Schuldbeheersing ([2016.0051961](#))
- Beleidsnotitie Planning- en controlcyclus 2017 ([2017.0040561](#))
- Treasurystatuut 2019 ([2019.0054201](#))
- Activabeleid gemeente Haarlemmermeer 2019 ([2019.0054155](#))
- Garantiebeleid 2019 ([2019.0057727](#))
- Notitie Reserves en voorzieningen 2020 ([2019.0058406](#))

Onderdeel A: Belastingen (OZB, parkeren, toeristenbelasting, precariobelasting)

Tabel 69 Wat mag het kosten?

(Bedragen × € 1.000)		JR2019	2020	2021	2022	2023	2024
Onderdeel A: Belastingen (OZB, parkeren, toeristenbelasting, precariobelasting).	Baten	99.388	93.243	102.158	95.795	98.795	98.795
	Lasten	3.847	3.881	3.912	3.912	3.912	3.912
	Saldo	95.542	89.362	98.247	91.883	94.883	94.883

Toelichting op de verschillen ten opzichte van het voorgaande jaar

Verschillen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Baten

	2021	2022	2023	2024
Toeristenbelasting	6.391	-	3.000	-
Onroerendezaakbelastingen	2.008	-	-	-
Parkeerbelasting	503	-	-	-
Precarioheffing op kabels en leidingen	-	-6.314	-	-
Overig	14	-50	-	-
Totaal Baten	8.916	-6.364	3.000	-

Lasten

Overig	-31	-	-	-
Totaal Lasten	-31	-	-	-

Baten

Als gevolg van de coronacrisis is de opbrengst uit de toeristenbelasting in 2020 eenmalig verlaagd met € 6,4 miljoen. In de programmabegroting wordt nog geen rekening gehouden met structurele gevolgen in verband met de coronacrisis voor de jaren 2021 en verder.

Op basis van het aantal ingediende plannen door ondernemers is de verwachting dat het aantal hotelkamers toeneemt. Op basis van een gemiddelde kamerprijs en een gemiddelde kamerbezetting van de bestaande hotels wordt vanaf 2023 een extra opbrengst als gevolg van de uitbreiding van de hotelcapaciteit geraamd.

De opbrengst van de onroerendezaakbelastingen is verhoogd met de inflatiecorrectie van 1,7%, conform de uitgangspunten zoals vastgesteld in de Voorjaarsrapportage 2020. Verder is rekening gehouden areaaluitbreiding bij woningen en niet-woningen, die zorgt voor een extra opbrengst.

Als gevolg van de coronacrisis zijn de inkomsten uit de parkeerbelasting in 2020 verlaagd. In de programmabegroting wordt nog geen rekening gehouden met structurele gevolgen in verband met de coronacrisis voor de jaren 2021 en verder.

Per 2022 vervalt de mogelijkheid tot het heffen van precario op kabels en leidingen. In het meerjarenbeeld wordt rekening gehouden met een structurele opbrengst van € 5,7 miljoen. Door het reserveren van de meeropbrengsten uit belastingen als gevolg van niet geraamde areaaluitbreiding, met name bij de OZB en de toeristenbelasting, is € 5,6 miljoen beschikbaar om de wegvallende inkomsten te dekken. Het restant van € 142.000 is gedekt bij de Voorjaarsrapportage 2020. Tevens vervalt in 2022 de extra jaarlijkse opbrengst van € 590.000 die vanaf 2019 incidenteel geraamd was.

Onderdeel B: Uitkeringen gemeentefonds

In de ramingen is rekening gehouden met de uitkomsten van de meicirculaire 2020. Over deze uitkomsten is de raad per brief van 18 juni 2020 (X.2020.01520) geïnformeerd.

Door de fondsbeheerders wordt samen met de VNG gewerkt aan een herijking van de verdeling van het gemeentefonds.

De herijking is opgedeeld in twee onderdelen:

1. het 'klassiek' gemeentefonds
2. verdeelmodellen sociaal domein

De nieuwe verdeling moet ingaan in 2022. Het voornemen van het Rijk is dat in de decembercirculaire 2020 de gemeenten over de uitkomsten van de onderzoeken en de nieuwe verdeling worden geïnformeerd. Dan wordt ook duidelijk wat de positieve of negatieve herverdeeleeffecten voor onze gemeente zijn.

Tabel 70 Wat mag het kosten?

(Bedragen x € 1.000)		JR2019	2020	2021	2022	2023	2024
Onderdeel B: Uitkeringen Gemeentefonds	Baten	186.028	186.963	190.600	189.300	186.700	185.500
	Lasten	-	-	-	-	-	-
	Saldo	186.028	186.963	190.600	189.300	186.700	185.500

Toelichting

De uitkeringen uit het gemeentefonds laten in vergelijking met de Voorjaarsrapportage 2020 het volgende beeld zien:

Tabel 71

Omschrijving (bedragen x € 1.000; min = nadeel)	2020	2021	2022	2023	2024
Voorjaarsrapportage 2020	186.963	191.367	188.587	187.187	187.217
Mutaties meicirculaire (zie brief X.2020.01520) ¹	3.352	-767	713	-487	-1.717
Programmabegroting 2021-2024	190.215	190.600	189.300	186.700	185.500

¹ De mutatie voor 2020 wordt verwerkt in de Najaarsrapportage 2020.

Een deel van de mutaties ten opzichte van de voorjaarsrapportage betreft de ontwikkeling van het accres, de uitkeringsbasis en hoeveelhedsverschillen. Verder wordt de ruimte onder het plafond van het BTW compensatiefonds hoger ingeschat, wat een voordeel geeft. Voordelen als gevolg van taakmutaties komen ten gunste van het betreffende beleidsdoel, ter uitvoering van de extra lasten van de betreffende taak. Bij een nadeel wordt het budget van het betreffende beleidsdoel verlaagd. In de meicirculaire waren de volgende taakmutaties opgenomen:

Tabel 72

Omschrijving (bedragen x € 1.000; min = nadeel)	2021	2022	2023	2024
Uitvoeringskosten nieuw inburgeringsstelsel	246	548	603	603
Regenboogsteden (LHBT-emancipatiebeleid)	20	20		
Participatie	122	142	203	126
Voogdij 18+	-700	-699	-698	-698
Armoedebestrijding kinderen	25	25	25	25
Totaal	-287	36	-33	56

Onderdeel C: Financiering/bespaarde rente/dividend

Tabel 73 Wat mag het kosten?

(Bedragen x € 1.000)		JR2019	2020	2021	2022	2023	2024
Onderdeel C: Financiering/bespaarde rente/dividend.	Baten	11.710	13.490	10.381	10.193	10.009	9.787
	Lasten	-162	-718	-2.137	-2.186	-2.040	-2.188
	Saldo	11.872	14.207	12.519	12.379	12.049	11.975

Toelichting op de verschillen ten opzichte van het voorgaande jaar

Verschillen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen x € 1.000; min = nadeel)	2021	2022	2023	2024
Baten				
Verkoop aandelen Eneco	-3.271	-	-	-
Dividend	367	-20	-35	-
Bespaarde rente	-130	-167	-147	-220
Ontvangen rente	-74	-2	-2	-2
Overig	0	1	0	0
Totaal Baten	-3.108	-188	-184	-222
Lasten				
Doorberekende rente	1.962	1.336	764	383
Betalde rente	-676	-1.454	-1.058	-456
Bespaarde rente	130	167	147	220
Overig	4	0	1	1
Totaal Lasten	1.420	49	-146	148

Baten

Door de raad is op 30 januari 2020 besloten alle aandelen Eneco te verkopen (2019.0058389) hierdoor hebben wij in 2020 incidenteel een opbrengst van € 3.271.000.

Het dividend op de aandelen BNG Bank en De Meerlanden Holding B.V. was in 2020 incidenteel € 367.000 lager dan structureel geraamd staat. In 2022 daalt de te verwachten dividendopbrengst met € 20.000 vanwege een lager dividend op de aandelen Meerlanden door de invoering van uniforme tarifiering voor de afvalinzameling. Daarnaast ontvangen we in de jaren 2020 tot en met 2022 een dividend van € 35.000 van de Polanenpark B.V.

Het rentevoordeel vanwege de financiering met eigen vermogen (bespaarde rente) wisselt per jaar omdat dit berekend wordt over de stand van de reserves en voorzieningen.

Door aflossing van uitgeleende middelen ontvangen wij in 2022 € 73.900 minder rente.

Lasten

De doorberekende rente aan programma's stijgt jaarlijks vanwege de uitvoering van het investeringsplan.

De te betalen rente hangt af van de jaarlijkse financieringsbehoefte. Vanwege de uitvoering van het investeringsplan stijgt de rente de komende jaren.

De last vanwege de financiering met eigen vermogen (bespaarde rente) wisselt jaarlijks omdat deze berekend wordt over de stand van de reserves en voorzieningen.

Onderdeel D: Onvoorzien/saldo kostenplaatsen

Tabel 74 Wat mag het kosten?

(Bedragen x € 1.000)		JR2019	2020	2021	2022	2023	2024
Onderdeel D: Onvoorzien/saldo kostenplaatsen.	Baten	152	-	-	-	-	-
	Lasten	-2.371	293	3.960	4.151	5.082	4.502
	Saldo	2.524	-293	-3.960	-4.151	-5.082	-4.502

Onvoorziene uitgaven

Voor onvoorziene uitgaven is een bedrag geraamd van € 35.000 per jaar. De post onvoorziene uitgaven is bestemd voor kleine posten die onvoorzien, onuitstelbaar en onvermijdbaar zijn. Hierbij is het uitgangspunt dat deze in eerste instantie binnen de beschikbare budgetten opgevangen moeten worden. Pas in

tweede instantie kan de raming voor onvoorziene uitgaven worden benut. Voor relatief grote tegenvallers is de raming voor onvoorziene uitgaven niet bedoeld. Grote tegenvallers komen direct ten laste van het resultaat en de Algemene dekkingsreserve.

Stelposten

In de programmabegroting wordt rekening gehouden met stelposten. Dit zijn globale ramingen van baten of lasten waarvan de invulling nog niet concreet is. Daardoor is het niet mogelijk deze stelposten in de ramingen van de programma's te verwerken en worden ze geraamd onder Algemene dekkingsmiddelen. Als de invulling van een stelpost wel concreet wordt, dan wordt deze invulling via een begrotingswijziging ten gunste of ten laste van een programma gebracht en daarmee geautoriseerd door de raad.

In de Programmabegroting 2021- 2024 zijn de volgende stelposten geraamd:

Tabel 75

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	2021	2022	2023	2024
Stelpost ombuigingen	-90	-240	-240	-290
Stelposten Indexaties	5.766	5.767	5.765	5.777
Stelposten kapitaallasten	-1.642	898	1.830	1.289
Stelposten gemeentefonds		-2.200	-2.200	-2.200
Totaal stelposten	4.034	4.224	5.155	4.575

De mutaties op deze stelposten ten opzichte van de Voorjaarsrapportage 2020 staan in het overzicht '[Verloop stelposten](#)', in het hoofdstuk Financiële begroting.

De stelpost kapitaallasten betreft de het geraamde voordeel op de investeringen als gevolg van de aannahme dat 70% van de geraamde investeringsbedragen gerealiseerd worden. Verder is voor het project Huis van HRLMMeer in de jaren 2022 en 2023 rekening gehouden met € 3,1 miljoen aan lasten en vanaf 2024 € 1,5 miljoen aan lasten.

De stelpost gemeentefonds betreft de inschatting dat uit het onderzoek naar de kosten van jeugdzorg volgt, dat de gemeenten te weinig middelen voor de jeugdzorg hebben ontvangen van het Rijk. Voor de jaren 2019 tot en met 2021 heeft het Rijk de gemeenten wel gecompenseerd voor de hogere kosten. De compensatie vanaf 2022 laat het Rijk over aan het nieuwe kabinet. De VNG maakt zich hard voor deze compensatie die gebaseerd moet zijn op het onderzoek dat in 2020 uitgevoerd wordt.

Onderdeel E: Vennootschapsbelasting.

Tabel 76 Wat mag het kosten?

(Bedragen x € 1.000)		JR2019	2020	2021	2022	2023	2024
Onderdeel E: Vennootschapsbelasting.	Baten	-	-	-	-	-	-
	Lasten	542	1.030	1.457	11	1.443	-17.812
	Saldo	-542	-1.030	-1.457	-11	-1.443	17.812

Toelichting op de verschillen ten opzichte van het voorgaande jaar

Verschillen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen x € 1.000; min = nadeel)	2021	2022	2023	2024
Lasten				
Vennootschapsbelasting	-427	1.446	-1.431	19.255
Overig	0	0	0	0
Totaal Lasten	-427	1.446	-1.431	19.255

Lasten

De afdracht vennootschapsbelasting (vpb) wordt begroot op basis van de kasstromen die zijn opgenomen in het MPG. De fiscale winst is gebaseerd op de verwachte netto-kasstromen en de fiscale openingsbalanswaarde.

Verder is rekening gehouden met de afdracht van vpb over het exploitatieresultaat van de parkeergarage Beukenhorst.

Totaaloverzicht: Wat mag het kosten?

Tabel 77

Bedragen x € 1.000.

Er kunnen afrondingsverschillen optreden.

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

		JR2019	2020	2021	2022	2023	2024
Haarlemmermeer is een financieel gezonde gemeente tegen een aanvaardbaar lastenniveau.	Baten	297.278	293.695	303.139	295.287	295.504	294.082
	Lasten	1.856	4.486	7.192	5.888	8.396	-11.587
Saldo van baten en lasten (B-L)	Saldo	295.423	289.209	295.947	289.399	287.108	305.668
Reservemutaties	Onttrekking	16.271	12.030	7.159	830	-	1.335
	Storting	9.533	10.172	6.485	1.643	604	829
Resultaat (Saldo+O-S)	Saldo	302.161	291.067	296.622	288.586	286.504	306.174

Uitsplitsing per onderdeel

Onderdeel A: Belastingen (OZB, parkeren, toeristenbelasting, precariobelasting).	Baten	99.388	93.243	102.158	95.795	98.795	98.795
	Lasten	3.847	3.881	3.912	3.912	3.912	3.912
	Saldo	95.542	89.362	98.247	91.883	94.883	94.883

Onderdeel B: Uitkeringen Gemeentefonds	Baten	186.028	186.963	190.600	189.300	186.700	185.500
	Lasten	-	-	-	-	-	-
	Saldo	186.028	186.963	190.600	189.300	186.700	185.500

Onderdeel C: Financiering/bespaarde rente/dividend.	Baten	11.710	13.490	10.381	10.193	10.009	9.787
	Lasten	-162	-718	-2.137	-2.186	-2.040	-2.188
	Saldo	11.872	14.207	12.519	12.379	12.049	11.975

Onderdeel D: Onvoorzien/saldo kostenplaatsen.	Baten	152	-	-	-	-	-
	Lasten	-2.371	293	3.960	4.151	5.082	4.502
	Saldo	2.524	-293	-3.960	-4.151	-5.082	-4.502

Onderdeel E: Vennootschapsbelasting.	Baten	-	-	-	-	-	-
	Lasten	542	1.030	1.457	11	1.443	-17.812
	Saldo	-542	-1.030	-1.457	-11	-1.443	17.812

Toelichting reserves

Tabel 78

(bedragen x € 1.000; min = nadeel)

Onttrekking

	2021	2022	2023	2024
Algemene dekkingsreserve	6.961	830	0	1.335
BTW compensatiefonds	198	0	0	0
Totaal Onttrekking	7.159	830	0	1.335

Storting

Algemene dekkingsreserve	6.485	1.644	605	830
	0	0	0	0
Totaal Storting	6.485	1.643	604	829

Onttrekkingen

Algemene dekkingsreserve

In 2021 wordt € 0,9 miljoen onttrokken in verband met budgetoverhevelingen waartoe bij de Najaarsrapportage 2019 en de Jaarstukken 2019 is besloten. Dit betreft budgetten voor de invoering van de Omgevingswet, Transformatiefonds Jeugd, Wonen met Zorg en handhaving capaciteit.

Als gevolg van de tijdelijke huisvesting van de gemeentelijke organisatie in verband met de nieuwbouw van het raadhuis is er sprake van incidentele voor- en nadelen. In 2021 en 2024 is sprake van een nadeel van respectievelijk € 4,2 en € 1,3 miljoen. Deze nadelen worden conform raadsvoorstel Stadscentrum Hoofddorp: nieuwe gemeentelijke huisvesting (2020.0000976) onttrokken. Verder wordt in 2021 nog de restantboekwaarde van het raadhuis ad € 1,5 miljoen ten laste van de Algemene dekkingsreserve gebracht. Dit is conform het raadsbesluit Stadscentrum Hoofddorp: Raadhuisplein en omgeving, gemeentelijke huisvesting, bereikbaarheid en parkeren (2018.32500). Tevens wordt conform dit raadsbesluit een bedrag van € 0,25 miljoen onttrokken ter dekking van voorbereidingskosten nieuwbouw raadhuis.

Ter dekking van de kapitaallasten van de geactiveerde gemeentelijke bijdrage in de omlegging van de A9 wordt in 2022 een bedrag van € 0,8 miljoen onttrokken. De dekking van deze bijdrage vanuit de grondexploitaties wordt pas later gerealiseerd, terwijl volgens de voorschriften vanuit het BBV met de afschrijving van de bijdrage al gestart moet worden.

Tevens wordt in 2021 een bedrag van € 0,06 miljoen onttrokken ter gedeeltelijke dekking van de incidentele lasten van de realisatie van de toekomstbestendige bluswatervoorziening. Dit bedrag betreft het resultaat 2018 van de VRK dat aan de gemeente is uitgekeerd.

BTW compensatiefonds

In verband met de invoering van het BTW-compensatiefonds (BCF) per 1 januari 2003 wordt tot en met 2021 een bedrag ten gunste van de exploitatie gebracht ter compensatie van de nadelige financiële gevolgen. In 2021 wordt het restant saldo van de reserve ten gunste van de exploitatie gebracht, waarna de reserve eind 2021 wordt opgeheven.

Stortingen

Algemene dekkingsreserve

In de jaren 2020 tot en met 2022 wordt de, via de algemene uitkering uit het gemeentefonds te ontvangen, herindelingsbijdrage gestort. Hiermee wordt de voorfinanciering van de kosten van de herindeling per 1 januari 2019 van Haarlemmermeer met Haarlemmerliede en Spaarnwoude gedekt. Per jaar wordt € 0,8 miljoen gestort.

In verband met de voorfinanciering van het ruimen van niet gesprongen explosieven (NGE's) wordt in 2020 € 0,1 miljoen onttrokken aan de Algemene dekkingsreserve. Dit bedrag wordt in 2021 via de uitkering uit het gemeentefonds ontvangen van het Rijk en weer gestort in de reserve.

Als gevolg van de tijdelijke huisvesting van de gemeentelijke organisatie in verband met de nieuwbouw van het raadhuis is er sprake van incidentele voor- en nadelen. In 2022 en 2023 is sprake van een voordeel van respectievelijk € 0,8 en € 0,6 miljoen. Deze voordelen worden conform raadsvoorstel Stadscentrum Hoofddorp: nieuwe gemeentelijke huisvesting (2020.0000976) gereserveerd.

In 2022 is sprake van een storting van € 0,1 miljoen in verband met een budgetoverheveling voor de Versnelling woningbouw van 2022 naar 2019 waartoe bij de Voorjaarsrapportage 2019 besloten is.

Per 1 januari 2022 vervalt de mogelijkheid om precario te heffen over kabels en leidingen. Voor Haarlemmermeer gaat dit om een structureel nadeel van € 5,7 miljoen. Om dit nadeel te dekken is bij de Programmabegroting 2018-2021 besloten om extra belastinginkomsten als gevolg van niet geraamde areaaluitbreidingen van de heffingsgrondslagen tot en met 2021 te storten in de Algemene dekkingsreserve. Vanaf 2022 vervalt deze storting. Door het hanteren van deze systematiek worden deze structurele voordelen niet besteed en ontstaat in 2022 ruimte om het nadeel van het wegvallen van de precarioheffing op te vangen. Bijkomend voordeel is dat de extra stortingen in de Algemene dekkingsreserve bijdragen aan de schuldbeheersing. Vanaf 2020 wordt € 5,6 miljoen gestort. Dit bedrag is als volgt opgebouwd:

Tabel 79

Omschrijving (bedragen x € 1.000; min is nadeel)	bedrag
2017: Programmabegroting 2018-2021 Meeropbrengst onroerendezaakbelastingen niet-woningen	670
2017: Programmabegroting 2018-2021 Meeropbrengst toeristenbelasting	450
2017: Programmabegroting 2018-2021 Meeropbrengst hondenbelasting	29
2018: Voorjaarsrapportage 2018 Meeropbrengst onroerendezaakbelastingen woningen en niet-woningen (belastingjaar 2018)	856
2018: Voorjaarsrapportage 2018 Meeropbrengst onroerendezaakbelastingen woningen en niet-woningen (belastingjaar 2019)	827
2019: Programmabegroting 2019-2022 Meeropbrengst toeristenbelasting	900
2019: Voorjaarsrapportage 2019 Meeropbrengst toeristenbelasting	1.850
Totaal	5.582
Geraamde structurele opbrengst precario op kabels en leidingen	-5.724
Restant is vanaf 2022 gedekt in de Voorjaarsrapportage 2020	-142

In 2024 wordt een bedrag van € 0,8 miljoen gestort in verband met de voorfinanciering van de dekking van de afschrijvingslasten van de A9. Deze storting is gebaseerd op de prognoses inzake de winstnemingen van uit de grondexploitaties als gevolg van de omlegging van de A9.

Overzicht overhead

Portefeuillehouder: Booij-van Eck, Nobel, Rip

lasten in € 59.234
% totale begroting 12,6%
baten in € 71
% totale begroting 0,0%

Maatschappelijk doel:

Haarlemmermeer realiseert haar doelen met aanvaardbare overhead.

(Bedragen x € 1.000)

	Begroting 2021 baten	% verschil baten t.o.v. begroting 2020	Begroting 2021 lasten	% verschil lasten t.o.v. begroting 2020
Onderdeel A: Directie, bestuursondersteuning, corporate control, communicatie, personeel en organisatie, financiën, inkoop en juridische zaken.	50	-	23.450	0%
Onderdeel B: Management en managementondersteuning primair proces.	-	-	10.335	1%
Onderdeel C: Informatievoorziening en automatisering.	-	-	16.464	-3%
Onderdeel D: Facilitaire zaken en huisvesting.	21	0%	17.118	55%
Onderdeel E: Interne doorbelastingen.	-	-	-8.133	-8%

Plesmanhoek

Overzicht overhead

Haarlemmermeer realiseert haar doelen met aanvaardbare overhead.

In het BBV is bepaald welke uitgaven onder het Overzicht overhead vallen. Het uitgangspunt hiervan is om de vergelijkbaarheid met andere gemeenten te vergroten. Het gevolg is dat in de programma's alleen baten en lasten worden opgenomen die betrekking hebben op het primaire proces, wat wil zeggen dat in de programma's alleen de kosten van de bedrijfsvoering worden verantwoord die direct voor de uitvoering van de desbetreffende taken en activiteiten worden ingezet.

Naar aanleiding van de raadsessie op 15 juni 2017 over het Vervolgonderzoek Rekenkamercommissie inzake Overhead en in het kader van de doorontwikkeling van het Overzicht overhead is het overzicht onderverdeeld in vijf onderdelen. Hierdoor ontstaat een beter inzicht in de lasten van overhead. De verschillen in de lasten per jaar van elk onderdeel worden hieronder kort toegelicht.

Verder is voor de wettelijk voorgeschreven BBV-kengetallen een tabel opgenomen met de beschikbare vergelijkende cijfers 2019 en 2020 van drie gemeenten.

Globaal bestaat de overhead volgens de definitie van het BBV uit de volgende onderwerpen:

- Bestuursondersteuning en beleidsadvisering
- Financiën
- Personeelszaken en organisatie
- Juridische zaken (exclusief bezwaar en beroep)

- Informatievoorziening, automatisering van systemen ten behoeve van de gemeentebrede bedrijfsvoering, documentmanagement en informatievoorziening (DIV)
- Facilitaire zaken en huisvesting (inclusief beveiliging)
- Interne en externe communicatie met uitzondering van klantcommunicatie
- Verzekeringen
- Hiërarchisch leidinggevenden, controllers en managementondersteuning werkzaam in de primaire processen en de staven van de clusters

De definitie voor overhead die is vastgesteld door de commissie BBV creëert een nieuwe discussie over de kosten van de gemeentebrede bedrijfsvoering en de toerekening hiervan. Een voorbeeld hiervan is dat de gemeente Haarlemmermeer afgelopen jaren uit het oogpunt van efficiency meer heeft gecentraliseerd op ICT-gebied. Eén van de keuzes die daarbij is gemaakt is om ICT-software meer generiek (voor ieder organisatieonderdeel hetzelfde) aan te bieden, waardoor schaalgrootte en efficiency wordt bereikt doordat het aantal aanwezige pakketten vermindert en daarmee ook het totaal aantal applicatiebeheerders. Voorbeelden hiervan zijn de invoering van een zaakstelsel, documentcreatie- en workflow systemen. Generieke systemen vallen op basis van de BBV-definitie eerder onder bedrijfsvoering waardoor dit voor de overhead verhogend werkt. Dit maakt een discussie over de overhead complex. We voeren benchmarks uit met andere

gemeenten. Voorbeelden hiervan zijn de benchmark van Vensters voor Bedrijfsvoering die diverse aspecten van de bedrijfsvoering belicht en de benchmark van M&I/Partners die zich specifiek richt op de automatiseringstak van de gemeente. Door verdiepende vervolgonderzoeken vergelijken we onze bedrijfsvoering op een meer kwalitatief niveau en leggen wij de relatie met onze ambities. De commissie BBV beoogt met het vaststellen van de definitie van overhead dat de vergelijkbaarheid tussen gemeenten wordt vergroot. Het onderling vergelijken van gemeenten wordt echter bemoeilijkt doordat gemeenten fundamenteel van elkaar verschillen op zowel fysiek, sociaal als organisatorisch terrein. Het vergelijken van plattelandsgemeenten met de meer stedelijke gemeenten of het vergelijken van de zogenaamde regiegemeenten met

gemeenten die veel taken in eigen beheer uitvoeren leidt tot grote verschillen. Gemeente Haarlemmermeer is een gemeente die veel taken heeft ondergebracht bij verbonden partijen zoals de afvalinzameling en het innen van lokale heffingen, en is daarmee regiegemeente. Dit leidt tot relatief meer overhead, aangezien het aantal medewerkers in het primaire proces lager is dan bij gemeenten die de taken in eigen beheer uitvoeren. De hoeveelheid werk die verricht wordt binnen de overhead is echter gelijk in beide vormen. Hierbij valt te denken aan het opstellen van begroting en verantwoording, welke in beide vormen van dezelfde omvang is.

Tabel 80 geeft een aantal kengetallen weer in relatie tot de overhead.

Tabel 80

Omschrijving	Eenheid	Indicator	Bron	Metingen		
				2019	2020	2021
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	BBV	Eigen gegevens	6,4	6,4	6,5
Bezetting ¹	Fte per 1.000 inwoners	BBV	Eigen gegevens	6,5	6,1	6,6
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	BBV	Eigen begroting	€ 692	€ 630	€ 718
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	BBV	Eigen begroting	18,5	4,6 ²	4,1 ²
Overhead	% van totale lasten	BBV	Eigen begroting	12,5	10,4	12,5

¹ Werkelijke bezetting per 1 januari jaar t-1 (conform definitie beleidsindicatoren)

² Dit is het percentage gebaseerd op de primaire begroting 2020 en 2021 (standlijn 1 januari). Voor wat betreft de kolom 2019 zijn dit de daadwerkelijke uitkomsten. De hogere realisatie wordt onder andere veroorzaakt door inhuur externen in verband met vacatures. Deze inhuurkosten worden gedekt uit vrijvallende salariskosten.

De hiervoor genoemde kengetallen moeten door alle gemeenten in hun programmabegroting en jaarstukken opgenomen worden. Hierdoor is het

mogelijk een vergelijking met andere gemeenten te maken. Voor 2019 en 2020 is het beeld als volgt:

Tabel 81

Omschrijving	Eenheid	Haarlemmermeer		Zaanstad		Haarlem		Apeldoorn	
		JS 2019 ¹	PB 2020	JS 2019	PB 2020	JS 2019	PB 2020	JS 2019	PB 2020
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	6,4	6,4	8,0	8,2	7,8	7,5	7,4	7,6
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	6,5	6,1	7,5	7,5	8,0	7,5	7,4	6,8
Apparaatskosten	Kosten per inwoner in euro's	€ 692	€ 630	€ 654	€ 637	€ 735	€ 709	n/b	€ 742
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	18,5	4,6	15,2	18,9	14,1	15	15,9	n/b
Overhead	% van totale lasten	12,5	10,4	10,3	10,1	9,1	9,2	8,8	9,9

¹ JS = Jaarstukken; PB = Programmabegroting

Onderstaand een overzicht van de opbouw in Fte's die voor 2021 zijn toegerekend aan de exploitatie (direct) en aan het overzicht overhead.

Tabel 82

cluster overhead	cluster	Direct	Overhead	Eindtotaal
PIOFACH ¹	Directie	-	6,80	6,80
	Corporate control	-	6,47	6,47
	Staf bestuur en directie	-	39,86	39,86
	Human resource management	-	30,96	30,96
	Financiën en administratie	-	55,88	55,88
	Facility management	-	66,25	66,25
	Info+	-	60,24	60,24
	Inkoop en juridische zaken	-	37,28	37,28
	Communicatie	-	19,70	19,70
Totaal PIOFACH		-	323,44	323,44
Direct	Beheer en onderhoud	69,38	12,67	82,05
	Grond- en Vastgoedzaken	33,38	7,78	41,16
	Ruimte, economie en duurzaamheid	48,29	12,71	61,00
	Ingenieursbureau	31,25	4,89	36,14
	Klant contact centrum	56,58	10,66	67,24
	Sociale dienstverlening	62,48	6,89	69,37
	Gebieds- en relatiemanagement	25,31	2,67	27,98
	Projecten	37,63	3,67	41,30
	Maatschappelijke ondersteuning en zorg	61,06	21,79	82,85
	Samenleving, sport en cultuur	34,21	6,48	40,69
	Veiligheid	108,35	12,47	120,82
	Griffie	8,38	-	8,38
Totaal Direct		576,30	102,68	678,98
Eindtotaal		576,30	426,12	1002,42

¹ PIOFACH staat voor Personeel, Informatievoorziening, Organisatie, Financiën, Automatisering, Communicatie en Huisvesting.

Onderdeel A: Directie, bestuursondersteuning, corporate control, communicatie, personeel en organisatie, financiën, inkoop en juridische zaken.

Tabel 83 Wat mag het kosten?

(Bedragen x € 1.000)		JR2019	2020	2021	2022	2023	2024
Onderdeel A: Directie, bestuursondersteuning, corporate control, communicatie, personeel en organisatie, financiën, inkoop en juridische zaken.	Baten	1.016	50	50	50	50	50
	Lasten	24.135	23.395	23.450	23.376	23.369	23.362
	Saldo	-23.119	-23.345	-23.400	-23.326	-23.319	-23.312

Toelichting op de verschillen ten opzichte van het voorgaande jaar

Verschillen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen x € 1.000; min = nadeel)	2021	2022	2023	2024
Baten				
Overig	-	-	-	-
Totaal Baten	-	-	-	-
Lasten				
Overig	-55	74	7	7
Totaal Lasten	-55	74	7	7

Onderdeel B: Management en managementondersteuning primair proces.

Tabel 84 Wat mag het kosten?

(Bedragen × € 1.000)		JR2019	2020	2021	2022	2023	2024
Onderdeel B: Management en managementondersteuning primair proces.	Baten	95	-	-	-	-	-
	Lasten	12.314	10.226	10.335	10.222	10.222	10.172
	Saldo	-12.219	-10.226	-10.335	-10.222	-10.222	-10.172

Toelichting op de verschillen ten opzichte van het voorgaande jaar

Verschillen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Lasten

	2021	2022	2023	2024
Opleiding en training software burgerzaken	-65	65	-	-
Overig	-44	48	-	50
Totaal Lasten	-109	113	-	50

Lasten

Voor opleiding en training van personeel voor het gebruik van nieuwe software en voor een kwaliteitsimpuls is in 2021 incidenteel budget beschikbaar gesteld.

Onderdeel C: Informatievoorziening en automatisering

Tabel 85 Wat mag het kosten?

(Bedragen × € 1.000)		JR2019	2020	2021	2022	2023	2024
Onderdeel C: Informatievoorziening en automatisering.	Baten	-	-	-	-	-	-
	Lasten	16.087	17.055	16.464	16.906	16.445	16.692
	Saldo	-16.087	-17.055	-16.464	-16.906	-16.445	-16.692

Toelichting op de verschillen ten opzichte van het voorgaande jaar

Verschillen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Lasten

	2021	2022	2023	2024
Implementatie Sam en Gidso	1.364	-	-	-
Kapitaallasten	-1.178	-838	461	-247
Extra impuls informatiebeveiliging (fase 1 en 2)	665	207	-	-
Programma digitale dienstverlening	563	-	-	-
Extra capaciteit beveiliging en privacy	-215	-	-	-
Functioneel beheer ICT	-190	-	-	-
CAO 2019-2020	-175	-	-	-
Privacywetgeving	-125	250	-	-
Onderhoudscontracten software	-103	-	-	-
Project Instroom, Doorstroom en Uitstroom (IDU)	-62	-62	-	-
Business intelligence software	40	-	-	-
Overig	7	1	0	0
Totaal Lasten	591	-442	461	-247

Lasten

In 2020 is incidenteel budget beschikbaar gesteld voor de implementatie van de nieuwe software voor de uitvoering van het sociaal domein (SAM en Gidso). De verwachting is dat deze implementatie in 2020 wordt afgerond en de lasten in 2021 vervallen.

Als gevolg van wijzigingen in de investeringen is sprake van een mutatie op de kapitaallasten op dit beleidsdoel. De grootste veroorzakers van dit verschil zijn de investeringen netwerkkapparatuur in het Raadhuis en de Polderlanden, software voor het project Instroom, Doorstroom en Uitstroom (IDU) en IT strategie digitale dienstverlening.

In 2020 is incidenteel budget beschikbaar gesteld voor de extra impuls informatiebeveiliging. Dit gaat in twee fases, waarvan fase 1 toeziet op het doorvoeren van aanpassingen op het gebied van informatiebeveiliging. Fase 2 is naast het verder voldoen aan de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) – gericht op de borging van de informatiebeveiliging door ontwikkeling van de medewerkers, producten en processen.

Het bestedingsplan van het voor 2020 beschikbaar gestelde budget voor Programma Digitale dienstverlening kent een grote verscheidenheid aan activiteiten. In 2019 is als pilot gestart met een chatbox voor de medewerkers van het contactcenter. De verdere uitrol van deze functionaliteit wordt in 2020 gedaan.

Een aantal projectmatige onderdelen binnen het programma betreft personele inzet wat op basis van de BBV richtlijnen niet geactiveerd mag worden en moet in plaats van middels een krediet vanuit exploitatiebudget bekostigd worden. Dit budget is bij de Voorjaarsrapportage 2020 beschikbaar gesteld.

In het coalitieakkoord is aangegeven dat maatregelen noodzakelijk blijven om IT nog beter te beveiligen tegen digitale aanvallen en deze te monitoren, omdat IT een steeds grotere rol speelt in de gemeentelijke dienstverlening. Bij de vaststelling van de Voorjaarsrapportage 2020 is budget voor extra formatie toegekend ten behoeve van de Privacy en Security, bestaande uit een CISO (Chief information Security Officer) en twee privacy- en securitymedewerkers.

Op basis van de management letter van de IT-audit, is besloten om het aantal fte's op het gebied van functioneel beheer uit te breiden van 3 fte naar 8 fte. Hiermee kan de gemeente elk werkgebied voorzien van een functioneel beheerder. Functioneel beheer betreft werkzaamheden binnen de primaire processen van onze organisatie, die er onder andere voor moeten zorgen dat de software die we daar gebruiken voldoen aan alle beveiligingseisen en dat toegang tot deze software is gereguleerd.

Als gevolg van de nieuwe CAO voor het gemeentepersoneel zijn de personeelslasten gestegen.

Vanaf eind mei 2018, is rekening gehouden met de invoering van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG), door middel van handmatige acties. Gebleken is dat deze acties niet volledig succesvol zijn geweest. Derhalve zijn er zijn additionele middelen beschikbaar gesteld om het risico op datalekken te reduceren.

De gemeente maakt steeds vaker gebruik van SAAS (software as a service) oplossingen, waardoor de kosten van onderhoudscontract voor software toenemen en er geen aanschaf van software meer plaatsvindt. Het niet hoeven aan te schaffen van software heeft een verlagend effect op de kapitaallasten.

In het kader van informatiebeveiliging en rechtmatigheid dient de gemeente identiteiten (van personen die voor de gemeente werken ongeacht hun werkverband) en haar voorzieningen op een zodanige manier te registreren en beheren, dat regie voeren bij in-, door- en uitstroom van medewerkers mogelijk is. In het project Instroom, Doorstroom en Uitstroom (IDU) wordt de registratie verbeterd met 'identiteiten' ten behoeve van deze regievoering. Om het proces na afronding van het project IDU te kunnen borgen, zijn structurele middelen in de vorm van extra formatie toegekend vanaf 2021.

Er is een eenmalige investering in software is gedaan. Met de investering wordt er structureel bespaard op de jaarlijkse onderhoudskosten van het business intelligence systeem, waardoor de investering wordt terugverdiend.

Onderdeel D: Facilitaire zaken en huisvesting.

Tabel 86 Wat mag het kosten?

(Bedragen × € 1.000)		JR2019	2020	2021	2022	2023	2024
Onderdeel D: Facilitaire zaken en huisvesting.	Baten	88	21	21	21	21	21
	Lasten	12.791	11.025	17.118	10.597	10.781	12.710
	Saldo	-12.704	-11.004	-17.096	-10.576	-10.760	-12.689

Toelichting op de verschillen ten opzichte van het voorgaande jaar

Verschillen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	2021	2022	2023	2024
Baten				
Overig	0	-	-	-
Totaal Baten	0	-	-	-
Lasten				
Huisvesting	-4.200	4.949	-144	-1.940
Kapitaallasten	-1.742	1.687	-39	11
Overeenkomst Noord-Hollands archief	-115	-116	-	-
Overig	-35	1	-1	0
Totaal Lasten	-6.092	6.521	-184	-1.929

Lasten

Tijdens de bouw van het nieuwe raadhuis zal de gemeente tijdelijk een ander pand moeten huren. Hiermee gaat gepaard dat er additionele verhuis- en ontruimingskosten gemaakt zullen worden, zodat de gehele organisatie tijdens de bouwperiode in bedrijf kan blijven. De verwachting is dat in 2021 voor een halfjaar gehuurd zal worden, voor 2022 en 2023 een heel jaar en in 2024 enkel een kwartaal.

De kosten van de tijdelijke huisvesting worden gedekt door een bijdrage uit de Algemene dekkingsreserve. Zie hiervoor de toelichting bij het overzicht algemene dekkingsmiddelen.

Als gevolg van wijzigingen in de investeringen is sprake van een mutatie op de kapitaallasten op dit beleidsdoel. Dit wordt met name veroorzaakt door de afschrijving van het raadhuis. Conform het raadsbesluit Stadscentrum Hoofddorp (2018.32500, besispunt 7). In 2021 is sprake van een eenmalige afschrijving van het oude pand. In het jaar 2021 wordt minder geïnvesteerd in het meubilair en inrichting en vervalt de eenmalige afschrijving, waardoor de kapitaallasten in 2022 dalen.

De kosten voor de dienstverleningsovereenkomst met het Noord-Hollands Archief (NHA) stijgen. Op rijksniveau zijn nadere afspraken gemaakt over een meer kostendekkende financiering van de Regionaal Historische Centra (RHC), zoals het NHA, voor het toezicht op het gemeentelijk informatiebeheer door de gemeentearchivaris en het beheer van de archiefbewaarplaatsen met de analoge (papier) en de digitale archieven in het e-depot van het Nationaal Archief.

Op 7 maart 2019 is besloten om conform raadsvoorstel 2019.000554, de stijging in de kosten geleidelijk te verwerken.

Onderdeel E: Interne doorbelastingen.

Tabel 87 Wat mag het kosten?

(Bedragen × € 1.000)		JR2019	2020	2021	2022	2023	2024
Onderdeel E: Interne doorbelastingen.	Baten	19	-	-	-	-	-
	Lasten	-7.387	-8.884	-8.133	-8.133	-8.133	-8.133
	Saldo	7.405	8.884	8.133	8.133	8.133	8.133

Toelichting op de verschillen ten opzichte van het voorgaande jaar

Verschillen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen x € 1.000; min = nadeel)	2021	2022	2023	2024
Lasten				
Opbrengst doorbelastingen	-751	-	-	-
Overig	0	-	-	-
Totaal Lasten	-751	-	-	-

Lasten

De bijdrage aan de overhead vanuit de interne doorbelastingen (interne opdrachtensystematiek) is lager als gevolg van de hogere salariskosten door de nieuwe CAO-gemeentepersoneel. Hierdoor is de marge tussen de marktconforme tarieven en de werkelijke salariskosten lager geworden. Dit nadeel wordt gedekt door vrijval van de stelpost indexatie loonkosten (Overzicht algemene dekkingsmiddelen).

Totaaloverzicht: Wat mag het kosten?

Tabel 88

Bedragen x € 1.000. Er kunnen afrondingsverschillen optreden.	JR2019	2020	2021	2022	2023	2024
Overzicht overhead						
Haarlemmermeer realiseert haar doelen met aanvaardbare overhead.	Baten	1.217	71	71	71	71
	Lasten	57.940	52.818	59.234	52.969	52.685
Saldo van baten en lasten (B-L)	Saldo	-56.723	-52.746	-59.163	-52.897	-52.614
Reservemutaties	Onttrekking	-	-	-	-	-
	Storting	-	-	-	-	-
Resultaat (Saldo+O-S)	Saldo	-56.723	-52.746	-59.163	-52.897	-52.614

Uitsplitsing per onderdeel

Onderdeel A: Directie, bestuursondersteuning, corporate control, communicatie, personeel en organisatie, financiën, inkoop en juridische zaken.	Baten	1.016	50	50	50	50
	Lasten	24.135	23.395	23.450	23.376	23.369
	Saldo	-23.119	-23.345	-23.400	-23.326	-23.319
Onderdeel B: Management en managementondersteuning primair proces.	Baten	95	-	-	-	-
	Lasten	12.314	10.226	10.335	10.222	10.222
	Saldo	-12.219	-10.226	-10.335	-10.222	-10.222
Onderdeel C: Informatievoorziening en automatisering.	Baten	-	-	-	-	-
	Lasten	16.087	17.055	16.464	16.906	16.445
	Saldo	-16.087	-17.055	-16.464	-16.906	-16.445
Onderdeel D: Facilitaire zaken en huisvesting.	Baten	88	21	21	21	21
	Lasten	12.791	11.025	17.118	10.597	10.781
	Saldo	-12.704	-11.004	-17.096	-10.576	-10.760
Onderdeel E: Interne doorbelastingen.	Baten	19	-	-	-	-
	Lasten	-7.387	-8.884	-8.133	-8.133	-8.133
	Saldo	7.405	8.884	8.133	8.133	8.133

Paragrafen

Inleiding

Het BBV bepaalt dat in de programmabegroting paragrafen worden opgenomen, waarin de beleidslijnen worden vastgelegd met betrekking tot beheersmatige aspecten en lokale heffingen. Doel van de paragrafen is dat onderwerpen die versnipperd in de begroting staan worden gebundeld in een kort overzicht, zodat we u voldoende inzicht bieden. De paragrafen geven een dwarsdoorsnede van de begroting en leveren daarmee extra informatie voor het beoordelen van de financiële positie.

Een korte toelichting op de paragrafen:

- *Lokale heffingen*: hierin worden de beleidsvoornemens voor de lokale lasten en een overzicht van de diverse belastingen en heffingen opgenomen.
 - *Weerstandsvormogen*: hierin worden de risico's gerelateerd aan de weerstandscapaciteit. Ook zijn in deze paragraaf vijf financiële kengetallen opgenomen.
 - *Onderhoud kapitaalgoederen*: aan de orde komen de onderhoudstoestand en de kosten van negen soorten kapitaalgoederen.
 - *Vastgoed*: in deze paragraaf wordt ingegaan op het beheer van de vastgoedportefeuille.
 - *Financiering*: hierin wordt het uitvoeren van de treasuryfunctie beschreven en inzicht gegeven in de rentelasten.
 - *Bedrijfsvoering*: deze paragraaf beschrijft de ontwikkelingen op het terrein van sturing en beheersing van de organisatie.
- *Verbonden partijen*: een beschrijving van onze participaties in rechtspersonen waarin bestuurlijke invloed wordt uitgeoefend en waarmee financiële belangen zijn gemoeid.
 - *Grondbeleid*: in deze paragraaf worden de hoofdlijnen van het grondbeleid verwoord.

Haarlemmermeerse Bos

Lokale heffingen

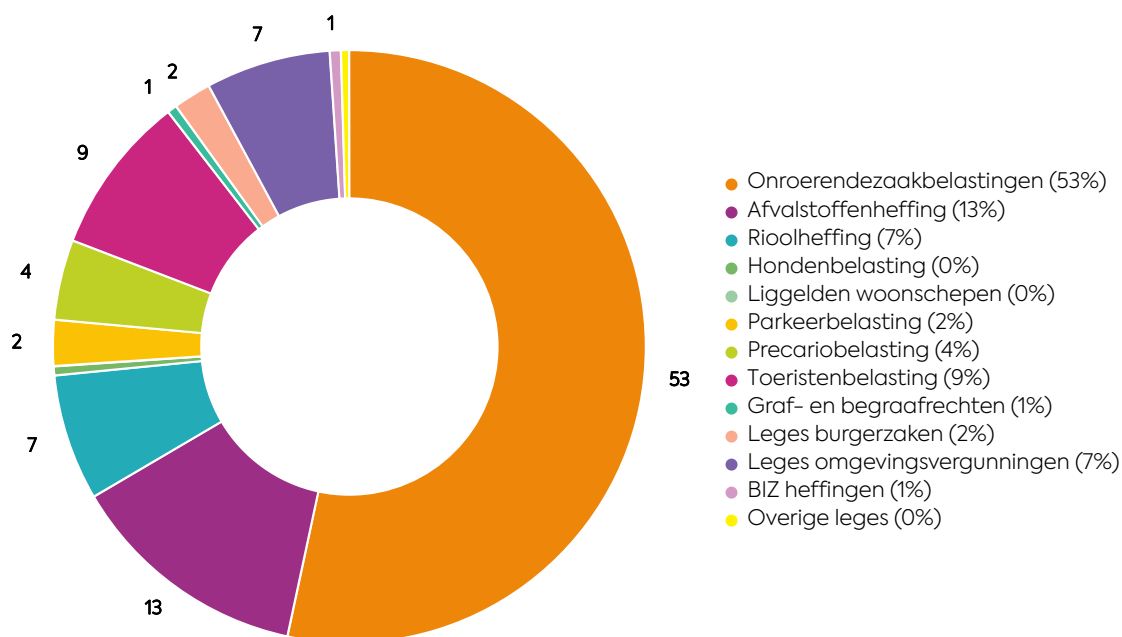
Portefeuillehouder: Nobel

Deze paragraaf geeft inzicht in de door de gemeente Haarlemmermeer geheven belastingen (conform artikel 220 tot en met 228 Gemeentewet) en heffingen (conform 228A en 229 Gemeentewet). Aan de orde komen de tariefontwikkelingen, de opbrengsten, de lokale lastendruk, de kostendekkendheid van retributies en informatie over het kwijtscheldingsbeleid. De doelstelling van lokale heffingen is: “inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties leveren een rechtvaardige bijdrage in de gemeentelijke voorzieningen”.

Haarlemmermeer kent de volgende heffingen:

- *Belastingen*
Tot deze groep behoren onroerendezaakbelastingen (OZB), hondenbelasting, toeristenbelasting, parkeerbelasting en precariobelasting .
- *Retributies*
Tot deze groep behoren de rioolheffing, afvalstoffenheffing, begraafrechten, het liggeld voor woonschepen en de leges.

Verdeling begrote opbrengsten belastingen en heffingen 2021

Figuur 11

Lokaal beleid bij gemeentelijke belastingen

De raad heeft een grote mate van vrijheid bij het vaststellen van belastingtarieven. Conform de uitgangspunten over de loon- en prijsontwikkelingen in de Voorjaarsrapportage 2020 worden de opbrengsten van de OZB en hondenbelasting en overige tarieven met de voorspelde inflatie voor 2021 met 1,7% verhoogd. Hieronder staat per belasting/heffing de toelichting. Bij retributies mogen de inkomsten

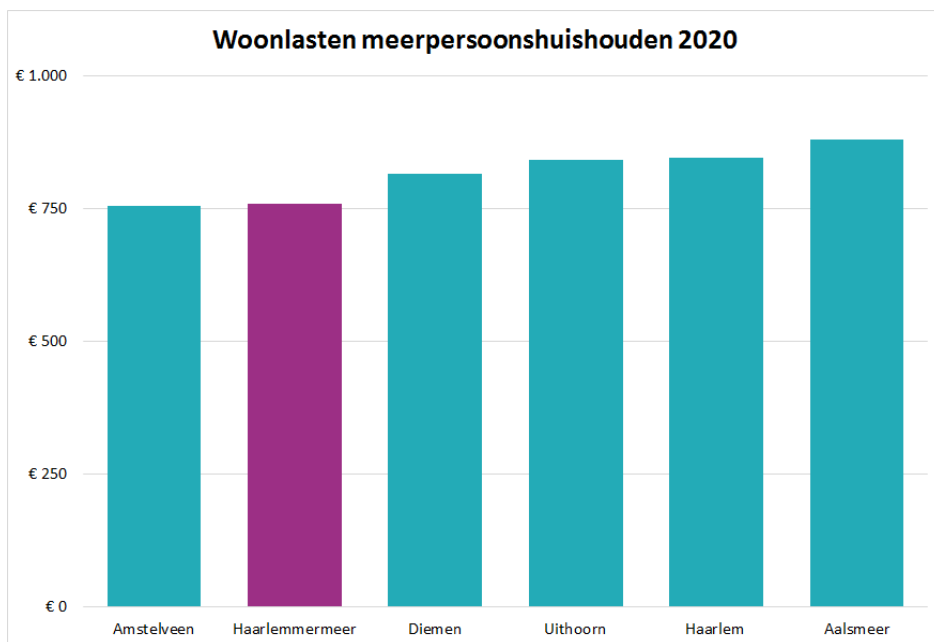
echter niet hoger zijn dan de uitgaven voor de desbetreffende dienst. Winst maken is in dat geval niet toegestaan. Bij sommige diensten, zoals het opmaken van een akte van de burgerlijke stand of het behandelen van naturalisatieverzoeken gelden wettelijk vastgelegde tarieven die in het gehele land gelijk zijn. In een aantal gevallen, zoals bij de afgifte van paspoorten en identiteitskaarten, gelden maximumtarieven.

Lokale lastendruk

Het Centrum voor onderzoek van de economie van de lagere overheden (Coelo) verbonden aan de Rijksuniversiteit Groningen brengt jaarlijks een Atlas van de lokale lasten uit. Deze Coelo-Atlas geeft woonlastenberekeningen (OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing) voor alle Nederlandse gemeentes en biedt daarmee een goed inzicht in de lokale lastendruk. Voor 2020 bedragen de

Haarlemmermeerse woonlasten voor meerpersoonshuishoudens € 759. In 2019 was dit € 734.

Figuur 12 geeft een vergelijkend overzicht van woonlasten 2020 voor meerpersoonshuishoudens van onze gemeente met andere gemeenten in de regio:

Figuur 12

Belastingvoorstellen 2021

Onroerendezaakbelastingen

De ontwikkeling van de tarieven in de periode van 2019 tot en met 2021 geeft het volgende beeld:

Tabel 89

Jaar	Tarief woningen (percentage) waarde		Tarief niet-woningen (percentage) waarde		
	Eigenaar	Totaal	Eigenaar	Gebruiker	Totaal
2019	0,09521	0,09521	0,29379	0,25554	0,54933
2020	0,08477	0,08477	0,29246	0,25479	0,54725
2021	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.

Er zal een algehele hertaxatie plaatsvinden, zodat de aanslagen voor 2021 gebaseerd zijn op de waarde op de peildatum 1 januari 2020. Wij gaan voor 2021 uit van een stijgende lastendruk van 1,7% voor inwoners en ondernemers. Bij het vaststellen van de tarieven wordt rekening gehouden met de gemiddelde stijging of daling van de WOZ-waarden. Voor 2021 wordt de opbrengst geraamd op afgerond € 78.295.000.

Afvalstoffenheffing

De afvalstoffenheffing is een heffing ter dekking van de lasten van de inzameling en verwerking van huishoudelijke afvalstoffen. De heffing komt ten laste van gebruikers van percelen waarvoor de gemeente een inzamelverplichting voor huishoudelijk afval heeft. De heffing is afhankelijk van de grootte van de container, de manier van inzamelen en de ontwikkeling van de kosten. Bij het bepalen van de tarieven is het uitgangspunt dat de netto-lasten voor 100% worden gedekt uit de afvalstoffenheffing. De lastenstijging van 5%

wordt veroorzaakt door extra kosten als gevolg van de post-corona samenleving en autonome kostenstijgingen. Verder is rekening gehouden met de structurele gevolgen van het project VANG. De voor 2021 voorgestelde tarieven zijn gelijk aan de tarieven die ter indicatie waren opgenomen in het raadsvoorstel Aanpassing Aanpak van Afval- naar Grondstofinzameling (VANG) 2020 (2020.000853). De bedragen zijn zodanig afgerond dat ze deelbaar door twaalf zijn in verband met de maandelijkse verrekening met belastingplichtigen.

Tabel 90

Tarief	2019	2020	2021
Standaardtarief	229,20	242,88	298,00
Rolemmer 80 liter restafval	229,20	242,88	282,00
Rolemmer 120 liter restafval (vervalt na uitrol VANG)	521,88	266,88	282,00
Rolemmer 140 liter restafval (na uitrol VANG)	n.v.t.	n.v.t.	382,00
Rolemmer 240 liter restafval (vervalt na uitrol VANG)	319,80	338,88	382,00
Hoogbouw, boven- en/of ondergronds inzamelen	229,20	242,88	298,00
Wijken met ondergrondse inzameling	268,56	284,64	342,00
Extra GFT	57,24	60,60	n.v.t.
Extra rolemmer 80 liter (vervalt na uitrol VANG)	229,68	242,88	282,00
Extra rolemmer 120 liter (vervalt na uitrol VANG)	251,80	266,88	282,00
Extra rolemmer 240 liter (vervalt na uitrol VANG)	319,80	338,88	382,00

Conform de Financiële verordening Haarlemmermeer 2016 wordt bij het bepalen van de te dekken lasten rekening gehouden met de compensabele BTW en de kwijtschelding. Tevens wordt rekening gehouden met de toe te rekenen lasten van overhead en rente over de boekwaarde van investeringen ten behoeve van het taakveld afval. De toe te rekenen rente is het omslagpercentage van 2,5%.

Tabel 91

Kostendekkendheid Afvalstoffenheffing (bedragen x € 1.000; - = voordeel)		2021
Lasten taakveld inclusief rente		17.293
Baten taakveld, exclusief heffingen		-892
Netto lasten taakveld		16.401
Toe te rekenen lasten:		
Overhead		317
Kwijtschelding		571
Compensabele BTW		3.189
Totaal te dekken lasten		20.478
Opbrengst Afvalstoffenheffing		-19.377
Saldo van baten en lasten		1.101
Ten laste van egalisatievoorziening		520
Saldo		581
Kostendekkendheid exclusief vrijvalvoorziening		95%
Kostendekkendheid inclusief vrijvalvoorziening		97%

Uit [Tabel 91](#) blijkt dat in 2021 sprake is van een geraamde kostendekkendheid van 97%. Een bedrag van € 581.000 wordt niet gedekt uit de opbrengst van de afvalstoffenheffing. Dit betreft het deel van de incidentele kosten van de invoering van VANG wat niet gedekt kan worden uit de voorziening tariefegalisatie afvalstoffenheffing omdat het saldo van deze voorziening ontoereikend is. Conform het raadsvoorstel Aanpassing VANG 2020 komt dit bedrag ten laste van de algemene middelen.

Rioolheffing

De aanleg, het onderhoud en de vervanging van het gemeentelijk rioolstelsel wordt betaald via de rioolheffing. Op 15 oktober 2015 (2015.0040910) is het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) Haarlemmermeer 2015-2019 door de gemeenteraad vastgesteld. Hierin wordt inzicht gegeven in de grootte van de investeringsbijdragen die in de toekomst nodig zijn voor een goed werkend rioolstelsel. Uit het GRP van Haarlemmermeer blijkt dat de rioolheffing (inclusief structurele indexatie) met 2% zou moeten stijgen. Dit komt neer op € 2,64 per aansluiting. Het voorstel is dan ook de tarieven te verhogen met 2%.

Tabel 92

Jaar	per aansluiting	per 10 m ³ boven 250 m ³
2019	€ 129,63	€ 5,01
2020	€ 132,22	€ 5,11
2021	€ 134,86	€ 5,20

De mate van kostendekkendheid van de riolering wordt in [Tabel 93](#) weergegeven. Conform de Financiële verordening Haarlemmermeer 2016

wordt bij het bepalen van de te dekken lasten rekening gehouden met de compensabele BTW. Tevens wordt rekening gehouden met de toe te rekenen lasten van overhead en rente over de boekwaarde van investeringen ten behoeve van de riolering. De toe te rekenen rente is het omslagpercentage van 2,5%.

In het GRP is opgenomen dat de tarieven van de rioolheffing geleidelijk stijgen. Het tekort dat hierdoor ontstaat wordt opgevangen door een vrijval van de voorziening Tariefegalisatie onderhoud riolering.

Tabel 93

Kostendekkendheid Rioolheffing (bedragen x € 1.000; - = voordeel)	2021
Lasten taakveld inclusief rente	8.497
Baten taakveld, exclusief heffingen	-30
Netto lasten taakveld	8.467
Toe te rekenen lasten:	
Overhead	830
Compensabele BTW	1.306
Totale te dekken lasten	10.603
Opbrengst Rioolheffing	-10.099
Saldo van baten en lasten	504
Ten laste van voorziening tariefegalisatie Riolering	-503
Saldo programmabegroting	1
Kostendekkendheid exclusief vrijval voorziening	95%
Kostendekkendheid inclusief vrijval voorziening	100%

Toeristenbelasting

Voor het houden van verblijf met overnachten binnen de gemeente wordt via toeristenbelasting een directe belasting geheven. De toeristenbelasting is een bijdrage in de lasten van gemeentelijke voorzieningen door personen die niet in de gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens zijn ingeschreven.

Het tarief van deze belasting in 2021 bedraagt 6,05% van de overnachtvergoeding. Voorgesteld wordt dit percentage niet te verhogen. Voor 2021 wordt daarmee de opbrengst geraamd op € 12.781.000.

Hondenbelasting

Onder de naam hondenbelasting wordt door de gemeente een belasting geheven ter zake van het houden van honden. De hondenbelasting is een zuivere belasting die, net als de OZB, naar de algemene middelen van de gemeente vloeit. De wettelijke basis is de gemeentewet en de verordening hondenbelasting. Voor 2021 wordt voorgesteld de tarieven te verhogen met de inflatiecorrectie van 1,7%. Het tarief bedraagt per

hond € 84,30. Het kenneltarief bedraagt € 337,84. Voor 2021 wordt daarmee de opbrengst geraamd op afgerond € 733.000.

Liggeld woonschepen

Het liggeld wordt geheven voor de woonboten in de ringvaart waar de gemeente de beschoeiingen verzorgt. Het liggeld mag maximaal kostendekkend zijn en met de tarieven van 2020 wordt de kostendekking bereikt. Wij stellen dan ook voor om de tarieven voor het liggeld voor woonschepen niet te verhogen en voor 2021 als volgt vast te stellen:

Tabel 94

Eerste 15 meter lengte	Elke volgende meter
€ 403,27	€ 56,56

Voor 2021 wordt de opbrengst geraamd op afgerond € 32.000.

Parkeerbelasting

Ingeval niet aan de aangifteverplichting is voldaan dan wel geen of onvoldoende parkeerbelasting is betaald, wordt de te weinig betaalde belasting door middel van een naheffingsaanslag alsnog in rekening gebracht. De lasten welke hieraan verbonden zijn worden gelijktijdig met de niet-betaalde parkeerbelasting (uurtarief) in rekening gebracht. De maximaal toegestane hoogte van het doorberekenen is vastgelegd in het 'Besluit gemeentelijke parkeerbelastingen' en is voor 2021 vastgesteld op € 64,50.

Precariobelasting

Voor het hebben van voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond kan een precariobelasting worden geheven. Er wordt voorgesteld de tarieven te verhogen met 1,7% inflatiecorrectie met uitzondering van het tarief van kabels en leidingen (zie hieronder). Voor 2021 wordt de opbrengst geraamd op € 6.419.600, waarvan € 6.313.800 betrekking heeft op kabels en leidingen. Voorbeelden van de overige precariobelasting zijn de standplaatsen en de grond bij de ligplaatsen aan de Ringvaart.

Het kabinet heeft de precariobelasting op nutsbedrijven afgeschaft per 1 juli 2017. Voor gemeenten die op 10 februari 2016 een verordening met tarief hadden vastgesteld voor precariobelasting op kabels en leidingen geldt een overgangstermijn tot 1 januari 2022. Onder de overgangsregeling kan een gemeente maximaal heffen naar het tarief zoals dat gold op 10 februari 2016.

Graf- en begraafrechten

Tot 2015 zijn de tarieven met 7,1% (exclusief inflatiecorrectie) gestegen om de exploitatie van de begraafplaatsen kostendekkend te maken. In 2021 wordt voorgesteld de tarieven met inflatiecorrectie van 1,7% te verhogen. Voor 2021 wordt daarmee de opbrengst begraven geraamd op afgerond € 763.000.

De mate van kostendekkendheid van begraven wordt in [Tabel 95](#) weergegeven. In de lasten is de kostprijsverhogende BTW begrepen. Conform de Financiële verordening Haarlemmermeer 2016 wordt rekening gehouden met de toe te rekenen lasten van overhead en rente over de boekwaarde van investeringen ten behoeve van de begraafplaatsen. De toe te rekenen rente is het omslagpercentage van 2,5%.

Tabel 95

Kostendekkendheid Begraven (bedragen x € 1.000; - = voordeel)	2021
Lasten taakveld inclusief rente en BTW	1.055
Baten taakveld, exclusief heffingen	0
Netto lasten taakveld	1.055
Toe te rekenen lasten:	
Overhead	98
Totale te dekken lasten	1.153
Opbrengst Begraven	-763
Saldo van baten en lasten	390
Saldo programmabegroting	390
Kostendekkendheid	66%

Tabel 96

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Lasten taakvelden	Overhead	BCF	Totale lasten	Leges	Kostendekkendheid
Titel 1: Algemene dienstverlening						
Burgerlijke stand	156	141		297	113	38%
Reisdocumenten	1.156	1.074		2.230	741	33%
Rijbewijzen	656	514		1.170	717	61%
Verstrekkings uit de Basisregistratiepersonen	231	179		410	236	58%
Overige publiekszaken	93	121		214	100	47%
Verkeer en vervoer	18	599	-	617	268	43%
In deze titel niet benoemde vergunningen, ontheffingen, beschikkingen of andere diensten	609	659	-	1.268	80	6%
Totaal titel 1	2.919	2.320	...	5.239	2.255	43%
Titel 2: Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning						
Omgevingsvergunning	7.384	2.123	348	9.855	10.317	105%
Totaal titel 2	7.384	2.123	348	9.855	10.317	105%
Titel 3 Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn						
Horeca	122	101		223	46	21%
Organiseren evenementen	163	134		297	69	23%

Leges

De gemeente levert op aanvraag van individuele inwoners een uiteenlopend pakket aan diensten. Door het heffen van leges worden de lasten die hiervoor worden gemaakt in principe verhaald op de inwoner die de dienst afneemt. Om de kostendekkendheid te handhaven moeten de meeste legestarieven stijgen met (een gewogen gemiddelde van) het prijsindexcijfer voor lonen, materialen en diensten. Leidend is bij de leges het profijtbeginsel: de gebruiker betaalt.

Voor 2021 wordt voorgesteld de prijs van producten met vaste tarieven te verhogen met 1,7% inflatiecorrectie, dit met uitzondering van de tarieven die wettelijk vastgesteld worden. In [Tabel 96](#) is met deze verhoging rekening gehouden. Het totaal aan te ontvangen leges mag wettelijk niet meer dan 100% zijn op begrotingsbasis.

In [Tabel 96](#) staat de kostendekkendheid van de belangrijkste hoofdstukken per titel. Bij de berekening van de kostendekkendheid is, conform de Financiële verordening Haarlemmermeer 2016, bij het bepalen van de toe te rekenen lasten rekening gehouden met overhead, met de compensabele BTW en rente over de boekwaarde van investeringen ten behoeve van de producten waar leges voor geheven worden. De toe te rekenen rente is het omslagpercentage van 2,5%.

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Lasten taak- velden	Over- head	BCF	Totale lasten	Leges	Kosten- dekkend- heid
Kinderopvang	48	10		58	22	38%
Totaal titel 3	333	245		578	137	24%
Totaal alle titels	10.636	5.655	348	16.329	12.709	76%

Bedrijven Investeringszones (BIZ) heffingen

Een BIZ is een afgebakend gebied, waarin bedrijven een private organisatie oprichten (vereniging of stichting) om de leefbaarheid, veiligheid en ruimtelijke kwaliteit gezamenlijk te verbeteren. Het is een instrument voor en door ondernemers en is toepasbaar op bedrijventerreinen en winkel- en horecagebieden.

Er zijn vijf Bedrijven Investeringszones voor een periode van vier jaar vastgesteld te weten: Spoorzicht, Hoofddorp Centrum, De Hoek, Cruquius en Graan voor Visch Zuid. De opbrengst voor 2021 is afgerond voor BIZ Spoorzicht € 134.000, voor Hoofddorp Centrum € 400.000, voor De Hoek € 239.000, voor Cruquius € 36.900 en voor Graan voor Visch Zuid € 82.000.

Kwijtschelding

Inwoners met een laag inkomen kunnen ook in 2021 weer in aanmerking komen voor kwijtschelding van het betalen van gemeentelijke heffingen. Kwijtschelding is mogelijk voor afvalstoffenheffing, hondenbelasting (alleen de 1^e hond) en het liggeld voor woonschepen. Of iemand in aanmerking komt voor kwijtschelding

wordt getoetst aan de betalingscapaciteit en de hoogte van het vermogen van een belastingschuldige. Hier zijn wettelijke normeringen voor. Minimaal 80% van de betalingscapaciteit moet worden aangewend ter voldoening van belastingschulden. De betalingscapaciteit wordt berekend door het netto besteedbaar inkomen te verminderen met de genormeerde kosten van bestaan. Deze genormeerde kosten van bestaan betreffen een percentage van de uitkering die de belastingschuldige naar de normen van de bijstandsregelgeving zou kunnen krijgen. De gemeente Haarlemmermeer kent in het kader van het kwijtscheldingsbeleid een 100%-norm. Dit is het wettelijk maximaal toegestane percentage. Voor 2021 is een bedrag aan kwijtschelding voor de afvalstoffenheffing geraamd van € 571.000 en van € 14.000 voor de hondenbelasting.

Verordeningen 2021

Gelet op de voorliggende tariefvoorstellen en onder het aanbrengen van enkele redactionele wijzigingen, stellen wij voor om voor 2021 nieuwe (wijzigings-) verordeningen vast te stellen.

Uitgangspunten toerekening overhead

Voor het berekenen van kostendeckende tarieven wordt rekening gehouden met de lasten van overhead, zoals deze verantwoord zijn in het overzicht overhead. De lasten van overhead worden via een extra-comptabele opslag op de salariskosten die worden toegerekend aan de betreffende taak meegenomen in de berekening

van de via de retributies te dekken lasten. De nettolasten van het Overzicht overhead worden verdeeld op basis van de productieve uren van het directe personeel (al het personeel dat niet valt onder overhead). De opslag per productief uur is in 2021 € 71.

Zomerweek 2019

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Portefeuillehouder: Nobel

Inleiding

In de uitvoering van onze taken zijn risico's niet te vermijden, maar we moeten er rekening mee houden dat ze impact kunnen hebben op de realisatie van onze doelen. Daarom gaan we zorgvuldig om met risico's, willen we bewuste afwegingen maken bij het aangaan van risico's en passende beheersmaatregelen nemen. Indien risico's zich toch manifesteren willen wij zorgen dat we dit kunnen dragen. Het weerstandsvermogen is het vermogen om financiële tegenvallers op te vangen. Het geeft een beeld van de robuustheid van onze financiële situatie. Een gezond weerstandsvermogen stelt ons in staat om financiële tegenvallers op te vangen zonder dat dit ons beleid of de uitvoering daarvan direct in gevaar brengt. De raad heeft in 2017 de Notitie Risicomanagement ([2017.47899](#)) vastgesteld. Hierin is onder meer gedefinieerd hoe we omgaan met risico's, wat de weerstandscapaciteit en het weerstandsvermogen zijn en hoe ze worden bepaald. In deze paragraaf rapporteren we over de voornaamste risico's en het weerstandsvermogen volgens de in de notitie

vastgelegde richtlijnen. Daarnaast zijn in deze paragraaf ook de vijf, in het BBV, voorgeschreven financiële kengetallen opgenomen.

Risico's

Van al onze geïdentificeerde en geregistreerde risico's is bepaald wat de kans is dat de gebeurtenis zich voordoet en wat de gevolgen daarvan zouden zijn. Deze risico's zijn allen meegenomen in de analyse van het weerstandsvermogen, in een kans- en gevolgklasse.

Conform het beleidskader dat uiteen is gezet in de notitie Risicomangement rapporteren wij in de P&C producten de voornaamste risico's met financiële gevolgen (risico's vanaf € 1 miljoen, aangevuld met de risico's vanaf € 0,4 miljoen waarbij de kans van optreden 70% of hoger is). De geactualiseerde inventarisatie heeft vijftien voornaamste risico's met financiële gevolgen opgeleverd. Deze worden hieronder toegelicht. De wijze van sturen, beheersen en rapporteren van onze risico's is nader uitgewerkt in de notitie Risicomangement 2017.

In de weergave van de voornaamste risico's wordt inzicht gegeven in de kans en het gevolg. Naast

de kans en gevolgklassen geven wij ook aan of een risico structurele (S) of incidentele (I) gevolgen heeft. Indien een risico structureel is, laten wij het meerjarige financiële gevolg zien. De informatie hierover vindt u in de koptekst van de risico's (K(ans); G(evolg); S of I). Een overzicht van kans en gevolgklassen is opgenomen in [Tabel 97](#). Naast de kans en gevolgklasse worden bij ieder risico, conform de notitie, de beheersmaatregelen weergegeven. In gevallen waarbij dit de belangen van de gemeente kan schaden (zoals juridische geschillen) doen wij in deze paragraaf geen uitspraak over de kans en/of de financiële gevolgen. Risico's waarover in een eerder P&C product gerapporteerd is zijn opgenomen in de alinea voornaamste risico's. Nieuwe of vervallen risico's worden apart weergegeven. Indien actualisatie heeft geleid tot een aanpassing van kans- of gevolgklasse, worden deze verwerkt onder de gewijzigde risico's.

Tabel 97

Kans	Percentage	Gevolg	Omvang	Type
K1	10%	G1	< € 0,1 miljoen	S = Structureel
K2	30%	G2	€ 0,1 miljoen - € 0,4 miljoen	I = Incidenteel
K3	50%	G3	€ 0,4 miljoen - € 1 miljoen	
K4	70%	G4	€ 1 miljoen - € 5 miljoen	
K5	90%	G5	> € 5 miljoen	

Belangrijkste mutaties ten opzichte van de Jaarstukken 2019

Een van de belangrijkste doelen uit de notitie Risicomangement 2017 is het bereiken van meer risicobewustzijn in de organisatie en het transparant en uniform vastleggen van de uitkomsten van het proces risicomangement. De resultaten hiervan hebben geleid tot het toevoegen van drie nieuwe risico's ten opzichte van de jaarstukken 2019. Het gaat om 'Datalekken' (R287), 'ICT-systemen kunnen uitvallen' (R289) en 'Gemeentefonds' (R291). Daarnaast is het risico 'Openeinderegelingen Sociaal Domein' (R6) inhoudelijk geactualiseerd, daarbij is de kans aangepast. Er zijn bij dit P&C product geen risico's boven de rapportagegrens vervallen.

Voornaamste risico's

Complex omleggen A9 Badhoevedorp (R7)

Overzicht Algemene dekkingsmiddelen (G5, K5, I)
In 2005 hebben het Rijk, provincie Noord-Holland, stadsregio Amsterdam, gemeente Amsterdam, Schiphol Group en gemeente Haarlemmermeer de Bestuursovereenkomst Omlegging A9 te Badhoevedorp getekend. Met de uitvoering van

deze overeenkomst wordt de A9 door het Rijk omgelegd ten zuiden van Badhoevedorp en wordt het vrijkomende oude tracé van de A9 door de gemeente en verbonden partijen herontwikkeld.

De laatste afdracht is in 2020 betaald aan RWS, dat betekent dat de volledige afdracht aan RWS is voldaan inclusief de verrekening van het restitutievoordeel. Deze afdrachten worden onder meer gedekt met bijdragen uit de gebiedsontwikkelingen Badhoevedorp-Centrum en Badhoevedorp-Zuid. Naast de afdracht zelf zijn er ook nog begeleidingskosten, vergoedingen voor de waarde van te verwijderen opstallen en een Hoogwaardig Openbaar Vervoer (HOV)-bijdrage. Aangezien een deel van de dekking gevormd wordt door nog te realiseren gebiedsontwikkelingen, die deels nog juridisch-planologisch moeten worden bepaald en/of vastgesteld, bestaat het risico dat deze niet volledig of pas veel later gerealiseerd kunnen worden. Dit zorgt voor een risico in de dekking van onze bijdrage aan de omlegging.

Beheersmaatregel: verminderen
De Omlegging A9 is geen actieve

grondexploitatie, maar hiervoor is wel een gedetailleerde kansen en risicoanalyse opgesteld met als doel verminderen van de opgave of vergroten van de dekking. Een onderdeel van de dekking is Badhoevedorp Centrum en dit is een actieve grondexploitatie. Onderdeel van deze exploitatie is een register van risico's en kansen. Daarin zijn voor alle onderliggende risico's en kansen waar mogelijk de beheersmaatregelen aangegeven, met als doel het zeker stellen van de dekking. Richting Rijkswaterstaat en de bestuurspartners blijven wij inzetten op het verder verlagen van het risico en/of vergroten van de dekking.

Projectspecifieke risico's bij negatieve grondexploitatieprojecten (R20)

Ruimtelijke ontwikkelingen (G5, K2, I)

Door middel van grondexploitaties ontwikkelen wij gronden die in ons bezit zijn. Daaraan zijn financiële risico's verbonden: het risico dat de prijzen niet of minder stijgen dan waarmee gerekend is, het risico dat het beoogde programma niet of geheel kan worden uitgevoerd en het risico dat de grondverkoop niet volgens het geplande tempo verlopen. Om de kans van optreden op deze risico's te verlagen voeren wij de nodige beheersmaatregelen uit. Voor alle grondexploitaties geldt dat zowel de strategie als het uitgiftetempo aangepast zijn aan de economische omstandigheden. Ook zijn op de standlijn van 1 januari 2020 alle grondexploitaties en bijbehorende risicobeoordelingen geactualiseerd. Het risicobedrag is het ongewogen risicobedrag van de negatieve grondexploitaties per 1 januari 2020.

Beheersmaatregel: verminderen

Voor alle actieve grondexploitaties wordt een register van risico's (en kansen) bijgehouden, en daarin zijn voor alle onderliggende risico's waar mogelijk de beheersmaatregelen aangegeven.

Strategische gronden GEM A4 Zone West en De President (R41)

Ruimtelijke ontwikkelingen (G5, K1, I)

In de grondexploitatie van de GEM A4 Zone West C.V. wordt rekening gehouden met de inbreng van de waarde van de gronden, welke Gemeente Haarlemmermeer op haar balans heeft staan. Voor de gronden van President 2.0 is er een algemene afspraak om deze gronden op gelijke wijze als President 1.2 te ontwikkelen. Vanwege regionale afspraken kunnen deze laatst genoemde gronden pas na 2030 worden ontwikkeld.

Beheersmaatregel: veranderen van gevolgen (beheersen)

Voor de gronden ten behoeve van de A4 Zone

West zijn nadere afspraken gemaakt over de wijze en snelheid van inbreng van alle gronden. Deze afspraken hebben ertoe geleid, in combinatie met gesloten overeenkomsten (koop-, reserverings- en intentie overeenkomsten) en de afzetprognose, dat naar verwachting alle gronden voor 2030 zijn ingebracht.

Grootschalige investeringsprojecten (R90)

Ruimtelijke ontwikkelingen (G4, K3, I)

Dit zijn de projecten die zijn opgenomen in het Investeringsplan. Het risico bestaat onder andere uit mogelijke kredietoverschrijdingen bij de realisatie als gevolg van nieuwe (bouw)eisen, vertraging, wegvallen van subsidies of andere onvoorziene omstandigheden.

Beheersmaatregel: divers, afhankelijk van het investeringsproject

In 2016 is het Meerjarenperspectief Investerings (MPI) ingevoerd. Hierin zijn alle investeringsprojecten opgenomen. Grote investeringen (van € 2,0 miljoen en hoger) worden nader toegelicht met aandacht voor actualiteiten, risico's, faseringen en over- en onderschrijdingen. Het MPI is verankerd in de financiële verordening, waarin ook de regels omtrent investeringen zijn vernieuwd. Hiermee wordt de kwaliteit van de control verder aangescherpt. De beheersing van risico's zal daardoor ook verder verbeteren en de kans op afwijkingen naar alle waarschijnlijkheid verminderen.

Gemeentelijke kosten A4 Zone West (R201)

Ruimtelijke ontwikkelingen (G4, K1, I)

Momenteel staat circa € 1,5 miljoen aan gemeentelijke kosten op de balans die zijn gemaakt in relatie tot de A4 Zone West (inmiddels STP: Schiphol Trade Park). Hiervan is de bedoeling dat we deze vergoed krijgen uit het te behalen resultaat op de grondexploitatie van STP (uitgevoerd door de GEM A4 Zone West). Momenteel is het verwachte resultaat positief. Gezien het resultaat is het onzeker of het volledig verhalen van deze kosten daadwerkelijk mogelijk zal zijn.

Beheersmaatregel: veranderen van gevolgen (beheersen)

Wij treden regelmatig in overleg met de GEM A4 Zone West en denken mee over mogelijkheden om het resultaat van STP te verbeteren. De gemeente gaat de grondverkoop in de A4 Zone West nauwgezet volgen. Indien deze de komende tijd van een voldoende niveau zijn, is er geen reden tot verdere maatregelen. Vallen de verkopen tegen, dan geeft dit aanleiding de huidige omvang van de kosten eventueel te herzien.

Inroepen garantie Stallingsbedrijf Glastuinbouw (R237)

Ruimtelijke ontwikkelingen (G4, K4, I)

In het jaar 2005/2006 heeft de gemeente afspraken gemaakt met het Stallingsbedrijf Glastuinbouw Nederland (SGN) in verband met de voorbereiding van de ontwikkeling van de glastuinbouw in Rijsenhout. In 2013 is besloten tot het afgeven van een garantie voor een kredietfaciliteit, in de vorm van een borgtocht jegens de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG), die SGN is aangegaan met BNG Bank. De kredietfaciliteit was in eerste instantie € 20 miljoen en is de afgelopen jaren stapsgewijs verlaagd naar € 15 miljoen, € 13,5 miljoen en nu € 10 miljoen.

De kredietfaciliteit tussen BNG en SGN wordt verlengd tot 31-12-2020 en bedraagt vanaf heden maximaal € 10 miljoen. Onze borgstelling aan BNG voor de verplichtingen van SGN jegens BNG loopt ook tot 31-12-2020 en bedraagt € 12,5 miljoen. Door de verlaging van de kredietfaciliteit kan de gemeente uit hoofde van de borgtocht nu tot maximaal € 10 miljoen worden aangesproken door de BNG Bank. Voor de borgtocht heeft de gemeente zekerheden gekregen van SGN in de vorm van (hypothecaire rechten op) gronden en pandrecht op vorderingen. De gronden zijn door ons in 2019 getaxeerd, waarbij de marktwaarde van de resterende gronden lager is dan de resterende garantstelling. Hierdoor is het de verwachting dat de gronden onvoldoende opbrengen om de faciliteit bij BNG Bank volledig af te lossen, hetgeen tot een gevolg heeft dat de gemeente naar alle waarschijnlijkheid zal worden aangesproken op haar borgtochtverplichtingen voor het restant. Bij toekomstige P&C-producten wordt over de actuele stand van zaken gerapporteerd.

Beheersmaatregel: verminderen

Er worden periodiek overleggen met de directie van SGN gevoerd. Tussentijds ontvangen wij cijfers over de actuele stand van zaken

Badhoevedorp Zuid (R251 t/m R256)

Ruimtelijke ontwikkelingen (G, K, I)

De gemeente wordt verweten onrechtmatig gehandeld te hebben omdat de gemeente zich niet of onvoldoende zou hebben ingespannen mee te werken aan ontwikkelingsmogelijkheden in Badhoevedorp Zuid. Er is een uitspraak van de rechtbank Amsterdam, hiertegen is de gemeente Haarlemmermeer in hoger beroep gegaan. Tegelijkertijd loopt er een schadestaat procedure waarbij de tegenpartij de schade heeft opgemaakt. Als reactie daarop heeft de gemeente uitgebreid onderzoek laten doen met

gespecialiseerde bureaus. De resultaten daarvan zijn meegenomen in de geactualiseerde risicoanalyse die medio 2019 is uitgevoerd. Op basis daarvan is de conclusie dat, naar de stand van zaken van deze procedures, geen voorziening nodig is. De risicoanalyse is onderdeel van de berekening die gemaakt wordt ten behoeve van het weerstandsvermogen. Op 16 maart 2020 is bekend gemaakt dat de aandelen van TeleVerde BV door een overname in handen zijn gekomen van andere partijen. Het feit dat TeleVerde BV nieuwe aandeelhouders heeft gekregen is niet direct van invloed op de lopende procedures tussen de gemeente en TeleVerde BV. De claim is niet van de baan. We hebben goede hoop dat dit aan een oplossing van het geschil kan bijdragen, maar op dit moment is er nog geen reden voor wijziging van het risico.

Beheersmaatregel: verminderen

Bij het voeren van de gerechtelijke procedures laten wij ons bijstaan en adviseren door onze huisadvocaat en expertisebureaus.

Zorg en -veiligheidsketen (R264)

Zorg en werk (G3, K4, S)

De Zorg en -Veiligheidsketen is behoorlijk in beweging. We verwachten bijvoorbeeld een stijging van het aantal meldingen bij Veilig Thuis. Maar ook de doorontwikkeling van de crisisdienst-functie en het MDCK/MDA++ brengen zeer waarschijnlijk extra kosten met zich mee. Het landelijk programma 'Geweld Hoort Nergens Thuis' richt zich op preventie en optreden bij huiselijk geweld en kindermishandeling. Elke Veiligheidsregio dient hiervoor een regiovisie op te stellen waarin de relevante speerpunten worden benoemd. De uitvoering van deze speerpunten vraagt om extra inzet door de gemeente en partijen waarvan de gemeente opdrachtgever is. Al met al is ook een sterke afschaling naar het lokale veld voorzien waardoor meer capaciteit nodig zal zijn. Tot slot, met onderbrenging van Veilig Thuis onder de Veiligheidsregio Kennemerland (VRK) wordt de governance structuur van de VRK op het snijvlak van zorg en veiligheid tegen het licht gehouden. We verwachten dat hiervoor (incidenteel) extra capaciteit nodig zal zijn.

Beheersmaatregel: verminderen

Door middel van forecasting monitoren we de budgetten. In de reguliere P&C-cyclus wordt hierover gerapporteerd.

Daling grondprijzen 10% bij actieve grondexploitaties. (R265)

Grondbeleid (G5, K2, S)

De Commissie BBV beveelt aan om conjuncturele risico's op te nemen in de berekening van de

weerstandscapaciteit. Op basis van een gevoeligheidsanalyse op de actieve grondexploitaties is de top 3 van conjunctureel risico's opgenomen. Een van de risico's houdt in dat de grondprijzen in de grondexploitaties met 10% dalen.

Beheersmaatregel: delen van het risico met (een) andere partij(en)

Er wordt getracht om de grondprijzen in contracten met partijen vast te leggen zodat deze ongevoelig blijven voor het eventueel dalen van de grondprijzen in een economisch mindere periode.

Kostenstijging investeringsramingen grondexploitaties van 1% (R266)

Grondbeleid (G4, K2, I)

De Commissie BBV beveelt aan om conjunctureel risico's op te nemen in de berekening van de weerstandscapaciteit. Op basis van een gevoeligheidsanalyse op de actieve grondexploitaties is de top 3 van conjunctureel risico's opgenomen. Een van de risico's houdt in dat de kosten van de investeringen in de grondexploitaties met 1% stijgen door een oververhitte markt (of door eventuele stikstofmaatregelen).

Beheersmaatregel: delen van het risico met (een) andere partij(en)

Strategisch omgaan met aanbestedingen zoals het vroegtijdig contracteren van aannemers voor de uitvoering van de investeringswerkzaamheden en bijvoorbeeld over de schaalgrootte van het gebied (opknippen versus samenvoegen).

Geen opbrengstenstijging in de grondexploitaties. (R267)

Grondbeleid (G5, K2, I)

De Commissie BBV beveelt aan om conjunctureel risico's op te nemen in de berekening van de weerstandscapaciteit. Op basis van een gevoeligheidsanalyse op de actieve grondexploitaties is de top 3 van conjunctureel risico's opgenomen. Een van de risico's houdt in dat er geen opbrengstenstijging meer plaatsvindt.

Beheersmaatregel: delen van het risico met (een) andere partij(en)

Er wordt getracht om de stijging van de grondprijzen (indexeringen) in contracten met partijen vast te leggen zodat deze ongevoelig blijven voor het eventueel niet meer stijgen van de grondprijzen (opbrengsten) in een economisch mindere periode.

Financiële impact coronamaatregelen

Diverse programma's (G, K, I/S)

De coronacrisis raakt iedereen: onze inwoners, ondernemers, instellingen en gemeentelijke organisatie. In de aanpak van deze crisis beogen we twee doelen te bewerkstelligen. Allereerst dat we onze gemeentelijke dienstverlening zo goed als mogelijk continueren. Daarnaast willen we de negatieve effecten van de coronacrisis zo veel als mogelijk beperken door het uitvoeren van diverse maatregelen. De maatregelen worden bepaald door in gesprek te blijven met onze inwoners, ondernemers en instellingen op basis van de vragen die zij stellen en de behoeften die zij uiten.

Dat de coronacrisis effect heeft op onze gemeentelijke begroting, is zeker. Bij de inrichting en uitvoering van diverse maatregelen, borgen we nu primair de rechtmatigheid van inkomsten en uitgaven. We beschikken over robuuste gemeentefinanciën en een forse algemene reserve, een uitkomst van een duurzaam financieel beleid dat nu essentieel blijkt te zijn.

Deze crisis leert ons dat er forse onzekerheden bestaan die grote invloed kunnen hebben op onze financiële verwachtingen. We zijn daarom gestart met het formuleren van scenario's en prognoses om meer een idee te verkrijgen van de denkbare lange termijn effecten van de coronacrisis. Wat we al wel met zekerheid kunnen voorzien is dat gemeentelijke inkomsten dalen, bijvoorbeeld toeristenbelasting en parkeerbelasting. Hierop is in de Voorjaarsrapportage 2020 geanticiperd, overige incidentele effecten zullen in de najaarsrapportage worden meegenomen. In de brief compensatiepakket Coronacrisis (X. 2020.02568) is de raad geïnformeerd over de incidentele compensatie voor de periode van medio maart tot 1 juni 2020. Deze compensatie wordt verwerkt in de Najaarsrapportage 2020. Er zijn nog gesprekken gaande over compensatie voor onder andere de veiligheidsregio's en de GGD-en, afvalinzameling en de buurthuizen. En voor de periode na 1 juni blijven Rijk en gemeenten samen optrekken bij de invulling van de nodige maatregelen en om de sociaal-economische crisis het hoofd te bieden. Samen wordt bekeken welke reële compensatie nodig is op basis van de hogere uitgaven en gedeerde inkomsten.

Daarnaast zal het tMPG zullen aan de hand van een impactanalyse meer zicht worden geboden op de mogelijk invloed van de pandemie op de grex'en. Alle andere effecten met een financiële component zijn op dit moment nog niet bekend. Bij dit risico is dan ook nog geen kans- en gevolgklasse gedefinieerd, waardoor deze nog niet is meegenomen in de berekening van de ratio weerstandsvermogen. Bij de Voorjaarsrapportage 2021 zal over de structurele financiële effecten worden gerapporteerd.

Vervallen risico's

Er zijn geen risico's boven de rapportagegrens vervallen.

Nieuwe risico's

Datalekken (R287)

Overzicht Overhead (G4, K3, I)

Ondanks toegenomen aandacht voor beveiliging, privacy en datamanagement, bestaat het risico dat er datalekken optreden. Dit kan leiden tot boetes, schadevergoedingen en imagoschade. Vanwege de kans op boetes of schadevergoedingen is er sprake van een financiële risicogevoelcategorïe. Doordat de overheid door een datalek negatief in het nieuws kan komen, kan weerstand in de samenleving ontstaan tegen overheidshandelen. Doordat misbruik van de persoonsgegevens soms kan leiden tot identiteitsfraude of chantage, ontstaat een gevolg voor de veiligheid. Het kan bijvoorbeeld leiden tot het (tijdelijk) stopzetten van een project omdat er onvoldoende privacy-beschermende maatregelen zijn genomen.

Beheersmaatregel: veranderen van de waarschijnlijkheid (beheersen)

- Gemeente Haarlemmermeer organiseert awareness-trainingen voor alle medewerkers.
- Werkprocessen kunnen worden verbeterd aan de hand van een Data Protection Impact Assessment (DPIA).

ICT-systemen kunnen uitvallen (R289)

Overzicht Overhead (G4, K1, I)

Hoewel vrijwel alle ICT-systemen dubbel zijn uitgevoerd, kunnen er systemen uitvallen. Hierdoor kunnen diensten aan inwoners en ondernemers tot stilstand komen. Dit leidt in ieder geval tot productieverlies, maar kan ook leiden tot andere nadelige gevolgen. De kans op groot dataverlies is klein.

Beheersmaatregel: veranderen van de gevolgen (beheersen)

Netwerkcomponenten, lijnverbindingen en ons datacenter zijn in meervoud aanwezig, zodat uitval van een component kan worden opgevangen door een tweede exemplaar. Het uitwijkdatacenter is buiten gemeente Haarlemmermeer geplaatst.

Gemeentefonds (R291)

Overzicht Algemene Dekkingsmiddelen (G4, K3, S)

De grootste inkomstenbron voor onze gemeente betreft de uitkering gemeentefonds (40% van de totale inkomsten van Haarlemmermeer). Het gemeentefonds wordt gevoed door het Rijk. Zowel de voeding van het fonds, als de verdeling ervan, is afhankelijk van een complex geheel van

factoren. Als gevolg van externe ontwikkelingen bij de voeding en verdeling van het gemeentefonds bestaat de kans dat ons aandeel vanuit het gemeentefonds positief of negatief afwijkt van de verwachting, waardoor een niet direct te beïnvloeden voor- of nadeel in de begroting ontstaat.

De grootste onzekerheid bij de ontwikkeling van het gemeentefonds betreft het accres. De omvang van het gemeentefonds beweegt mee met de rijksuitgaven. Zo leiden extra uitgaven bij het Rijk tot een hogere storting in het gemeentefonds, en leiden bezuinigingen tot een lagere storting (ook wel trap-op, trap-af). Daarnaast is de verwachting dat de verdeling van het gemeentefonds vanaf 2022 wordt herijkt. De omvang van het gemeentefonds blijft gelijk, de middelen worden alleen anders verdeeld over de gemeenten. Op 2 juni 2020 zijn tussenrapportages over de herijking gepubliceerd. Hieruit kunnen geen conclusies getrokken worden over individuele gemeenten. Naar verwachting zullen gemeenten bij de Decembercirculaire 2020 worden geïnformeerd over de uitkomsten. Bij het kwantificeren van deze ontwikkelingen gaan wij uit van een afwijking van maximaal 1%, dit heeft een structureel effect van € 1,9 miljoen op onze begroting.

Beheersmaatregel: veranderen van de gevolgen (beheersen)

Actief volgen van publicaties (onder andere circulaire) van het ministerie van BZK en verwerken van de uitkomsten in de P&C cyclus.

Gewijzigde risico's

Openeinderegelingen Sociaal Domein (R6)

Zorg en werk (G5, K4 (was K2), S)

Wij zijn vanuit diverse soorten wet- en regelgeving verplicht om zorg, ondersteuning en levensonderhoud te leveren aan onze inwoners. Hoeveel dat kost, is vooraf niet precies te voorspellen. Vooraf is niet bekend hoeveel vraag er is en welke zorg, ondersteuning en voorziening levensonderhoud onze inwoners nodig hebben. Dit kan betekenen dat er meer kosten worden gemaakt dan begroot. We zien een toenemende vraag naar Jeugdhulp en WMO (onder andere door het abonnementstarief). Door de maatschappelijke impact van het coronavirus verwachten we dat meer inwoners een beroep doen op voorzieningen levensonderhoud (bijstand, bijzondere bijstand, bijstand zelfstandigen). Het is nog niet bekend in welke mate we hiervoor door het Rijk worden gecompenseerd. De gemeente moet de zorg, ondersteuning en voorziening levensonderhoud die nodig is, aanbieden en betalen. De Participatiewet, Wmo en Jeugdwet zijn

zogenaamde openeinderegelingen. Risico is dat er meer kosten worden gemaakt dan begroot.

Beheersmaatregel: verminderen
Door middel van forecasting monitoren we de

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit, een indicatie voor de mogelijkheden om toekomstige niet begrote financiële tegenvallers op te vangen, kan worden gezien als een noodzakelijke buffer om de continuïteit van de bedrijfsvoering te waarborgen. Een dergelijke buffer ligt deels in de sfeer van de exploitatie (de begroting van baten en lasten) en deels in de vermogenssfeer (reserves). Hieronder geven we een inschatting van deze capaciteit.

Weerstandscapaciteit in de exploitatiesfeer

Posten in de exploitatiesfeer dragen bij aan de structurele weerstandscapaciteit, omdat zij na aanwending meerdere jaren een positief effect hebben. In de sfeer van de exploitatie zijn de volgende aspecten van belang voor de weerstandscapaciteit:

1. raming voor onvoorzien en een eventueel positief begrotingssaldo in het lopende jaar
2. onbenutte belastingcapaciteit
3. eventuele stelposten waarvoor nog geen verplichting is aangegaan
4. te inventariseren mogelijke ombuigingen/ heroverwegingen

Achtereenvolgens lichten wij deze aspecten toe.

1. Raming onvoorzien en eventueel positief begrotingssaldo

Jaarlijks nemen we in de begroting een budget voor het opvangen van incidentele onvoorzien lasten op. Dit budget is vastgesteld op € 35.000. In de nota Risicomanagement 2017 is uitgelegd dat het positieve resultaat van de begroting automatisch bijdraagt aan de incidentele weerstandscapaciteit.

2. Onbenutte belastingcapaciteit

De onbenutte belastingcapaciteit bestaat uit de extra ruimte die de gemeente heeft om, met inachtneming van de wetgeving, maximale inkomsten te genereren uit de gemeentelijke heffingen. Bij de gemeente Haarlemmermeer zit deze ruimte in de belastingen en met name in de onroerendezaakbelastingen (OZB). De raad is vrij de belastingtarieven te verhogen. Om te beoordelen of er onbenutte belastingcapaciteit is, maken wij gebruik van de ruimte tussen de eigen OZB-tarieven en het redelijk peil van de OZB dat wordt vastgesteld in het kader van artikel 12 Financiële verhoudingswet (de artikel 12-norm). De door het Rijk vastgestelde artikel 12-

budgetten. In de reguliere P&C-cyclus wordt hierover gerapporteerd.

norm is 0,18090%. Het gemiddelde OZB-tarief van Haarlemmermeer is 0,18269% en daarmee hoger dan de artikel 12-norm. Op basis hiervan wordt geen rekening gehouden met een onbenutte belastingcapaciteit.

3. Stelposten waarvoor nog geen verplichting is aangegaan

In de begroting 2021 zijn geen stelposten opgenomen waarvoor nog geen verplichting is aangegaan.

4. Te inventariseren mogelijke bezuinigingen/ heroverwegingen

Indien bezuinigingen leiden tot incidentele of structurele lastenverminderingen, kan dit ertoe leiden dat meer middelen naar de algemene reserves vloeien. In dat geval wordt dit bedrag meegenomen in de berekening van de weerstandscapaciteit. Bij het huidige stand van meerjarenperspectief is dit niet aan de orde.

Tabel 98

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Structureel	Incidenteel
Raming voor onvoorzien	-	35
Onbenutte belastingcapaciteit	-	-
Stelposten waarvoor geen verplichting is aangegaan	-	-
Mogelijke bezuinigingen	-	-
Totaal	0	35

Weerstandscapaciteit in de vermogenssfeer

Bij de posten in de vermogenssfeer is sprake van incidentele weerstandscapaciteit. Dit houdt in dat ze eenmalig kunnen worden aangewend en alleen in het jaar van aanwending een positief resultaat opleveren. De weerstandscapaciteit in de vermogenssfeer bestaat uit de algemene reserves en de stille reserves. Beide onderdelen worden hierna toegelicht.

Algemene reserves

Algemene reserves zijn reserves waarvoor geen specifieke bestemming is bepaald en die daarom vrij kunnen worden ingezet voor het afdekken van risico's en dergelijke; dit in tegenstelling tot bestemmingsreserves waaraan wel een specifieke bestemming is gegeven en waar dus niet vrij over kan worden beschikt. De reserves hebben een

inkomensfunctie en kunnen worden ingezet als eigen financieringsmiddel. De rente die hierdoor wordt bespaard, wordt structureel ingezet als dekkingsmiddel voor de begroting. Dit betekent dat inzet van de reserves structurele negatieve

consequenties heeft. De algemene reserves bestaan uit twee onderdelen, namelijk de Algemene dekkingsreserve en de algemene reserve Grondzaken. De aard van deze reserves lichten we hierna nader toe.

Tabel 99

Omschrijving	2020	2021	2022	2023	2024
Algemene dekkingsreserve	205.388	204.912	205.725	206.330	205.825
Algemene reserve grondzaken	3.923	3.573	3.222	2.871	2.521
Totaal	209.311	208.484	208.947	209.202	208.345

Algemene dekkingsreserve

De Algemene dekkingsreserve is gevormd door het doteren van diverse uitkeringen en overschotten. De reserve is een buffer voor het opvangen van tegenvallers en het afdekken van risico's. Daarmee is expliciet duidelijk gemaakt dat deze reserve wordt meegerekend tot de weerstandscapaciteit.

Algemene reserve Grondzaken

De Algemene reserve Grondzaken is een risicobuffer voor positieve en negatieve resultaten van grondexploitaties. Afhankelijk van de resultaten vindt respectievelijk een dotatie aan (bij positief resultaat) dan wel een onttrekking uit (bij negatief resultaat) de Algemene reserve Grondzaken plaats. Op grond van regels met betrekking tot de minimale en maximale stand van de Algemene reserve Grondzaken kan er aanvulling dan wel afroaming van de reserve plaatsvinden. Een aanvulling wordt onttrokken uit de Algemene dekkingsreserve, een afroaming wordt gedoteerd aan de Algemene dekkingsreserve. Omdat de Algemene reserve Grondzaken specifiek is bedoeld voor het opvangen van risico's met betrekking tot grondexploitaties en omdat deze risico's worden meegenomen in de totale risicoanalyse wordt de stand van deze reserve ook meegenomen in de bepaling van de weerstandscapaciteit.

Stille reserves

Stille reserves zijn bezittingen van de gemeente die momenteel op de balans lager zijn gewaardeerd dan hun huidige marktwaarde. Dit betekent dat verkoop van deze bezittingen een eenmalig financieel voordeel voor de gemeente kan opleveren. Voorwaarde hiervoor is wel dat de verkoop op korte termijn tegen die marktwaarde kan geschieden en dat de verkoop de bedrijfsvoering van de gemeente niet beperkt. Aangezien wij in de programmabegroting al rekening houden met een jaarlijkse opbrengst uit verkoop van vastgoed dat niet tot de kern-

portefeuille behoort, kwantificeren wij geen stille reserves en houden wij dus geen rekening met een bijdrage aan het weerstandsvermogen uit verkoop van activa.

Weerstandscapaciteit geconsolideerd

Een overzicht van de totale weerstandscapaciteit (bedragen x € 1.000) levert het volgende beeld op:

Tabel 100

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Structureel	Incidenteel
Weerstandscapaciteit exploitatie:		
Raming voor onvoorzien	-	35
Onbenutte belastingcapaciteit	-	-
Stelposten zonder aangegane verplichting	-	-
Mogelijke bezuinigingen / heroverwegingen	-	-
Weerstandscapaciteit vermogen	-	-
Algemene (vrij besteedbare) reserves (stand 2021)	-	208.484
Stille reserves	-	-
Totale weerstandscapaciteit	0	208.519

Ratio weerstandsvermogen

Om inzicht te krijgen in hoeverre de beschikbare weerstandscapaciteit in staat is om zich voor doende risico's op te vangen, wordt de ratio weerstandsvermogen bepaald. Hiervoor hanteren wij een risicosimulatie waarin aan de risico's een bedrag en een kanspercentage wordt gekoppeld. Bij de simulatie wordt een zekerheidsniveau van 90% gehanteerd. Dit betekent dat het totaalbedrag dat uit de simulatie volgt in 90% van de gevallen voldoende zal zijn om alle daadwerkelijk uitgekomen risico's te dekken. Hiermee is vervolgens de ratio van het weerstandsvermogen te berekenen.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{totale weerstandscapaciteit}}{\text{financiële impact risico's bij 90 \% zekerheid}}$$

Figuur 13

Voor deze ratio hanteren wij een streefwaarde van minimaal 1,4 (“Voldoende”). De risico’s die zijn meegenomen in de analyse, zijn hiervoor in deze paragraaf beschreven.

Structurele risico’s en weerstandscapaciteit

Omdat bij het berekenen van de ratio weerstandsvermogen zowel de weerstandscapaciteit als het risicobedrag bij wijze van momentopname als één bedrag wordt uitgedrukt, moeten de structurele componenten geconverteerd worden naar een eenmalig bedrag. Hiervoor hanteren wij, conform de werkwijze van het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement (Naris) een factor van 2,5. Dit wil zeggen dat de structurele posten voor 2,5 maal hun waarde meetellen.

Uitkomst risicoanalyse

Uit de analyse, uitgevoerd op 20 juli 2020, volgt dat de totale financiële impact van alle risico’s tezamen bij een zekerheidsniveau van 90% uitkomt op € 65 miljoen. Vergeleken met een totale weerstandscapaciteit van € 209 miljoen

komen we op een ratio weerstandsvermogen van 3,2. Dit valt onder de classificatie ‘Uitstekend’ en betekent dat er op dit moment geen corrigerende actie vereist is.

Beoordelingstabel weerstandsvermogen

Tabel 101

Waardering	Ratio	Betekenis
A	>2	Uitstekend
B	1,4 - 2	Ruim voldoende
C	1 - 1,4	Voldoende
D	0,8 - 1	Matig
E	0,6 - 0,8	Onvoldoende
F	<0,6	Ruim onvoldoende

Inzicht in de ontwikkeling van het weerstandsvermogen

De ontwikkeling van het weerstandsvermogen over jaren zegt meer dan een eenmalige beoordeling. De ontwikkeling van het weerstandsvermogen meerjarig weergegeven in het hoofdstuk [Financiële hoofdlijnen](#).

Kengetallen financiële positie

Om tot een beter inzicht te komen van de financiële positie van de gemeente is in het BBV een standaard set van financiële kengetallen

voorgescreven. De kengetallen geven gezamenlijk op eenvoudige wijze inzicht over de financiële positie van de gemeente.

Tabel 102

Kengetallen	Werkelijk 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Netto schuldquote	97,0%	118,0%	126,7%	138,9%	150,3%	144,3%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	88,0%	108,9%	117,9%	129,8%	140,7%	135,1%
Solvabiliteitsratio	34,8%	31,7%	29,7%	28,5%	27,3%	27,3%
Grondexploitatie	20,8%	28,7%	28,1%	28,2%	28,6%	24,1%
Structurele exploitatieruimte	3,14%	0,69%	1,45%	0,06%	0,14%	0,04%
Belastingcapaciteit	101,9%	102,6%	91,4%	91,4%	91,4%	91,4%

Netto schuldquote en Solvabiliteitsratio

Om het door de raad vastgestelde beleid te kunnen uitvoeren moeten financieringsmiddelen worden aangetrokken. Hierdoor stijgt de schuldpositie van de gemeente de komende jaren, wat gevolgen heeft voor de ontwikkeling van de netto schuldquote, de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen en het solvabiliteitsratio. Gezien de ontwikkeling van de schuldpositie zijn er voorstellen gedaan om de

schuldontwikkeling te beheersen. Hiervoor wordt verwezen naar de paragraaf [Financiering](#) waar ingegaan wordt op het onderwerp [schuldbeheersing](#) en de indicatoren, inclusief normering, die de schuld monitoren. De netto schuldquote is één van deze indicatoren.

Grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie drukt de geactiveerde waarde van de in exploitatie

genomen bouwgronden uit in een percentage van het totaal van de geraamde lasten van de begroting. De waarde van de gronden wordt in het (t)MPG goed onderbouwd en is daarom reëel. De verkoop van de gronden zal bijdrage aan het verbeteren van de schuldratio en het solvabiliteitsratio.

Voor dit kengetal is geen norm vastgesteld. Dit is niet noodzakelijk gezien de onderbouwing in het (t)MPG.

Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt onderscheid gemaakt in de structurele en de incidentele baten en lasten. In alle begrotingsjaren is het percentage positief, dat betekent dat er lagere structurele lasten dan baten zijn.

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft aan hoe de gemiddelde woonlasten voor een

meerpersoonshuishouden zich verhouden tot het landelijk gemiddelde. Hierbij worden de jaren 2021 tot en met 2024 vergeleken met het landelijk gemiddelde van 2020, € 776. Uit het kengetal blijkt dat Haarlemmermeer onder het landelijk gemiddelde (gesteld op 100%) zit. De daling ten opzichte van 2020 wordt veroorzaakt door de nieuwe tarievenstructuur voor de afvalstoffenheffing als gevolg van het project VANG. Bij de tarieven wordt er vanuit gegaan dat een gemiddeld huishouden het tarief voor een 80 liter rolcontainer voor restafval betaald.

Voor de bepaling van de belastingdruk is het landelijk gemiddelde niet maatgevend. Haarlemmermeer heeft zijn eigen beleid vastgesteld. Hiervoor wordt verwezen naar de [paragraaf Lokale heffingen](#).

Fontein Polderplein

Onderhoud kapitaalgoederen

Portefeuillehouder: Booij-van Eck, Steffens-van de Water

Een substantieel deel van de begroting heeft betrekking op onderhoud van kapitaalgoederen zoals gebouwen, wegen, openbaar groen, riolering en openbare verlichting. De onderhoudslasten zijn verspreid over diverse programma's en gebaseerd op de door de raad gemaakte keuze(s) van het onderhoud- en kwaliteitsniveau.

Deze paragraaf gaat in op de staat van onderhoud en de onderhoudslasten van de kapitaalgoederen.

De volgende kapitaalgoederen in deze paragraaf komen aan de orde:

1. [Sportterreinen](#)
2. [Openbare speel-, sport- en ontmoetingsvoorzieningen](#)
3. [Wegen](#)
4. [Civieltechnische kunstwerken](#)
5. [Riolering](#)
6. [Openbaar groen](#)
7. [Openbare verlichting](#)
8. [Verkeersregelinstantaties \(VRI's\)](#)
9. [Watergangen](#)

10. [Begraafplaatsen](#)

1. Sportterreinen

Wij beheren 23 sportparken waarop circa 95 sportvelden zijn gelegen. Het onderhoud van sportvelden bestaat uit diverse activiteiten die beschreven zijn in het [Beheerplan Buitensport 2020-2023](#). Het gaat onder andere om het onderhouden van groen en verhardingen, onkruidbestrijding, het repareren van hekwerken, groot onderhoud en vervanging.

Over het algemeen zijn onze sportvelden van goede kwaliteit en voldoen deze aan de sporttechnische eisen van de betreffende sportbond en NOC*NSF.

Bij buitensportcomplexen hebben wij 21 kunstgrasvelden. Op grond van de sporttechnische eisen moeten alle kunstgrasvelden na het achtste speelseizoen na certificering opnieuw een keuring ondergaan. Wij laten alle kunstgrasvelden ouder dan zes jaar

ieder jaar keuren door een externe keuringsinstantie, zodat wij op de hoogte blijven van de actuele stand van zaken van de velden en op tijd bij kunnen sturen.

Wij vervangen diverse sportvelden die niet meer voldoen aan de sporttechnische eisen. Het betreft zowel kunstgrasvelden als natuurgrasvelden. Bij de vervanging van kunstgrasvelden passen wij gecoat rubber toe omdat dit veiliger is en beter te recyclen dan gewoon rubber. Gecoat rubber heeft bovendien een goede sporttechnische kwaliteit en een langere levensduur dan kurk. Het vervangen van sportvelden is opgenomen in de VOR 3. In 2021 vervangen wij onder andere veld 1 van het sportpark van voetbalvereniging Uno, veld 2 van het sportpark van de Sportvereniging Overbos en veld 4 van het sportpark van Voetbalvereniging Kagia.

2. Openbare speel-, sport- en ontmoetingsvoorzieningen

Wij onderhouden en vervangen openbare speel-, sport- en ontmoetingsplekken in de buitenruimte voor de Haarlemmermeerse kinderen en jongeren. In het [beheerplan Speelvoorzieningen 2020-2023](#) is opgenomen hoe wij de speel- en sporttoestellen onderhouden. Wij waarborgen de veiligheid van de toestellen door deze conform de wettelijke veiligheidseisen te inspecteren. De toestellen zijn hierdoor heel en veilig. Speeltoestellen die aan het einde van de technische levensduur zijn, vervangen wij vanuit VOR 3. Hierbij overleggen wij met de omwonenden van een speelplek hoe deze moet worden ingericht. Dit is ook afhankelijk van de demografische situatie in de buurt rondom de speelplek. Het areaal speeltoestellen veroudert. Dit betekent dat de komende jaren veel speeltoestellen vervangen moeten worden. In 2021 vervangen wij onder andere speeltoestellen in Hoofddorp (Verisstraat, Alphons Diepenbroekhof, Leenderbos, Mastbos), Nieuw-Vennep (Turfsteker, Broekemastraat, Dokter van Haeringenplantsoen).

Wij beheren drie goed bezochte, gemeentelijke recreatiegebieden: het Haarlemmermeerse Bos (115 ha), de Toolenburgerplas (85 ha) en deelgebied 1 van PARK21 (28 ha). Deze gebieden vervullen een belangrijke functie voor onze inwoners voor dagrecreatie (sport, spel en evenementen) en dragen tevens bij aan een gezonde levensstijl door de mogelijkheden tot recreëren en bewegen. In het [beheerplan Recreatiegebieden 2020-2023](#) is beschreven hoe wij de recreatiegebieden onderhouden. Onderhoud vindt plaats aan verhardingen, beplantingen, oeverinrichting en terreinmeubilair. Wij vervangen bomen, beplanting en verhardingen aan het einde van de levensduur vanuit VOR 3. In het Haarlemmermeerse Bos vervangen wij bijvoorbeeld gefaseerd de oude populieren in de Westrand door boomsoorten die meer duurzaam zijn. Tevens herstellen wij de bomen en beplanting in PARK21, waarbij wij grondverbetering en een meer gevarieerde beplanting toepassen.

3. Wegen

Het begrip Wegen omvat de gemeentelijke verhardingen die worden aangetroffen binnen het wegprofiel: rijbaan, parkeervak, bushalte, fietspad, trottoir, voetpad etcetera. Hoe de verhardingen worden onderhouden is opgenomen in het [beheerplan Verhardingen 2020-2023](#) (met bijlagen [7.2](#), [7.3](#), [7.4 a](#) en [7.4 b](#)). Uit inspectiegegevens blijkt dat 23% van het totale areaal verhardingen van onvoldoende kwaliteit is. Het percentage onvoldoende verschilt

tussen gesloten verhardingen (asfalt) (9,4%) en open verhardingen (34,1%). De kwaliteit van de verhardingen heeft een relatie met de leeftijd van het areaal. Het huidige areaal veroudert. Vanuit het verleden kent het areaal perioden van sterke groei. Wij zitten nu in een situatie dat wij een piek hebben in groot onderhoud (leeftijd 20 jaar) en een piek in benodigde vervangingen (leeftijd vanaf 50 jaar). Om achterstalligheid zo spoedig mogelijk te

verhelpen is bij de Jaarstukken 2019 een voorziening achterstallig onderhoud verhardingen ingesteld. De komende jaren (2020–2023) werken wij achterstalligheid weg op grond van de criteria

veiligheid en voorkomen kapitaalvernietiging. In 2021 vernieuwen wij vanuit de Vernieuwing Openbare Ruimte, fase 3 (VOR 3) onder andere de volgende wegvakken:

Tabel 103

Wegvak	Kern
Dellaertlaan (hofjes)	Badhoevedorp
Jan van Gentstraat (tussen Toevluchtstraat en Rijstvogelstraat)	Badhoevedorp
Edisonstraat (incl. klein stukje Zeemanlaan)	Badhoevedorp
P-terrein Kanaalweg	Halfweg
Zijkanaal F west	Halfweg
Schweitzerstraat en Kellogstraat/-pad	Hoofddorp
Van den Berghlaan	Hoofddorp
Wilsonpad, voetpad	Hoofddorp
Hoofdweg Westzijde	Nieuw-Vennep
P-terrein Oosterdreef	Nieuw-Vennep
Thorbeckestraat	Zwanenburg

In 2021 verrichten wij regulier onderhoud aan de volgende wegvakken:

Tabel 104

Wegvak	Kern
Molenweg	Aalsmeerderbrug
Dr. Heijelaan	Abbenes
Maria Margarethalaan	Abbenes
Leidsemeerstraat	Buitenkaag
Polanenkade	Halfweg
Alholm	Hoofddorp
Hardersbos	Hoofddorp
Nieuwe Molenaarslaan	Hoofddorp
P-terreinen Oranjestraat en Nassaustraat	Hoofddorp
Puttersbospad	Hoofddorp
Van der Burchstraat	Hoofddorp
Hanepoelpad	Zwaanshoek
Haarlemmerstraatweg	Niet van toepassing

4. Civieltechnische kunstwerken

Civieltechnische kunstwerken zijn onder andere kademuren, beweegbare en vaste verkeersbruggen, fiets- en voetgangersbruggen, tunnels, viaducten en steigers. De uitgangspunten voor het beheer zijn vastgelegd in het [beheerplan Kunstwerken 2020–2023](#). Het beheerplan geeft op korte en middellange termijn aan welke onderhouds- en vervangingsmaatregelen genomen moeten worden om het areaal in stand

te houden. De kwaliteit van de kunstwerken is over het algemeen goed. Een deel van de kunstwerken vertoont nog achterstallig onderhoud. Bij deze kunstwerken richten wij ons op minimale instandhouding, functionaliteit en voorkoming van kapitaalvernietiging. Wij vernieuwen kunstwerken vanuit de VOR 3. In 2021 ronden wij de werkzaamheden af aan de volgende kunstwerken :

Tabel 105

Kunstwerk	Straat	Kern
Fiets-/voetgangersbrug	Schoonenburgsingel	Hoofddorp
Verkeersbrug	Siriusdreef	Hoofddorp
Verkeersbrug	Hoofdweg	Nieuw-Vennep
Fiets-/voetgangersbrug	Oosterdreef	Nieuw-Vennep
Verkeersbrug	Pampusstraat	Rijsenhout

Daarnaast starten wij in 2021 vanuit de VOR 3 met de vernieuwing van de volgende kunstwerken:

Tabel 106

Kunstwerk	Straat	Kern
Fiets-/voetgangersbrug	Blankenstraat	Hoofddorp
Fiets-/voetgangersbrug	Opaallaan	Hoofddorp
Fietsbrug	Lisserweg	Nieuw-Vennep
Fiets-/voetgangersbrug	Pater Damiaanpad	Weteringbrug
Beweegbare brug Oude Wetering	Weteringweg	Weteringbrug
Beweegbare brug Halfweg	Dennenlaan	Zwanenbrug

5. Riolering

Om aan de zorgplichten voor afval-, hemel- en grondwater te voldoen beheren en onderhouden wij het bijbehorende waterstelsel.

Verbeteringsmaatregelen en vervangingen van het bestaande rioolstelsel zijn hier een onderdeel van. Hoe wij de riolering onderhouden is opgenomen in het [Gemeentelijk Rioleringsplan \(GRP\)](#). Voor de periode vanaf 2021 stellen wij een beheerplan Riolering op, dat is afgestemd op de Omgevingswet.

Wij hebben extra aandacht voor het afkoppelen van het afvalwaterstelsel om de hoeveelheid afvalwater bij de zuivering te verminderen en het

zuiveringsproces te vergemakkelijken. In Spaarndam vervolgen wij bijvoorbeeld de uitvoering van fase 1A van het afkoppelprogramma Spaarndam (het noordwesten van Spaarndam).

De resultaten van inspecties en een risicoanalyse zijn de basis voor het bepalen van de benodigde maatregelen. Wij willen jaarlijks voor circa 2,5 km van ons rioolstelsel levensduur verlengende maatregelen (relinen van de leiding) treffen. Deze maatregelen zijn minder kostbaar en veroorzaken nagenoeg geen overlast voor inwoners. Bij calamiteiten ondernemen wij direct actie.

6. Openbaar Groen

Het openbaar groen bestaat uit bomen en groenvlakken (onder andere gazon, heesters, hagen, bosplantsoen). Hoe wij het openbaar groen onderhouden is opgenomen in het [Beheerplan Bomen en beplanting 2020-2023](#). Uit het beheerplan blijkt dat de kwaliteit van bomen en beplanting over het algemeen goed is. Alle bomen worden minimaal eens in de vier jaar op veiligheid geïnspecteerd. Hierdoor hebben wij de kwaliteit goed in beeld. Als de veiligheid in het geding is, dan worden maatregelen getroffen, zoals het snoeien of vervangen van de boom. Beplantingsvakken worden onkruidvrij gehouden en deze worden gesnoeid om de (verkeers) veiligheid te waarborgen. Beplantingen met een slechte kwaliteit vervangen wij.

Wij bestrijden invasieve soorten als Japanse

duizendknoop en Reuzenbereklaauw.

Eikenprocessierupsen bestrijden wij zoveel mogelijk biologisch door hun natuurlijke vijanden (vogels en vleermuizen) aan te trekken door nestkasten te plaatsen. Ook kruidenrijke grassen leveren een bijdrage aan de bestrijding van de eikenprocessierups, omdat er veel insecten in deze grassen zijn die weer vogels aantrekken.

Vanuit de VOR 3 vervangen wij in 2021 bomen en beplantingen, waarvan uit de kwaliteitsinspectie is gebleken dat deze in slechte staat zijn. Onder andere in Hoofddorp (Busbaan Muiderbos en Puttersbos, Anna Blamanstraat, Betje Wolffstraat en Ramaerstraat). Wij nemen de vervanging van bomen en beplanting zoveel mogelijk mee in integrale projecten, bijvoorbeeld riolering of verhardingen.

7. Openbare verlichting

Het onderhoud van Openbare Verlichting (OVL) is beschreven in het [Beheerplan Openbare Verlichting 2020-2023](#). Het huidige onderhoud- en vervangingsregime borgt de kwaliteit en de juiste werking van de OVL en hiermee de verkeersveiligheid en de sociale veiligheid. Vanwege de veiligheid voeren wij NEN-keuringen uit aan het ondergrondse kabelnet en de OVL-kasten en stabilisatiemetingen aan lichtmasten. In 2021 maken wij een keuze op basis van de resultaten van de proef in 2020 in Halfweg en Spaarndam met lichtmasten op zonne-energie. Verlichtingsarmaturen, lichtmasten, ondergronds kabelnet en meetverdeekasten worden aan het

einde van de levensduur vervangen uit de VOR 3. Verlichtingsarmaturen worden vervangen door energiezuinige, dimbare LED-verlichting. Dit gebeurt verspreid over de gemeente, waarbij wij de verlichting in het hele gebied vernieuwen. Bij het vervangen van het kabelnet kiezen wij ervoor om het kabelnet in eigendom van Liander aan het einde van de levensduur te vervangen door eigen net. Eigen kabelnet leidt tot minder storingen. Storingen die zich wel voordoen, kunnen wij sneller verhelpen. Dit leidt tot minder klachten van inwoners. Wij vervangen het kabelnet in delen van Nieuw-Vennep en Spaarndam.

8. Verkeersregelininstallaties (VRI's)

Het onderhoud van de VRI's is beschreven in het [Beheerplan VRI's 2020-2023](#). De kwaliteit van de VRI's is goed als gevolg van de onderhoudsfrequentie en de tijdige vervanging aan het einde van de levensduur. Alle VRI's zijn aangesloten op onze verkeerscentrale. Storingen worden automatisch door de VRI's aan de verkeerscentrale en de onderhoudsaannemer gemeld en binnen de geldende responsetijden opgelost. Bij het beheer van de VRI's passen wij

innovatieve en/of energiebesparende technieken toe. De VRI's zijn uitgerust met energiezuinige LED-lampen.

De (partiële of gehele) vernieuwing van VRI's vindt plaats vanuit de VOR 3. Wij vervangen de VRI's bij de dynamische afsluiting op de Waddenweg in Hoofddorp en op de kruising Zeemanlaan/Sloterweg/Burgemeester Amersfoordtlaan in Badhoevedorp.

9. Watergangen

Wij beheren watergangen buiten de bebouwde kom en langs de polderwegen, enkele fortgrachten en een enkele vijver binnen het stedelijke gebied. Hoofdwatergangen, zoals tochten en vaarten, worden door het hoogheemraadschap van Rijnland beheerd. Voor het beheer van watergangen in stedelijk gebied hebben wij een overeenkomst met het hoogheemraadschap afgesloten.

in het [Beheerplan Watergangen 2020-2023](#) is beschreven hoe wij onze watergangen onderhouden. Het onderhoud van de watergangen bestaat uit het maaien en uithalen

van de gemeentelijke watergangen, gezamenlijk met het hoogheemraadschap van Rijnland, het baggeren en het verwijderen van drijfvuil. Omdat uit het beheerplan is gebleken dat de watergangen buiten de kom te veel bagger bevatten, baggeren wij extra om de watergangen binnen tien jaar op voldoende diepte te krijgen. Hierdoor verbetert de waterkwaliteit en kunnen de watergangen bij hevige regenval overtollig water beter afvoeren. Beschoeiingen, duikers en stuwen worden vervangen vanuit de VOR 3. In 2021 vervangen wij verspreid over de gemeente beschoeiing, duikers en stuwen die aan het einde van de levensduur zijn.

10. Begraafplaatsen

De gemeente bezit zes gemeentelijke begraafplaatsen. Twee begraafplaatsen liggen in Nieuw-Vennep (de Taxushof en de Lindenhof), twee in Hoofddorp (de Iepenhof en de Wilgenhof), één in Zwaanshoek (de Meerterpen) en één in Spaarnwoude (De Akker Gods).

Wij beheren de begraafplaatsen op niveau A van het Beheerkwaliteitplan (BKP). Dit betekent dat het onderhoud van wegen, paden en groen op

het hoogste niveau plaatsvindt om een goede toegankelijkheid en uitstraling van de begraafplaatsen te bereiken.

Hierbij hebben wij oog voor de flora en fauna op de begraafplaatsen en versterken wij de aanwezige groen- en natuurwaarden. Het onderhoud bestaat met name uit het dagelijks onderhoud van de graven, het groen, de paden en de objecten. De uitvoerende taken op het gebied van het dagelijks onderhoud en op het

gebied van begraven hebben wij uitbesteed aan De Waterwolf. De regie ligt bij de gemeente.

Jaarlijkse onderhoudslasten

Tabel 107

Omschrijving (bedragen × 1 mln.)	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
1. Vastgoed			
1.01 Gebouwen niet voor Openbare dienst	0,29	0,37	0,23
1.02 Brandweerkazernes	0,30	0,29	0,23
1.03 Cultuur	0,69	0,60	0,44
1.04 Sport	1,35	1,44	1,59
1.05 Monumenten, recreatiegebieden, aula en begraafplaatsen	0,24	0,33	0,48
1.06 Jongerencentra en kinderopvang	0,04	0,14	0,12
1.07 Wijk- en Dorpsgebouwen (Sociaal Culturele gebouwen)	0,29	0,15	0,15
1.08 Onderwijs	1,10	0,64	0,64
1.09 Huisvesting Ambtenaren	0,11	0,03	0,03
1.10 Parkeergarage Scorpius	0,25	0,35	0,20
Totaal: 1. Vastgoed	4,66	4,34	4,11
2. Sportterreinen	1,34	1,43	1,43
3. Openbare speel-, sport en ontmoetingsvoorzieningen en recreatiegebieden			
3.02 het Haarlemmermeerse Bos, de Toolenburgerplas en Park 21	0,63	0,61	0,64
3.01 openbare speel- sport en ontmoetingsplekken	0,79	0,71	0,71
4. Wegen (Civieltechnische) Kunstwerken	7,02	7,08	8,51
5. Riolering	2,11	2,52	2,52
6. Openbaar groen	7,58	6,90	6,72
7. Openbare verlichting	1,03	1,16	0,88
8. Verkeerregelinstantaties (VRI)	0,22	0,41	0,41
9. Watergangen	0,24	0,36	0,36
10. Begraafplaatsen	0,73	0,69	0,69
Totaal	26,38	26,21	26,98

Toelichting

1. Vastgoed

De uitgaven voor het groot onderhoud fluctueren jaarlijks en zijn gebaseerd op het meerjaren onderhoudsplan voor de gebouwen. De fluctuaties worden opgevangen via de onderhoudsregalisatievoorziening Onderhoud gebouwen.

4. Wegen

In de jaarstukken 2019 heeft er, op grond van een stellige uitspraak van de commissie BBV, een storting in de voorziening achterstallig onderhoud verhandingen plaatsgevonden. De kosten hiervoor ramen wij voor de jaren 2020, 2021, 2022 en 2023 op € 500.000, € 2.028.000, € 2.683.400 en € 372.900.

6. Openbaar groen

Het lagere budget in 2021 betreft voornamelijk de kosten van het investeringstraject met de Waterwolf van het groenonderhoud in gebied Midden (Hoofddorp). Ten opzichte van 2020 moet hier een besparing worden gerealiseerd (nota B&W 2019.0057989).

7. Openbare verlichting

Het budget voor onderhoud openbare verlichting is in het kader van de ombuigingen, waartoe besloten is bij de vaststelling van de Voorjaarsrapportage 2020, verlaagd.

Raadhuis Halfweg (Orange the world)

Vastgoed

Portefeuillehouder: Steffens-van de Water

Inleiding

Onder het motto “vastgoed is geen doel op zich” (Integraal accommodatieplan (IAP) 2020, [2019.0058287](#)) werken wij toe naar een kernportefeuille vastgoed. In de kernportefeuille zit het vastgoed dat ingezet wordt voor het huisvesten van onze organisatie en het huisvesten van de activiteiten van de gemeentelijke maatschappelijke doelstellingen. De niet-kernportefeuille bestaat uit al het overige gemeentelijk vastgoed zoals strategische gronden, zakelijke rechten, commercieel vastgoed, woningen en overige gronden.

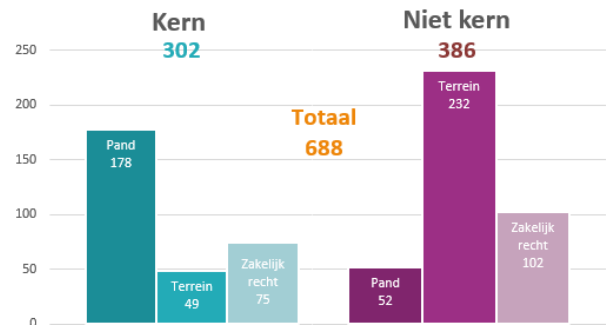
Aan de hand van maatschappelijke en financiële data kijken we hoe de objecten in hun omgeving functioneren en bepalen we wat kan worden afgestoten, anders ingezet kan worden of waar juist iets bij moet komen. Hierin wordt de vraag vanuit de beleidsvelden én situationele omgevingsfactoren, zoals gebiedsontwikkelingen en verduurzaming, geïntegreerd.

Niet al het maatschappelijk vastgoed hoeft ons eigendom te zijn. Als de markt kansen ziet om maatschappelijke voorzieningen te huisvesten tegen acceptabele kosten dan heeft dat onze voorkeur. Daar waar de markt niet acteert hebben wij een rol te vervullen. Als een gewenste maatschappelijke voorziening ontbreekt in een wijk is dat de feitelijke legitimatie om als

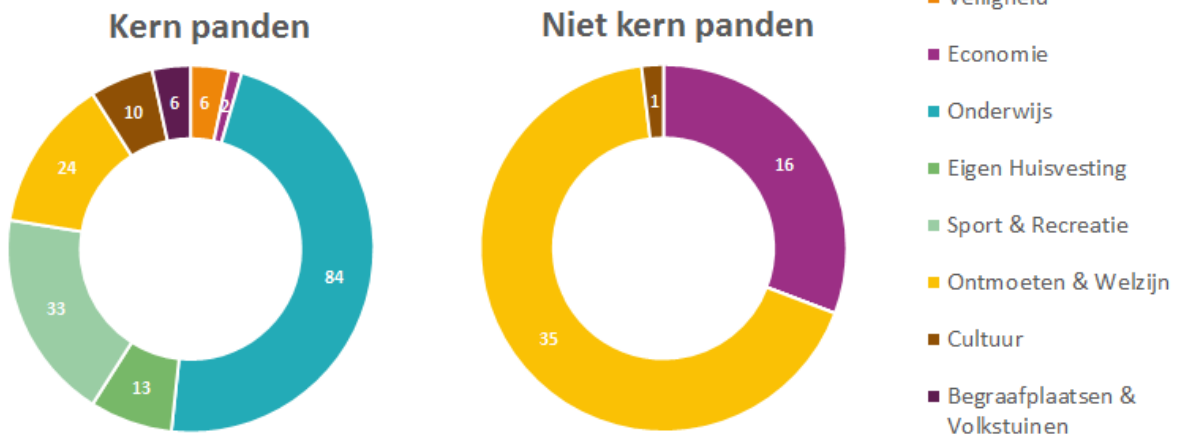
gemeente vastgoed te huren, verwerven of ontwikkelen. De kosten voor het huren of in eigendom hebben van vastgoed proberen we zo beperkt mogelijk te houden met in achtneming van de gewenste kwaliteit maar altijd gericht op het beoogde beleidsdoel. Op grond van de Wet markt en overheid zijn wij verplicht om ons vastgoed ten minste kostendekkend te verhuren. We streven dus naar een minimaal kostenneutrale vastgoedportefeuille.

Vastgoedportefeuille

Op peildatum 1-1-2020 zijn wij eigenaar van in totaal 688 gebouwen en gronden. Bijna de helft van de kernportefeuille bestaat uit onderwijsgebouwen. Op grond van de wettelijke taak worden de scholen door ons gebouwd maar zijn ze formeel in eigendom bij de schoolbesturen (blooteigendom bij de gemeente). Alle verplichtingen die bij een eigenaar horen zijn daardoor ondergebracht bij de schoolbesturen. De gemeente draagt alleen de zorg voor het realiseren van voldoende huisvesting en de financiering daarvan (door middel van het Integraal Huisvestingsplan onderwijs (IHP)).

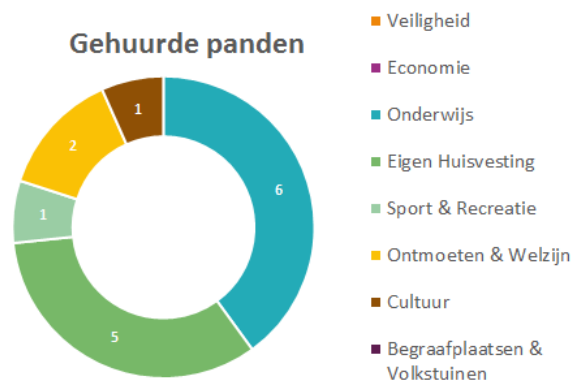

Figuur 14

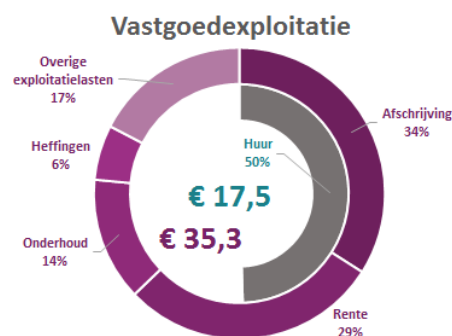
Figuur 15

Naast ons eigendom huren wij ook nog 15 gebouwen ten behoeve van onder andere onze eigen huisvesting en tijdelijke onderwijshuisvesting.

Figuur 16

Het exploitatieresultaat voor de gehele portefeuille laat een groot verschil zien tussen de kosten en baten. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door de kapitaallasten van de onderwijshuisvesting. Hier staan geen opbrengsten tegenover waardoor er een vertekend beeld ontstaat in het financieel resultaat.

Figuur 17

Tabel 108

Lasten en baten gebouwen per programma (bedragen x € 1.000)

	Begroting Lasten (2021)			Baten
	Beheer	Onderhoud	Kapitaal	
Veiligheid	83	249	277	1
Zorg en werk	0	-2	0	0
Maatschappelijke ontwikkeling	7.162	3.504	18.755	15.537
Mobiliteit	105	202	104	0
Ruimtelijke ontwikkelingen	0	0	311	0
Wonen	62	21	12	217
Kwaliteit fysieke omgeving	30	18	0	0
Economische zaken	821	526	2.216	1.735
Overzicht overhead	378	31	268	4
Totaal	8.640	4.547	21.943	17.494

Vastgoedmanagement

Verbetertrajecten

In juni 2019 is het vervolgonderzoek maatschappelijk vastgoed van de Rekenkamercommissie ([2019.0029408](#)) met de raad besproken. Daarin zijn kort gezegd twee aanbevelingen gedaan:

1. verbeter het inzicht in de doelmatigheid en doeltreffendheid van de vastgoedportefeuille;
2. kom met een plan van aanpak om het vastgoedmanagement te professionaliseren.

Naar aanleiding daarvan hebben wij eind oktober 2019 de raad per brief (X.2019.13925) geïnformeerd over ons plan van aanpak voor de professionalisering van het vastgoedmanagement. Hierin is een aantal stappen genoemd die moeten leiden tot een doelmatige en doeltreffende vastgoedportefeuille.

Tabel 109 Stappenplan professionalisering vastgoedmanagement

Onderwerp	Datum gereed
I Een vastgoedadministratie, die actueel, juist en volledig is/blijft en betrouwbaar is. Deze kan daarmee ook de gewenste P&C-producten opleveren.	Eind 2020
II Herijking van de spelregels rondom vastgoed door het opstellen van een beleidskader Vastgoed.	Begin 2021
III Opstellen van het eerste Meerjarenperspectief Vastgoed	Eind 2021
IV Voldoende kennis en kunde bij leidinggevenden en medewerkers.	Na 2022
V Een open cultuur, die zich kenmerkt door resultaat- en samenwerkingsgerichtheid, feedback geven en nemen, vertrouwen in elkaars vakmanschap, afspraken nakomen en begrip voor fouten.	Na 2022

ad. I

In 2020 worden de belangrijkste data gecontroleerd, zodat vanaf 2021 betrouwbare rapportages beschikbaar kunnen komen, die ons meer inzicht kunnen geven in de portefeuille.

ad. II

In 2015 is het vastgoedportefeuilleplan vastgesteld waarin uitvoeringskaders zijn opgenomen voor het beheren en exploiteren van vastgoed. Vervolgens zijn er aanvullende kaders

bijgekomen zoals het gebruik van een kostprijs-dekkende huur en het aan- en verkoopbeleid. Nog uit te werken kaders voor (ver)huur, duurzaamheid en toegankelijkheid worden hieraan toegevoegd. Bij het Plan van Aanpak is aangekondigd dat er in het voorjaar van 2021 een beleidskader vastgoed zal zijn. Dit betreft dan de actualisatie van bestaande kaders aangevuld met de nieuwe kaders waardoor er een integraal vastgoed-beleidskader ontstaat.

ad. III

In 2021 willen wij het eerste Meerjarenperspectief Vastgoed met de raad bespreken. Hiermee bereiken wij grotendeels het doel om meer inzicht krijgen in de prestaties van de vastgoedportefeuille. In het Meerjarenperspectief Vastgoed wordt over een langere periode gekeken naar de prestaties van de (deel)portefeuille(s) inclusief toekomstige wijzigingen van de portefeuille. Een voorbeeld van wijzigingen is een in de eerste helft van 2020 vastgestelde verkooplijst van objecten die niet langer tot de kernportefeuille horen. En in de toekomst worden ook de vastgoedontwikkelingen meegenomen die vanuit het IAP en IHP geïnitieerd worden.

ad. IV & V

Deze beide trajecten lopen parallel aan de andere trajecten, maar kennen een langere doorlooptijd.

Naast bovenstaande trajecten, die vooral gericht zijn op het verder ontwikkelen van de beheerkant, lopen er ook nog andere trajecten: Integrale afstemming, Meerjarenperspectief en Verduurzaming.

Integrale afstemming

In juni 2020 is het IAP vastgesteld ([2019.0058287](#)). Hiermee is er een werkwijze om integraal (vastgoed-)aanbod op de vraag naar maatschappelijke voorzieningen te bepalen. Door middel van wijkanalyses wordt inzicht verkregen in de behoefte aan voorzieningen bij onze inwoners en zoeken we naar de best mogelijke manier om

die voorzieningen te huisvesten. Daarbij kijken we naar onze beleidsdoelen, ons bestaande vastgoed (en dat van derden) en eventuele ontwikkeling van nieuwbouw. Maar ook naar de gebiedsontwikkelingen, de energietransitie en de planning van het IHP. En we zorgen voor juiste betrokkenheid van onze inwoners bij de plannen die uit de wijkanalyse naar voren komen. We hebben afgesproken dat we tenminste vier wijkanalyses per jaar gaan uitvoeren.

Naast het IAP heeft de raad in 2019 het IHP 2.0 vastgesteld. Hierin zijn afspraken gemaakt met de schoolbesturen over de renovatie van bestaande en ontwikkeling van nieuwe schoolgebouwen voor de periode tot en met 2024. Ook onderwerpen zoals energie-neutrale gebouwen, doordecentralisatie van onderwijshuisvestingsmiddelen en Integrale Kindcentra komen hier aan de orde. In 2021 wordt begonnen met de renovatie en ontwikkeling van de scholen conform het IHP 2.0.

Verduurzaming

In 2021 willen wij dat de gehele portefeuille is voorzien van een energielabel. Bij de Voorjaarsrapportage 2020 zijn budgetten beschikbaar gesteld voor energielabels en het kunnen uitvoeren van energiescans. Beiden geven inzicht in de energieprestatie van de portefeuille en helpen bij het beoordelen welke panden interessant zijn om te verduurzamen.

In mei 2020 heeft de VNG de sectorale routekaart Maatschappelijk vastgoed gepubliceerd waarin richtlijnen worden meegegeven om de duurzaamheidstransitie van maatschappelijk vastgoed te kunnen realiseren voor 2050. Deze wordt vertaald naar de situatie van de gemeente Haarlemmermeer en wij verwachten de routekaart voor de gemeente Haarlemmermeer in 2021 aan de raad aan te bieden. Met behulp van deze routekaart kan het verduurzamen van de vastgoedportefeuille geïntegreerd worden in de beheerplannen en toekomstige wijzigingen in de portefeuille.

Oogst Parklanden PARK21

Financiering

Portefeuillehouder: Nobel

In de Financiële verordening Haarlemmermeer 2016 is in artikel 21 opgenomen dat wij jaarlijks bij de begroting en de jaarstukken in de paragraaf Financiering verslag doen van de wijze waarop wij de treasuryactiviteiten uitvoeren. Hierbij komen in ieder geval de volgende punten aan de orde:

- de kasgeldlimiet
- de renterisiconorm
- de rentekosten en renteopbrengsten van de financieringsfunctie
- de schulden met een looptijd korter dan een jaar en het verschuldigde rentepercentage
- de schulden met een looptijd langer dan een jaar en het verschuldigde rentepercentage
- de liquiditeitsplanning en de financieringsbehoefte
- de rentevisie

Hiermee is deze paragraaf het instrument voor het transparant maken en daarmee het sturen, beheersen en controleren van de treasuryfunctie.

De uitgangspunten en richtlijnen voor het treasurybeleid zijn vastgelegd in de Financiële verordening Haarlemmermeer 2016 (artikel 15). De

regels voor de uitvoering van de treasuryfunctie zijn opgenomen in het door de raad vastgestelde Treasurystatuut ([2019.0054201](#)).

Doelstellingen treasurybeleid

De treasuryfunctie van onze gemeente:

- zorgt voor duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities, zodat er te allen tijde voldoende middelen zijn om de gemeentelijke taken uit te voeren;
- beheerst de risico's verbonden aan de financieringsfunctie zoals renterisico's, koersrisico's, kredietrisico's, liquiditeitsrisico's en valutarisico's;
- streeft, binnen de kaders van de Wet financiering decentrale overheden (fido), de

bijbehorende ministeriële regelingen en het treasurystatuut, naar een optimale financieringsstructuur tegen zo laag mogelijke kosten;

- ondersteunt en adviseert alle onderdelen binnen de gemeentelijke organisatie bij financieringsvraagstukken;
- waarborgt dat de taken en verantwoordelijkheden van de treasuryfunctie duidelijk worden geregeld.

Rente

Renteontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt

De korte termijn rente (looptijd < 1 jaar) is onveranderd laag. Medio 2020 ligt het percentage voor de 3 maanden rente onder de 0%. De verwachting is dat dit de komende maanden zo blijft. Het rentepercentage voor langlopende leningen (10 jaar) ligt medio 2020 rond de 1%. De verwachting is dat dit percentage nog niet gaat stijgen. Bij de berekening van de financieringslasten is conform de aannames in de Voorjaarsrapportage 2020 rekening gehouden met de volgende rentepercentages:

- kort geld: 1%
- lang geld: 2,5%

Renterisico kort- en langlopende financiering

De door het rijk opgelegde kasgeldlimiet beperkt het risico van stijgende rentelasten voor de

kortlopende financiering. De limiet beperkt de maximale omvang van de korte schuld (< 1 jaar) tot 8,5% van de totale lasten (inclusief reservemutaties) van de primaire programmabegroting. Voor 2021 bedraagt de limiet voor de gemeente Haarlemmermeer € 41,5 miljoen.

De renterisiconorm beperkt het renterisico op de langlopende financiering. De norm bevordert de spreiding van de looptijden van de kapitaalmarktleningen (looptijd lening > 1 jaar) door de omvang te beperken van de leningen waarvoor de rente in een bepaald jaar moet worden aangepast. Het rijk heeft de maximale omvang van leningen met een rente-aanpassing vastgesteld op 20% van het begrotingstotaal (inclusief reservemutaties). In 2021 bedraagt de renterisiconorm € 97,6 miljoen. Wij moeten in 2021 een bedrag van € 40,2 miljoen herfinancieren en blijven hiermee ruim onder de renterisiconorm.

Financiering

Voor het uitoefenen van de treasuryfunctie is inzicht nodig in de toekomstige kasstromen. Deze kasstromen bestaan uit:

1. de kasstroom uit operationele activiteiten (de exploitatie)
2. de kasstroom uit investeringen en grondexploitaties
3. de kasstroom uit financieringsactiviteiten (aflossingen en stortingen van aangetrokken en uitgezette geldleningen).

Het inzicht hierin wordt verkregen door het permanent actualiseren van onze liquiditeitsplanning. Hierbij zijn de ontvangsten en uitgaven volgens de programmabegroting, het investeringsplan en het MPG het uitgangspunt. Op basis van ervaringscijfers, inschatting van de

uitgaven en ontvangsten, en de mutaties in de leningenportefeuille voorzien wij voor 2021 een financieringsbehoefte van € 100 miljoen. Daarbij is rekening gehouden met de ervaring dat de realisatie van een gedeelte (30%) van de investeringsbudgetten in een later jaar plaats vindt dan gepland.

Tabel 110 geeft een specificatie van de mutaties in de leningenportefeuille.

Tabel 110

Omschrijving (Bedragen x € 1 miljoen)	Mutaties leningenportefeuille o/g	
	2020	2021
Stand per 1 januari	412	501
Nieuwe leningen	133	100
Reguliere aflossingen	-44	-40
Extra aflossingen	0	0
Stand per 31 december	501	561

Financieringswijze

Zolang de kortlopende rente lager is dan de rente op de kapitaalmarkt wordt de ruimte die de kasgeldlimiet biedt zoveel mogelijk benut. Indien nodig worden langlopende leningen aangetrokken om een overschrijding van de limiet tegen te gaan. Bij de keuze van de looptijden van financieringsmiddelen is het uitgangspunt dat deze zoveel mogelijk moeten aansluiten bij de financieringsbehoefte uit de liquiditeitsplanning.

EMU saldo

Het EMU-saldo van de overheid is een in Europees verband gehanteerd en gedefinieerd macro-economisch begrip. Het EMU-saldo is het

vorderingensaldo van de overheid. Het EMU-saldo van de lokale overheden telt mee voor het EMU-saldo van de totale Nederlandse overheid. Om te komen tot een beheerste ontwikkeling van het EMU-saldo van de lokale overheid zijn lokale overheden verplicht de meerjarige EMU-begrotingsgegevens in de begroting op te nemen. Daarnaast wordt de ontwikkeling van het EMU-saldo gevolgd door middel van verplichte rapportages over de uitvoering aan het CBS. Voor 2021 is voor onze gemeente een EMU-saldo van € -58 miljoen geraamd. Het gerealiseerde EMU-saldo over boekjaar 2019 was € -31 miljoen. In de financiële begroting 2021-2024 treft u een [overzicht](#) aan van het geraamde EMU-saldo voor de periode 2020-2024.

Financieringsresultaat

Het financieringsresultaat bestaat uit het verschil tussen het totaal van de werkelijk betaalde en berekende rente over onze financieringsmiddelen en het totaal van de renteontvangsten en de doorberekende rente over de vaste activa. Het financieringsresultaat voor 2021 is geraamd op € 3,6 miljoen.

Netto-rentelasten

De netto-rentelasten die de gemeente verschuldigd is voor de aangetrokken geldleningen worden via het renteomslagpercentage verdeeld over de programma's. Verder wordt een deel van de rente doorbelast aan de bouwgrondexploitaties (grexen) en de kosten van de riolering waar een

kostendekkend tarief tegenover staat. Het saldo van deze doorbelasting komt ten gunste van het overzicht algemene dekkingsmiddelen.

In [Tabel 111](#) wordt inzicht gegeven hoe het financieringsresultaat tot stand komt.

Tabel 111

Berekening omslagrente	2021	2022	2023	2024				
a. De externe rentelasten over de korte en lange financiering	9.936	11.390	12.447	12.903				
b. De externe rentebaten	- 620	-619	-617	-615				
Totaal door te rekenen externe rente	9.316	10.771	11.830	12.288				
c. De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-2.689	-2.719	-2.664	-2.620				
De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0	0	0	0				
Saldo door te rekenen externe rente	6.627	8.052	9.166	9.667				
d1. Rente over eigen vermogen	2,3%	6.639	2,3%	6.543	2,3%	6.475	2,3%	6.288
d2. Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)	2,3%	1.986	2,3%	1.915	2,3%	1.836	2,3%	1.803

Berekening omslagrente	2021	2022	2023	2024
De aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toe te rekenen rente (renteomslag)	15.252	16.510	17.477	17.758
e.. De werkelijk aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toegerekende rente (renteomslag)	2,5% 18.832	2,5% 20.137	2,5% 20.956	2,5% 21.383
f. Renteresultaat op het taakveld treasury	3.580	3.627	3.480	3.625
Boekwaarde gefinancierde activa	753.260	805.488	838.256	855.336
Het percentage van aan taakvelden toe te rekenen rente bedraagt	2,02%	2,05%	2,08%	2,08%
Verschil omslagrente en werkelijk toegerekend percentage	0,48%	0,45%	0,42%	0,42%
Renteresultaat ten opzichte van toe te rekenen rente	23%	22%	20%	20%

Garanties

De kaders en uitgangspunten voor de inzet van garantstellingen zijn vastgelegd in het [Garantiebeleid 2019](#). Onder de financiële kaders is opgenomen dat:

- Voor garanties met een publiek gemeentelijk belang een plafond € 36 miljoen geldt, met een revolverend karakter (er is sprake van gemeentelijk belang als de activiteiten

bijdragen aan de beleidsdoelstellingen van de gemeente)

- Voor garanties met een regionaal strategisch karakter het afbouwscenario tot nihil wordt voortgezet.

In [Tabel 112](#) wordt inzicht gegeven in de huidige garantiepositie en de toekomstige ruimte.

Tabel 112

Prognose garantstellingen per ultimo boekjaar (bedragen x € 1.000)

	2020	2021	2022	2023	2024
Garantie publiek gemeentelijk belang					
Bejaardenzorg	788	751	713	676	638
Sportverenigingen	3.208	3.030	2.827	2.653	2.477
Sociaal culturele en Maatschappelijke Instellingen	3.131	2.892	2.672	2.451	2.221
Lichamelijke en Geestelijke gezondheidszorg	1.838	1.763	1.688	1.613	1.538
SGN bestaand Borg	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
SGN nieuw Borg	9.000	9.000	9.000	9.000	9.000
Zonnepanelen /Tegenstroom voor Ymere Borg	2.560	2564	2.570	2.576	2.582
Polanenpark B.V. Borg	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000
Totaal	25.525	24.999	24.470	23.969	23.457
Garantieplafond publiek gemeentelijk belang	36.000	36.000	36.000	36.000	36.000
Beschikbare ruimte	10.475	11.001	11.530	12.031	12.543
Garantie regionaal strategisch karakter					
Meerlanden Vergistingsinstallatie Borg	145	0	0	0	0
Totaal	145	0	0	0	0

Jaarlijks wordt het risico dat de gemeente loopt op de garantstellingen beoordeeld. De solvabiliteit en liquiditeit van de instellingen aan wie een garantie is verstrekt, wordt op basis van de jaarrekeningcijfers beoordeeld. Bij de sportinstellingen wordt dat gedaan in samenwerking met de Stichting Waarborgfonds

Sport. Het risico dat de gemeente loopt wordt weergegeven met behulp van de codering rood – oranje – groen. Bij garantienemers met een negatieve beoordeling (oranje of rood) wordt beoordeeld of er maatregelen nodig zijn. Hieronder treft u een samenvatting aan van de situatie medio 2020.

Tabel 113

Resultaat jaarrekeningcontrole van 32 instellingen	Liquiditeit	Solvabiliteit
goed	18	13
redelijk	4	5
aandacht nodig	4	8
niet gecontroleerd - jaarrekening 2019 nog niet beschikbaar	4	4
niet gecontroleerd - lening < € 50.000	2	2
Aantal instellingen	32	32

Op basis van de laatste controles zijn er acht instellingen waarmee we in gesprek zijn of zullen

gaan. Bij de overige garantstellingen is het risico heel laag.

Schuldbeheersing

In de notitie Schuldbeheersing 2016 (2016.0051961), vastgesteld op 22 december 2016, is besloten om voor het monitoren van de schuld drie indicatoren te hanteren en daarvoor normen vast te stellen. Op basis van deze door de raad vastgestelde normen kan bepaald worden of een indicator op groen, oranje of rood staat (stoplichtenmodel). Door gebruik te maken van drie indicatoren kan genuanceerd gekeken worden naar de schuldpositie. Hierbij is de volgende sturing van toepassing:

1. Eén rode indicator: verhoogde waakzaamheid, aandacht voor de schuldpositie
2. Twee rode indicatoren: sterk verhoogd waakzaamheid, focus op schuldverlaging
3. Drie rode indicatoren: direct ingrijpen noodzakelijk

De volgende indicatoren worden gebruikt: Netto schuldquote, Lasten schuldpositie en Onzekere inkomsten.

Ontwikkeling indicatoren

Deze drie indicatoren laten de volgende ontwikkeling zien ten opzichte van de Voorjaarsrapportage 2020:

Netto schuldquote

Tabel 114

P&C-Product	realisatie 2019	raming 2020	raming 2021	raming 2022	raming 2023	raming 2024
Programmabegroting 2021 - 2024	97,2%	118%	127%	139%	150%	144%
Voorjaarsrapportage 2020	97,2%	127%	138%	140%	150%	148%

Lasten schuldpositie

Tabel 115

P&C-Product	realisatie 2019	raming 2020	raming 2021	raming 2022	raming 2023	raming 2024
Programmabegroting 2021 - 2024	9,6%	10,4%	11,3%	12,4%	14,0%	13,0%
Voorjaarsrapportage 2020	9,6%	10,4%	11,5%	11,7%	13,1%	12,2%

Toelichting

Bij de berekening van de indicatoren is er van uitgegaan dat van het investeringsplan 70% van de voor een jaar geraamde investeringsbedragen gerealiseerd worden. Hierdoor is in de eerste jaren van het meerjarenbeeld minder behoefte aan financieringsmiddelen (leningen). In de berekening van de benodigde financieringsmiddelen zijn ook de investeringen van het Integraal Huisvestingsplan onderwijs (IHP) mee genomen. Er wordt nog onderzoek gedaan naar de mogelijkheden tot doordecentralisatie van de onderwijshuisvesting naar de onderwijsinstellingen. Als tot doordecentralisatie besloten wordt, dan hoeft de gemeente minder financieringsmiddelen aan te trekken en zullen de ratio's Netto schuldquote en Lasten schuldpositie zich positief ontwikkelen. Verder is geen rekening gehouden met de inbreng van gronden in Schiphol TradePark (STP). Op de balans van de gemeente staan ten behoeve van STP gronden geactiveerd tot een bedrag van € 55 miljoen. Afgesproken is dat die tussen nu en tien jaar worden afgenomen door STP, waardoor onze schuldpositie verbeterd. Hoeveel grond STP per jaar afneemt hangt af van hun kasstromen.

Naast het investeringsplan is bij de berekening van de financieringsbehoefte ook rekening gehouden met de cijfers van het MPG per 1 januari 2020.

Voor de ratio's Netto schuldquote en Lasten schuldpositie is het totaal van de geraamde baten, exclusief reservemutaties, in een begrotingsjaar van belang. Uit het overzicht baten en lasten blijkt dat dit totaal fluctueert. Dit wordt vooral veroorzaakt door de geraamde inkomsten uit de bouwgrondexploitaties. Door dit noemereffect stijgen de ratio's netto schuldquote en lasten schuldpositie in het meerjarenbeeld. Omdat in het meerjarenbeeld geen rekening wordt gehouden met indexatie als gevolg van inflatie, zal het totaal van de baten vanaf 2022 stijgen als gevolg van autonome ontwikkelingen. Dit werkt positief door in de ratio's.

Conclusie

De schuldpositie van de gemeente Haarlemmermeer blijft hoog ten opzichte van andere gemeenten. Omdat Haarlemmermeer een groeigemeente is, zal dit nog lang het geval zijn. Het blijft noodzakelijk grote investeringen te doen. Enerzijds voor het in stand houden van voorzieningen, anderzijds voor nieuwe voorzieningen, onder andere infrastructuur en groen ten behoeve van de woningbouw. Om deze investeringen, die 20 tot 40 jaar meegaan, te kunnen doen is het noodzakelijk langlopende geldleningen aan te trekken. Hierbij is steeds wel het uitgangspunt dat alleen de noodzakelijke investeringen gedaan worden. Het is aan de raad om te bepalen welke investeringen dit betreft.

De netto schuldquote is de resultante van het totaal van de schulden gedeeld door de baten. Als de baten stijgen, daalt de schuldquote bij een gelijkblijvende schuld. De baten stijgen autonoom als gevolg van inflatie, waarmee in het meerjarenbeeld geen rekening is gehouden.

Met de huidige lage rente en de uitstekende weerstandsvermogen ratio wordt het risico op dit moment als laag ingeschat. Op deze indicatoren vind een actieve monitoring plaats en bij financiële besluiten van € 25 miljoen en hoger wordt het effect op de schuldpositie meegenomen in de afweging.

Berekeningswijze en normen

Netto Schuldquote

$$\text{netto schuldquote} = \frac{\text{netto schuld}}{\text{totale inkomsten (voor bestemming reserves)}}$$

Figuur 18

De gehanteerde norm van de indicator is:

Tabel 117

Kleurcodering	Percentage
Groen	0% - 89%
Oranje	90% - 119%
Rood	120% en hoger

Lasten schuldbpositie

$$\text{procentuele lasten schuldenpositie} = \frac{\text{rente / afschrijvingslasten}}{\text{totale inkomsten (voor bestemming reserves)}}$$

Figuur 19

De gehanteerde norm van de indicator is:

Tabel 118

Kleurcodering	Percentage
Groen	0% - 12,4%
Oranje	12,5% - 14,9%
Rood	15% en hoger

Onzekere inkomsten

$$\text{procentuele onzekere inkomsten} = \frac{\text{onzekere inkomsten in meerjarenbeeld}}{\text{totale schuldenlast eind periode meerjarenbeeld}}$$

Figuur 20

De gehanteerde norm van de indicator is:

Tabel 119

Kleurcodering	Percentage
Groen	0% - 9,9%
Oranje	10% - 14,9%
Rood	15% en hoger

Theehuis Cruquius aan de Cruquiusdijk

Bedrijfsvoering

Portefeuillehouder: Booij-van Eck, Rip

Bedrijfsvoering betreft alle faciliterende activiteiten die de gemeentelijke organisatie in staat stelt langdurig te presteren en maatschappelijke waarde te creëren. Denk aan personeelsbeleid, huisvesting, financiën, ICT en inkoop. We leveren daarbij maatwerk en zijn kaderstellend waar dat nodig is. De interne dienstverlening is daarbij volgens gelijke principes ingericht als de externe dienstverlening aan inwoners en ondernemers. Een goede bedrijfsvoering is een voorwaarde voor het uitoefenen van en het 'in control' zijn over onze primaire taken en bedrijfsprocessen. We investeren voor dat laatste in het versterken van de verbijzonderde interne controle- en auditfunctie, projectcontrol en regie op risicomangement. Ook hebben we aandacht voor een nieuwe gemeentelijke opgave; de rechtmatigheidsverklaring die met ingang van 2021 door het college van B&W wordt afgegeven bij de jaarrekening.

Gemeente als werkgever

Personeelsbeleid

Met onze organisatiekoers 'Werken vanuit de bedoeling' zetten we in op versterking van de professionele en waardengedreven cultuur door het benaderen en aanpakken van onderwerpen 'van buiten naar binnen'. We hanteren daarbij drie principes voor sturing en leiderschap: we sturen

Deze paragraaf beschrijft de ontwikkelingen op het gebied van sturing en beheersing van de organisatie.

vanuit waarden, we waarborgen de richting en bevorderen samenwerking, samenhang en stabiliteit, bieden ruimte en geven vertrouwen. Bedrijfsvoeringadviseurs dragen met hun kennis en kunde vanuit een positief-kritische en waarderende blik bij aan het vergroten van strategisch en lerend vermogen in de organisatie.

Daarnaast is de vitaliteit en gezondheid van medewerkers belangrijk. Veel aandacht gaat uit naar de beheersing van werkdruk en verzuim en naar het voorkomen van verzuim door het gezond en vitaal houden van onze medewerkers. Inzet van het coalitieakkoord was het personeelsbudget geleidelijk met € 2,5 miljoen te laten stijgen om het aantal medewerkers uit te breiden, waarbij de organisatie eenzelfde aantal medewerkers zou vrijspelen om de prioriteiten uit het

ICT

Digitalisering gaat verder dan digitale dienstverlening aan inwoners en ondernemers. We leven in een periode van wereldwijde digitale transformatie. Ook de gemeentelijke organisatie wordt steeds meer data gedreven en informatie gestuurd. Het uitgangspunt bij onze stappen in de wereld van data en digitalisering is om communicatie persoonlijk en relevant te houden en aansluiten bij de wensen van de inwoners.

In de komende jaren stellen wij een nieuwe I-visie vast en leggen we daarbij de focus op de volgende ontwikkelingen.

- We werken graag samen met andere gemeenten. Daarbij zien we grote voordelen in het initiatief Common Ground.
- Verder vinden we het belangrijk dat de kwaliteit van onze informatiehuishouding op orde is. We willen daarmee keuzes in beleid kunnen onderbouwen met gedegen data-analyse, en onze dienstverlenende processen ondersteunen met data waar we toch al over beschikken.
- De bescherming van privacy en informatiebeveiliging zijn daarbij randvoorwaardelijk. Daarbij besteden we structureel aandacht aan het beveiligings- en privacy-bewustzijn en de digitale vaardigheden van medewerkers. Informatieveiligheid meten wij via reguliere audits en wij rapporteren via de Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA). We conformeren ons aan de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). Verder nemen we technische maatregelen om de kans op digitale aanvallen te verkleinen. Voor de bescherming van privacy houden we ons aan de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Datalekken melden we, indien nodig en conform de AVG, bij de Autoriteit Persoonsgegevens en de betrokkenen informeren we via ons datalekprotocol.

coalitieakkoord te realiseren. Deze intentie werd verstoord door het tegenvallende meerjarenbeeld. We streven ernaar om financiële ruimte te creëren die het mogelijk maakt de ambtelijke organisatie te versterken. De noodzaak hiertoe blijft onverminderd groot en versterking kan niet eindeloos worden uitgesteld, zonder een zware wissel op organisatie en medewerkers te trekken.

- We werken al jaren met flexibele werkplekken, thuis, en in de 'cloud'. Maar ook het zaakgericht werken vernieuwt zich met alle ontwikkelingen die gaande zijn. Denk bijvoorbeeld aan het op één plek vastleggen van gegevens, wat met het verbeteren van de toegankelijkheid de productiviteit kan verbeteren.

- Voor het verwerken van grote hoeveelheden data kunnen we gebruik maken van kunstmatige intelligentie (artificial intelligence, AI). Decennialang zijn deze methoden stap voor stap beter geworden in het detecteren van patronen en het classificeren van informatie.

- We maken steeds meer gebruik van de cloud, wat wil zeggen dat software en gegevens beschikbaar worden gesteld via het internet. Daarmee worden we in staat gesteld om flexibel te schalen naar gelang de behoefte.

- Bijna ieder nieuw apparaat wordt tegenwoordig voorzien van een internetaansluiting en wordt daarmee op afstand toegankelijk voor eindgebruikers en voor andere apparaten. Dit heet het 'Internet of Things'. In de komende jaren worden ook personen, gegevens en processen op een slimme manier gekoppeld. Mensen worden aan elkaar verbonden op een manier die voor hen waarde heeft. Data wordt slim ingezet om betere beslissingen te nemen. En voor processen geldt dat de juiste informatie op het juiste moment aan de juiste persoon (of machine) wordt afgeleverd.

Het bovenstaande realiseren we door het versterken van de IT functie en met name de governance. Hiermee verstevigen we de regie op IT investeringen, tillen deze door iPortfolio-management naar een hoger niveau en voorzien iProjecten van een solide businesscase. Zo beheersen en ontwikkelen we een IT landschap, dat bijdraagt aan ons doel: een slimmer, doelmatiger en goedkoper beleid en beheer.

Informatiebeheer

In het kader van openbaarheid en transparantie van de overheid wordt in de concept Archiefwet 2021 de overbrengingstermijn van de archieven naar archiefbewaarplaats teruggebracht van 20 jaar naar 10 jaar. Alle overheidsinformatie die voor blijvende bewaring in aanmerking komt, dient in het Historisch Archief openbaar toegankelijk te

zijn, voor zover er geen gronden voor openbaarheidsbeperking, zoals opgenomen in de wet, van toepassing zijn. Als de nieuwe wet wordt aangenomen dan dient de verkorting van deze overbrengingstermijn binnen een overgangperiode van tien jaar gerealiseerd te zijn.

Gemeentelijke huisvesting

Er komt één nieuwe gemeentelijke huisvesting omdat het huidige raadhuis al jaren niet meer voldoet aan de huidige bouwweisen en sterk verouderd is. Een nieuwe huisvesting biedt de mogelijkheid om andere manieren van (samen)werken en organiseren beter te faciliteren. Op 14 mei 2020 besloot de gemeenteraad dat het huidige raadhuis kan worden gesloopt om op dezelfde plek een nieuw gemeentehuis te bouwen

voor de gehele gemeentelijke organisatie, Stadscentrum Hoofddorp: nieuwe gemeentelijke huisvesting (2020.0000976). De bouw van dit nieuwe gemeentehuis maakt onderdeel uit van het programma Stadscentrum Hoofddorp. Naar verwachting gaat de gemeentelijke organisatie in 2021 verhuizen naar een tijdelijke locatie elders in Hoofddorp.

Control

In november 2018 zijn de Visie op Control en het Controlstatuut vastgesteld ([2018.0056726](#)). Met de Visie op control heeft de raad haar kaders meegegeven waarbinnen de control door de gemeentelijke organisatie wordt uitgevoerd. De nadruk ligt op het verhelderen en verduidelijken van de rollen en verantwoordelijkheden en het vergroten van kennis en vaardigheden van werknemers met een controlfunctie.

Over het jaar 2021 gaat het college van burgemeester en wethouders voor het eerst zelfstandig een rechtmatigheidsverklaring afgeven. Voorheen deed de accountant dit, waardoor binnen de gemeente de noodzaak is ontstaan om zelfstandig audits uit te voeren. Met de uitvoering van deze zelfstandige audits is de gemeente medio 2020 gestart.

Inkoop en aanbesteding

Op de juiste wijze inkopen en aanbesteden is voor ons als gemeente van groot belang. Het draagt bij aan mogelijke besparingen en geeft zichtbare verbetering van de kwaliteit van opdrachten. We houden ons aan wet- en regelgeving en gaan zo doelmatig en bewust mogelijk om met gemeenschapsgeld.

We willen met het inkoopbeleid de volgende vier doelstellingen realiseren:

1. Rechtmatig en doelmatig inkopen zodat gemeenschapsgelden op controleerbare en verantwoorde wijze worden aangewend en besteed.
2. Een professionele, integere, betrouwbare en zakelijke inkoper en opdrachtgever zijn.
3. Een administratieve lastenverlichting bereiken voor zowel onszelf als voor ondernemers.
4. Inkoop op maatschappelijk verantwoorde wijze plaats laten vinden.

Overhandiging rapport over sociale werkvoorziening bij AM match te Hoofddorp

Verbonden partijen

Portefeuillehouder: Nobel, Rip, Ruigrok, Schuurmans-Wijdeven, Sedee-Schuitemaker, Steffens-van de Water

Deze paragraaf bevat een overzicht van alle verbonden partijen, de wijze waarop de gemeente een belang heeft in de verbonden partij, het openbaar belang dat ermee gediend wordt en de financiële gegevens van de verbonden partij, zoals het eigen vermogen, vreemd vermogen en het verwachte rekeningsresultaat.

We hebben de keuze onze taken in eigen beheer uit te voeren, derden deze taken gesubsidieerd te laten doen of onze belangen via een verbonden partij te verwezenlijken. Een belangrijk criterium voor de wijze waarop onze taken worden uitgevoerd is doelmatigheid. Verder zijn de mate waarin we invloed hebben op het volbrengen van de taken en het risico dat ermee is gemoeid bepalend.

Een verbonden partij wordt in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) als volgt gedefinieerd: 'Een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijke belang én een financieel belang heeft'.

- Van een bestuurlijk belang is sprake als wij op één of andere manier zeggenschap hebben. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om een zetel in het bestuur of stemrecht bij bestuurlijke beslissingen

- Het financieel belang betekent dat wij middelen die wij aan een derde partij ter beschikking stellen niet terugontvangen in geval van faillissement, dan wel dat financiële problemen op ons verhaald kunnen worden

In het BBV is dus expliciet geregeld dat een verbonden partij een financieel belang én een bestuurlijk belang vertegenwoordigt. Indien het alleen om een financieel belang of alleen om een bestuurlijk belang gaat, dan is geen sprake van een verbonden partij.

Conform het BBV worden de verbonden partijen integraal verantwoord in de programma's. Dit zorgt voor een versterking van inzicht in de bijdrage van de verbonden partij aan de maatschappelijke doelstellingen. De paragraaf verbonden partijen is beleidsarmer geworden. Eventuele risico's ten aanzien van een verbonden partij worden rechtstreeks in deze paragraaf beschreven.

Begroting- en verslaggevingsregels

Voor verbonden partijen gelden de eigen van toepassing zijnde begroting- en verslaggevingsregels. Voor gemeenschappelijke

regelingen met rechtspersoonlijkheid (openbaar lichaam en bedrijfsvoering-organisatie) zijn dat de regels volgens het BBV.

Tabel 120

Samenwerkingsvorm Wgr	Openbaar lichaam	Bedrijfsvoering-organisatie	Gemeenschappelijk orgaan	Centrum gemeente	Lichte regeling
Rechtspersoonlijkheid	√	√	X	X	X
Eigen begroting en jaarrekening	√	√	√	X	X
Toepassing BBV	√	√	√	n.v.t.	n.v.t.

Voor privaatrechtelijke partijen gelden de verslaggevingsvoorschriften volgens het Burgerlijk Wetboek (BW), waarbij voor vennootschappen een en ander is uitgewerkt in BW2 Titel 9. Daarnaast kunnen afhankelijk van de situatie internationale verslaggevingstandaarden gelden.

Privaatrechtelijke organisaties kennen geen specifieke voorschriften voor begrotingen. Indien daarvoor regels gelden, dan zijn dat regels die in het eigen statuut (of daarvan afgeleide stukken) van de organisatie zijn vastgelegd.

Afwegingskader verbonden partijen

De visie op en de beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen zijn vastgelegd in het in 2017 vastgestelde Beleidskader verbonden partijen 2017 ([2017.0041198](#)). Hierin zijn onze beleidsvoornemens beschreven om een actieve regie toe te passen op onze verbonden partijen. Dit doen wij onder andere door onze deelnemingen de corporate governance code na te laten leven.

Tevens is onder meer in het beleidskader opgenomen:

1. het toetsingskader verbonden partijen
2. het proces op hoofdlijnen rond de besluitvorming over deelneming in verbonden partijen
3. de wijze van sturing van verbonden partijen, waaronder het vastleggen van afspraken over vertegenwoordiging en informatieverstrekking aan college en raad
4. het afwegingskader ten aanzien van de uitbreiding van bestaande samenwerkingsrelaties met nieuwe toetredende partijen

Overzicht verbonden partijen

De verbonden partijen van de gemeente Haarlemmermeer zijn:

Tabel 121

Nr.	Overzicht verbonden partijen	Eigenaarsrol	Opdrachtgeversrol	Type	Wetten
Gemeenschappelijke regelingen					
1	Vervoerregio Amsterdam	Verkeer en vervoer	-	Samenwerkingsverband	Wet GR / BBV
2	Amstelland-Meerlanden overleg	Regionale samenwerking	-	Samenwerkingsverband	Wet GR / BBV
3	AM match	Werk & Inkomen	Werk & Inkomen	Samenwerkingsverband	Wet GR / BBV
4	Veiligheidsregio Kennemerland (VRK)	Veiligheid	Veiligheid	Samenwerkingsverband	Wet GR / BBV
5	Cocensus	Financiën	Financiën	Samenwerkingsverband	Wet GR / BBV
6	Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied	Handhaving	Vergunningen	Samenwerkingsverband	Wet GR / BBV
7	Recreatieschap Spaarnwoude	Financiën	Recreatie	Samenwerkingsverband	Wet GR / BBV
Vennootschappen en coöperaties					

Nr.	Overzicht verbonden partijen	Eigenaarsrol	Opdrachtgeversrol	Type	Wetten
8	Meerlanden Holding NV	Financiën	Beheer en onderhoud	Naamloze vennootschap	Burg. Wetboek 2
9	De Waterwolf Dienstverlening Buitenruimte BV	Financiën	Beheer en onderhoud	Besloten vennootschap	Burg. Wetboek 2
10	Duurzaam Bedrijf Haarlemmermeer BV	Financiën	Energietransitie	Besloten vennootschap	Burg. Wetboek 2
11	Energiebedrijf Haarlemmermeer BV	Financiën	Energietransitie	Besloten vennootschap	Burg. Wetboek 2
12	Zonnepanelen Haarlemmermeer BV	Financiën	Energietransitie	Besloten vennootschap	Burg. Wetboek 2
13	Schiphol Area Development Company NV	Financiën	Grondzaken	Naamloze vennootschap	Burg. Wetboek 2
14	Hoofdvaart BV	Financiën	Grondzaken	Besloten vennootschap	Burg. Wetboek 2
15	GEM A4 Zone West CV	Financiën	Grondzaken	Commanditair vennoot	Burg. Wetboek 2
16	GEM President CV	Financiën	Grondzaken	Commanditair vennoot	Burg. Wetboek 2
17	Polanenpark CV	Financiën	Grondzaken	Commanditair vennot	Burg. Wetboek 2
18	GEM A4 Zone West Beheer BV	Financiën	Grondzaken	Besloten vennootschap	Burg. Wetboek 2
19	GEM President Beheer BV	Financiën	Grondzaken	Besloten vennootschap	Burg. Wetboek 2
20	Polanenpark BV	Financiën	Grondzaken	Besloten vennootschap	Burg. Wetboek 2
21	Recreatieplas Haarlemmermeer BV	Financiën	Recreatie	Besloten vennootschap	Burg. Wetboek 2
22	Stedin Holding NV	Financiën	Financiën	Naamloze vennootschap	Burg. Wetboek 2
23	Bank Nederlandse Gemeenten NV	Financiën	Financiën	Naamloze vennootschap	Burg. Wetboek 2
Stichtingen en verenigingen					
24	VNG	-	Bestuur	Vereniging	Burg. Wetboek 2

Hierna staat nadere informatie beschreven per verbonden partij. Onder andere zijn hier de financiële gegevens genoemd. Het financieel belang is gebaseerd op de jaarrekening 2019 of de begroting 2020 van de verbonden partij. Het eigen vermogen, vreemd vermogen, solvabiliteit (eigen vermogen gedeeld door totaal vermogen) en het resultaat zijn gebaseerd op de jaarstukken 2019 van de verbonden partij. Als ten tijde van het opstellen van onze programmabegroting 2021-2024, de (voorlopige) jaarstukken 2019 van de verbonden partijen nog niet beschikbaar waren, zijn de cijfers uit de begroting 2019

aangehouden of het jaarverslag 2018. Dit wordt vermeld bij de financiële gegevens.

Verkoop aandelen Eneco Groep NV

Door de raad is op 30 januari 2020 besloten alle aandelen Eneco te verkopen aan Diamond Chubu Europe B.V., Mitsubishi Corporation en Chubu Electric Power Co., Inc. (2019.0058389). De financiële gevolgen hiervan zijn verwerkt in de Voorjaarsrapportage 2020. Met de verkoop van de aandelen komt de verbonden partij Eneco Groep NV te vervallen.

Vervoerregio Amsterdam

Tabel 122

Algemene informatie	De Vervoerregio Amsterdam is een samenwerkingsverband van vijftien gemeenten in de regio Amsterdam op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen en gestart per 1 januari 2017. Het Rijk heeft de regio's Amsterdam en Rotterdam/Den Haag bij uitzondering de wettelijke status van "vervoerregio" gegeven met behoud van de wettelijke bevoegdheden en middelen (BDU). De belangrijkste taken van de Vervoerregio Amsterdam liggen op het gebied van (regionaal) verkeer en vervoer. De vijftien gemeenten zetten zich onder andere in voor een optimale bereikbaarheid van de Amsterdamse regio. In de samenwerking binnen de vervoerregio spelen deelregio's een belangrijke rol. Wij maken deel uit van de regio Amstelland-de Meerlanden.
Programma	Mobiliteit
Beleidsdoelen	A. Een gemeente die verkeersveilig is per auto, met de fiets, te voet en het openbaar vervoer. B. De doorstroming van alle vormen van vervoer en de bereikbaarheid van Haarlemmermeer dient op elk moment van de dag zo optimaal mogelijk te zijn.
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Verkeer en vervoer
Opdrachtgeversrol	-

Bestuurlijk belang	Lidmaatschap Dagelijks Bestuur en deelname aan Regioraad. Het aantal leden in de Regioraad voor de gemeente staat in verhouding tot het inwoneraantal van de gemeente.		
Aandelenbelang	De gemeenschappelijke regeling heeft geen aandelen. Elk lid van de Regioraad heeft één stem.		
Financieel belang	Deelnemende gemeenten waarborgen de betaling van rente en aflossing van geldleningen aangegaan door de Vervoerregio voor de uitvoering van haar taak. Dit in verhouding tot het inwoneraantal van de deelnemende gemeente.		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2018	31-12-2019
	Eigen vermogen	€ 795.977	€ 1.642.573
	Vreemd vermogen	€ 337.241.392	€ 270.801.530
	Solvabiliteit ultimo 2019		0,6 %
	Begroot resultaat 2020		€ 0

Financiële gegevens

Wij zijn in het bezit van concept cijfers over 2019. De Vervoerregio wordt sinds 1 januari 2017 direct bekostigd uit de brede doeluitkering (BDU) van het rijk. In de achter ons liggende jaren is een deel van de jaarlijks ontvangen middelen niet ingezet; de Vervoerregio heeft deze gelden gereserveerd. Deze gereserveerde middelen zullen de komende jaren worden aangewend.

Eventuele risico's

Er is nog geen materieel risico te bepalen. Door de coronacrisis is er bij de Vervoerregio een onzekerheid ontstaan. Het gebruik van het openbaar vervoer is per 16 maart 2020 plotsklaps fors afgenomen. Dit raakt de vervoerspartners direct door de fors teruglopende reizigersaantallen en -opbrengsten. Naar verwachting zal er ook sprake zijn van een effect op de oplevering/ programmering van mobiliteitsprojecten. De omvang van de gevolgen van deze crisis en de mate waarin deze de taken van de Vervoerregio en partners raakt, is op het moment nog niet bekend. Mogelijk zal er een beroep worden gedaan op de Vervoerregio om bij te dragen aan het opvangen van de gevolgen van de crisis en het herstel. Daarbij wordt als uitgangspunt gehanteerd de ondersteuning van de OV-bedrijven en het steunen van de bouwsector door mobiliteitsprojecten te blijven stimuleren. Dit kan effecten hebben voor het financieel perspectief.

Amstelland–Meerlanden Overleg

Tabel 123

Algemene informatie	Het Amstelland–Meerlanden Overleg (AM) is een samenwerking tussen de gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, De Ronde Venen, Diemen, Haarlemmermeer, Ouder-Amstel en Uithoorn op basis van een gemeenschappelijke regeling. Doel is door afstemming te komen tot een effectiever regionaal beleid en gezamenlijke belangenbehartiging bij onder andere de Metropoolregio Amsterdam (MRA) en de provincie Noord-Holland. In de bestuurlijke regiegroep van de MRA zitten twee bestuurders uit het AM-overleg. Daarnaast vertegenwoordigen AM bestuurders de AM-regio in de bestuurlijke MRA platforms op het gebied van onder andere mobiliteit, economie, ruimte en duurzaamheid.		
Programma	Bestuur, samenleving en publiekscontact		
Beleidsdoelen	C. Het behartigen van de belangen van Haarlemmermeer buiten de gemeentegrenzen en het versterken van de bestuurlijke samenwerking.		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Regionale Samenwerking		
Opdrachtgeversrol	-		
Bestuurlijk belang	Lid Regiegroep AM en via de deelregio AM bestuurlijke vertegenwoordiging in diverse MRA overleggen.		
Aandelenbelang	De gemeenschappelijke regeling heeft geen aandelen		
Financieel belang	De deelnemende gemeenten dragen € 0,73 per inwoner bij aan het AM. De geraamde bijdrage van de gemeente Haarlemmermeer in 2021 bedraagt € 112.592 op een totaal van € 259.422.		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2018	31-12-2019
	Eigen vermogen	€ 102.952	€ 133.699
	Vreemd vermogen	€ 0	€ 0
	Solvabiliteit ultimo 2019		100%
	Begroot resultaat 2020		€ 0

Financiële gegevens

De jaarrekening 2019 laat een storting in de egalisatiereserve zien van € 30.700. De reden is dat niet alle personeelskosten voor de regiosecretarissen ten laste zijn gebracht van 2019. Dit overschot zal in 2020 weer onttrokken worden.

De deelnemende gemeenten dragen € 0,73 per inwoner bij aan het AM. Besluitvorming hierover heeft in Haarlemmermeer plaatsgevonden bij de Voorjaarsrapportage 2017 (2017.0025366).

Eventuele risico's

Gezien de omvang van de begroting van rond de € 250.000 en dat de AM-samenwerking geen grote risico's kent die het noodzakelijk maken om een grote reserve op te bouwen is besloten om een deel van de egalisatiereserve terug te storten aan de deelnemers. De egalisatiereserve wordt teruggebracht met € 50.000. De gemeente Haarlemmermeer ontvangt hiervan € 22.600.

AM match

Tabel 124

Algemene informatie	Met ingang van 1 juli 2016 is werkorganisatie AM match gestart. Het betreft een samenwerkingsverband van de gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Haarlemmermeer, Ouder-Amstel en Uithoorn. Deze organisatie heeft één kerntaak: de re-integratie naar werk voor de doelgroep die onder de Participatiewet valt, voor zover zij een loonwaarde hebben die lager is dan 70% van het minimumloon. Bij de uitvoering van deze kerntaak wordt zoveel mogelijk ingezet op de plaatsing bij reguliere werkgevers. Voor de doelgroep wordt ingezet op verdere ontwikkeling en blijft de focus gericht op door- en uitstroom. AM match is ook verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wsw en de plek waar beschut werk namens de vijf deelnemende gemeenten wordt aangeboden.		
Programma	Zorg en werk		
Beleidsdoelen	C. Onze inwoners zijn economisch zelfstandig; werk boven uitkering.		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Werk & Inkomen		
Opdrachtgeversrol	Portefeuillehouder Werk & Inkomen		
Bestuurlijk belang	Het bestuur van de GR wordt gevormd door de wethouders Sociale Zaken van de vijf deelnemende gemeenten. De voorzitter is de wethouder uit de gemeente Haarlemmermeer. De dagelijkse verantwoording en leiding van de organisatie ligt bij de algemeen directeur.		
Aandelenbelang	De gemeenschappelijke regeling heeft geen aandelen. In het bestuur heeft de gemeente Haarlemmermeer twee van de acht stemmen.		
Financieel belang	Geraamde bijdrage 2021 € 1.197.000.		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2018	31-12-2019
	Eigen vermogen	€ 5.376.000	€ 3.930.000
	Vreemd vermogen	€ 1.695.000	€ 1.367.000
	Solvabiliteit ultimo 2019		74%
	Begroot resultaat 2021		€ - 40.000

Financiële gegevens

Het rekeningresultaat 2019 komt uit op € 267.000. In de begroting was rekening gehouden met een exploitatietekort van € 125.000. Derhalve is het exploitatieresultaat € 392.000 hoger dan begroot. Met name de netto toegevoegde waarde (NTW) was lager dan in de begroting was opgenomen. Belangrijke oorzaak hiervan was het groter aantal plaatsingen van inwoners met een uitkering ingevolge de Participatiewet (P-doelgroep) bij werkgevers. Hierdoor was het aantal gedetacheerden bij AM match lager dan verwacht en dit leidt dan tot een lagere NTW dan verwacht. Hierdoor zijn ook de loonkosten Participatiewet bij AM match lager. Daarnaast was de opbrengst uit detacheringen van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) doelgroep lager dan begroot. Door beheersing van de kosten en een voordeel in de rijksbijdrage voor de Wsw bleef het resultaat binnen de begroting.

De begroting is meerjarig sluitend. In de begroting voor 2021 wordt een exploitatietekort begroot van € 40.000 voor de uitvoering van de Wsw. In de jaren 2022 tot en met 2025 wordt een klein positief resultaat verwacht. De exploitatieresultaten vanaf 2021 worden, overeenkomstig hetgeen hierover in de gemeenschappelijke regeling is vastgelegd, verrekend met de gemeente volgens de verdeelsleutel zoals deze in de gemeenschappelijke regeling is vastgelegd. De eventuele gevolgen van de coronacrisis zijn nog niet meegenomen in deze cijfers.

De kosten voor de uitvoering van de participatie van de doelgroep met een loonwaarde tot 70% van het wettelijk sociaal minimum zijn in 2021 begroot op € 2.554.000. Dit bedrag komt geheel voor rekening van de gemeenten omdat de bestemmingsreserve van AM match in 2020 is uitgeput. Deze structurele eigen bijdrage voor de gemeente Haarlemmermeer is geraamd bij de Voorjaarsrapportage 2020 en is voor 2021 € 1.197.000.

Eventuele risico's

De grootste risicofactoren worden in het algemeen gevormd door de commerciële activiteiten binnen AM match en de ontwikkelingen in de rijksbijdrage voor de Wsw doelgroep. De risico's zijn in een risico-inventarisatie opgenomen.

Weerstandsvermogen

Tijdens het opstellen van de begroting door AM match begon de coronacrisis. Op dit moment is sprake van een grote impact op de exploitatie van AM match. De gevolgen van de coronacrisis zijn nog niet verwerkt in de begroting voor 2021. Begin 2021 zal een begrotingswijziging worden opgesteld waarmee de consequenties van deze crisis in de begroting worden verwerkt. Ook in de begroting van 2020 zullen de gevolgen van de coronacrisis worden verwerkt. In tegenstelling tot andere jaren wordt deze begrotingswijziging in het najaar 2020 vastgesteld wanneer meer bekend is over de financiële gevolgen van de coronacrisis.

Een eerste analyse is al wel beschikbaar. Veel bedrijven waar medewerkers gedetacheerd zijn hebben direct of indirect te maken met de luchtvaart. In deze sector komen op dit moment een aanzienlijk aantal detachingsplekken te vervallen. Ook in andere branches worden detacheringen abrupt beëindigd. Daarnaast valt een deel van de doelgroep Wsw onder de risicogroepen, waardoor deze mensen preventief naar huis zijn gestuurd. Deze situatie heeft grote gevolgen voor de omzet in 2020, terwijl de kosten blijven doorlopen. De eerste berekeningen geven aan dat de omzet rond de 50% lager zal uitvallen. Zolang de huidige beperkende maatregelen gelden komt dit neer op circa € 150.000 per maand. Dit percentage zal in de loop van de tijd veranderen naar gelang de maatregelen strenger worden of worden versoepeld. Als we er van uit gaan dat de rijksbijdrage in 2020 ongewijzigd blijft, en ook het aantal Participatiewet plaatsingen nog redelijk kan worden gerealiseerd, kan de eerste grote klap opgevangen worden met de algemene reserve. Deze bedraagt op dit moment € 2.466.000.

De liquiditeit is vooralsnog ruim voldoende om de salarissen tot eind 2020 te kunnen betalen. Door AM match wordt gezocht naar een structurele oplossing.

Veiligheidsregio Kennemerland (VRK)

Tabel 125

Algemene informatie	Per 1 januari 2008 maakt de gemeente Haarlemmermeer deel uit van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Kennemerland (VRK). De VRK bestaat uit de GGD Kennemerland (inclusief bureau GHOR) en de Regionale Brandweer Kennemerland.		
Programma	Veiligheid, Zorg en werk en Maatschappelijke ontwikkeling		
Beleidsdoelen	B. Het verzekeren van de doelmatige en slagvaardige hulpverlening op het gebied van brandweezorg, crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening. A. Inwoners ontvangen zorg en ondersteuning thuis. A. Inwoners ervaren zo min mogelijk sociale- en gezondheidsproblemen en ontwikkelen een verantwoorde leefstijl.		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Veiligheid		
Opdrachtgeversrol	Portefeuillehouder Veiligheid		
Bestuurlijk belang	Lid van het dagelijks bestuur en lid van het algemeen bestuur. Haarlemmermeer heeft acht van de 32 stemmen in het algemeen bestuur.		
Aandelenbelang	De gemeenschappelijke regeling heeft geen aandelen.		
Financieel belang	In 2021 is de bijdrage van de gemeente Haarlemmermeer € 16.007.000. Dit is 31,3% van de totale gemeentelijke bijdragen van € 51.061.000.		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2018	31-12-2019
	Eigen vermogen	€ 3.358.000	€ 4.054.000
	Vreemd vermogen	€ 41.612.000	€ 42.445.000
	Solvabiliteit ultimo 2019		8,7%
	Begroot resultaat 2021		-/- € 31.000

Financiële gegevens

De VRK sluit 2019 af met een positief exploitatieresultaat van € 1.062.000. In de begroting 2019 was al een positief jaarresultaat voorzien van € 455.837. Uiteindelijk is dit nu € 606.000 hoger uitgevallen dan begroot, het verschil bedraagt 0,71% van de begroting. Dit komt door verschillende voor- en nadelen, veelal incidenteel, waarvan de grootste meevaller bestaat uit een vrijval onderhoudsvoorziening oude meldkamer van € 433.000. Van het positief rekeningresultaat vloeit € 455.000 terug naar de deelnemende gemeenten. Van het overig positief saldo, € 606.000, wordt een deel van de bestemmingsreserve frictiekosten Veilig Thuis gevuld.

Een van de voordelen om Veilig Thuis onder te brengen bij de VRK is de verwachting dat Veilig Thuis gebruik kan maken van de schaalvoordelen van een grotere organisatie als de VRK en daarmee uiteindelijk efficiënter kan werken. De verwachting is dat deze voordelen gemiddeld over drie jaar gerealiseerd kunnen worden. Om in de tussentijdse periode de hogere kosten op te kunnen vangen wordt voorgesteld een bestemmingsreserve in te stellen.

De begroting is meerjarig sluitend. Voor de jaren 2021 en 2022 wordt uitgegaan van een negatief resultaat van respectievelijk € 31.000 en € 191.000. Voor het jaar 2023 wordt een positief resultaat van € 78.000 begroot en voor het jaar 2024 € 17.000.

Eventuele risico

Risico's binnen de VRK zijn geïdentificeerd, gekwalificeerd en waar mogelijk zijn beheersmaatregelen gekoppeld aan de risico's. Op het gebied van personeel en organisatie zijn meerdere risico's geïdentificeerd die betrekking hebben op externe loopbaanbegeleiding, vergrijzing en krapte op de arbeidsmarkt, integriteit strategisch personeel, Wet normalisering rechtspositie ambtenaren, gevolgen FLO-overgangsrecht, vrijwilligers die zich minder lang binden, et cetera.

Overige risico's met gekwantificeerde grote financiële impact zijn het stopzetten van grote subsidies, met name Brede Centrale Toegang (BCT), verhoogde instroom WGA/WIA en weersinvloeden. Daar waar mogelijk zijn de risico's voorzien van een mogelijke financiële impact en een inschatting van de kans dat het risico zich ook daadwerkelijk zal voordoen. Hierbij wordt aangetekend dat de ingeschatte kanspercentages gerelateerd zijn aan een periode van vier jaar, de periode van de meerjarenbegroting. De gekwantificeerde risico's tellen op tot een bedrag van € 3,3 miljoen.

Cocensus

Tabel 126

Algemene informatie	Cocensus is een Gemeenschappelijke Regeling (GR). Deze is opgericht op 1 januari 2007 door de gemeenten Haarlemmermeer en Haarlem. In de loop van de jaren hebben de gemeenten Hillegom, Beverwijk, Oostzaan, Wormerland, Alkmaar, Heerhugowaard, Langedijk, Bergen, Den Helder, Uitgeest, Castricum en Heiloo zich aangesloten bij de Gemeenschappelijke Regeling.		
Programma	Algemene dekkingsmiddelen		
Beleidsdoel	A. Belastingen (OZB), parkeren, toeristenbelasting, precariobelasting.		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Financiën		
Opdrachtgeversrol	Portefeuillehouder Financiën		
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur kent vanuit iedere gemeente één lid vanuit het college van burgemeester en wethouders. Het dagelijks bestuur wordt gevormd door een voorzitter, een plaatsvervangend voorzitter en drie leden aangewezen vanuit de leden van het algemeen bestuur.		
Aandelenbelang	De GR heeft geen aandelen. Van de 24 stemmen heeft Haarlemmermeer vijf stemmen (20,8%)		
Financieel belang	Begrote bijdrage in 2021 is € 3.932.500		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2018	31-12-2019
	Eigen vermogen	€ 205.311	€ 250.000
	Vreemd vermogen	€ 4.175.671	€ 7.539.576
	Solvabiliteit ultimo 2019		3,8%
	Begroot resultaat 2020		€ 0

Financiële gegevens

De exploitatie van Cocensus over 2019 sluit af met een overschot van € 99.412. Dit werd veroorzaakt door werkzaamheden die zijn verricht voor de gemeenten Uitgeest, Castricum en Heiloo, vooruitlopend op de toetreding per 1 januari 2020 tot de GR Cocensus. Het totale eigen vermogen komt daarmee uit op € 250.000.

Eventuele risico's

In de ontvangen ontwerpbegroting worden twee risico's benoemd.

De eerste is in algemene zin de toenemende automatiseringsgraad in samenhang met de aangescherpte wet- en regelgeving op het gebied van beveiligde persoonsgegevens die niet goed te beheersen valt. Het financiële effect van de beveiliging van de gegevens is op voorhand moeilijk in te schatten.

Het tweede risico dat benoemd wordt betreft het personeel. Er wordt een toename geconstateerd van de ernstigere ziektegevallen. Dit kan een risico zijn voor de continuïteit van de organisatie. Tot nu toe lukt het Cocus om de langdurige uitval met behulp van het inhuurbudget op te vangen maar of dat in toekomst blijvend kan worden opgevangen is een onzekere factor.

Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied

Tabel 127

Algemene informatie	Per januari 2013 nemen wij deel aan de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG). De oprichters van de OD zijn de gemeenten Amsterdam, Zaanstad, Haarlemmermeer en de provincie Noord-Holland. De OD helpt het Noordzeekanaalgebied waarin de dienst opereert veiliger en gezonder te maken en te houden. De primaire doelstelling voor deelname aan de OD is verbetering van de dienstverlening voor bedrijven en uniformering van vergunningverlening en handhaving. Hiervoor is schaalvergroting onontbeerlijk. Wij geven opdracht aan de OD voor de uitvoering van taken die zijn vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst. Het bestuur van de OD bestaat uit een algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter.		
Programma	Veiligheid en Kwaliteit fysieke omgeving		
Beleidsdoelen	A. Een veilige woon- en leefomgeving voor inwoners, ondernemers en bezoekers in de gemeente Haarlemmermeer. B. Het verzekeren van de doelmatige en slagvaardige hulpverlening op het gebied van brandweezorg, crisisbeheersing en geneeskundige hulp. E. Haarlemmermeer biedt een gezond leefklimaat.		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Handhaving		
Opdrachtgeversrol	Portefeuillehouder Vergunningen		
Bestuurlijk belang	Twee leden Algemeen Bestuur, één lid Dagelijks Bestuur		
Aandelenbelang	De GR heeft geen aandelen		
Financieel belang	De financiële bijdrage van Haarlemmermeer in 2021 is begroot op € 8.371.000 (totaal van alle deelnemers € 49.359.000).		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2018	31-12-2019
	Eigen vermogen	€ 3.884.000	€ 3.440.000
	Vreemd vermogen	€15.970.000	€ 16.236.000
	Solvabiliteit ultimo 2019		17,5%
	Begroot resultaat 2020		€ 0

Financiële gegevens

Het financiële resultaat van de OD bedraagt over het jaar 2019 € 429.000. Dit positieve resultaat is inclusief vrijval onderhanden werk van € 454.000. Er is voorgesteld om dat jaarresultaat deels (€ 119.000) te bestemmen aan een correctie inzake het bedrijvenbestand. Dit betekent voor de gemeente Haarlemmermeer dat een bedrag ad € 105.000 niet in rekening wordt gebracht over 2019. Het resterende jaarresultaat (€ 310.000) wordt terugbetaald aan de oprichters. De gemeente Haarlemmermeer ontvangt € 43.400 retour.

Het resultaat van de OD kan worden verklaard aan de hand van de programma's binnen de organisatie. Het programma *Bouw* kent een nadelig resultaat van € 611.000. De lasten zijn € 460.000 hoger dan begroot en de baten zijn € 151.000 lager dan begroot. De oorzaak van de hogere lasten is gelegen in de onverminderd hoge bouwopgave in het Noordzeekanaalgebied. De baten zijn lager uitgevallen doordat de uitvoeringsovereenkomsten en de maatwerkafspraken minder zijn dan begroot. Ook op het programma *Bodem* is een nadeel gerealiseerd. Door hogere personeelskosten zijn de lasten € 45.000 hoger uitgevallen. Door de realisatie van lagere volumes op diverse producten en minder losse opdrachten valt het totale resultaat € 173.000 lager uit dan begroot. Binnen het programma *Milieu* is het totale resultaat € 378.000 positief uitgevallen, onder andere door het niet kunnen invullen van vacatures. Het programma *Randvoorwaardelijk* heeft een voordeel gerealiseerd van € 87.000, met name door hogere baten op bezwaar en beroep. Het programma *Bedrijfsvoering* heeft een positief

resultaat van € 422.000. Dit komt onder andere door de vrijval van de voorziening voor onderhanden werk van € 799.000. Het risico is opgenomen in het weerstandsvermogen door toevoeging van het risicobedrag aan de algemene reserve. Op basis van een actualisatie van het risico is de toevoeging aan de algemene reserve € 454.000 lager dan begroot.

De OD NZKG heeft een sluitende ontwerp-meerjarenbegroting. De verwachting, die dateert van voor de coronacrisis, is dat het uurtarief voor 2021 beperkt (+ 2,65%) zal stijgen en dat die stijging de komende jaren zal afvlakken.

Eventuele risico's

De beschikbare weerstandscapaciteit en de noodzakelijke weerstandscapaciteit worden tegen elkaar afgezet met de ratio weerstandsvermogen. Die valt binnen 1,0 en 1,4 en wordt daarmee voldoende geacht. Het gaat hierbij om buffers in het eigen vermogen respectievelijk de exploitatie die kunnen worden vrijgemaakt, zonder dat dit gevolgen heeft voor het bestaande beleid en de uitvoering van taken. De beschikbare weerstandscapaciteit is € 2.018.000.

Ten tijde van het opstellen van de concept-meerjarenbegroting werden de invoering van nieuwe wet- en regelgeving (met name de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen) alsmede het Prestatiegericht Financien als grootste risico's beschouwd. Het ziet er nu naar uit dat een ander risico, omzetfluctuatie door conjuncturele ontwikkelingen, zich zal manifesteren. De economische recessie ten gevolge van de coronacrisis zal waarschijnlijk een omzetsdaling tot gevolg hebben. Door de afbouw van de flexibele schil – ter indicatie: voor 2021 is begroot dat de totale kosten voor inhuur van externen 22,5% van de totale kosten bedragen – kan dat risico in eerste instantie worden opgevangen.

Recreatieschap Spaarnwoude

Tabel 128

Algemene informatie	In 1971 is de Gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Spaarnwoude (GRS) afgesloten tussen gemeente Haarlemmermeer en de gemeenten Haarlem, Velsen en Amsterdam en de provincie Noord-Holland. Doel van de GRS is het bevorderen van een evenwichtige ontwikkeling van de openluchtrecreatie, het tot stand brengen en bewaren van een evenwichtig natuurlijk milieu en het tot stand brengen en onderhouden van een landschap dat hierop is afgestemd in het werkingsgebied van de regeling, gelegen tussen Amsterdam en Haarlem. De participanten dragen gezamenlijk zorg voor het beheer en ontwikkeling van dit openbare gebied dat grotendeels samenvalt met de Bufferzone Amsterdam-Haarlem. Ook het toezicht op en handhaven van de Algemene Verordening Spaarnwoude maakt onderdeel uit van het beheer.		
Programma	Maatschappelijke ontwikkeling		
Beleidsdoel	E. Inwoners beschikken over voldoende aantrekkelijke mogelijkheden om te recreëren, bewegen actief en nemen deel aan sport.		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Financiën		
Opdrachtgeversrol	Portefeuillehouder Recreatie		
Bestuurlijk belang	De provincie Noord-Holland levert twee bestuursleden en de vier gemeenten leveren ieder één bestuurslid voor het algemeen bestuur. Elk bestuurslid heeft één stem. Het dagelijks bestuur bestaat uit drie leden. Zij worden aangewezen uit en door het algemeen bestuur.		
Aandelenbelang	De GR heeft geen aandelen. Er is gelijke zeggenschap onder de deelnemers.		
Financieel belang	De bijdrage van de gemeente Haarlemmermeer is 10,28% en draagt in 2021 € 536.200 bij in het totaal aan bijdragen van € 5.213.666.		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2018	31-12-2019
	Eigen vermogen	€ 17.136.409	€ 17.074.010
	Vreemd vermogen	€ 1.793.998	€ 2.049.567
	Solvabiliteit ultimo 2019		89%
	Begroot resultaat 2021		€ 0

Financiële gegevens

Het Recreatieschap is opgebouwd uit de volgende onderdelen:

1. Spaarnwoude SPW, het gebied dat wordt ingesloten door het Noordzeekanaal aan de noordoostzijde, Velsbroek en Haarlem aan de westzijde en de snelweg A200 aan de zuidzijde;
2. Spaarnwoude SGP, de uitbreidingsgebieden in Haarlemmermeer en Tuinen van West die zijn aangelegd in het kader van het Strategisch Groenproject Haarlemmerméér Groen;

3. Spaarnwoude SMG, de uitbreidingsgebieden rondom Schiphol die zijn aangelegd in het kader van het plan Mainport & Groen. Beheerlasten worden bekostigd uit een afkoopsom die van de Stichting Mainport en Groen in 2013 is ontvangen.

De geconsolideerde Jaarrekening 2019 Recreatieschap Spaarnwoude (dus inclusief SGP en SMG) is in 2019 in totaal gunstiger uitgevallen dan begroot. Het verschil is vooral verklaarbaar door lagere uitgaven voor incidentele projecten (doorschuiven werkzaamheden) en de nieuwe afschrijvingsystematiek conform de BBV regelgeving. Het exploitatietekort komt ten laste van de reserves. Daarmee wordt de participantenbijdrage stabiel gehouden.

Eventuele risico's

De risico's die zich kunnen voordoen bij GRS zijn in 2019 geïnventariseerd en daarmee wordt rekening gehouden in de begroting. Voor zover er sprake is van niet begrote risico's zijn de huidige reserves voldoende om deze te dekken. Nieuwe risico's zijn de gevolgen van de coronacrisis waardoor het recreatieschap in 2021 minder huurinkomsten zou kunnen ontvangen uit verhuur van gebouwen en terreinen voor horeca, recreatiebedrijven en evenementen.

Meerlanden Holding NV

Tabel 129

Algemene informatie	Meerlanden Holding N.V. (MH) is onder andere werkzaam op het gebied van de inzameling, verwerking en recycling van afvalstoffen, straatreiniging en gladheidbestrijding. MH is een overheid gedomineerde afval- en reinigingsorganisatie van en voor de deelnemende gemeenten: Haarlemmermeer, Aalsmeer, Heemstede, Noordwijk, Bennebroek/Bloemendaal, Diemen, Lisse en Hillegom.		
Programma	Kwaliteit fysieke omgeving		
Beleidsdoelen	B. Het sturen van afvalstromen naar maximaal hergebruik. D. Gemeentelijke wegen, straten en pleinen zijn goed begaanbaar, schoon en veilig.		
Rechtsvorm	Naamloze vennootschap		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Financiën		
Opdrachtgeversrol	Portefeuillehouder Beheer en Onderhoud		
Bestuurlijk belang	Uit hoofde van de gehouden aandelen vertegenwoordigt de portefeuillehouder deelnemingen (wethouder Financiën) de gemeente Haarlemmermeer in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.		
Aandelenbelang	De gemeente Haarlemmermeer bezit 97.228 van de 183.480 geplaatste en volgestorte aandelen en heeft daarmee een meerderheidsbelang van 52,99% .		
Financieel belang	De aandelen van De Meerlanden kennen een nominale waarde van € 46. Dit resulteert in een financieel belang van € 4.472.488.		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2018	31-12-2019
	Eigen vermogen	€ 28.220.000	€ 29.092.000
	Vreemd vermogen	€ 26.454.000	€24.743.000
	Solvabiliteit ultimo 2019		54%
	Begroot resultaat 2020	€ 3.110.000 (resultaat voor rente en belastingen)	

Financiële gegevens

De totale omzet van de Meerlanden is in 2019 met 5,3% gestegen ten opzichte van 2018. Het nettoresultaat € 2.215.025 daalde iets als gevolg een hogere belastinglast (2018: € 2.687.000). De Meerlanden is een financieel gezond bedrijf met goede rentabiliteit en solvabiliteit.

Eventuele risico's

De beschikbare weerstandscapaciteit is ruim voldoende voor eventuele risico's. De Covid-19 uitbraak en de maatregelen die door de overheid naar aanleiding daarvan zijn genomen om het virus in te perken, beïnvloeden de bedrijfsvoering van Meerlanden en zullen ook impact hebben op het resultaat na belastingen over 2020. In april 2020 is een daling geconstateerd van de inkomsten uit bedrijfsafvalactiviteiten en de kringloopwinkel is gesloten. Of de inkomsten in de komende maanden van 2020 zullen verbeteren, hangt af van de periode waarin Meerlanden wordt blootgesteld aan Covid-19 en in hoeverre overheidsmaatregelen worden verlengd, uitgebreid of afgebouwd. De afvalinzameling bij huishoudens en op de milieustraten laten in april 2020 een toename van de activiteiten zien. Aangezien deze activiteiten het grootste deel van de inkomsten bepalen, verwacht

Meerlanden vooralsnog een lichte daling van het resultaat na belastingen ten opzichte van het resultaat na belastingen van 2019.

Investerings dit jaar zullen worden beperkt tot noodzakelijke vervangingen van activa totdat er meer zekerheid is over wanneer de overheidsmaatregelen zullen eindigen en de bedrijfsactiviteiten verbeteren. Daar waar sprake is van voorgenomen investeringen uit hoofde van nieuwe activiteiten, wordt het besluit daarover pas genomen nadat meer duidelijk is over de gevolgen van de Covid-19 uitbraak. Meerlanden verwacht geen wijzigingen in haar personeelsbestand. Als de Covid-19 pandemie echter langer aanhoudt, moet dit eventueel opnieuw worden bekeken. Op basis van de huidige financiële positie en resultaten wordt het risico dat Meerlanden niet aan de ratio's van onze convenanten voldoet, als zeer gering ingeschat.

De Waterwolf Dienstverlening Buitenruimte BV

Tabel 130

Algemene informatie	Sinds 1 januari 2009 bezit de gemeente 100% van de aandelen van de Waterwolf Dienstverlening Buitenruimte BV. Met de Waterwolf nieuwe stijl is een vennootschap neergezet die zich ook als leerwerkbedrijf richt op re-integratietaken.		
Programma	Kwaliteit fysieke omgeving		
Beleidsdoelen	A. Goed onderhouden openbaar groen en bomen, die bijdragen aan een positieve beleving van de openbare ruimte. C. Zorgen voor een adequaat beheer in de openbare buitenruimte van grondwater, hemelwater en afvalwater. D. Gemeentelijke wegen, straten en pleinen zijn goed begaanbaar, schoon en veilig.		
Programma	Zorg en werk		
Beleidsdoelen	C. Onze inwoners zijn economisch zelfstandig; werk boven uitkering.		
Rechtsvorm	Besloten vennootschap		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Financiën		
Opdrachtgeversrol	Portefeuillehouder Beheer en Onderhoud		
Bestuurlijk belang	Uit hoofde van de gehouden aandelen vertegenwoordigt de portefeuillehouder deelnemingen (wethouder Financiën) de gemeente Haarlemmermeer in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.		
Aandelenbelang	De gemeente bezit 100% van de aandelen.		
Financieel belang	De aandelen van De Waterwolf zijn bij de gemeente gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van € 1.188.000.		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2018	31-12-2019
	Eigen vermogen	€ 2.856.315	€ 3.183.389
	Vreemd vermogen	€ 1.956.169	€ 1.505.600
	Solvabiliteit ultimo 2019		67,9 %
	Begroot resultaat 2020		-/- € 13.521

Financiële gegevens

Dankzij meer werkzaamheden buiten de integrale raamovereenkomst is de omzet hoger uitgevallen dan begroot in 2019. Dit heeft als positief gevolg dat ook het brutobedrijfsresultaat hoger is uitgevallen dan begroot en ten opzichte van 2018 is gestegen met 4,8%. De kosten liggen redelijk in lijn met de begroting voor 2019 en zijn ten opzichte van 2018 licht gestegen met 4,6%. Dit alles resulteert in een sterk verbeterd resultaat van € 327.073 ten opzichte van 2018 € 287.278 dat mede tot stand kwam dankzij een vrijval van voorzieningen van € 310.000.

De kasstroom van de Waterwolf is mede dankzij het resultaat voor het eerst in een aantal jaren weer positief (waarbij wel wordt opgemerkt dat het investeringsniveau het laagste was in jaren). Nu het groenbestek geen discussie meer is zal er een inhaalslag worden gemaakt met investeringen.

Eventuele risico's

In 2019 kon De Waterwolf niet altijd rekenen op tijdig aanleveren van genoeg geschikte kandidaten voor de uit te voeren werkzaamheden. De Waterwolf is dan ook via eigen kanalen, via advertenties en het plaatsen van oproepen, op zoek naar nieuwe (tijdelijke) medewerkers. Het niet op tijd in kunnen zetten van geschikte medewerkers kan gevolgen hebben voor de kwaliteit en daarmee voor de omzet. Voor 2020 lijkt dit probleem minder te spelen. De Waterwolf beschikt momenteel over voldoende menskracht om al haar werkzaamheden te kunnen verrichten.

Duurzaam Bedrijf Haarlemmermeer BV (Meermaker)

Tabel 131

Algemene informatie	Het Duurzaam Bedrijf Haarlemmermeer, actief onder de naam Meermaker, is begin 2013 opgericht. Meermaker heeft tot taak om de verduurzaming in Haarlemmermeer te versnellen en doet dit door duurzaamheidsprojecten te ondersteunen die zonder cofinanciering van Meermaker niet gerealiseerd kunnen worden.		
Programma	Ruimtelijke ontwikkeling		
Beleidsdoelen	B. Haarlemmermeer realiseert ruimtelijke projecten die bijdragen aan het maatschappelijk doel.		
Rechtsvorm	Besloten vennootschap		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Financiën		
Opdrachtgeversrol	Portefeuillehouder Energietransitie		
Bestuurlijk belang	Uit hoofde van de gehouden aandelen vertegenwoordigt de portefeuillehouder deelnemingen (wethouder Financiën) de gemeente Haarlemmermeer in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.		
Aandelenbelang	De gemeente Haarlemmermeer heeft een aandelenbelang van 100%. Dit zijn alle 18.000 geplaatste en volgestorte aandelen.		
Financieel belang	De aandelen van Meermaker kennen een nominale waarde van € 1. Dit resulteert in een financieel belang van € 18.000. Daarbij heeft de gemeente een agio gestort van € 3.300.000.		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2018	31-12-2019
	Eigen vermogen	€ 3.305.908	€ 3.305.908
	Vreemd vermogen	€ 10.229	€ 10.229
	Solvabiliteit ultimo 2019		100%
	Begroet resultaat 2020		€ 5.028

Financiële gegevens

De gemeenteraad heeft aan Meermaker een bedrag van € 3,3 miljoen beschikbaar gesteld, waarmee het in de cofinanciering kan voorzien van geselecteerde projecten. Momenteel lopen er voor negen projecten leningen. Looptijden variëren van 1 tot 15 jaar. Er is momenteel nog circa € 1,3 miljoen beschikbaar om te financieren. Met de renteopbrengsten van de uitgezette middelen worden de bedrijfskosten van Meermaker gedekt. Het jaar 2019 is afgesloten met een bescheiden winst van € 20.676. Meermaker is nauw verbonden met Tegenstroom en Tegenstroom voor Ymere. Gesaldeerd realiseerden deze entiteiten een positief resultaat in 2019 van ruim € 79.000.

Eventuele risico's

Risico's zitten vooral in de uitstaande leningen die oninbaar worden geacht. Hiervoor moet zo nodig door Meermaker een voorziening worden gevormd.

Energiebedrijf Haarlemmermeer BV (Tegenstroom)

Tabel 132

Algemene informatie	Het Energiebedrijf Haarlemmermeer BV, actief onder de naam Tegenstroom, is begin 2014 opgericht. Tegenstroom heeft tot taak om groene energie te leveren aan consumenten, bedrijven en instellingen. Tegenstroom streeft ernaar om de lokaal opgewekte groene energie ook lokaal te verbruiken.		
Programma	Ruimtelijke ontwikkeling		
Beleidsdoelen	B. Haarlemmermeer realiseert ruimtelijke projecten die bijdragen aan het maatschappelijk doel.		
Rechtsvorm	Besloten vennootschap		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Financiën		
Opdrachtgeversrol	Portefeuillehouder Energietransitie		
Bestuurlijk belang	Uit hoofde van de gehouden aandelen vertegenwoordigt de portefeuillehouder deelnemingen (wethouder Financiën) de gemeente Haarlemmermeer in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.		
Aandelenbelang	De gemeente Haarlemmermeer heeft een aandelenbelang van 99%. De resterende 1% is in handen van Duurzaam Bedrijf Haarlemmermeer BV (100% eigendom van de gemeente Haarlemmermeer).		
Financieel belang	De aandelen kennen een nominale waarde van € 1. Er zijn 30.000 aandelen geplaatst en gestort. Dit resulteert in een financieel belang van € 29.700.		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2018	31-12-2019
	Eigen vermogen	€ -66.838	€ -60.453

Vreemd vermogen	€ 91.322	€ 92.434
Solvabiliteit ultimo 2019		-189%
Begroot resultaat 2021		€ 13.298

Financiële gegevens

De gemeente Haarlemmermeer heeft € 30.000 geïnvesteerd in Tegenstroom. Dat is gebruikt om het bedrijf Tegenstroom op te starten. Tegenstroom koopt groene energie in bij de Coöperatieve Duurzame Energie Unie U.A. en krijgt een vergoeding per aansluiting. Tegenstroom is in 2019 met ongeveer dezelfde snelheid gegroeid als afgelopen jaren. Het jaar 2019 is afgesloten met een kleine 450 klanten, een groei van 12,5% ten opzichte van 2018. Onder de klanten zijn 40 bedrijven en sportverenigingen. Net als in 2018, wordt 2019 afgesloten met een bescheiden positief resultaat van € 6.384.

Eventuele risico's

Geen materiële risico's.

Zonnepanelen Haarlemmermeer BV (Tegenstroom voor Ymere)

Tabel 133

Algemene informatie	Zonnepanelen Haarlemmermeer BV, actief onder de naam Tegenstroom voor Ymere (TSY), is begin 2014 opgericht. TSY heeft tot taak om in totaal 3.000 corporatiewoningen van Ymere te voorzien van zonnepanelen, waardoor de huurders van deze woningen duurzame energie opwekken voor eigen gebruik en daarmee tevens een besparing in geld realiseren op het verbruik van energie.		
Programma	Ruimtelijke ontwikkeling		
Beleidsdoelen	B. Haarlemmermeer realiseert ruimtelijke projecten die bijdragen aan het maatschappelijk doel.		
Rechtsvorm	Besloten vennootschap		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Financiën		
Oprichtingsrol	Portefeuillehouder Energietransitie		
Bestuurlijk belang	Uit hoofde van de gehouden aandelen vertegenwoordigt de portefeuillehouder deelnemingen (wethouder Financiën) de gemeente Haarlemmermeer in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.		
Aandelenbelang	De gemeente Haarlemmermeer bezit 9.900 van de 10.000 geplaatste en volgestorte aandelen en heeft daarmee een meerderheidsbelang van 99%. De resterende 1% is in handen van Duurzaam Bedrijf Haarlemmermeer B.V.		
Financieel belang	De aandelen kennen een nominale waarde van € 1. Dit resulteert in een financieel belang van € 9.900. Daarnaast staat de gemeente garant jegens de BNG voor de aan Zonnepanelen Haarlemmermeer BV verstrekte kredietfaciliteit met een maximum van € 3 miljoen.		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2018	31-12-2019
	Eigen vermogen	€ 24.826	€ 76.982
	Vreemd vermogen	€ 2.581.441	€ 2.595.951
	Solvabiliteit ultimo 2019		2,9%
	Begroot resultaat 2021		€ 35.896

Financiële gegevens

Er liggen 8.800 zonnepanelen op de daken van 1.100 huurwoningen. Deze zijn eigendom van en in exploitatie door Zonnepanelen Haarlemmermeer BV. Elke huurder betaalt een vaste lage vergoeding per maand voor de zonnepaneleninstallatie. De omzet bestaat uit incasso van € 29,95 per maand bij de 1.100 klanten. Zonnepanelen Haarlemmermeer BV is gefinancierd middels een kredietfaciliteit van maximaal € 3 miljoen van de BNG waarvoor de gemeente garant staat. Er wordt jaarlijks een postief resultaat gerealiseerd. In 2019 bedroeg de winst € 52.156.

Eventuele risico's

Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Schiphol Area Development Company (SADC)

Tabel 134

Algemene informatie	In 1987 is door de gemeente Amsterdam, de provincie Noord-Holland, de gemeente Haarlemmermeer en de Schiphol Group SADC opgericht. De kerntaken van dit regionale ontwikkelingsbedrijf zijn gebiedsontwikkeling, (inter)nationale marketing en promotie en het verbinden van publieke en private partijen.		
Programma	Ruimtelijke ontwikkelingen en Economische Zaken		
Beleidsdoelen	B. Haarlemmermeer realiseert ruimtelijke projecten die bijdragen aan het maatschappelijk doel. B. Het versterken van onze strategische positie door samenwerking in de regio, met een focus op de logistiek, kennisintensieve en (inter)nationale dienstensectoren en op de maatschappelijke inpassing van de luchtvaart.		
Rechtsvorm	Naamloze vennootschap		
Eigenaarsrol	Portefuillehouder Financiën		
Opdrachtgeversrol	Portefuillehouder Grondzaken		
Bestuurlijk belang	Uit hoofde van de gehouden aandelen vertegenwoordigt de portefeuillehouder deelnemingen (wethouder Financiën) de gemeente Haarlemmermeer in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.		
Aandelenbelang	De gemeente Haarlemmermeer heeft een aandelenbelang van 25%. Ook de gemeente Amsterdam, de provincie Noord-Holland en de Schiphol Group hebben ieder een aandelenbelang van 25%.		
Financieel belang	Deze deelneming is gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van € 26.717.000.		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2018	31-12-2019
	Eigen vermogen	€ 106.399.000	€ 111.826.000
	Vreemd vermogen	€ 21.632.000	€ 22.603.000
	Solvabiliteit ultimo 2019		83%
	Begroot resultaat 2021		€ 6.801.000

Financiële gegevens

Uit het bedrijfsplan van SADC voor de periode 2020-2024 blijkt voor de komende jaren een structureel positief resultaat, dankzij de opbrengsten uit haar deelnemingen. Cumulatief bedraagt het netto resultaat voor de periode 2020-2024 ruim € 13 miljoen. Dit is nodig om het eigen vermogen verder te versterken. De kasstroom ontwikkelt zich positief, na een beperkte liquiditeitsbehoefte in 2020 van € 1,6 miljoen, verder positief dankzij goede verkoopopbrengsten in deelnemingen.

Eventuele risico's

De risico's van SADC doen zich vooral voor in haar deelnemingen. Hierbij moet voornamelijk worden gedacht aan hoge voorinvesteringen in combinatie met tegenvallende afzetsnelheid en prijsontwikkeling op de verschillende locaties. Het tekort aan verdeelcapaciteit voor stroom in de regio wordt ook als groot risico gezien en zou in het ergste geval tot gevolg kunnen hebben dat toekomstige klanten uitwijken naar andere regio's.

Hoofdvaart BV

Tabel 135

Algemene informatie	De Hoofdvaart BV is opgericht in 2010 en is een 100% gemeentelijke deelneming. Doel is het participeren en optreden als commanditair vennoot in commanditaire vennootschappen zoals GEM A4 Zone West en GEM President. De Hoofdvaart BV participeert nu in de GEM A4 Zone West CV en de GEM President CV.
Programma	Ruimtelijke ontwikkelingen
Beleidsdoelen	B. Haarlemmermeer realiseert ruimtelijke projecten die bijdragen aan het maatschappelijk doel.
Rechtsvorm	Besloten vennootschap
Eigenaarsrol	Portefuillehouder Financiën
Opdrachtgeversrol	Portefuillehouder Grondzaken
Bestuurlijk belang	Uit hoofde van de gehouden aandelen vertegenwoordigt de portefeuillehouder deelnemingen (wethouder Financiën) de gemeente Haarlemmermeer in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.
Aandelenbelang	De gemeente Haarlemmermeer heeft een aandelenbelang van 100%.
Financieel belang	Het door de gemeente gestorte kapitaal is € 18.000. Er is door de gemeente tevens een geldlening verstrekt welke maximaal € 60 miljoen kan bedragen.

Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2018	31-12-2019
	Eigen vermogen	€ 3.745	€ 330.967
	Vreemd vermogen	€ 39.812.812	€ 39.812.812
	Solvabiliteit ultimo 2018		0,84%
	Verwacht resultaat 2020		0

Financiële gegevens

De geldlening aan de Hoofdvaart BV is geformaliseerd door middel van een rekeningcourantovereenkomst. De maximale omvang van de geldlening aan de Hoofdvaart mag € 60 miljoen bedragen, € 50 miljoen voor de GEM A4 Zone West en € 10 miljoen voor de GEM President. De inschatting is dat de maximale omvang van de geldlening voldoende is voor beide ontwikkelingen. Na oplevering van een project vindt een eindafrekening plaats op basis van het werkelijk behaalde resultaat met inbegrip van rente.

Eventuele risico's

Bij een aanzienlijke verslechtering van een van de GEM's of een faillissement kan het zijn dat (een deel) van de verstrekte lening niet terugkomt.

GEM A4 Zone West CV

Tabel 136

Algemene informatie	Deze CV (commanditaire vennootschap) is aangegaan door de Hoofdvaart BV (33%), Schiphol Real Estate Participaties BV (33%), SADC Participaties BV (33%) en GEM A4 Zone West BV (1%). In deze CV worden alle kosten en opbrengsten van de gezamenlijke grondexploitatie A4 Zone West verantwoord en vindt de volledige financiering van betreffende exploitatie plaats.		
Programma	Ruimtelijke ontwikkelingen		
Beleidsdoelen	B. Haarlemmermeer realiseert ruimtelijke projecten die bijdragen aan het maatschappelijk doel.		
Rechtsvorm	Commanditaire vennootschap		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Financiën		
Opdrachtgeversrol	Portefeuillehouder Grondzaken		
Bestuurlijk belang	In de Vergadering van Commandieten zijn wij vertegenwoordigd door de directeur van de Hoofdvaart BV, zijnde de gemeentesecretaris.		
Aandelenbelang	De gemeente Haarlemmermeer heeft een aandelenbelang van 100% in Hoofdvaart BV en Hoofdvaart BV is voor 33% eigenaar van deze CV		
Financieel belang	Het financieel belang voor de gemeente Haarlemmermeer is indirect via Hoofdvaart BV dat deelneemt in het commanditair kapitaal voor € 34.878.078. Tevens indirect via SADC (25% van € 34.878.486) € 8.719.622. Daarnaast houdt de gemeente voor € 55 miljoen gronden beschikbaar voor A4 Zone West CV.		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2018	31-12-2019
	Eigen vermogen	€ 104.649.091	€ 104.226.393
	Vreemd vermogen	€ 3.044.335	€ 2.910.787
	Solvabiliteit ultimo 2019		97,2%
	Begroot resultaat einde looptijd		NCW 1 juli 2019 € 3,7 miljoen

Financiële gegevens

Op basis van de discounted cashflow methode wordt getoetst of de grondexploitatie aan de 3% rendementseis voldoet. Berekend is dat de grondexploitatie per 1 juli 2019 aan deze eis voldoet en daarnaast een resultaat heeft van netto contante waarde (NCW) € 3,7 miljoen positief. De cashflow ontwikkeling is positief. Ruimte in de cashflow wordt de komende jaren aangewend om versneld gronden af te nemen van ons.

Eventuele risico's

De belangrijkste risico's voor de GEM A4 Zone West CV bestaan uit de lange looptijd, het grondprijsniveau en het tekort aan verdeelcapaciteit voor stroom. In 2018 zijn de eerste gronden verkocht. Er is al wel circa € 100 miljoen geïnvesteerd, daarom hebben geringe tegenvallers, negatieve afwijkingen van de aannames rondom grondprijzen en uitgiftetempo een aanzienlijke invloed op het resultaat.

GEM President CV

Tabel 137

Algemene informatie	Deze CV is aangegaan door de Hoofdvaart BV, SADC Participaties BV, alsmede GEM President Beheer BV. De activiteiten van GEM President CV, statutair gevestigd te Luchthaven Schiphol, bestaan uit het ontwikkelen van het gebied aangemerkt als 'President 1.2' te Haarlemmermeer (het Plangebied) en het (doen) uitvoeren van de grondexploitatie ten aanzien van het Plangebied, alsmede, indien en voor zover daartoe door Beherende Vennoot wordt besloten, het ontwikkelen van casu quo voeren van grondexploitaties ter zake van, andere (register) goederen.		
Programma	Ruimtelijke ontwikkelingen		
Beleidsdoelen	B. Haarlemmermeer realiseert ruimtelijke projecten die bijdragen aan het maatschappelijk doel.		
Rechtsvorm	Commanditaire vennootschap		
Eigenaarsrol	Portefuillehouder Financiën		
Opdrachtgeversrol	Portefuillehouder Grondzaken		
Bestuurlijk belang	In de Vergadering van Commandieten zijn wij vertegenwoordigd door de directeur van de Hoofdvaart BV, zijnde de gemeentesecretaris.		
Aandelenbelang	De gemeente Haarlemmermeer heeft een aandelenbelang van 100% in Hoofdvaart BV en Hoofdvaart BV is voor 20% eigenaar van deze CV.		
Financieel belang	Het financieel belang voor de gemeente Haarlemmermeer is indirect via Hoofdvaart BV dat deelneemt in het commanditair kapitaal voor € 3.219.062. Tevens indirect via SADC (25% van € 7.615.132) € 1.903.783.		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2018	31-12-2019
	Eigen vermogen	€ 10.834.194	€ 12.942.356
	Vreemd vermogen	€ 9.041.686	€ 5.450.060
	Solvabiliteit ultimo 2019		70,4%
	Begroot resultaat einde looptijd		NCW 1 juli 2019 € 4,5 miljoen

Financiële gegevens

De grondexploitatie van de GEM de President 1.2 is per 1 juli 2019 geactualiseerd en kent een positieve netto contante waarde (NCW) van € 4,5 miljoen.

Eventuele risico's

Het belangrijkste risico voor de GEM de President bestaat uit eventuele vertragingen.

Polanenpark CV

Tabel 138

Algemene informatie	In deze CV wordt deelgenomen door de provincie Noord-Holland (40%), gemeente Haarlemmermeer (20%), Ringvaart Participatie BV en Schiphol Area Participaties 2 BV. Als beherend vennoot is Polanenpark BV aangesteld. De activiteiten van Polanenpark CV bestaan uit het ontwikkelen van het zuid westelijk gebied bij het Rottepolderplein, aangemerkt als Polanenpark (het Plangebied) en het (doen) uitvoeren van de grondexploitatie ten aanzien van het Plangebied, alsmede, indien en voor zover daartoe door Beherende Vennoot wordt besloten, het ontwikkelen van casu quo voeren van grondexploitaties ter zake van, andere (register)goederen.		
Programma	Ruimtelijke ontwikkelingen		
Beleidsdoelen	B. Haarlemmermeer realiseert ruimtelijke projecten die bijdragen aan het maatschappelijk doel.		
Rechtsvorm	Commanditaire vennootschap		
Eigenaarsrol	Portefuillehouder Financiën		
Opdrachtgeversrol	Portefuillehouder Grondzaken		
Bestuurlijk belang	In de Vergadering van Commandieten zijn wij vertegenwoordigd door de portefeuillehouder Financiën.		
Aandelenbelang	De gemeente Haarlemmermeer heeft een belang van 20% eigenaar in deze CV.		
Financieel belang	Het financieel belang voor de gemeente Haarlemmermeer is haar aandeel in het commanditair kapitaal, te weten € 4.299. Daarnaast staat de gemeente borg voor de BNG financiering tot een hoogte van maximaal € 4 miljoen.		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2018	31-12-2019
	Eigen vermogen	€ 5.940.949	€ 4.941.058
	Vreemd vermogen	€ 18.805.297	€ 14.331.251
	Solvabiliteit ultimo 2018		26%

Financiële gegevens

De grondexploitatie van de Polanenpark CV is per 1 juli 2019 geactualiseerd en kent een positieve netto contante waarde (NCW) van € 11,1 miljoen. Dit is een stijging van het resultaat met € 4,7 miljoen ten opzichte van 2018. Deze stijging is vooral te danken aan hogere verwachte grondprijzen.

Eventuele risico's

Geen materiële risico's.

GEM A4 Zone West Beheer BV

Tabel 139

Algemene informatie	GEM A4 Zone West Beheer BV is opgericht om de noodzakelijke beheeractiviteiten van betreffende projecten te initiëren dan wel uit te voeren. In de GEM A4 Zone West Beheer BV nemen SADC, Schiphol Real Estate en de gemeente Haarlemmermeer deel.		
Programma	Ruimtelijke ontwikkelingen		
Beleidsdoelen	B. Haarlemmermeer realiseert ruimtelijke projecten die bijdragen aan het maatschappelijk doel.		
Rechtsvorm	Besloten Vennootschap		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Financiën		
Opdrachtgeversrol	Portefeuillehouder Grondzaken		
Bestuurlijk belang	De portefeuillehouder deelnemingen vertegenwoordigt de gemeente in de vergadering van aandeelhouders.		
Aandelenbelang	De gemeente Haarlemmermeer heeft een aandelenbelang van 33,3 % in GEM A4 Zone West Beheer BV, net als de overige twee aandeelhouders.		
Financieel belang	Het financieel belang voor de gemeente Haarlemmermeer bestaat uit het door haar gestorte deel op de geplaatste aandelen van € 6.000.		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2018	31-12-2019
	Eigen vermogen	€ 18.000	€ 18.000
	Vreemd vermogen	€ 171.257	€ 2.477.836
	Solvabiliteit ultimo 2019		0,7%
	Begroot resultaat 2020		0

Financiële gegevens

Alle kosten en opbrengsten van de A4 Zone West Beheer BV worden vergoed door of afgedragen aan de GEM A4 Zone West CV. De toename van vreemd vermogen zit hem in het stallen van overtollige liquide middelen van de CV bij de BV (ter vermijding van rentekosten in CV), waardoor er een schuld aan de CV is ontstaan.

Eventuele risico's

GEM A4 Zone West Beheer BV is opgericht voor het beperken van de aansprakelijkheid. In beginsel is deze BV aansprakelijk voor de tekortkomingen van de A4 Zone West CV.

GEM President Beheer BV

Tabel 140

Algemene informatie	Deze BV is opgericht om de noodzakelijke beheeractiviteiten van betreffende projecten te initiëren dan wel uit te voeren. In de GEM President Beheer B.V. nemen SADC en de gemeente Haarlemmermeer deel.		
Programma	Ruimtelijke ontwikkelingen		
Beleidsdoelen	B. Haarlemmermeer realiseert ruimtelijke projecten die bijdragen aan het maatschappelijk doel.		
Rechtsvorm	Besloten Vennootschap		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Financiën		
Opdrachtgeversrol	Portefeuillehouder Grondzaken		
Bestuurlijk belang	De portefeuillehouder deelnemingen vertegenwoordigt de gemeente in de vergadering van aandeelhouders.		
Aandelenbelang	De gemeente Haarlemmermeer heeft een aandelenbelang van 50% in GEM President Beheer BV, net als SADC.		
Financieel belang	Het financieel belang voor de gemeente Haarlemmermeer bestaat uit het door haar gestorte deel op de geplaatste aandelen van € 9.000.		

Financiële gegevens	Beginstand 31-12-2018	Eindstand 31-12-2019
Eigen vermogen	€ 20.405	€ 55.254
Vreemd vermogen	€ 210	€ 9.093
Solvabiliteit ultimo 2019		85,9%
Begroot resultaat 2020		0

Financiële gegevens

Alle kosten en opbrengsten van de GEM President Beheer BV worden vergoed door of afgedragen aan de GEM President CV.

Eventuele risico's

De GEM President Beheer BV is opgericht voor het beperken van de aansprakelijkheid. In beginsel is de beheer BV aansprakelijk voor de tekortkomingen van GEM President CV.

Polanenpark BV

Tabel 141

Algemene informatie	Deze BV is opgericht om de noodzakelijke beheeractiviteiten van betreffende projecten te initiëren dan wel uit te voeren. In de Polanenpark BV nemen de provincie Noord-Holland, de gemeente Haarlemmermeer, Ringvaart Participaties BV en SADC deel.		
Programma	Ruimtelijke ontwikkelingen		
Beleidsdoelen	B. Haarlemmermeer realiseert ruimtelijke projecten die bijdragen aan het maatschappelijk doel.		
Rechtsvorm	Besloten vennootschap		
Eigenaarsrol	Portefuillehouder Financiën		
Opdrachtgeversrol	Portefuillehouder Grondzaken		
Bestuurlijk belang	De portefeuillehouder deelnemingen vertegenwoordigt de gemeente in de vergadering van aandeelhouders.		
Aandelenbelang	De gemeente Haarlemmermeer heeft een belang van 20% in deze BV.		
Financieel belang	Het financieel belang voor de gemeente Haarlemmermeer bestaat uit het door haar gestorte deel op de geplaatste aandelen van € 3.600.		
Financiële gegevens	Beginbalans	31-12-2018	31-12-2019
	Eigen vermogen	€ 1.060.976	€ 87.980
	Vreemd vermogen	€ 14.397.111	€ 4.337.477
	Solvabiliteit ultimo 2019		1,9%
	Begroot resultaat einde looptijd		0

Financiële gegevens

Alle kosten en opbrengsten van Polanenpark BV worden vergoed door of afgedragen aan Polanenpark CV.

Eventuele risico's

Polanenpark BV is opgericht voor het beperken van de aansprakelijkheid. In beginsel is deze BV aansprakelijk voor de tekortkomingen van GEM Polanenpark CV.

Recreatieplas Haarlemmermeer BV

Tabel 142

Algemene informatie	De Recreatieplas Haarlemmermeer BV is een Publiek Privaat Samenwerkingsverband (PPS) van de gemeente en Dura Vermeer B.V. en is opgericht in 1994 met als doelstellingen het winnen en verkopen van zand en het inrichten van de zandwinput bij Hoofddorp-Toolenburg tot recreatiegebied-stadspark. De zandwinning heeft voor projecten in Haarlemmermeer van korte transportafstand zandleveranties mogelijk gemaakt en heeft financiële middelen gegenereerd voor de gebiedsaanleg en om de onderhoudslasten van het gebied voor tien jaar (2003-2013) te dekken. In 2011 hebben de aandeelhouders besloten om deze vennootschap in 'slapende fase' te houden in afwachting van besluitvorming over de mogelijke inzet bij een nieuw recreatieplasproject in PARK21.
Programma	Maatschappelijke ontwikkeling
Beleidsdoel	E. Inwoners beschikken over voldoende aantrekkelijke mogelijkheden om te recreëren, bewegen actief en nemen deel aan sport.

Rechtsvorm	Besloten vennootschap															
Eigenaarsrol	Portefuillehouder Financiën															
Opdrachtgeversrol	Portefuillehouder Recreatie															
Bestuurlijk belang	Uit hoofde van de gehouden aandelen vertegenwoordigt de portefeuillehouder deelnemingen (wethouder Financiën) de gemeente Haarlemmermeer in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.															
Aandelenbelang	De gemeente Haarlemmermeer bezit 49% van de geplaatste aandelen. Er zijn 100 geplaatste aandelen.															
Financieel belang	Het geplaatst en gestort aandelenkapitaal bedraagt € 45.378. De 49 aandelen van de gemeente Haarlemmermeer vertegenwoordigen een waarde van € 22.200.															
Financiële gegevens	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Balansdatum</th> <th>31-12-2017</th> <th>31-12-2018</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>€ 46.448</td> <td>€ 46.448</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>€ 51.260</td> <td>€ 48.987</td> </tr> <tr> <td>Solvabiliteit ultimo 2017</td> <td></td> <td>48,7%</td> </tr> <tr> <td>Begroot resultaat 2019</td> <td></td> <td>€ 0</td> </tr> </tbody> </table>	Balansdatum	31-12-2017	31-12-2018	Eigen vermogen	€ 46.448	€ 46.448	Vreemd vermogen	€ 51.260	€ 48.987	Solvabiliteit ultimo 2017		48,7%	Begroot resultaat 2019		€ 0
Balansdatum	31-12-2017	31-12-2018														
Eigen vermogen	€ 46.448	€ 46.448														
Vreemd vermogen	€ 51.260	€ 48.987														
Solvabiliteit ultimo 2017		48,7%														
Begroot resultaat 2019		€ 0														

Financiële gegevens

Dit is een slapende BV waar dus geen activiteiten in plaatsvinden. In 2020 wordt besloten of de BV wordt aangehouden of wordt geliquideerd. Dit zal geen kosten met zich meebrengen gezien het batig saldo in de BV.

Eventuele risico's

Geen risico's.

Stedin Holding NV

Tabel 143

Algemene informatie	Stedin is een regionale Nederlandse netbeheerder die voornamelijk in de Randstad opereert. Stedin heeft een publieke taak. Zij is verantwoordelijk voor het transport van elektriciteit en gas naar circa 2 miljoen huishoudens en industriële klanten. Alle aandelen van Stedin zijn in publieke handen (53 Nederlandse gemeenten) hetgeen geborgd is in de wet. Aandelen kunnen alleen verhandeld worden tussen publieke aandeelhouders.															
Programma	Algemene dekkingsmiddelen															
Beleidsdoelen	C. Financiering/bespaarde rente/dividend.															
Rechtsvorm	Naamloze vennootschap															
Eigenaarsrol	Portefuillehouder Financiën															
Opdrachtgeversrol	Portefuillehouder Financiën															
Bestuurlijk belang	Stemrecht via de vertegenwoordiger van de gemeente Heemstede, die de Noord-Hollandse aandeelhoudende gemeenten vertegenwoordigt.															
Aandelenbelang	De gemeente Haarlemmermeer bezit 3.995 aandelen (0,08% van het totaal) met een nominale waarde van € 100.															
Financieel belang	Het financiële belang dat volgt uit het aandelenbelang bedraagt € 399.500. Jaarlijks wordt er dividend ontvangen.															
Financiële gegevens	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Balansdatum</th> <th>31-12-2018</th> <th>31-12-2019</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>€ 2.699.000.000</td> <td>€ 2.949.000.000</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>€ 4.292.000.000</td> <td>€ 4.340.000.000</td> </tr> <tr> <td>Solvabiliteit ultimo 2019</td> <td></td> <td>40,5%</td> </tr> <tr> <td>Begroot resultaat 2020</td> <td></td> <td>-</td> </tr> </tbody> </table>	Balansdatum	31-12-2018	31-12-2019	Eigen vermogen	€ 2.699.000.000	€ 2.949.000.000	Vreemd vermogen	€ 4.292.000.000	€ 4.340.000.000	Solvabiliteit ultimo 2019		40,5%	Begroot resultaat 2020		-
Balansdatum	31-12-2018	31-12-2019														
Eigen vermogen	€ 2.699.000.000	€ 2.949.000.000														
Vreemd vermogen	€ 4.292.000.000	€ 4.340.000.000														
Solvabiliteit ultimo 2019		40,5%														
Begroot resultaat 2020		-														

Financiële gegevens.

Het resultaat na belastingen in 2019 bedraagt € 325 miljoen. Hiervan heeft de gemeente € 34.716 netto dividend ontvangen.

Zoals alle netbeheerders krijgt ook Stedin de komende jaren te maken met een stevige uitdaging; er moet meer dan voorheen worden geïnvesteerd om de energietransitie mogelijk te maken. Het totaal van de investeringen tot 2030 zal zo'n € 7 miljard zijn, terwijl de opbrengsten door regulering onder druk staan. Het is de verwachting dat ook de dividendinkomsten komend jaar zullen dalen.

Eventuele risico's

Geen materiële risico's.

NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

Tabel 144

Algemene informatie	De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor maatschappelijk belang. De BNG draagt met gespecialiseerde financiële dienstverlening bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Deelname in het maatschappelijk kapitaal van de NV voorziet in het (gemeenschappelijk) behartigen van de belangen in de kapitaalbehoefte van gemeenten.		
Programma	Algemene dekkingsmiddelen		
Beleidsdoel	C. Financiering/bespaarde rente/dividend.		
Rechtsvorm	Naamloze vennootschap		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Financiën		
Opdrachtgeversrol	Portefeuillehouder Financiën		
Bestuurlijk belang	Uit hoofde van de gehouden aandelen vertegenwoordigt de portefeuillehouder deelnemingen (wethouder Financiën) de gemeente Haarlemmermeer in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.		
Aandelenbelang	De BNG is een structuurvennootschap. De Staat is de houder van de helft van de aandelen. De andere helft is in handen van gemeenten, provincies en waterschappen. De gemeente Haarlemmermeer bezit 123.162 aandelen (0,11% van het totaal)		
Financieel belang	De gemeente Haarlemmermeer heeft € 310.000 beschikbaar gesteld aan gestort kapitaal. Jaarlijks wordt er dividend ontvangen.		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2018	d 31-12-2019
	Eigen vermogen	€ 4.991.000.000	€ 4.887.000.000
	Vreemd vermogen	€ 132.518.000.000	€ 144.802.000.000
	Solvabiliteit ultimo 2019		3,2%
	Begroot resultaat 2020		Geen opgave

Financiële gegevens

Over 2019 hebben wij € 156.416 aan dividend ontvangen, € 1,27 per aandeel (vergelijk 2018: € 2,85). Het resultaat over 2019 was € 163 miljoen (2018: € 337 miljoen). De opbrengst van het dividend wordt verantwoord in het jaar van ontvangst. De belangrijkste factoren voor de daling van het resultaat zijn een lager resultaat op financiële transacties en een lager renteresultaat – beide als gevolg van gedaalde rentetarieven – en door hogere voorzieningen. Als gevolg van de onvoorspelbare bewegingen op de financiële markten acht de bank het niet verantwoord een uitspraak te doen over de verwachte nettowinst 2020. De lage langlopende rente zal een drukkend effect hebben op de ontwikkeling van het renteresultaat.

Eventuele risico's

De bank heeft zeer hoge externe krediet ratings (Moody's: Aaa, Standard & Poor's: AAA en Fitch: AA+). Dankzij deze hoge kredietwaardigheid heeft de bank een sterke inkooppositie op de internationale geld- en kapitaalmarkt.

Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)

Tabel 145

Algemene informatie	De Vereniging van Nederlandse Gemeenten zijn de 355 gemeenten (per 1-1-2020) samen, ondersteund door de VNG-organisatie. De Vereniging heeft als ambitie een krachtige lokale overheid te zijn door het versterken en vitaliseren van de lokale democratie. Wij werken met elkaar aan maatschappelijke opgaven.
Programma	Bestuur, samenleving en publiekscontact
Beleidsdoelen	C. Het behartigen van de belangen van Haarlemmermeer buiten de gemeentegrenzen en het versterken van de bestuurlijke samenwerking.
Rechtsvorm	Vereniging
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Bestuur
Opdrachtgeversrol	
Bestuurlijk belang	Haarlemmermeer heeft 75 stemmen in de Algemene Ledenvergadering. Elke gemeente die lid is van de Vereniging, brengt door tussenkomst van haar vertegenwoordiger zoveel stemmen uit als het aantal veelvoud van één duizend (1.000) inwoners dat de bevolking van de door haar gerepresenteerde gemeente telt, met dien verstande dat zij tenminste één en ten hoogste vijfenzeventig (75) stemmen uitbrengt.
Aandelenbelang	De vereniging heeft geen aandelen.

Financieel belang	De bijdrage van de gemeente Haarlemmermeer voor 2021 bedraagt € 1,35 per inwoner		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2018	31-12-2019
	Eigen vermogen	€ 61.975.000	€ 64.627.000
	Vreemd vermogen	€ 78.875.000	€ 88.668.000
	Solvabiliteit ultimo 2019		42%
	Begroot resultaat 2020		€ 5.130.000 (negatief)

Financiële gegevens

Het resultaat over 2019 is uitgekomen op € 0,316 miljoen negatief (na de onttrekking uit de bestemmingsreserve van € 0,858 miljoen). Ten opzichte van de begroting is het resultaat daarmee ruim € 5 miljoen hoger dan begroot. Het resultaat is ten laste gebracht van de overige reserves van de VNG.

Het resultaat is beter dan begroot als gevolg van de optelsom van:

- hogere projectbijdragen;
- lagere salarislasten als gevolg van vacatureruimte;
- hogere doorbelasting van de projectmedewerkers en overhead op de projecten welke in de loop van 2019 toegekend;
- resultaat uit deelnemingen en de effectenportefeuille, die conform de eerder gemaakte afspraken in de ALV buiten de begroting zijn gehouden.

Eventuele risico's

Het eigen vermogen ultimo 2019 is ruim voldoende voor het opvangen van eventuele risico's.

Sugar City, Ringvaart bij Halfweg en Zwanenburg

Grondbeleid

Portefeuillehouder: Nobel

Vastgelegd grondbeleid

Het grondbeleid in de gemeente Haarlemmermeer wordt vormgegeven middels de volgende nota's:

- Verordening grondzaken 2020 ([2020.0000918](#))
- Beleidskader Strategisch Grondbeleid 2019-2023 ([2019.0057735](#))
- Grondprijzennota 2020 (2019.0057709) (GEHEIM)
- Meerjarenperspectief Grondzaken (MPG) (2020.0000828) (GEHEIM)
- Actualisatie Ruimtelijke Investerings Haarlemmermeer (RIH) ([2016.0059756](#))
- Raadsvoorstel Strategische grondvoorraad (2013.0010280) (GEHEIM)

Daarnaast is uit de Structuurvisie Haarlemmermeer 2030 ([2012.0033712](#)) vooral hoofdstuk 7, de Ontwikkelstrategie, van belang. In dit hoofdstuk zijn de volgende onderwerpen opgenomen:

- Ontwikkelen in samenwerking (noodzaak van private investeringen en de veranderende rol van de gemeente)
- De verschillende financieringsmogelijkheden
- Rol van het gemeentelijk grondbeleid

- Het instrument van het kostenverhaal Wet ruimtelijke ordening
- De reserve Ruimtelijke Investerings Haarlemmermeer

Beleidskader Strategisch Grondbeleid 2019–2023

De visie op grondbeleid staat beschreven in het beleidskader Strategisch Grondbeleid (het beleidskader) dat de raad op 14 november 2019 heeft vastgesteld.

In het beleidskader worden de instrumenten van grondbeleid beschreven en beleidsuitgangspunten aangegeven. In het beleidskader wordt gekozen voor situationeel grondbeleid, waarbij Haarlemmermeer daar waar dat ruimtelijk wenselijk is met gebruikmaking van de meest geëigende instrumenten de gewenste ontwikkeling mogelijk maakt.

De gemeente zal haar publiekrechtelijke instrumentarium benutten om de gewenste ruimtelijke ontwikkeling zo goed mogelijk te sturen. Het kostenverhaal vindt bij voorkeur plaats via een anterieure overeenkomst.

In het beleidskader zijn onder andere de volgende uitgangspunten opgenomen:

1. bij de onderhandelingen over een anterieure overeenkomst een bijdrage aan ruimtelijke ontwikkelingen af te spreken;
2. de hoogte van de bijdrage te baseren op de tabel Bijdrage ruimtelijke ontwikkeling (bijlage 1 bij het beleidskader);
3. de categorieën, waarvoor uitgifte in erfpacht tot de mogelijkheden behoort, zijn onder andere: goedkope woningen (sociale woningbouw), bedrijventerreinen, commerciële vrijetijdsvoorzieningen (leisure) en maatschappelijke voorzieningen.

Verordening Grondzaken

Op 11 juni 2020 is de 'Verordening Grondzaken 2020' vastgesteld door de raad. In artikel 20 van de Financiële verordening van onze gemeente is vastgelegd dat wij elke vier jaar de raad een verordening Grondzaken aanbieden. In de verordening Grondzaken liggen de regels vast en zijn instrumenten opgenomen voor de raad en het college om grondzaken in brede zin vorm te geven en te controleren.

Strategische aankopen

Net zoals in voorgaande jaren vraagt het college ruimte om strategische aankopen te doen. Wanneer de mogelijkheid zich voordoet om tot een strategische aankoop over te gaan wil het college snel en discreet kunnen handelen. Deze aankopen moeten passen in de ruimtelijke ontwikkeling van de gemeente in de meest brede zin.

Hiertoe wordt een bedrag van maximaal € 10 miljoen beschikbaar gesteld. Eventuele rente en eenmalige afschrijvingen voortvloeiend uit een strategische aankoop worden aangevraagd bij het eerste P&C-product volgend op de betreffende aankoop danwel via een

raadsvoorstel. Een strategische aankoop dient aan enkele randvoorwaarden te voldoen om als zodanig te worden geclassificeerd.

Randvoorwaarden

- De aankoop moet tot doel hebben om een huidige of toekomstige ruimtelijke ontwikkeling mogelijk te maken.
- De aankoop moet waardevast zijn in de huidige bestemming, danwel rendabel zijn in een eventuele nieuwe bestemming.
- Bovenstaande moet voorafgaand aan de aankoop aannemelijk gemaakt worden in een collegevoorstel.

Bijdrage ruimtelijke ontwikkelingen

Het gemeentelijk beleid inzake kostenverhaal is verwoord in het Beleidskader Strategisch Grondbeleid Haarlemmermeer 2019–2023 (2019.0057735). De hieruit volgende huidige werkwijze is als volgt: bij ruimtelijke ontwikkelingen wordt door de gemeente getracht in de onderhandelingen met ontwikkelaars die op eigen grond een bouwplan wensen te realiseren, een bijdrage contractueel (anterieur) af te spreken, de zogenaamde bijdrage ruimtelijke ontwikkeling (hierna "bijdrage RIH"), boven op de gemeentelijke plankosten en eventuele binnen- en buitenplanse bijdragen die nodig zijn om het

plan werkend op te leveren. Deze bijdrage RIH wordt gestort in de reserve Ruimtelijke Investerings Haarlemmermeer (RIH). Naar analogie van deze werkwijze, wordt bij de projecten met eigen gemeentelijke gronden (de grondexploitaties), conform het BBV, een deel van de winst afgeroomd ten gunste van de RIH. Bij nieuwe grondexploitaties wordt een apart beslispunt opgenomen om de winst van het project ten gunste van de RIH te laten komen.

Vanuit de reserve RIH worden investeringen in openbaar groen en infrastructuur gedekt die als

“bovenwijks” kunnen worden beschouwd, zoals het Uitvoeringsprogramma Mobiliteit en PARK21. Bovenstaande werkwijze blijft gecontinueerd, in ieder geval tot inwerkingtreding van de

Grondexploitatieprojecten herzien

Voor grondexploitatieprojecten geldt dat iedere grondexploitatie minimaal elke vier jaar wordt herzien, om ze actueel te houden. De raad stelt een herziene exploitatie met bijbehorende kaders vast.

In de Verordening Grondzaken staat een staffel op basis van het afwijkingpercentage van de totale kosten en opbrengsten op Netto Contante Waarde (NCW) van het project. De grondexploitaties zijn conform deze staffel gecategoriseerd.

Grondprijzen

Elk jaar beslist de gemeenteraad over de hoogte van de grondprijzen in de grondprijzennota. In deze jaarlijkse nota worden de marktontwikkelingen voor de belangrijkste ruimtelijke bestemmingen in Haarlemmermeer besproken en worden voorstellen gedaan voor de grondprijzen. Zo zijn in de Grondprijzennota 2020 grondprijzen onderscheiden voor doeleinden als kantoren, bedrijven, winkels, voorzieningen en

Grondzaken, vier projectcategorieën

In het Meerjarenperspectief Grondzaken (MPG) wordt, per standlijn 1 januari, naast de stand van de Reserve grondzaken en de RIH, ook gerapporteerd over de financiële stand van vier projectcategorieën:

1. actieve grondexploitaties
2. projecten in voorbereiding
3. projecten met overeenkomst
4. mutaties strategische gronden

De rapportage per 1 juli wordt het tussentijds Meerjarenperspectief Grondzaken genoemd

Reserve Grondzaken

De Reserve Grondzaken is een risicobuffer voor resultaten van grondexploitaties en wordt waar nodig gebruikt om de Voorziening negatieve resultaten plannen, Verliesvoorziening overige gronden en terreinen en de Voorziening voorbereidende kosten voor grondexploitaties aan te vullen. Afhankelijk van de resultaten vindt respectievelijk een dotatie aan (bij positief resultaat) dan wel een onttrekking uit (bij negatief

Omgevingswet, nu verwacht op 1 januari 2022. De werkwijze is beschreven in de nota Actualisatie Ruimtelijke Investerings Haarlemmermeer (RIH) (2016.0059756).

- Kosten/opbrengsten tot € 30 miljoen herzien bij afwijkingen > 10%
- Kosten/opbrengsten tussen € 30 miljoen en 50 miljoen herzien bij afwijkingen > 5%
- Kosten/opbrengsten groter dan € 50 miljoen herzien bij afwijkingen > 3%

Ook wordt een grondexploitatie herzien bij grote wijzigingen in het vastgestelde programma of fasering, als de gemeenteraad dit aan het college verzoekt of als het college een herziening ter besluitvorming wil aanbieden.

woningen (inclusief vrije kavels en particulier opdrachtgeverschap) en ook voor andere bestemmingen als parkeren en groenvoorzieningen. De Grondprijzennota is geheim van aard en bedoeld als onderhandelingskader en naslagwerk voor degenen die namens de gemeente onderhandelen met derden over de verkoop van grond en gebouwen.

(tMPG). Met raadsbrief X.2019.09432 is de raad geïnformeerd dat het tMPG verkort is, waardoor mutaties in de strategische gronden en de totaalstand van de Reserve Grondzaken alleen bij het MPG wordt gepresenteerd.

In het (t)MPG wordt primair gerapporteerd over financiën en op hoofdlijnen over de inhoudelijke voortgang van projecten. Het college geeft via het (t)MPG de raad inzicht in de saldi en ontwikkeling van de financiële mutaties in projecten.

resultaat) de Reserve Grondzaken plaats. Op grond van regels met betrekking tot de minimale en maximale stand van de Reserve Grondzaken kan er aanvulling dan wel afroaming van de reserve plaatsvinden. Een aanvulling wordt onttrokken uit de Algemene dekkingsreserve, een afroaming wordt gedoteerd aan de Algemene dekkingsreserve. Eventuele toevoegingen aan de voorzieningen komen ook ten laste van de

Reserve Grondzaken. Deze werkwijze is vastgelegd in het Verordening Grondzaken 2020 (2020.0000918).

Ontwikkeling Reserve Grondzaken

Sinds 2005 maakt de gemeente Haarlemmermeer gebruik van uitgebreide scenario- en risicoanalyses. Dit leidt ertoe dat de grondexploitaties een voorzichtig realistisch beeld geven. Sinds de kredietcrisis 2007 zijn de grondexploitaties meerdere malen herzien waarbij winstverwachtingen zijn bijgesteld en strategie, programma's en uitgiftetempo beter zijn afgestemd op de economische omstandigheden. Ook de grondprijzen worden voorzichtig geschat. Dit alles vanuit de verwachting dat in de toekomst ruimtelijke druk blijft op dit deel van de metropoolregio.

De belangrijkste beïnvloedende factoren op de Reserve Grondzaken zijn de gerealiseerde winsten in de projecten en de vennootschapsbelastingplicht. Onder overige besluiten valt onder andere een afdracht aan het kunstbudget. De stand van de Reserve Grondzaken per 01 januari 2020 is als gevolg van de effecten over 2019 uitgekomen op € 3,9 miljoen. Dit houdt in dat er over 2019 geen

afdracht aan de Algemene dekkingsreserve is gedaan. Afhankelijk van het uiteindelijke resultaat geldt voor 2020 dat de Reserve Grondzaken eerst aangevuld wordt tot de grens van € 5 miljoen, alvorens er een afdracht aan de Algemene Dekkingsreserve plaatsvindt.

De cijfers zijn exclusief mogelijke gevolgen van de coronacrisis. In het MPG 2021 zal de invloed van deze crisis zichtbaar zijn in de Reserve Grondzaken.

Het beeld van de Reserve Grondzaken ziet er als volgt uit:

Tabel 146

Bedragen x € 1 miljoen	MPG 2019	MPG 2020
Stand per 1 januari	5,3	5,0
1. Verevening grondzaken	8,7	1,8
2. Overige besluiten	-1,0	-2,5
3. Vennootschapsbelasting	-0,5	-0,4
Stand per 31 december	12,3	3,9
Verevening algemene dekkingsreserve	-7,3	0,0
Reserve Grondzaken 31-12 na verevening	5,0	3,9

Rapportage op standlijn 1 januari 2020

In onderstaande tabel staan de Netto Contante Waardes (NCW) van de grondexploitatieprojecten per 01 januari 2020. De NCW is een inschatting van de te verwachten eindresultaten. De waardes zijn opgebouwd uit projectresultaten en autonome effecten. Verschillen ontstaan door

een veranderde inschatting van het verloop van een project, maar ook door het toevoegen of afsluiten van projecten. De cijfers zijn exclusief mogelijke gevolgen van de coronacrisis. In het tMPG 2020 zullen de eerste effecten zichtbaar worden in de cijfers.

Tabel 147

Bedragen x € 1 miljoen	tMPG 01-07-2019	Project resultaten	Stand per 31-12-2019	NCW Autonome wijzigingen	MPG 01-01-2020	Winst/RIH uitname 2019	Resultaat na uitname
Winstgevende projecten	44,0	0,8	44,8	-1,3	43,5	0,6	42,9
Verliesgevende projecten	-35,5	1,1	-34,4	-1,8	-36,2	0,0	-36,2
Totaal NCW-resultaat actieve grex projecten	8,5	1,9	10,4	-3,1	7,3	0,6	6,7

De cijfers zijn exclusief Badhoevedorp Centrum en PARK21, omdat de opbrengsten daarvan aangewend worden respectievelijk ter dekking van de bijdrage aan de omlegging van de A9 en ter storting in de reserve RIH.

Het actuele geraamde resultaat van de winstgevende projecten is € 43,5 miljoen. Na winstuitname bedraagt dit € 42,9 miljoen. Het

resultaat van de verliesgevende projecten van € 36,2 miljoen is al voorzien in een voorziening.

Mutaties strategische gronden en ruilgronden (agrarisch)

De gemeente verwerft strategische gronden in het kader van een actief ontwikkelbeleid. Bij verwerving van nieuwe strategische gronden wordt beoordeeld of de gewenste, toekomstige

ontwikkeling een reëel financieel perspectief
biedt.

Financiële begroting

Grondslagen begroting

In deze paragraaf zijn de uitgangspunten en grondslagen opgenomen die zijn gehanteerd bij het opstellen van deze programmabegroting. Eerst worden de uitgangspunten van het financieel beleid genoemd. Daarna zijn de grondslagen uitgewerkt. Dit betreft de aangehouden indexeringen en de prognoses over de ontwikkeling van het aantal inwoners en woningen.

Uitgangspunten financieel beleid

De volgende spelregels worden gehanteerd die moeten zorgen voor een solide financiële positie:

- een structureel sluitende begroting van baten en lasten;
- financiële meevallers vloeien terug naar de algemene middelen;
- tegenvallers worden zoveel als mogelijk opgevangen binnen het betreffende onderdeel van de programmabegroting;
- taken die door het rijk worden overgeheveld naar gemeenten, moeten worden bekostigd

met de middelen die daarvoor van het Rijk worden ontvangen;

- de lokale lasten stijgen in principe niet, behoudens indexering;
- leges moeten kostendekkend zijn.

Grondslagen

Bij de behandeling van de Voorjaarsrapportage 2020 zijn de algemene indexeringspercentages voor 2021 vastgesteld. Deze zijn gebaseerd op het Centraal Economisch Plan 2020 (CEB) van het Centraal Planbureau (CPB). Het meerjarenbeeld 2022 tot en met 2024 is gebaseerd op constante prijzen. Dat wil zeggen dat het prijspeil 2021 ook voor die jaren wordt gehanteerd. Voor de jaren 2022 en verder is derhalve geen rekening gehouden met prijs- en loonstijgingen op de lasten en een inflatiecorrectie op de baten. De volgende grondslagen zijn voor de Programmabegroting 2021-2024 gehanteerd:

Tabel 148

Omschrijving	Grondslag
Loonkosten (inclusief sociale lasten)	2,8% indexering
Goederen en diensten	1,7% indexering
Inkomensoverdrachten (subsidies)	1,7% indexering
Sociale uitkeringen in natura	2,0% indexering
Bijdrage gemeenschappelijke regelingen, loongevoelig deel (2/3 deel van de bijdrage)	2,8% indexering
Bijdrage gemeenschappelijke regelingen, overige budgetten (1/3 deel van de bijdrage)	1,7% indexering
Belastingen en tarieven (met uitzondering van precariobelasting op kabels en leidingen)	1,7% indexering
Investerings	1,2% indexering
Rekenrente	2,5%
Algemene uitkering	Meicirculaire 2020

Voor de ontwikkeling van het aantal inwoners en woningen is rekening gehouden met de volgende

prognose in de berekening van de algemene uitkering uit het gemeentefonds:

Tabel 149

Omschrijving	2021	2022	2023	2024
Inwoners per 1-1	157.500	159.800	161.200	162.300
Woningen per 1-1	65.650	66.700	67.740	69.710

Formatie en salarissen per cluster

Uitgesplitst per cluster geeft dit overzicht het aantal fte en het bedrag. Tevens zijn de vergelijkende gegevens over 2020 opgenomen.

Tabel 150

Cluster (bedragen X € 1.000)	Formatie 2020 (aantal fte)	Formatie 2021 (aantal fte)	Salarissen 2020	Salarissen 2021
Griffie	7,50	8,38	705	828
Staf, Bestuur en Directie, Corporate Control	52,21	53,13	4.838	5.240
Projecten	42,10	41,30	3.904	4.136
Grond- en vastgoedzaken	40,17	41,16	3.645	3.924
Ruimte, economie en duurzaamheid	61,05	61,00	5.414	5.736
Ingenieursbureau	36,14	36,14	2.896	3.067
Samenleving, Sport en Cultuur	40,97	40,69	3.413	3.607
Sociale Dienstverlening	72,03	69,37	4.733	4.810
Maatschappelijke Ondersteuning & Zorg	82,26	82,85	6.730	7.209
Beheer en Onderhoud	80,27	82,05	5.910	6.381
Veiligheid	121,32	120,82	8.031	8.898
Gebieds & Relatiemanagement	28,00	27,98	2.435	2.584
Klant Contact Centrum	64,03	67,24	3.986	4.365
Communicatie	19,59	19,70	1.760	1.874
Human Resource Management	29,68	30,96	2.678	2.974
Inkoop & Juridische Zaken	35,78	37,28	3.055	3.366
Financiën & Administratie	55,88	55,88	4.573	4.855
Info+	61,31	60,24	4.985	5.440
Facility Management	66,25	66,25	4.154	4.419
Totaal formatie en salarissen	996,54	1.002,42	77.845	83.713

De salaristoename in 2021 ten opzichte van de basisbegroting 2020 betreft met name de toename als gevolg van de CAO-verhoging.

Daarnaast is de formatie met 5,9 fte toegenomen.

Geprognosticeerde balans

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV, art. 20; lid 1 b) is de verplichting vastgesteld dat de gemeenten een geprognosticeerde begin- en eindbalans van de begrotingsjaren opnemen onder de uiteenzetting van de financiële positie. Het meerjarig opnemen van de geprognosticeerde balans geeft de raad meer

inzicht in de ontwikkeling van de investeringen, het aanwenden van reserves en voorzieningen en de financieringsbehoefte. Met deze informatie kunnen ontwikkelingen vroegtijdig gesinaleerd worden.

Tabel 151

Omschrijving

(bedragen x € 1 miljoen)

	31-12-2019	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024
Activa						
Vaste activa						
Immateriële vaste activa	48,9	88,1	88,5	88,7	88,9	89,4
Materiële vaste activa	575,9	584,8	633,7	667,0	684,6	685,2
Financiële vaste activa	112,1	112,2	112,9	113,7	114,3	114,0
Totaal vaste activa	736,9	785,2	835,1	869,4	887,8	888,7
Vlottende activa						
Onderhanden werk	99,1	133,4	135,2	131,4	128,3	111,2
Uitzettingen met een looptijd < 1 jr.	56,7	56,7	56,7	56,7	56,7	56,7
Liquide middelen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Overlopende activa	23,4	23,4	23,4	23,4	23,4	23,4
Totaal vlottende activa	179,2	213,5	215,3	211,4	208,4	191,2
Totaal activa	916,1	998,7	1.050,4	1.080,8	1.096,2	1.079,9
Passiva						
Vaste passiva						
Eigen vermogen	318,9	316,2	311,6	308,3	299,4	294,9
Voorzieningen	34,1	30,6	27,3	23,5	21,9	20,8
Langlopende leningen	412,2	501,0	560,6	598,0	623,8	613,2
Totaal vaste passiva	765,2	847,7	899,4	929,8	945,2	928,9
Vlottende passiva						
Kasgeldleningen en banksaldi	44,8	44,8	44,8	44,8	44,8	44,8
Overige schulden	28,7	28,7	28,7	28,7	28,7	28,7
Overlopende passiva	77,5	77,5	77,5	77,5	77,5	77,5
Totaal vlottende passiva	151,0	151,0	151,0	151,0	151,0	151,0
Totaal passiva	916,1	998,7	1.050,4	1.080,8	1.096,2	1.079,9

Investerings

Jaarlijks wordt door de gemeente geïnvesteerd in onder andere gebouwen, wegen en bedrijfsmiddelen. Kenmerk van een investering is dat het nut van de betreffende goederen zich over meerdere jaren uitstrekt. Er ontstaan bezittingen waar over een periode van meerdere jaren gebruik gemaakt gaat worden. Naast nieuwe bezittingen kan er ook geïnvesteerd worden in bestaande bezittingen. Dit laatste kan alleen als er sprake is van significante kwaliteitsverbetering, levensduurverlenging of aanpassingen om te voldoen aan wet- of regelgeving. Als aan deze voorwaarden niet voldaan wordt, is er sprake van groot onderhoud. Kosten van groot onderhoud moeten gedekt worden in de exploitatie of uit een voorziening groot onderhoud.

Omdat investeringen meerdere jaren nut hebben voor de gemeenschap, komen de uitgaven gedurende meerdere jaren ten laste van de exploitatie. Dit zijn de afschrijvingslasten. Afgeschreven wordt op basis van de economische levensduur van de investering en er wordt lineair afgeschreven. Onder andere in verband met de investeringen trekt de gemeente leningen aan en ontstaan rentelasten. Op basis van de boekwaarde (aanschafwaarde min afschrijvingen) van de investeringen per 1 januari van een jaar worden de rentelasten verdeeld. Afschrijvingslasten en rentelasten tezamen worden de kapitaallasten genoemd. Dit zijn de budgettaire lasten die ten laste van de exploitatie komen.

De lopende en nieuwe investeringen zijn opgenomen in het Investeringsplan, dat hierna is opgenomen. Het Investeringsplan is een totaaloverzicht van alle investeringen, exclusief de investeringen die zijn opgenomen in het MPG. De investeringen worden bruto geraamd. Als investeringen worden gedekt door een bijdrage van derden of ten laste van een reserve dan wordt dit apart geraamd. Verder is hierna een overzicht opgenomen met de wijzigingen in het investeringsplan ten opzichte van de Voorjaarsrapportage 2020 en het Meerjarenperspectief Investerings (MPI) voorjaar 2020.

Autoriseren en vrijgeven investeringskredieten

Conform de Financiële verordening Haarlemmermeer 2016, artikel 6, gelden voor het autoriseren van investeringskredieten de volgende regels:

- nieuwe investeringen die opgenomen zijn in het investeringsplan die starten in het nieuwe begrotingsjaar en waarvan het investeringsbedrag lager is dan € 2.000.000 worden door de raad geautoriseerd bij het vaststellen van de primitieve begroting. De raad kan hierbij aangeven van welke nieuwe investeringen lager dan € 2.000.000 hij op een later tijdstip een apart voorstel voor autorisatie van het investeringskrediet wil ontvangen;
- nieuwe investeringen met een investeringsbedrag van € 2.000.000 of hoger die opgenomen zijn in het investeringsplan worden met een afzonderlijk raadsvoorstel aan de raad ter autorisatie voorgelegd;
- indien de uitvoering van een investeringskrediet zich over meerdere jaren uitstrekt, dan wordt het geautoriseerde investeringsbedrag op basis van de planning van het project over de uitvoeringsjaren verdeeld en per uitvoeringsjaar vrijgegeven. Verschuivingen tussen de jaarbedragen als gevolg van wijzigingen in de planning zijn toegestaan, mits de investering conform de door de raad vastgestelde doelen en voorwaarden wordt gerealiseerd en het totaal beschikbaar gestelde krediet niet wordt overschreden;
- pas nadat de raad een investeringskrediet heeft geautoriseerd kunnen verplichtingen worden aangegaan.

In het hierna volgende overzicht zijn de investeringen waarvoor de raad een afzonderlijk raadsvoorstel krijgt om ze te autoriseren groen gearceerd. De overige nieuwe investeringen worden door de raad geautoriseerd bij het vaststellen van de Programmabegroting 2021-2024. In totaal gaat het om de volgende bedragen:

Tabel 152

Omschrijving (bedragen x € 1.000)

Te autoriseren nieuwe investeringen bij vaststelling programmabegroting	4.180
Later te autoriseren via een apart raadsvoorstel	72.153
Totaal nieuwe investeringen (bruto)	76.333

Tevens geeft de raad bij de vaststelling van de programmabegroting de jaarschijf 2021 vrij voor de geautoriseerde lopende en de nieuwe investeringen.

Recapitulerend gaat het om de volgende bedragen:

Tabel 153

Omschrijving (bedragen x € 1.000)

Vrij te geven jaarschijf lopende investeringen	52.560
Vrij te geven jaarschijf nieuwe investeringen	3.980
Vrij te geven jaarschijf doorgeschoven investeringen	200
Vrij te geven jaarschijf bij vaststelling begroting	56.740
Later vrij te geven jaarschijf 2021	37.180
Totaal bruto te investeren in 2021	93.920
Gedekt door bijdragen derden of reserves	19.651
Totaal netto te investeren in 2021	74.269

Tabel 154

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	2021	2022	2023	2024
Stelpost onderuitputting kapitaallasten	2.303	2.513	2.045	1.558

Stelpost onderuitputting kapitaallasten

In het meerjarenbeeld is er rekening mee gehouden dat van de totaal geraamde investeringsbedragen in een jaar 70% wordt besteed. Hierdoor vallen de geraamde kapitaallasten lager uit. Omdat niet van te voren te bepalen is welke investeringen een vertraging oplopen in de uitvoering, is hiervoor een stelpost opgenomen onder het Overzicht algemene dekkingsmiddelen. De geraamde onderuitputting is opgenomen in [Tabel 154](#).

Investeringsplan

Hierbij achtereenvolgens:

- Recapitulatie investeringen per programma (Tabel 155) verdeeld in economisch en maatschappelijk nut.
- Investeringsplan (Tabel 156). De in het overzicht groen gearceerde bedragen betreffen investeringen die via een separaat raadsvoorstel geautoriseerd worden.

Tabel 155

(bedragen x € 1.000)

	Totale investering	Uitgaven t/m 2019	totaal nog te investeren	2020	Geplande investeringen					Budgettaire lasten			
					2021	2022	2023	2024	na 2024	2021	2022	2023	2024
Economisch nut	117.911	12.148	105.763	13.294	20.972	29.108	24.988	16.964	436	605	1.198	2.329	3.270
Maatschappelijk nut	3.792	423	3.369	3.369	0	0	0	0	0	304	303	322	439
Maatschappelijke ontwikkeling	121.704	12.572	109.132	16.663	20.972	29.108	24.988	16.964	436	909	1.501	2.651	3.709
Economisch nut	19.701	2.417	17.284	9.928	5.676	1.680	0	0	0	192	1.268	1.495	1.472
Maatschappelijk nut	7.388	1.531	5.857	-204	6.061	0	0	0	0	2.091	2.666	2.842	3.022
Mobiliteit	27.089	3.948	23.141	9.724	11.737	1.680	-	-	-	2.283	3.934	4.337	4.494
Economisch nut	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Maatschappelijk nut	2.204	376	1.828	1.528	300	0	0	0	0	88	171	166	163
Ruimtelijke ontwikkelingen	2.204	376	1.828	1.528	300	-	-	-	-	88	171	166	163
Economisch nut	0	0	0	214	0	0	0	0	0	16	16	16	16
Maatschappelijk nut	214	0	214	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wonen	214	-	214	214	-	-	-	-	-	16	16	16	16
Economisch nut	18.484	197	18.287	6.769	8.644	2.874	0	0	0	265	609	755	746
Maatschappelijk nut	65.505	10.865	54.640	13.016	24.160	13.205	4.000	258	0	1.378	2.872	4.468	4.819
Kwaliteit fysieke omgeving	83.989	11.063	72.927	19.785	32.804	16.079	4.000	258	-	1.643	3.481	5.223	5.565
Economisch nut	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Maatschappelijk nut	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Economische zaken	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Economisch nut	30.385	1.255	29.130	7.738	8.456	4.378	4.358	4.200	0	1.922	3.490	4.347	4.875
Maatschappelijk nut	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overzicht overhead	30.385	1.255	29.130	7.738	8.456	4.378	4.358	4.200	0	1.922	3.490	4.347	4.875
Totaal	265.584	29.213	236.371	55.652	74.269	51.245	33.347	21.422	436	6.861	12.593	16.740	18.822

Recapitulatie investeringen naar categorie:				Geplande investeringen					Budgettaire lasten				
Omschrijving	Totale investering	Uitgaven t/m 2018	totaal nog te investeren	2020	2021	2022	2023	2024	na 2024	2021	2022	2023	2024
Cat. 1. Routine- en vervangingsinvesteringen	30.444	1.255	29.189	7.797	8.456	4.378	4.358	4.200	0	1.930	3.498	4.355	4.883
Cat. 2. Uitbreidingsinvesteringen	235.141	27.958	207.182	47.855	65.813	46.867	28.989	17.222	436	4.931	9.095	12.385	13.939
Totaal	265.584	29.213	236.371	55.652	74.269	51.245	33.347	21.422	436	6.861	12.593	16.740	18.822

Tabel 156

(bedragen x € 1.000)

	cat.	totale invest- ering	Activa module OHW t/m 2019	Geplande investeringen					na afschr. 2024 termijn	Budgettaire lasten				
				2020	2021	2022	2023	2024		2021	2022	2023	2024	
Maatschappelijke ontwikkeling														
Routine en vervangingsinvesteringen														
Sv SCW Rijsenhout veldnr. 3	E	56		56					10	7	7	7	7	
Dekking SPUK	E	-9		-9					10	0	0	0	0	
Beachvolleybal & Rugby	E	12		12					20	1	1	1	1	
Totaal 5.2 Sportaccommodaties		59	0	59	0	0	0	0	0	8	8	8	8	
Totaal routine- en vervangingsinvesteringen		59	0	59	0	0	0	0	0	8	8	8	8	
Uitbreidingsinvesteringen														
Nieuwe Kom 3 panden aankopen	E	6.360		6.360						159	159	159	159	
Dorpshuis Marijke (renovatie) voorbereidingskrediet	E	125		125					10	16	16	15	15	
Dorpshuis Marijke (renovatie) dekking reserve	E	-75		-75										
Dorpshuis De Vluchthaven (sanitair)	E	50		50					10	6	6	6	6	
Dorpshart Rijsenhout	E	250		250					10	31	31	30	29	
Dorpshart Rijsenhout dekking reserve	E	-200		-200										
Hart van Zwanenburg dorps huis	E	12.621	9.076	2.224	1.234	87			40	56	86	405	397	
Hart van Zwanenburg dorps huis grond	E	474	474							0	0	0	0	
SLS subsidie Hart van Zwanenburg Dorps huis	E	-8.200	-408	-6.900	-893	1			40	-173	-195	-400	-395	
Dekking reserve Dekking afschrijvingslasten	E	-800		-800					40					
Totaal 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie		10.605	9.142	1.034	341	88	0	0	0	95	103	215	211	
HP12 Rietveldschool verv. nieuwbouw	E	9.977	496	5.751	3.250	480			40	144	225	486	480	
Kameleon ZWB renovatie	E	1.072	158	72	421	369	51		20	2	12	22	77	
Kameleon ZWB west nieuwbouw	E	4.257		341	1.958	1.714	245		40	9	57	100	212	
Achtbaan ZWB oost nieuwbouw	E	5.678	263	418	1.174	3.267	555		40	10	40	121	277	
NV Liqueuda renovatie	E	2.461				202	1.184	1.076	20	0	0	5	35	
NV Centrum	E	13.318		0	0	1.095	8.378	3.845	40	0	0	27	237	
Dik Trom nieuwbouw	E	4.213	238	306	390	2.384	689	207	40	8	17	77	94	
Jv Stolberg nieuwbouw	E	4.427	195	329	1.930	1.755	218		40	8	56	100	217	
Nassaupark nieuwbouw	E	5.059		112	3.201	1.469	278		40	3	83	120	252	
Nassaupark nieuwbouw voorb	E	316	9	307					40	16	15	15	15	
Nassaupark grond	E	484			484				0	0	12	12	12	
Zwanebloem renovatie	E	909			71	542	249	47	20	0	2	15	22	
Zwanebloem 2 renovatie	E	615			48	367	169	32	20	0	1	10	15	
Lisserbroek nieuwbouw alle scholen	E	7.826				52	5.029	2.308	436	40	0	0	1	127
Lisserbroek nieuwbouw alle scholen voorb	E	605				605			40	0	0	30	30	
Lisserbroek nieuwbouw grond	E	581			581				0	0	15	15	15	
PI De Ster	E	1.834		827	904	102			40	21	43	92	91	
Praktijkschool De linie nieuwbouw	E	24.732		1.223	5.194	13.366	3.500	1.450	40	31	160	495	582	
Praktijkschool De linie grond	E	1.482		0		1.482			0	0	0	37	37	
Praktijkschool De linie nieuwbouw voorb	E	412	398	14					40	10	10	10	10	
Hoofdvaart College nieuwbouw voorb	E	1.104	754	17	53	210	50	21	40	0	2	7	8	
Sporthal Lincolpark (sportnota 2009)	E	3.104			3.104				40	0	156	154	152	
Sporthal Lincolpark nieuwbouw	E	1.079			623	229	161	67	40	0	16	21	25	
Sporthal Lincolpark nieuwbouw grond	E	454				454								
Overige kosten Lincolpark Linie Hoofdv	E	140		140					40	8	7	7	7	
Gymzaal Hoofdvaart College nieuwbouw voorb	E	119		6	18	71	17	7	40	0	1	2	3	
Gymzaal De linie nieuwbouw voorb	E	59		59					40	2	2	2	2	
HFD GVV Wereldwijs	E	151						151	40	0	0	0	0	
HFD Overbos	E	426						426	40	0	0	0	0	
HFD Cruquius	E	290						290	40	0	0	0	0	
Realisatiegraad 2020	E	-8.330		-2.580	-3.263	-3.831	1.344	3.684	40	-65	-146	-242	-416	
Totaal 4.2 Onderwijsinvesting		92.539	2.511	7.344	20.139	26.384	22.114	13.610	436	207	786	1.741	2.618	
Ingebruikneming Gilseschool	E	217		217					40	10	10	10	10	
Totaal 4.2 Onderwijsinvesting		217	0	217	0	0	0	0	0	10	10	10	10	

(bedragen x € 1.000)

	cat.	totale invest-ering	Activa module OHW t/m 2019	2020	Geplande investeringen				na afschr. 2024 termijn	Budgettaire lasten				
					2021	2022	2023	2024		2021	2022	2023	2024	
Maatschappelijke ontwikkeling														
Integraal Kindcentrum Margrietplantsoen	E	6.672	98	322	492	2.636	2.874	250	40	8	20	86	158	
Totaal 4.2 Primaire onderwijs		6.672	98	322	492	2.636	2.874	250	0	8	20	86	158	
Cultuurgebouw gebouwbeheersysteem	E	250	71	179					20	17	17	17	17	
Klimaat maatregelen Cultuurgebouw HFD	E	645	121	524					20	45	44	44	43	
Oude Raadhuis (horeca)	E	102	24	78					20	7	7	7	7	
Project 38 plus parkeer terrein Pier K Nieuw Vennepe Alg	E	200	12	188					40	10	10	9	9	
Project 38 plus parkeer terrein Pier K Nieuw Vennepe Uitv	E	1.086		1.086					40	54	53	53	52	
Totaal 5.3 Cultuurpresentie,-productie en-participatie		2.283	228	2.055	0	0	0	0	0	140	133	131	130	128
Renovatie Spectrum Uitv	E	13		13					40	0	0	0	0	
Overname hockeyveld Spaarndam	E	355		355					20	27	26	26	26	
Binnensport 2 zaaldelen (sportnota 2009)	E	3.104					3.104		40	0	0	0	0	
Totaal 5.2 Sportaccommodaties		3.472	0	368	0	0	0	3.104	0	27	26	26	26	
Fort bij Hoofddorp	E	222		222					20	17	16	16	16	
Cruquius museum aanvulling	E	1.380		1.380					40	70	69	68	67	
Fort bij Aalsmeer	E	827	169	658					20	57	56	55	54	
Dekking provincie Noord Holland	E	-364		-364					20	-27	-27	-26	-26	
Totaal 5.4 Musea		2.065	169	1.896	0	0	0	0	0	117	114	113	111	
Groene As	M	6.920	544	398	150	1.000	4.828			10	14	39	159	
Dekking Rijkswaterstaat	M	-335					-335							
Dekking reserve Mainport & Groen	M	-6.585	-544	-398	-150	-1.000	-4.493							
Speelvoorzieningen	M	171		171					10	21	21	20	20	
Geniepark 2e fase	M	3.753	3.473	280										
Dekking RIH	M	-1.400	-1.400											
Dekking grondzaken	M	-350		-350										
Dekking bijdragen	M	-2.030	-1.650	-380										
Visie Ringdijk en Ringvaart	M	508		508					20	38	37	36	36	
Visie Ringdijk en Ringvaart	M	1.611		1.611					20	121	119	117	115	
Visie Ringdijk en Ringvaart	M	1.529		1.529					20	114	112	110	109	
Totaal 5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie		3.792	423	3.369	0	0	0	0	0	304	303	322	439	
Totaal uitbreidingsinvesteringen		121.645	12.572	16.604	20.972	29.108	24.988	16.964	436	901	1.493	2.643	3.701	
Totaal Maatschappelijke ontwikkeling		121.704	12.572	16.663	20.972	29.108	24.988	16.964	436	909	1.501	2.651	3.709	

(bedragen x € 1.000)

	cat.	totale invest-ering	Activa module OHW t/m 2019	2020	Geplande investeringen				na afschr. 2024 termijn	Budgettaire lasten				
					2021	2022	2023	2024		2021	2022	2023	2024	
Mobiliteit														
Uitbreidingsinvesteringen														
Aanleg Parkeerplaatsen t.l.v. IKC	E	213	5	5	10	193			20	0	0	16	16	
Aanleg Parkeerplaatsen t.l.v. ONS	E	406	5	5	9	387			20	0	0	30	30	
Parkeerautomatiseringsapparatuur	E	100		100					5	23	22	22	21	
Parkeergarage Binnenweg ontsluiting nieuwe weg	E	2.000		1.600	400				40	40	100	99	98	
Parkeergarage Binnenweg Parkeerdek	E	7.000		4.700	1.200	1.100			40	118	148	350	346	
Parkeergarage Binnenweg Parkeerdek voorbereiding	E	600	280	320					40	23	23	22	22	
Parkeergarage Binnenweg centrum parkeerplaatsen tijdelijk	E	2.880		-420	3.300				20	-11	216	212	209	
Parkeergarage stadscentrum voorber krediet	E	720	39	681					20	53	52	51	50	
Totaal 2.2 Parkeren		13.919	329	6.991	4.919	1.680	0	0	0	245	246	561	802	792
Delta plan bereikbaarheid/Mobiliteit	M	13.163	13.163						30	0	0	0	0	
Delta plan bereikbaarheid/Mobiliteit	M	1.016		1.016					30	59	59	58	57	
Delta plan bereikbaarheid/Mobiliteit	M	0							30	0	0	0	0	

(bedragen x € 1.000)

	cat.	totale invest- ering	Activa module OHW t/m 2019	Geplande investeringen						na afschr. 2024 termijn	Budgettaire lasten			
				2020	2021	2022	2023	2024	2021		2022	2023	2024	
Mobiliteit														
Delta plan bereikbaarheid/Mobiliteit	M	1.694		1.694						30	98	97	96	94
Delta plan bereikbaarheid/Mobiliteit	M	1.360			1.360					30	0	79	78	77
Delta plan bereikbaarheid/Mobiliteit	M	3.627				3.627				30	0	0	212	209
Delta plan bereikbaarheid/Mobiliteit	M	3.800					3.800			30	0	0	0	222
Delta plan bereikbaarheid/Mobiliteit	M	3.800						3.800		30	0	0	0	0
Dekking RIH reserve	M	-28.372	-13.075	-2.710	-1.360	-3.627	-3.800	-3.800	0					
Dekking KTB reserve	M	-88	-88											
Sloterbrug	E	6.400			6.400					20	0	480	472	464
Sloterbrug	E	3.100			3.100					20	0	233	229	225
dekking VRA + gem.Amsterdam GH	E	-6.400	-340		-6.060					20	0	-472	-464	-456
Dekking delta plan RIH	E	-3.100			-3.100									
KW 99-02 Brug Sloten (Deltaplan 30) B&O	E	375	631	-256						20	13	12	12	11
Fietsverbinding Knooppunt Badhoevedorp (excl. Deltaplan 379)	M	3.734	1.783	1.951						30	173	170	167	163
Bijdrage derden	M	-3.040		-3.040						30	-177	-174	-172	-169
Dekking Deltaplan. Fietsverbinding Knooppunt Badhoevedorp	M	-690	-308	-382										
Kleine investeringen Mobiliteit	M	800		600	200					20	15	60	59	58
Vooronderzoek aanpassing infrastructuur Hoofddorp-Noord	M	140	56	84						20	9	9	9	9
Dekking voor onderzoek aanp. infrastructuur (bijdrage uit ant.ovk)	M	-140		-140						20	-4	-4	-4	-4
Mobiliteit 2020	M	5.251		210	5.041					20	5	394	388	381
Mobiliteit 2020	M	1.333		513	820					20	13	100	99	97
Mobiliteit 2020	M	3.655			3.655									
Dekking reserve schaaalsprong	M	-3.655			-3.655									
Fanny Blankers Koenlaan	E	3.200	418	1.482	1.300					10	37	390	382	374
Fanny Blankers Koenlaan bijdrage vervoersregio Amsterdam	E	-1.350		-50	-1.300					10	-1	-169	-165	-162
Snelfietsroute Haarlem-Amsterdam F200 I	E	455	317	138						20	26	26	25	25
Snelfietsroute Haarlem-Amsterdam F200 I Subsidies	E	-380	-304	-76						20	-21	-20	-20	-19
Verbeteren Ruimtelijke Kwaliteit N200 1e Tranche	E	3.086	501	2.585						20	219	215	211	207
Verbeteren Ruimtelijke Kwaliteit N200 2e Tranche	E	241	241							20	0	0	0	0
Westelijke Ontsluiting Sugar City Terrein	E	448	126	322						40	19	19	19	18
Westelijke Ontsluiting Sugar City Terrein	E	5.450		5.450						40	272	269	265	262
Westelijke Ontsluiting Sugar City Terrein Bijdrage	E	-5.902		-5.902						40	-296	-292	-288	-284
Vastgoedexploitatie kluswoningen Sectorpark	E	462		462						20	35	34	33	33
Vastgoedexploitatie kluswoningen Sectorpark bijdrage derde	E	-462		-462						20	-35	-34	-33	-33
HOV Westtangent voorber krediet	E	2.423	23	2.400						5	545	533	521	509
HOV Westtangent dekking Vervoerregio Real Estate en gem. Amsterdam	E	-2.423		-2.423						5	-546	-533	-521	-509
Nieuwe bushaltes	E	3.178	2.344	417	417					10	10	339	331	323
Nieuwe bushaltes bijdrage derde 95%=4683	E	-3.020	-1.870	-1.150						10	-331	-323	-316	-308
Totaal 2.1 Verkeer en vervoer		13.169	3.619	2.733	6.818	0	0	0	0	780	137	1.497	1.683	1.874
Omliegging A9	M	37.984		37.984						40	1.900	1.876	1.852	1.828
Omliegging A9 dekking reserve	M	-37.984		-37.984										
Totaal 2.1 Verkeer en vervoer		0	0	0	0	0	0	0	0	80	1.900	1.876	1.852	1.828
Totaal uitbreidingsinvesteringen		27.089	3.948	9.724	11.737	1.680	0	0	0	1105	2.283	3.934	4.337	4.494
Totaal Mobiliteit		27.089	3.948	9.724	11.737	1.680	0	0	0		2.283	3.934	4.337	4.494

(bedragen x € 1.000)

	cat.	totale invest- ering	Activa module OHW t/m 2019	2020	Geplande investeringen					naëfschr. 2024ermijn	Budgettaire lasten			
					2021	2022	2023	2024	2021		2022	2023	2024	
Ruimtelijke ontwikkelingen														
Uitbreidingsinvesteringen														
Bestemmingsplan Badhoevedorp Zuid	M	1.500	36	1.164	300					20	29	112	110	108
Energietransitie	M	300	48	252						10	36	36	35	34
Totaal 7.4 Milieubeheer		1.800	84	1.416	300	0	0	0	0	0	65	148	145	142
<i>Hoofddorp-Centrum</i>														
Inrichten Kom Etenplein	M	204	168	36						20	11	11	10	10
Realisatie belevings-/moestuin	M	200	124	76						20	12	12	11	11
Totaal 8.1 Ruimtelijke ordening		404	292	112	0	0	0	0	0	0	23	23	21	21
Totaal uitbreidingsinvesteringen		2.204	376	1.528	300	0	0	0	0	0	88	171	166	163
Totaal Ruimtelijke ontwikkelingen		2.204	376	1.528	300	-	0	0	0	0	88	171	166	163
Wonen														
Uitbreidingsinvesteringen														
Pand Etta Palmstraat	E	214		214						20	16	16	16	16
Totaal 8.3 Wonen en bouwen		214	0	214	0	0	0	0	0	0	16	16	16	16
Totaal uitbreidingsinvesteringen		214	0	214	0	0	0	0	0	0	16	16	16	16
Totaal Wonen		214	-	214	-	-	0	0	0	0	16	16	16	16

(bedragen x € 1.000)

	cat.	totale invest- ering	Activa module OHW t/m 2019	2020	Geplande investeringen					naëfschr. 2024ermijn	Budgettaire lasten			
					2021	2022	2023	2024	2021		2022	2023	2024	
Kwaliteit fysieke omgeving														
Uitbreidingsinvesteringen														
VOR jaarplan 2014														
Hoofdvaart/Bbr.weg/Bbr.tocht	M	4.479	4.003	476						30	161	157	153	150
Hoofdvaart/Bbr.weg/Bbr.tocht subsidie	M	-1.164		-1.164						30	-29	-29	-29	-29
VOR jaarplan 2015														
VRI Hoofdwegen Bennebroekerweg	M	108	51	57						15	8	8	8	8
<i>verharding</i>										20	0	0	0	0
Schipholdijk: bijdr. HOV Sph-O	M	290				290				20	0	0	22	22
<i>VRI</i>														
Leenderbos/Mastbos/busbaan	M	38		38						15	4	4	4	4
Intelligente VRI dekking	M	-53		-53						15	-1	-1	-1	-1
Bomen en beplanting											0	0	0	0
Herpl. inboetbomen '16/'17	M	207	81	126						25	11	11	11	11
VOR jaarplan 2017														
<i>verharding</i>										20	0	0	0	0
IJweg te Zwanenburg/lisserw/Vierambachten/ hermanzw/spechstr	M	16		16						20	1	1	1	1
Verh Sloterweg	M	57		57						20	4	4	4	4
Bomen vervangen Schweitzerstr.	M	148		148						50	7	7	7	6
Vervanging brugbediening LND en ZWB	M	1.436	66	110	830	430				15	3	24	130	128
VOR 3 jaarplan 2018														
Verharding	M	3.039	1.598	793	454	194				20	20	31	188	184
Lijnderdijk (inclusief trottoirs) Lijnden	M	785	67	718						15	70	69	67	66
Kunstwerken leenderbospad	M	209	101	108						30	10	10	9	9
Kunstwerken	M	233	123	110						30	11	11	10	10
Verkeersregelinstallaties	M	543	231	312						15	44	43	42	41
VRI Vennepeweg / Oosterdreef	M	300		300						15	28	27	27	26
VRI Vennepeweg / Oosterdreef (subsidie)	M	-250		-250						15	-23	-23	-22	-22
Bomen	M	75		75						15	7	7	7	7
Beschoeiing (watergangen)	M	173	107	66						20	11	10	10	10
Duikers en stuwen (watergangen)	M	150	50	100						20	11	10	10	10
Haarlemmermeerse bos	M	178	47	131						20	12	12	12	12

(bedragen x € 1.000)

	cat.	totale invest- ering	Activa module OHW t/m 2019	2020	Geplande investeringen				naafschr. 2024ermijn	Budgettaire lasten			
					2021	2022	2023	2024		2021	2022	2023	2024
Kwaliteit fysieke omgeving													
Toolenburgerplas fiets en wandelpaden	M	440		440					20	33	32	32	31
VOR 3 2019 Verharding	M	2.732		2.732					30	159	157	155	152
VOR 2019 Verharding Hoofdweg Oost LND	M	88		88					30	5	5	5	5
VOR 2019 Verhardingen ged naar 2021/-22	M	651			326	326			30	0	8	38	38
VOR 2019 Verharding Hoofdweg Oost LND	M	200			200				30	0	12	12	12
VOR 2019 Verharding.Berkenl,Platanenl,Essenl	M	191	24	167					30	10	10	10	10
VOR 3 2019 Verharding div.	M	4.401	1.415	-3.400	4.893	1.493			30	-85	37	222	218
VOR 3 2019 Verharding B.v.Bruggenstre.e.a.	M	0	19	-19					30	0	0	0	0
VOR 3 2019 Verharding Dennenlaan ZWB	M	552	105	447					30	29	29	28	28
VOR 3 2019 Groen Bomen	M	985	116	427	361	82			30	11	20	55	54
VOR 3 2019 Groen Julianastraat	M	100		100					30	6	5	5	5
VOR 3 2019 Bomen planten Noordrand NVP	M	295		295					30	17	17	17	17
VOR 3 2019 Groen Bepanting	M	501	402	99					30	19	19	19	18
VOR 3 2019 Kunstwerken	M	210	7	203					30	12	12	12	12
VOR 2019 Kunstw./bew.brug.enz.	M	470	5	465					30	28	27	27	26
VOR 2019 Kunstw./bew.bruggen/ brug Vijfhuizen	M	1.200	21	154	600	425			30	4	19	69	68
VOR 2019 Kunstw./bew.bruggen/ brug Lisse	M	581	30	101	450				30	3	33	32	32
VOR 2019 OV verlichting Spaarnebuiten	M	150	23	127					30	8	8	8	8
VOR 3 2019 Openbare verlichting	M	1.628	826	802					30	74	73	71	70
VOR 3 2019 Openbare verlichting	M	350	229	121					30	15	15	14	14
VOR 2019 VRI	M	266		266					30	16	15	15	15
VOR 2019 Watergangen	M	270	66	204					30	14	14	14	13
VOR 2019 Sportvelden	M	402	48	354					20	29	28	28	27
Dekking SPUK	M	-62		-62					20	-2	-2	-2	-2
VOR 2019 ANWB Masten	M	120		120					30	7	7	7	7
VOR 2020 Verkeersregeling	M	80		80					20	6	6	6	6
VOR 2020 Openb.verl Kabelnet en meetverdeelkasten	M	850		850					20	64	63	62	61
VOR 2020 Openb.verl. Armaturen voor LED gedimd	M	750		50	1.450				20	1	57	56	55
VOR 2020 Openb.verl. Lichtmasten	M	40		40					20	3	3	3	3
VOR 2020 Openb.verl. Tunnel-en kunstwerkverlichting	M	75		75					20	6	6	6	6
VOR 2020 Openb.verl. Pilot solarverlichting	M	30		30					20	3	3	3	3
VOR 2020 Kunstw. verkeersbruggen	M	68			248				20	0	5	5	5
VOR 2020 Kunstw.Schburgsingel vg-,fietsbr	M	70			70				20	0	6	6	6
VOR 2020 Kunstw. Oosterdreef voetg-/fietsbrug	M	70			70				20	0	6	6	6
VOR 2020 Kunstw. ZWH Spieringweg damwand	M	600		600					20	45	44	44	43
VOR 2020 Watergangen	M	80		32	32	16			20	1	2	6	6
VOR 2020 Watergangen	M	150		60	60	30			20	2	3	12	12
VOR 2020 Bomen	M	70			70				20	0	6	6	6
VOR 2020 bomen vervangen	M	500	1	-1	500				20	0	37	37	36
VOR 2020 bomen vervangen	M	85				85			20	0	0	6	6
VOR 2020 bepanting	M	175	1	174					20	13	13	13	13
VOR 2020 bepanting	M	650		580	70				20	15	49	48	48
VOR 2020 Verv bomen Geniedijk	M	5	133	-128					20	-3	-3	-3	-3
VOR 2020 HlmrseBos,Tburgsepl	M	18		18					20	1	1	1	1
VOR 2020 .speelpl.HlmrBos,Tburgplas	M	35		35					20	3	3	3	3
VOR 2020 Verbr.fietsbr.wtoegang HlmrBos	M	50		50					20	4	4	4	4
VOR 2020 sportvelden	M	1.527	35	1.492					20	113	111	110	108
Dekking SPUK	M	-296		-296					20	-7	-7	-7	-7
VOR 2020 Atletiekbaan HFD	M	200			200				20	0	15	15	15
VOR 2020 Verhardingen	M	2.025	66	1.959					20	152	149	147	144
VOR 2020 Verhardingen	M	522			522				20	0	39	38	38
VOR 2020 Verhardingen	M	2.680			2.680				20	0	201	198	194
VOR 2020 Verhardingen	M	1.340				1.340			20	0	0	101	99
VOR 2020	M	376		187	190				20	5	28	28	27
VOR 2020	M	204		82	82	41			20	2	4	15	15

(bedragen x € 1.000)

	cat.	totale invest-ering	Activa module OHW t/m 2019	Geplande investeringen					na afschr. 2024ermijn	Budgettaire lasten			
				2020	2021	2022	2023	2024		2021	2022	2023	2024
Kwaliteit fysieke omgeving													
VOR 2021 Openbare Verlichting	M	1.031		1.031					20	0	78	76	75
VOR 2021 Openbare Verlichting	M	956			956				20	0	0	72	71
VOR 2021 Openbare Verlichting	M	478				478			20	0	0	0	36
VOR 2021 Kunstw./bew.brug.enz.	M	789		789					20	0	59	58	57
VOR 2021 Kunstw./bew.brug.enz.	M	789			789				20	0	0	59	58
VOR 2021 Kunstw./bew.brug.enz.	M	316				316			20	0	0	0	24
VOR 2021 Verhardingen	M	3.776		3.776					20	0	283	279	274
VOR 2021 Verhardingen	M	3.776			3.776				20	0	0	283	279
VOR 2021 Verhardingen	M	1.888				1.888			20	0	0	0	141
VOR 2021 Verhardingen	M	73		73					20	0	6	6	6
VOR 2021 Verhardingen	M	73			73				20	0	0	6	6
VOR 2021 Watergangen	M	115		115					20	0	9	9	9
VOR 2021 Watergangen	M	115			115				20	0	0	9	9
VOR 2021 Sportvelden	M	554		554					20	0	42	41	40
VOR 2021 Sportvelden	M	474			474				20	0	0	36	35
VOR 2021 Sportvelden	M	237				237			20	0	0	0	18
VOR 2021 Groen	M	499		499					20	0	37	37	36
VOR 2021 Groen	M	499			499				20	0	0	37	37
VOR 2021 Groen	M	249				249			20	0	0	0	18
VOR 2021 Groen	M	205		205					20	0	15	15	15
VOR 2021 Groen	M	205			205				20	0	0	15	15
VOR 2021 Groen	M	102				102			20	0	0	0	8
VOR 2021 Recreatiegebieden	M	69		69					20	0	5	5	5
VOR 2021 Recreatiegebieden	M	69			69				20	0	0	5	5
VOR 2021 Speelvoorzieningen	M	259		259					20	0	19	19	19
VOR 2021 Speelvoorzieningen	M	259			259				20	0	0	19	19
VOR 2021 Speelvoorzieningen	M	130				130			20	0	0	0	9
VOR 2021 Begraafplaatsen	M	184		184					20	0	14	13	13
Renovatie Lageweg	M	188	30				158		20	0	0	0	0
Krediet Oranje Nassaustraat	M	1.170	101	15	54	1.000			20	0	2	85	83
Krediet Oranje Nassaustraat dekking reserve	M	-1.170		-1.170									
30 km Spaarndam H&S	M	100		0			100		20	0	0	0	0
Openbare verlichting H&S	M	65		65					20	5	5	4	4
Openbare verlichting H&S	M	65			65				20	0	5	5	4
Wegenbeheerplan H&S MPI Spaarndammerdijk	M	5.100	13	587	3.000	1.500			20	15	90	382	376
Dekking reserve afschr.lasten (opbr ENECO)	M	-2.568	-13	-87	-968	-1.500							
Wegenbeheerplan H&S Groeneweg inlaagpolder Noorderweg	M	1.419	22	282	1.115				20	7	106	104	102
Dekking reserve afschr.lasten	M	-1.419	-22	-282	-1.115								
Wegenbeheerplan H&S	M	336		336					20	25	25	25	24
Totaal 2.1 Verkeer en vervoer		63.129	10.228	12.218	24.060	12.965	3.400	258	0	1.261	2.716	4.309	4.490
Park Quatrebras voorziening gebied	M	3.160	545	2.615					35	155	153	151	149
Dekking grondzaken 2016	M	-130	-130						35	0	0	0	0
Dekking grondzaken (reserve kapitaallasten sinds 2017)	M	-3.030	-149	-2.881					35	-159	-157	-155	-153
Materieel Sport en Recreatie	M	205		105	100				5	3	46	45	44
Stadspark Hoofddorp centrum	M	3.160		500	800	1.260	600		20	13	33	64	237
Dekking anterieure overeenkomst Hyde Park	M	-2.120		-500	-800	-820			20	-13	-33	-53	-53
Dekking vanuit grex Raadhuisplein e.o.	M	-200			-200				20	0	0	-5	-5
Inrichting Vliegerweide Vennepershout	M	793		793					20	60	59	58	57
Vervangen landbouwwerktuigen	E	14		14					7	2	2	2	2
Totaal 5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie		1.852	266	646	100	240	600	0	0	61	103	107	278
GRP 2016 div maatregelen	E	486		486					60	20	20	20	20
GRP 2017 rioolvervangen	E	1.333		933	400				60	23	55	55	54
Rioleringswerkzaamheden parallelstructuur N200 te Halfweg	E	650		0	325	325			60	0	8	27	27
GRP 2019 riool vervangen	E	2.045		0	2.045				60	0	85	84	83

(bedragen x € 1.000)

	cat.	totale invest- ering	Activa module OHW t/m 2019	Geplande investeringen					naëfschr. 2024ermijn	Budgettaire lasten			
				2020	2021	2022	2023	2024		2021	2022	2023	2024
Kwaliteit fysieke omgeving													
GRP 2016 waterplan	E	977		977					60	40	40	40	39
Waterplan (duurzaamheid)	E	327	137	190					60	10	10	10	9
Spaarnwoudertocht	E	140		140					60	6	5	5	5
GRP 2017 waterplan	E	1.200		1.200					60	50	50	49	49
GRP 2017 waterplan	E	1.200			1.200				60	0	50	50	49
GRP 2017 waterplan gwmeetnet5wijken 17-18	E	-31		-31					60	-1	-1	-1	-1
GRP 2017 waterplan regie IB UP Waterpl 15-17	E	10		10					60	0	0	0	0
GRP 2018 waterplan	E	2.500			2.500				60	0	105	103	102
Waterplan Badh.	E	650		100	275	275			60	3	9	27	27
GRP 2019 waterplan	E	2.500		2.500					60	105	103	102	101
Afkoppelingprogramma Spaarndam H&S	E	2.366		170	1.000	1.196			60	4	29	98	97
Vrijverval riolering H&S	E	808			808				60	0	33	33	33
Drukriolering E/M H&S	E	61	48	13					60	1	1	1	1
Drukriolering E/M H&S	E	61		61					60	3	3	2	2
Drukriolering E/M H&S	E	61			61				60	0	3	3	2
Vervanging riolering Oranje Nassastraat	E	1.140	12	20	30	1.078			60	1	1	47	47
Totaal 7.2 Riolering		18.484	197	6.769	8.644	2.874	0	0	0	265	609	755	746
Maatregelen begraafplaatsen	E	524	372	152					10	56	55	53	52
Totaal 7.5 Begraafplaatsen		524	372	152	0	0	0	0	0	56	55	53	52
Totaal uitbreidingsinvesteringen		83.989	11.063	19.785	32.804	16.079	4.000	258	0	1.643	3.483	5.224	5.566
Totaal Kwaliteit fysieke omgeving		83.989	11.063	19.785	32.804	16.079	4000	258	0	1.643	3.483	5.224	5.566

(bedragen x € 1.000)

	cat.	totale invest- ering	Activa module OHW t/m 2019	Geplande investeringen					naëfschr. 2024ermijn	Budgettaire lasten			
				2020	2021	2022	2023	2024		2021	2022	2023	2024
Overzicht overhead													
<i>Informatievoorziening en automatisering</i>													
Netwerkkapparatuur Raadhuis en Polderlanden	E	1.249		1.249					5	281	275	269	262
Netwerkkapparatuur Raadhuis en Polderlanden	E	1.000					1.000		5	0	0	0	0
Apparatuur Skype for Business, Anywhere 365	E	558				558			3	0	0	200	195
Netwerkkapparatuur Datacenter	E	421					421		5	0	0	0	95
Datacenter apparatuur	E	1.242					1.242		5	0	0	0	279
Telefonie raadsleden	E	20		20					3	8	7	7	0
Telefonie raadsleden	E	20				20			3	0	0	8	7
Hardware raadsleden	E	80		80					4	22	22	21	21
Hardware raadsleden	E	80					80		4	0	0	0	22
ICT Raadszaal	E	315	59	256					3	111	109	106	-1
ICT Raadszaal en Heijjezaal	E	315					315		4	0	0	0	87
Project de nieuwe werkplek (hardware)	E	87		87					4	24	24	23	23
Project de nieuwe werkplek (hardware)	E	4.200			4.200				4	0	1.155	1.129	1.103
Microsoft office 365/Lync telefonie	E	123		123					3	44	43	42	0
Datacenter	E	141		141					5	32	31	30	29
Datacenter Oude Meer (Twin)	E	1.100					1.100		3	0	0	0	0
Software proces instroom, doorstroom en uitstroom personeel	E	400			400				5	0	90	88	86
Software voor instroom doorstroom uitstroom	E	782	87	695					5	173	169	166	162
Internet Website 2017 KCC	E	150		150					3	54	53	51	0
Internet Website 2020 KCC	E	350		350					3	126	123	120	0
Informatie beveiliging op orde 2016 netwerk	E	96	34	62					3	34	33	32	-1
Informatiebeveiliging	E	250				250			3	0	0	89	87
Vervanging software 2020	E	100		100					5	23	22	22	21
Vervanging software 2019	E	119		119					5	27	26	26	25
Vervanging software 2020	E	590		590					5	133	130	127	124
Vervanging software 2021	E	400			400				5	0	90	88	86
Vervanging software 2022	E	400				400			5	0	0	90	88

(bedragen x € 1.000)

	cat.	totale invest-ering	Activa module OHW t/m 2019	Geplande investeringen					naëfschr. 2024ermijn	Budgettaire lasten			
				2020	2021	2022	2023	2024		2021	2022	2023	2024
Overzicht overhead													
Vervanging software 2023	E	400					400		5	0	0	0	90
Vervanging software 2024	E	400						400	5	0	0	0	0
IT-strategie digitale dienstverlening 2020	E	800		800					5	180	176	172	168
IT-strategie digitale dienstverlening	E	1.700						1.700	5	0	0	0	0
DDV APV 4 Vergunningen	E	50		50					5	11	11	11	11
DDV River +	E	210		210					5	47	46	45	44
DDV Klantportaal	E	150		150					5	34	33	32	32
DDV Sociaal Domein	E	100		100					5	23	22	22	21
IT-strategie digitale dienstverlening 2021	E	1.700			1.700				5	0	383	374	366
Digitale dienstverlening 2022	E	1.700				1.700			5	0	0	383	374
Digitale dienstverlening 2023	E	1.700					1.700		5	0	0	0	383
Servicecentrum Nieuw-Vennep	E	307		307					5	69	67	66	64
Verbouwing tot Servicecentrum Halfweg	E	384	283	51	50				20	1	22	21	21
0.4 Overhead ICT		24.189	463	5.690	6.750	2.928	4.158	4.200	0	1.457	3.162	3.860	4.374
<i>Facilitaire zaken en huisvesting</i>													
Keukenapparatuur 2019	E	10		10					5	2	2	2	2
Keukenapparatuur 2019	E	110				110			5	0	25	24	24
Nieuwe Raadhuis voorb.	E	3.700	709	691	1.150	1.150			40	17	46	168	165
Inrichting Raadhuis voorbereidingskrediet	E	300	17	283					40	15	15	15	14
Tijdelijke huisvesting gemeentekantoor voorbereiding	E	600		350	250				1	250	0	0	0
Tijdelijke huisvesting Gemeentekantoor dekken uit de Alg resv.	E	-600		-350	-250								
Beveiligingsinstallaties 2019	E	50	38	12					10	5	5	5	5
Verv. werkplekken 2019	E	150		150					7	25	24	24	23
Verv. werkplekken 2020	E	100				100			7	0	0	17	16
Verv. werkplekken 2021	E	150			150				7	0	25	24	24
Verv audioservice vergaderzalen 2017	E	50			50				10	0	6	6	6
Verv. meubilair verrgaderz.2019	E	100				100			10	0	0	13	12
Verv. meubilair verrgaderz.2019	E	100					100		10	0	0	0	13
Verv. meubilair verrgaderz.2020	E	200		200					10	25	25	24	24
Verv. meubilair verrgaderz.2021	E	176			176				10	0	22	22	22
Verv. meubilair inricht. Spec. ruimte 2019	E	250		250					10	31	31	30	29
Verv. meubilair inricht. Spec. ruimte 2020	E	100				100			10	0	0	13	12
Verv. meubilair inricht. Spec. ruimte 2020	E	100					100		10	0	0	0	13
Verv. meubilair inricht. Spec. ruimte 2021	E	70			70				10	0	9	9	8
<i>Huisvesting/onderhoud FM</i>										0	0	0	0
Natuursteen begane grond	E	73		73					25	5	5	5	5
Huisvesting Raadhuis (bestaande)	E	407	28	379					5	90	88	86	84
0.4 Overhead FM		6.196	792	2.048	1.706	1.450	200	0	0	465	328	487	501
Totaal routine- en vervangingsinvesteringen		30.385	1.255	7.738	8.456	4.378	4.358	4.200	0	1.922	3.490	4.347	4.875
Totaal Overzicht overhead		30.385	1.255	7.738	8.456	4.378	4.358	4.200	0	1.922	3.490	4.347	4.875
Totaal Investeringsplan		265.584	29.213	55.652	74.269	51.245	33.347	21.422	436	6.861	12.595	16.741	18.823

Voor de groen gearceerde investeringen wordt via een separaat raadsvoorstel het krediet aangevraagd (geautoriseerd en vrijgegeven).

Wijzigingen in investeringsplan ten opzichte van de Voorjaarsrapportage 2021

Tabel 157

Overzicht actualisatie investeringsplan (IP)

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Investeringsplan (IP) VJR 2020						Geactualiseerd IP 2020-2024					
	2020	2021	2022	2023	2024	na 2024	2020	2021	2022	2023	2024	na 2024
Mobiliteit												
Delta plan bereikbaarheid/Mobiliteit	1.016						1.016					
Delta plan bereikbaarheid/Mobiliteit	1.000						1.694					
Delta plan bereikbaarheid/Mobiliteit		3.000						1.360				
Delta plan bereikbaarheid/Mobiliteit			3.281						3.627			
Delta plan bereikbaarheid/Mobiliteit				3.000						3.800		
Delta plan bereikbaarheid/Mobiliteit					4.000						3.800	
Dekking RIH reserve	-2.016	-3.000	-3.281	-3.000	-4.000		-2.710	-1.360	-3.627	-3.800	-3.800	
Kleine investeringen Mobiliteit	800	0	0	0	0	0	600	200				
Totaal 2.1 Verkeer en vervoer	800	0	0	0	0	0	600	200	0	0	0	0
Totaal Mobiliteit	800	0	0	0	0	0	600	200	0	0	0	0
Overzicht overhead												
HFD Huis HLMR - Gem. kantoor	750	150	150	100	0		0					
Tijdelijkehuisvesting gemeentekantoor voorbereiding	200	200	200				350	250				
Tijdelijkehuisvesting gemeentekantoor dekking Algm reserve	-200	-200	-200				-350	-250				
0.4 Overhead FM	750	150	150	100	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal Overzicht overhead	750	150	150	100	0	0	-	0	0	0	0	0
Totaal Investeringsplan	1.550	150	150	100	0	0	600	200	0	0	0	0

Beschrijving reserves

Hierna wordt beschreven wat de doelstellingen van de ingestelde reserves zijn. Daarop volgend wordt het financiële verloop van de reserves gepresenteerd.

Algemene reserves

Algemene dekkingsreserve

De algemene dekkingsreserve vormt het vrij besteedbare eigen vermogen van de gemeente. De algemene dekkingsreserve kan ingezet worden als buffer voor incidentele financiële tegenvallers en onvoorziene risico's, en is dan ook een belangrijk onderdeel van het weerstandsvermogen.

Algemene reserve Grondzaken

Dekking van de algemene risico's die spelen bij bestaande grondexploitaties, strategische aankopen van gronden en ter verevening van resultaten.

Bestemmingsreserves

Reserve Openbare ruimte Haarlemmerliede en Spaarnwoude

Het opstellen van nieuwe beheerplannen Openbare ruimte voormalig HenS, groenbeheer, onderhoud Traverse, remplace openbare verlichting.

Reserve BTW Compensatiefonds

Aanwending voor een jaarlijkse vaste bijdrage aan de exploitatiebegroting.

Reserve Calatravabruggen

Herstel van de coating van de Calatravabruggen.

Reserve Haarlemmermeerse Bos

Aanleggen en dekking jaarlijkse uitgaven voor noodzakelijke werken en voorzieningen in het Haarlemmermeerse Bos.

Reserve Herstructurering bedrijventerreinen

Via een uitvoeringsprogramma worden meerdere bedrijventerreinen geherstructureerd.

Reserve Kernen & Buurschappen Haarlemmerliede en Spaarnwoude

De reserve is bestemd voor kernen en buurtschappen van de voormalige gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude om volks-, kunst-, culturele -, kinder-, uitwisselings- en specifieke dorpsactiviteiten de komende jaren te kunnen blijven uitoefenen.

Reserve Leidraad Inrichting Openbare Ruimte (LIOR)

Ter dekking van het onderhoud openbare ruimte Floriande.

Reserve Monumenten

Opbouw bestemmingsreserve voor gemeentelijke monumentenzorg.

Reserve Onderwijshuisvesting

Zorgen voor de noodzakelijke tijdelijke onderwijshuisvesting (plaatsen en slopen/weghalen), zodat de zorgplicht van de gemeente in het kader van de onderwijshuisvesting daadwerkelijk ingevuld wordt.

Reserve Parkeervoorzieningen Nieuwe Kom te Nieuw-Vennep

Ingesteld voor het eventueel realiseren van een parkeervoorziening ten behoeve van de ontwikkelingen in het Project Nieuw-Vennep, Nieuwe Kom

Reserve Recreatieplas Toolenburg

Aanleggen en herinrichten van recreatieve voorzieningen.

Ruimtelijke Investerings Haarlemmermeer (RIH)

Mogelijkheid scheppen voor ruimtelijke investeringen in infrastructuur en openbaar groen.

Reserve Schaalsprong

Dekking van voorbereidingskosten en de afschrijvingslasten van toekomstige investeringen in mobiliteit en bovenwijks groen die noodzakelijk zijn om (de versnelling van) woningbouw mogelijk te maken.

Reserve Stichting Mainport en Groen

Projecten zeker stellen na liquidatie Stichting Mainport en Groen:

- fietspad Nieuwe Meer;
- fietspad Schaapskooi in Park Vijfhuizen;
- Badhoevedorp-Groene As.

Reserve Verbeteren Stadscentrum Hoofddorp

Het verbeteren van de belevingswaarde van de pleinen in Stadscentrum Hoofddorp (waaronder het Burgemeester Van Stamplein) door een kwaliteitsslag te maken.

Reserve Versterking van de (lucht)vrachtketen

De aansluiting van Schiphol en de regio op het Europese vrachtnetwerk en versterking van de (lucht)vrachtketen.

Reserve Wonen

Woonmogelijkheden voor de huishoudens die daar op grond van hun inkomen niet geheel zelf in kunnen voorzien.

Reserve dekking afschrijvingslasten

Reserve dekking afschrijvingslasten

Deze reserve is bestemd voor het dekken van afschrijvingslasten van investeringen waarvoor eerder middelen gereserveerd waren. Conform het BBV moeten investeringen die gedekt worden uit een reserve, geactiveerd worden op de balans en gedurende de vastgestelde

afschrijvingstermijnen afgeschreven worden. Hierdoor komen jaarlijks de afschrijvingslasten ten laste van de programmabegroting. Ter dekking van deze lasten wordt jaarlijks een bijdrage vanuit de reserve dekking afschrijvingslasten ten gunste van de programmabegroting gedaan.

Deze reserve is een zogenaamde 'beklemde' reserve. Dat wil zeggen dat de middelen van deze bestemmingsreserve niet vrij besteedbaar zijn. Bij een besteding aan andere doeleinden dan de dekking van afschrijvingslasten, moet altijd tot een alternatieve dekking worden besloten.

Financieel verloop reserves

Tabel 158

Omschrijving (bedragen × € 1.000)	Rekening			Begroting				Begroting				Begroting				Begroting	
	Stand	Toev.	Result.	Onttrek.	Stand	Toev.	Onttrek.	Stand	Toev.	Onttrek.	Stand	Toev.	Onttrek.	Stand	Toev.	Onttrek.	Stand
	31-12-2019				31-12-2020			31-12-2021			31-12-2022			31-12-2023			31-12-2024
Algemene reserve																	
Algemene dekkingreserve	205.402	10.172	1.172	11.359	205.388	6.485	6.961	204.912	1.644	830	205.725	605	-	206.330	830	1.335	205.825
Algemene reserve grondzaken	3.923	9.753	-	9.753	3.923	10.142	10.492	3.573	11.508	11.858	3.222	5.230	5.580	2.871	4.694	5.044	2.521
Totaal Algemene reserve	209.325	19.926	1.172	21.112	209.311	16.627	17.453	208.484	13.151	12.688	208.947	5.834	5.580	209.202	5.524	6.380	208.345
Bestemmingsreserves																	
BTW compensatiefonds	869	-	-	671	198	-	198	0	-	-	0	-	-	0	-	-	0
Beheer openbare ruimte HenS	538	20	-	43	516	20	43	493	20	43	471	20	43	448	20	43	426
Calatravabruggen	1.484	-	-	136	1.348	-	249	1.099	-	96	1.003	-	287	716	-	312	404
Haarlemmermeerse Bos	930	-	-	300	630	-	350	280	-	280	0	-	-	0	-	-	0
Herstructurering bedrijventerreinen	1.369	-	-	-	1.369	-	-	1.369	-	-	1.369	-	-	1.369	-	-	1.369
Kernen & Buurtschappen H&S	35	-	-	9	26	-	9	18	-	9	9	-	9	0	-	-	0
Leidraad Inrichting Openbare Ruimte (LIOR)	1.181	-	-	132	1.050	-	132	918	-	132	787	-	132	655	-	132	524
Monumenten	312	60	-	60	312	-	-	312	-	-	312	-	-	312	-	-	312
Onderwijshuisvesting	920	-	-	-	920	-	-	920	-	-	920	-	-	920	-	-	920
Parkeervoorzieningen Nieuwe Kom te Nieuw-Vennep	1.044	-	-	-	1.044	-	-	1.044	-	-	1.044	-	-	1.044	-	-	1.044
Recreatieplas Toolenburg	41	-	-	40	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1
Ruimtelijke Investerings Haarlemmermeer (RIH)	19.208	4.833	-	4.852	19.189	6.709	6.285	19.612	6.489	6.524	19.577	3.079	5.179	17.477	1.529	3.000	16.006
Schaalsprong	7.365	-	-	370	6.995	-	-	6.995	-	-	6.995	-	-	6.995	-	-	6.995
Stichting Mainport en Groen (SMG)	7.586	-	-	690	6.896	-	1.012	5.884	-	1.285	4.600	-	4.501	99	-	-	99
Verbeteren stadscentrum Hoofddorp	538	-	-	-	538	-	-	538	-	-	538	-	-	538	-	-	538
Versterking van de (lucht)vrachtketen	11.413	-	-	100	11.313	-	100	11.213	-	100	11.113	-	100	11.013	-	100	10.913
Wonen	2.165	58	-	141	2.082	48	54	2.076	48	29	2.095	48	29	2.114	48	18	2.144
Totaal Bestemmingsreserves	57.000	4.971	-	7.542	54.428	6.777	8.431	52.774	6.557	8.496	50.834	3.146	10.279	43.702	1.597	3.604	41.695
Reserve dekking afschrijvingslasten																	
Reserve dekking afschrijvingslasten	51.397	3.654	-	2.640	52.411	1.353	3.450	50.314	2.050	3.797	48.567	2.027	4.093	46.501	3.381	5.023	44.859
Totaal Reserve dekking afschrijvingslasten	51.397	3.654	-	2.640	52.411	1.353	3.450	50.314	2.050	3.797	48.567	2.027	4.093	46.501	3.381	5.023	44.859

Reserve dekking afschrijvingslasten

Totaal reserves	317.722	28.550	1.172	31.294	316.150	24.756	29.334	311.572	21.758	24.981	308.349	11.008	19.952	299.405	10.501	15.007	294.899

Beschrijving voorzieningen

Hierna wordt beschreven wat de doelstellingen zijn van de ingestelde voorzieningen. Daarna is het financiële verloop van de voorzieningen opgenomen.

Onderhoudsegalisatievoorzieningen

Voorziening gebouwen

Deze voorziening is gevormd voor de egalisering van de in de tijd onregelmatig verspreide kosten voor onderhoud aan gemeentelijke objecten.

Achterstallig onderhoud verhardingen

Voorziening achterstallig onderhoud verhardingen

Deze voorziening is gevormd om op grond van de criteria veiligheid en kapitaalvernietiging de achterstalligheid in het onderhoud van de verhardingen in te lopen.

Voorzieningen, van derden verkregen middelen

Voorziening Tariefsegalisatie afvalstoffenheffing

Het voorkomen van schoksgewijze tariefaanpassingen als gevolg van fluctuerende jaarresultaten op het taakveld afval.

Voorziening Tariefsegalisatie rioolheffing

Het voorkomen van schoksgewijze tariefaanpassingen rioolheffing als gevolg van fluctuerende jaarresultaten op het taakveld rioleringen.

Verplichtingen en verliezen

Voorziening Pensioenverplichtingen wethouders

Dekking van toekomstige betalingsverplichtingen van pensioenen aan wethouders. Jaarlijks wordt de berekening geactualiseerd.

Voorziening Wachtgeldverplichtingen wethouders

Dekking van toekomstige betalingsverplichtingen van wachtgeld aan wethouders. Jaarlijks wordt de voorziening geactualiseerd.

Voorziening Wachtgeldverplichtingen voormalig personeel

Dekking van toekomstige betalingsverplichtingen van wachtgeld aan voormalig personeel. Jaarlijks wordt de voorziening geactualiseerd.

Financieel verloop voorzieningen

Tabel 159

Omschrijving (bedragen × € 1.000)	Rekening			Begroting				Begroting				Begroting				Begroting					
	Stand	Toev.	Vrijval	Onttrek.	Stand	Toev.	Vrijval	Onttrek.	Stand	Toev.	Vrijval	Onttrek.	Stand	Toev.	Vrijval	Onttrek.	Stand	Toev.	Vrijval	Onttrek.	Stand
	31-12-2019				31-12-2020				31-12-2021				31-12-2022				31-12-2023				31-12-2024
Onderhoudsegalisatievoorzieningen																					
Onderhoud gebouwen	8.932	2.113	83	2.674	8.287	1.572	31	1.678	8.151	1.572	31	1.642	8.050	1.572	31	1.634	7.958	1.572	31	1.634	7.866
Totaal	8.932	2.113	83	2.674	8.287	1.572	31	1.678	8.151	1.572	31	1.642	8.050	1.572	31	1.634	7.958	1.572	31	1.634	7.866
Onderhoudsegalisatievoorzieningen																					
Van derden verkregen middelen																					
Tariefseglisatie afvalstoffenheffing	2.021	-	1.500	-	521	-	520	-	1	-	0	-	1	-	-	-	1	-	-	-	1
Tariefseglisatie rioolheffing	8.188	-	650	-	7.538	-	503	-	7.035	-	843	-	6.192	-	903	-	5.289	-	816	-	4.473
Totaal Van derden verkregen middelen	10.208	-	2.150	-	8.059	-	1.023	-	7.035	-	843	-	6.192	-	903	-	5.289	-	816	-	4.473
Verplichtingen en verliezen																					
Achterstallig onderhoud verhardingen	5.584	-	-	500	5.084	-	-	2.028	3.056	-	-	2.683	373	-	-	373	-	-	-	-	-
Pensioenverplichting wethouders	8.612	13	-	136	8.489	13	-	136	8.366	13	-	136	8.243	13	-	136	8.120	13	-	136	7.997
Wachtgeldverplichting voormalig personeel	568	21	-	38	551	21	-	38	535	21	-	38	518	21	-	38	501	21	-	38	484
Wachtgeldverplichting wethouders	166	124	-	153	138	124	-	153	109	124	-	153	80	124	-	153	52	124	-	153	23
Totaal Verplichtingen en verliezen	14.931	159	-	827	14.262	159	-	2.355	12.066	159	-	3.010	9.214	159	-	700	8.673	159	-	327	8.504
Totaal voorzieningen	34.071	2.271	2.233	3.501	30.608	1.731	1.054	4.033	27.252	1.731	874	4.653	23.456	1.731	933	2.334	21.920	1.731	847	1.961	20.844

EMU-saldo

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV, art. 20) is de verplichting vastgelegd dat de gemeenten het geraamde EMU-saldo moeten opnemen in de programmabegroting over het vorig begrotingsjaar, het begrotingsjaar jaar en de drie daar op volgende jaren. Het EMU-saldo is het saldo van de inkomsten en uitgaven met derden (dus geen afschrijvingen, waardemutaties,

etc.) van de overheid op transactiebasis in een bepaald jaar. Het EMU-saldo geeft aan of er in een bepaald jaar met reële transacties meer geld uitgegeven wordt dan in een jaar binnenkomt, of dat er geld overgehouden wordt. Het EMU-saldo is daarmee een indicatie voor de ontwikkeling van de liquiditeits- en financiële positie (eigen vermogen en schulden) van de gemeente.

Tabel 160

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	2020	2021	2022	2023	2024
	Volgens realisatie tot en met sept. 2020, aangevuld met raming resterende periode	Volgens begroting 2021	Volgens meerjaren raming in begroting 2021	Volgens meerjaren raming in begroting 2021	Volgens meerjaren raming in begroting 2021
1 Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-7.081	-2.306	-3.378	-8.505	-5.333
2 Mutatie (im)materiële vaste activa	48.162	49.209	33.527	17.742	1.194
3 Mutatie voorzieningen	-3.463	-3.356	-3.796	-1.536	-1.076
4 Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	34.327	1.757	-3.814	-3.060	-17.171
5 Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	3.268	0	0	0	0
Berekend EMU-saldo	-96.301	-56.628	-36.887	-24.723	9.568

Overzicht incidentele baten en lasten

Vanuit het BBV (art. 28) is een overzicht van incidentele baten en lasten een verplicht onderdeel van de toelichting op de programmarekening. Dit betreft zowel de programma's als de reserves. Mutaties op doorlopende baten en lasten, zoals bijvoorbeeld de Algemene Uitkering en afschrijvingen zijn niet meegenomen.

Bij het opstellen van de tabel Incidentele baten en lasten zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- het betreft baten en lasten die zich maximaal drie jaar voordoen of waarvan de eindigheid vastligt als gevolg van een raadsbesluit of toekenningsbesluit;

- toevoegingen aan en onttrekkingen uit de reserves beschouwen we als incidenteel, tenzij het gaat om reguliere onttrekkingen aan dekkingsreserves van kapitaallasten en onttrekkingen uit een daartoe toereikende (bestemmings) reserve. Dit gaat dan om een periode van minimaal drie jaar met als doel de structurele lasten te dekken;
- het betreft incidentele baten en lasten opgenomen met een drempel vanaf € 75.000.

Het overzicht van structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves worden apart vermeld in [Tabel 166](#).

Tabel 161

Incidentele Lasten

(bedragen x € 1.000)	lasten zijn nadelen in de exploitatie	Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	I	Reserve
Bestuur, samenleving en publiekscontact	Pilot gemeentebalie Schiphol	924	951	951					< 3 jaar
	Afwikkeling sluiting BRP-straat	-107							< 3 jaar
	Webcare 2-jarig		140	140					< 3 jaar
Veiligheid	Suppletierегeling Opsporing en ruiming NGE	4.565	2.700						< 3 jaar
Zorg en werk	Voucherregeling huishoudelijke hulp	190							< 3 jaar
	Naar een Toekomstbestendig Sociaal Domein	530							< 3 jaar
	Tijdelijke formatie onderhoud SAM/Gidso	75	75						< 3 jaar
	Resultaat AM Match	-123							< 3 jaar
	Compensatie productieverlies ICT sociaal domein	446							< 3 jaar
	Transformatiefonds Sociaal Domein	60	605	333					< 3 jaar
	Pilot handhaving Wmo en Jeugdwet		74	147					< 3 jaar
Maatschappelijke ontwikkeling	Energietabel en energiescans vastgoed, passende maatregelen om energieverbruik in kaart te brengen		225	75					< 3 jaar

Incidentele Lasten

(bedragen x € 1.000)	lasten zijn nadelen in de exploitatie	Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	I	Reserve
	Tijdelijke huisvesting onderwijs		614	1.369	933	178	178	< 3 jaar	
	Sloop noodlokalen		213					< 3 jaar	
	Internationale school bijdrage Stichting Openbaar Primair Onderwijs Haarlemmermeer (SOPOH)		328					< 3 jaar	
	Maatschappelijke opvang en begeleiding statushouders - pilot	817						< 3 jaar	
	Afronding drietal projecten Mainport & Groen	36	690	1.012	1.285	4.501			R
	Herinrichtings- en verbeteringswerkzaamheden in het Haarlemmermeerse Bos	127	300	350	280				R
	Aanleggen en herinrichten van recreatieve voorzieningen Toolenburgerplas	79	40						R
	Saneringskosten Fort Hoofddorp	39						< 3 jaar	
	Eenmalige subsidie Regionaal vitaliteitsplan	474						< 3 jaar	
	Project Stevige sociale basis, twee jaar	28	222					< 3 jaar	
	Verhoging taalniveau statushouders		178					< 3 jaar	
	Versterking inrichting Houtrakpolder		200						R
Mobiliteit	Onderzoeken Verkeer & vervoer	184							
Ruimtelijke ontwikkeling	Resultaat Grondexploitaties	22.756	9.753	10.492	11.858	5.580	5.044		R
	RIH: Ruimtelijke projecten	93	4.852	6.285	6.524	5.179	3.000		R
	Invoering omgevingswet	745	500	306				< 3 jaar	
	Digitaal stelsel omgevingswet		350	50				< 3 jaar	
	Versnelling woningbouwproductie, vijf deelprojecten	1.013	521	333	202			< 3 jaar	
	Versnelling woningbouwproductie, uitvoeringsstrategie	368						< 3 jaar	
	Overbrugging duurzaamheid	322						< 3 jaar	
	Energietransitie-programmateam	396						< 3 jaar	
	Samenwerkingsagenda Energie (SAE)	207						< 3 jaar	
	Programmakosten Stadscentrum Hoofddorp	80	80					< 3 jaar	

Incidentele Lasten

(bedragen x € 1.000)	lasten zijn nadelen in de exploitatie	Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	I	Reserve
	Realiseren Slim laadplein op het parkeerterrein Marktpllein		153					<3 jaar	
	Realiseren Field Lab geluidsadaptief bouwen	33	500					< 3 jaar	
	Bijdrage herstel sluisjes Halfweg		100					< 3 jaar	R
Wonen	Woningbouwplannen	160	338	38				< 3 jaar	
	Uitgaven wonen	938	141	54	29	29	18		R
Kwaliteit fysieke omgeving	Tijdelijke extra inzet Stratenmakersbus	150	150					< 3 jaar	
	Project van afval- naar grondstofinzameling	322	1.500	1.101				< 3 jaar	
	Voorziening achterstallig onderhoud - eenmalige storting	5.584						< 3 jaar	
	Incidenteel nadeel project VANG			581				< 3 jaar	
	Incidenteel tekort Begroting groenonderhoud Waterwolf		200	100				< 3 jaar	
	Incidenteel gebiedsbudget voor kleinschalige acties op het gebied van bijvoorbeeld verhardingen, straatmeubilair en verkeer		150					< 3 jaar	
Economische zaken	Sloopkosten schuur De Stad Zaandam	47						< 3 jaar	
	Sloop Nijestraat	90						< 3 jaar	
	Afboeken boekwaardes verkoop strategische grond	403						< 3 jaar	
	Afboeken boekwaarde Paviljoenlaan 1	262						< 3 jaar	
	C-Creators voor een periode van drie jaar	100	100					< 3 jaar	
	Subsidie Smart Cargo Mainport Program (HST Cargo)	200							R
Algemene dekkingsmiddelen	Implementatiekosten ICT Sociaal Domein	1.507	1.511					< 3 jaar	
Overzicht overhead	Afschrijving gemeentehuis (t.l.v. AR)	1.500		1.750				< 3 jaar	R
	Incidentele kosten tijdelijke huisvesting gemeentelijke organisatie			4.201	-749	-605	1.335		
	Afschrijving voorb. kosten Huis van Haarlemmermeer	325						< 3 jaar	
	Samenvoeging Haarlemmermeer en Haarlemmerliede en Spaarnwoude	708						< 3 jaar	
	Enmalige extra ondersteuning juridische bijstand	533						< 3 jaar	

Incidentele Lasten

(bedragen x € 1.000)	lasten zijn nadelen in de exploitatie	Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	I	Reserve
	Versterking organisatie verzuimexpert	82	44					< 3 jaar	
	Programma Digitale dienstverlening	1.106						< 3 jaar	
	Invoering Normalisering wet rechtspositie ambtenaren	14	100					< 3 jaar	
	Duurzaam in Control	98						< 3 jaar	
	Online team	102						< 3 jaar	
	Tijdelijke formatie Senior Adviseur Dienstverlening	98	98	48				< 3 jaar	
	Strategisch adviseur Participatie		103					< 3 jaar	
	Verbijzonderde Interne Controles VIC en rechtmatigheidsverklaring		80					< 3 jaar	
	Tijdelijk extra Informatiebeveiliging (AVG)	313						< 3 jaar	
	Aanschaf en implementatie software privacywetgeving		125	250				< 3 jaar	
	Extra impuls voor informatiebeveiliging		872	207				< 3 jaar	
Diversen	Budgetoverhevelingen	4.513	8.145	948					R
Totaal incidentele lasten		53.512	38.021	31.121	20.362	14.862	9.575		
Stortingen in de reserves									
Algemene reserves	Algemene dekkingsreserve	3.655	4.590	903	1.644	605	830		R
	Algemene reserve grondzaken	21.679	9.753	10.142	11.508	5.230	4.693		R
Bestemmingsreserves	Reserve RIH	3.903	4.833	6.709	6.489	3.079	1.529		R
	Reserve monumenten	67							R
	Reserve Schaalsprong	7.365							R
	Reserve herstructurering bedrijventerreinen	255							R
	Reserve dekking afschrijvingslasten (voorfinanciering SLS)		275						R
	Reserve dekking afschrijvingslasten (Spaarndammerdijk)		2.468						R
totaal stortingen in reserves		36.924	21.919	17.754	19.641	8.914	7.052		
Totaal incidentele lasten incl. stortingen		90.436	59.940	48.875	40.003	23.776	16.627		

Tabel 162

(bedragen x € 1.000)	Baten zijn voordelen in de exploitatie	Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	I	Reserve
Bestuur, samenleving en publiekscontact	Pilot gemeentebalie Schiphol	924	951	951				< 3 jaar	

Veiligheid	Suppletiereregeling Opsporing en ruiming NGE	2.985	2.560					< 3 jaar	
	Resultaatbestemming Veiligheidsregio Kennemerland 2019		143					< 3 jaar	
Maatschappelijke ontwikkeling	Eenmalige subsidie Regionaal vitaliteitsplan	474						< 3 jaar	
Mobiliteit		0						< 3 jaar	
Ruimtelijke ontwikkeling	RIH: ruimtelijke projecten	3.903	4.833	6.709	6.489	3.079	1.529		R
	Slimme laadpleinen		153					<3 jaar	
	Resultaat Grondexploitaties	21.679	9.753	10.142	11.508	5.230	4.693		R
Kwaliteit fysieke omgeving	Project van afval- naar grondstofinzameling	322	1.500	520				< 3 jaar	
Economische zaken	Verkoop strategische grond	579						< 3 jaar	
Algemene dekkingsmiddelen	Gemeentefonds bijdrage opsporing en ruiming NGE	2.204	560	140				< 3 jaar	
	Gemeentefonds herindelingsbijdrage	1.527	762	762	762				R
	Gemeentefonds DU: maatschappelijke opvang statushouders	-5	336					< 3 jaar	
	Gemeentefonds waterschapsverkiezingen	109						< 3 jaar	
	Gemeentefonds Verhoging taalniveau statushouders	178	178					< 3 jaar	
	Gemeentefonds pilot veranderopgave inburgering	200						< 3 jaar	
	Gemeentefonds slimme en duurzame mobiliteit	1.877						< 3 jaar	
	Gemeentefonds klimaatmiddelen	286						< 3 jaar	
	Gemeentefonds pilot flexibele opvang statushouders	300						< 3 jaar	
	Gemeentefonds pilot integrale beveiligingsplannen	106						< 3 jaar	
	Verkoop aandelen Eneco		3.268					< 3 jaar	
Totaal incidentele baten		37.648	24.997	19.224	18.759	8.309	6.222		
Onttrekkingen aan reserves									
Algemene reserves	Algemene dekkingsreserve	15.600	11.359	6.961	830		1.335		R
	Algemene reserve grondzaken	22.756	9.753	10.492	11.858	5.580	5.044		R
Bestemmingsreserves	Reserve RIH	93	4.852	6.285	6.524	5.179	3.000		R

Reserve Haarlemmermeerse bos	127	300	350	280			R
Reserve Toolenburgerplas	79	40					R
Reserve Mainport & Groen	36	690	1.012	1.285	4.501		R
Reserve Wonen	938	141	54	29	29	18	R
Reserve Schaalsprong		370					R
Reserve Versterking van de (lucht)vrachtketen	300						R
Totaal onttrekkingen reserves	39.929	27.505	25.154	20.806	15.289	9.397	
Totaal incidentele baten inclusief onttrekkingen	77.577	52.502	44.378	39.565	23.598	15.619	

Incidentele lasten

Het totaal van de incidentele lasten wordt in de jaren 2021-2024 hoger geraamd dan de incidentele baten. Dat betekent dat de

structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten. Hiermee is er sprake van een 'materieel begrotingsevenwicht'.

Tabel 163

Saldo incidentele baten en lasten

(bedragen x € 1.000)	Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Saldo incidentele baten en lasten	-12.859	-7.438	-4.497	-438	-178	-1.008

Door het saldo van de incidentele baten en lasten te betrekken bij de eindcijfers uit het overzicht van de (totale) lasten en baten wordt inzicht gegeven in het structureel begrotingssaldo.

De presentatie van het structureel begrotingssaldo en de toelichting hierop wordt gegeven in de [financiële hoofdlijnen](#).

Verloop stelposten

In onderstaand overzicht is het verloop weergegeven van de nog in te vullen stelposten. Als startpunt is de stand van de Voorjaarsrapportage 2020 genomen.

Tabel 164

(bedragen x € 1.000)	2020	2021	2022	2023	2024
Indexaties					
Belastingen, leges en huren					
Stand VJR 2020	0	-1.285	-1.285	-1.285	-1.285
. Mutatie PB 2021-2024		1.366	1.365	1.363	1.372
Eindstand index. belastingen, leges en huren	0	81	80	77	87
Gemeenschappelijke regelingen					
Stand VJR 2020	0	850	850	850	850
. Mutatie PB 2021-2024	0	11	11	11	11
Eindstand index. Gemeenschappelijke regeling	0	861	861	861	861
Indexatie loonkosten					
Stand VJR 2020	0	8.183	8.183	8.183	8.183
. Mutatie PB 2021-2024	0	-5.607	-5.607	-5.607	-5.607
Eindstand indexatie loonkosten	0	2.576	2.576	2.576	2.576
Indexatie materiele budgetten					
Stand VJR 2020	0	1.166	1.166	1.166	1.166
. Mutatie PB 2021-2024	0	0	0	0	0
Eindstand indexatie budgetten	0	1.166	1.166	1.166	1.166
Indexatie sociale uitkering in natura					
Stand VJR 2020	0	1.035	1.035	1.035	1.035
. Mutatie PB 2021-2024	0	0	0	0	0
Eindstand indexatie Sociale uitkering in natura	0	1.035	1.035	1.035	1.035
Indexatie subsidies					
Stand VJR 2020	0	51	52	52	55
. Mutatie PB 2021-2024	0	-5	-3	-3	-3
Eindstand indexatie subsidies	0	46	49	50	52
Stand indexaties PB 2021-2024	0	5.766	5.767	5.765	5.777
Ombuigingen					
Stand VJR 2020	-90	-90	-240	-240	-290
. Mutatie PB 2021-2024	0	0	0	0	0
Stand ombuigingen PB 2021-2024	-90	-90	-240	-240	-290
Kapitaallasten					
Stand VJR 2020	18	-178	1.827	3.421	2.847
. Mutatie PB 2021-2024	0	-1.465	-930	-1.591	-1.559
Stand PB 2021-2024	18	-1.642	898	1.830	1.289
Gemeentefonds					
Stand VJR 2020	0	0	-2.200	-2.200	-2.200
. Mutatie PB 2021-2024	0	0	0	0	0
Stand PB 2021-2024	0	0	-2.200	-2.200	-2.200
Stelposten totaal					
Stand VJR 2020	-72	9.733	9.389	10.982	10.362
. Mutatie PB 2021-2024	0	-5.699	-5.164	-5.827	-5.787
Stand PB 2021-2024	-72	4.034	4.224	5.155	4.574

Recapitulatie op taakveld

Conform de voorschriften in het BBV is als uitvoeringsinformatie een recapitulatie van de budgetten per taakveld opgenomen. De taakvelden zijn verplicht voorgeschreven. Een toelichting op de taakvelden staat in het [lv3 informatievoorschrift](#).

Tabel 165

Programma en taakveldomschrijving	Beleids doel	JR2019	2020	2021	2022	2023	2024
Bestuur, samenleving en publiekscontact							
0.1 Bestuur	A	39	0	0	0	0	0
	C	0	0	0	0	0	0
0.2 Burgerzaken	A	84	0	0	0	0	0
	E	3.159	3.003	3.081	1.975	1.682	2.761
1.2 Openbare orde en veiligheid	D	2	0	0	0	0	0
Baten		3.285	3.003	3.081	1.975	1.682	2.761
0.1 Bestuur	A	7.697	6.371	6.348	6.337	6.337	6.337
	B	118	176	176	176	176	176
	C	629	868	894	894	894	894
	D	290	298	312	312	312	312
0.2 Burgerzaken	A	983	348	430	429	421	421
	D	574	607	402	197	197	197
	E	5.284	6.017	6.097	4.939	4.823	5.656
1.2 Openbare orde en veiligheid	D	49	50	74	74	74	74
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	D	50	45	48	48	48	48
6.5 Arbeidsparticipatie	B	225	177	77	77	77	77
Lasten		15.896	14.956	14.857	13.482	13.358	14.191
Saldo van baten en lasten (B-L)		-12.611	-11.953	-11.776	-11.507	-11.676	-11.429
Resultaat programma (Saldo +O-S)		-12.611	-11.953	-11.776	-11.507	-11.676	-11.429
Veiligheid							
Programma en taakveldomschrijving							
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	B	20	1	1	1	1	1
1.2 Openbare orde en veiligheid	A	859	1.139	1.000	1.000	1.000	1.000
	B	2.985	2.560	0	0	0	0
Baten		3.864	3.700	1.001	1.001	1.001	1.001
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	B	13.608	14.676	14.874	14.389	14.370	14.399
1.2 Openbare orde en veiligheid	A	2.686	3.283	3.931	3.931	3.930	3.930
	B	4.731	2.881	197	197	197	197
Lasten		21.024	20.840	19.002	18.516	18.497	18.525
Saldo van baten en lasten (B-L)		-17.160	-17.140	-18.001	-17.515	-17.496	-17.524

Resultaat programma (Saldo +O-S)		-17.160	-17.140	-18.001	-17.515	-17.496	-17.524

Programma en taakveldomschrijving	Beleids doel	JR2019	2020	2021	2022	2023	2024

Zorg en werk

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	A	484	378	378	378	378	378
6.2 Wijkteams	A	0	0	0	0	0	0
6.3 Inkomensregelingen	D	30.830	31.150	31.150	31.150	31.150	31.150
6.4 Begeleide participatie	C	123	0	0	0	0	0
6.5 Arbeidsparticipatie	C	227	31	31	31	31	31
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	A	66	102	103	103	103	103
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	A	395	599	599	599	599	599
	D	5	0	0	0	0	0
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	A	2	0	0	0	0	0
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	B	0	16	19	0	0	0

Baten		32.132	32.275	32.280	32.261	32.261	32.261

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	A	4.036	4.018	4.016	3.971	3.971	3.971
6.2 Wijkteams	A	424	817	818	819	819	819
6.3 Inkomensregelingen	A	42	46	148	148	148	148
	D	37.581	39.745	39.868	39.969	39.969	39.969
6.4 Begeleide participatie	A	3.899	3.311	3.839	3.839	3.839	3.839
	C	5.211	5.605	6.262	6.517	6.086	5.948
6.5 Arbeidsparticipatie	C	3.251	3.547	2.985	3.039	3.531	3.592
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	A	6.393	5.653	5.705	5.692	5.683	5.683
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	A	9.921	10.648	10.040	9.982	9.994	9.994
	B	11	38	38	38	38	38
	D	556	604	651	651	651	651
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	A	26.172	21.201	24.023	24.066	24.069	24.069
	B	8.880	9.701	8.601	8.281	8.295	8.295
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	A	342	103	105	105	105	105
	B	86	233	236	114	114	114
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	A	4.069	6.321	4.239	4.239	4.239	4.239

Lasten		110.871	111.591	111.572	111.469	111.550	111.473

Saldo van baten en lasten (B-L)		-78.739	-79.316	-79.292	-79.208	-79.289	-79.212

Resultaat programma (Saldo +O-S)		-78.739	-79.316	-79.292	-79.208	-79.289	-79.212

Programma en taakveldomschrijving	Beleids doel	JR2019	2020	2021	2022	2023	2024

Maatschappelijke ontwikkeling

4.2 Onderwijshuisvesting	B	517	353	354	354	354	354
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	B	4.349	3.645	3.383	3.383	3.383	3.383
5.2 Sportaccomodaties	E	5.662	6.364	6.458	6.458	6.458	6.458
5.3 Cultuurpresentie, cultuurproductie, cultuurparticipatie	D	6.487	6.280	6.327	6.327	6.327	6.327

Programma en taakveldomschrijving	Beleids doel	JR2019	2020	2021	2022	2023	2024
Maatschappelijke ontwikkeling							
5.4 Musea	D	0	0	0	0	0	0
5.6 Media	D	-1	50	0	0	0	0
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	E	553	572	573	573	573	573
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	A	0	0	0	0	0	0
	C	1.044	1.519	1.543	1.543	1.543	1.543
6.2 Wijkteams	A	23	0	0	0	0	0
Baten		18.635	18.782	18.638	18.638	18.638	18.638
1.2 Openbare orde en veiligheid	C	84	95	96	96	96	96
3.4 Economische promotie	E	21	23	25	25	25	25
4.2 Onderwijshuisvesting	B	11.983	12.892	12.795	12.615	12.655	13.454
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	B	12.721	11.950	11.178	10.495	10.479	10.393
5.1 Sportbeleid en activering	E	2.274	2.437	2.490	2.490	2.490	2.490
5.2 Sportaccomodaties	E	17.592	18.137	17.891	17.708	17.527	17.425
5.3 Cultuurpresentie, cultuurproductie, cultuurparticipatie	D	15.455	16.042	16.247	16.205	16.166	16.125
5.4 Musea	D	838	411	439	438	438	437
5.5 Cultureel erfgoed	D	0	691	612	608	605	602
5.6 Media	D	6.332	6.385	6.410	6.401	6.392	6.383
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	E	5.338	6.468	6.683	6.898	9.739	5.494
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	A	2.828	2.762	2.786	2.786	2.786	2.786
	C	12.247	13.592	12.891	12.728	12.762	12.742
6.2 Wijkteams	A	1.422	2.167	2.231	2.253	2.254	2.253
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	C	859	1.074	523	523	523	523
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	A	89	92	95	95	95	95
7.1 Volksgezondheid	A	6.330	6.395	6.470	6.470	6.470	6.470
Lasten		96.412	101.611	99.861	98.833	101.501	97.793
Saldo van baten en lasten (B-L)		-77.777	-82.829	-81.223	-80.195	-82.863	-79.155
0.10 Mutaties reserves	B	35	35	35	35	35	35
	C	878	887	1.001	1.093	1.156	1.147
	D	10	60	3	3	3	3
	E	610	1.397	1.729	1.932	4.868	367
Baten		1.533	2.379	2.767	3.062	6.062	1.552
0.10 Mutaties reserves	C	100	375	100	100	100	100
	D	127	60	0	0	0	0
Lasten		227	435	100	100	100	100
Resultaat programma (Saldo +O-S)		-76.470	-80.885	-78.555	-77.233	-76.902	-77.703
Programma en taakveldomschrijving							
Mobiliteit							
2.1 Verkeer en vervoer	A	8	0	0	0	0	0
	B	210	85	86	86	86	86
2.5 Openbaar vervoer	A	25	25	25	25	25	25
	B	32	52	52	52	52	52

Programma en taakveldomschrijving	Beleids doel	JR2019	2020	2021	2022	2023	2024
Mobiliteit							
Baten		274	161	163	163	163	163
2.1 Verkeer en vervoer	A	1.299	1.352	1.231	2.640	2.804	2.947
	B	1.722	3.971	5.501	5.201	4.977	4.927
2.2 Parkeren	A	484	410	411	410	408	407
	B	1.252	1.330	1.217	1.524	1.762	1.721
2.5 Openbaar vervoer	A	26	25	25	25	25	25
	B	448	2.439	416	416	416	416
Lasten		5.231	9.527	8.801	10.215	10.392	10.443
Saldo van baten en lasten (B-L)		-4.957	-9.366	-8.638	-10.053	-10.229	-10.280

0.10 Mutaties reserves	A	32	40	107	362	471	572
	B	189	1.320	1.947	1.947	2.070	2.900
Baten		221	1.360	2.053	2.308	2.541	3.471
0.10 Mutaties reserves	B	390	3.279	1.253	1.950	1.927	3.281
Lasten		390	3.279	1.253	1.950	1.927	3.281

Resultaat programma (Saldo +O-S)		-5.126	-11.285	-7.837	-9.695	-9.615	-10.090

Programma en taakveldomschrijving	Beleids doel	JR2019	2020	2021	2022	2023	2024
Ruimtelijke ontwikkelingen							
7.4 Milieubeheer	B	357	1.507	1	1	1	1
8.1 Ruimtelijke ordening	A	-269	1.239	881	237	237	237
	C	-32	0	0	0	0	0
8.2 Grondexploitatie(niet bedrijventerreinen)	B	53.203	51.647	61.903	57.190	39.784	50.681
8.3 Wonen en bouwen	C	13.267	10.372	10.004	10.004	10.004	10.004
Baten		66.527	64.765	72.788	67.431	50.025	60.922
7.4 Milieubeheer	B	3.038	5.052	3.926	3.325	2.708	2.611
8.1 Ruimtelijke ordening	A	4.733	5.203	4.114	3.627	3.423	3.423
	C	325	288	44	44	44	44
8.2 Grondexploitatie(niet bedrijventerreinen)	B	51.486	51.764	60.551	57.240	39.698	67.875
8.3 Wonen en bouwen	C	2.580	2.476	2.382	2.382	2.382	2.382
Lasten		62.162	64.782	71.018	66.618	48.256	76.336
Saldo van baten en lasten (B-L)		4.365	-17	1.770	813	1.770	-15.414

0.10 Mutaties reserves	B	20.169	14.975	16.777	18.382	10.759	8.044
Baten		20.169	14.975	16.777	18.382	10.759	8.044
0.10 Mutaties reserves	B	30.266	14.586	16.850	17.997	8.308	6.223
Lasten		30.266	14.586	16.850	17.997	8.308	6.223

Resultaat programma (Saldo +O-S)		-5.733	372	1.696	1.199	4.221	-13.592

Programma en taakveldomschrijving	Beleids doel	JR2019	2020	2021	2022	2023	2024
Wonen							
8.3 Wonen en bouwen	A	0	10	0	0	0	0

Programma en taakveldomschrijving	Beleids doel	JR2019	2020	2021	2022	2023	2024
Wonen							
	B	207	213	217	217	217	217
Baten		207	223	217	217	217	217
8.3 Wonen en bouwen	A	937	300	59	59	59	59
	B	1.938	2.274	1.946	1.893	1.889	1.886
Lasten		2.875	2.574	2.005	1.952	1.949	1.945
Saldo van baten en lasten (B-L)		-2.668	-2.351	-1.788	-1.735	-1.732	-1.729
0.10 Mutaties reserves	A	938	141	54	29	29	18
Baten		938	141	54	29	29	18
0.10 Mutaties reserves	A	48	58	48	48	48	48
Lasten		48	58	48	48	48	48
Resultaat programma (Saldo +O-S)		-1.778	-2.268	-1.782	-1.754	-1.751	-1.758

Programma en taakveldomschrijving	Beleids doel	JR2019	2020	2021	2022	2023	2024
Kwaliteit fysieke omgeving							
2.1 Verkeer en vervoer	D	929	742	742	742	742	742
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	A	3	27	28	28	28	28
7.2 Riolering	C	9.809	10.114	10.633	10.972	11.032	10.946
7.3 Afval	B	18.400	20.299	20.789	20.576	20.576	20.576
7.4 Milieubeheer	D	0	16	17	17	17	17
	E	225	41	42	47	47	47
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	A	846	750	763	763	763	763
Baten		30.212	31.990	33.013	33.145	33.204	33.118
1.2 Openbare orde en veiligheid	D	194	274	230	230	230	230
2.1 Verkeer en vervoer	D	29.530	23.878	24.738	25.890	26.947	26.992
2.4 Economische havens en waterwegen	C	463	590	606	606	604	601
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	A	8.895	8.204	8.069	7.964	7.959	7.954
7.2 Riolering	C	5.819	6.122	6.289	6.603	6.659	6.584
7.3 Afval	B	15.201	16.494	17.223	16.376	16.376	16.376
7.4 Milieubeheer	E	10.261	10.862	10.207	9.975	9.975	9.975
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	A	1.036	989	1.035	1.033	1.031	1.029
Lasten		71.399	67.411	68.395	68.676	69.781	69.741
Saldo van baten en lasten (B-L)		-41.187	-35.420	-35.382	-35.532	-36.577	-36.623
0.10 Mutaties reserves	A	131	132	132	132	132	132
	D	126	178	292	139	330	355
Baten		258	310	423	270	461	486
0.10 Mutaties reserves	D	20	20	20	20	20	20
Lasten		20	20	20	20	20	20
Resultaat programma (Saldo +O-S)		-40.950	-35.130	-34.979	-35.282	-36.136	-36.157

Programma en taakveldomschrijving	Beleids doel	JR2019	2020	2021	2022	2023	2024
Economische zaken							
2.1 Verkeer en vervoer	A	0	70	0	0	0	0
3.1 Economische ontwikkeling	A	23	20	20	20	20	20
	B	17	0	0	0	0	0
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	A	2.821	2.011	1.696	1.489	1.489	1.489
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	A	1.416	1.581	1.584	1.584	1.584	1.584
Baten		4.277	3.682	3.300	3.093	3.093	3.093
2.1 Verkeer en vervoer	A	0	70	0	0	0	0
	B	153	153	169	169	169	169
3.1 Economische ontwikkeling	A	679	742	534	534	534	534
	B	803	627	462	462	462	462
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	A	5.025	4.319	4.149	4.144	4.104	4.098
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	A	2.449	2.172	2.139	2.125	2.125	2.125
	B	485	461	381	381	381	381
8.1 Ruimtelijke ordening	B	283	289	227	227	227	227
Lasten		9.877	8.834	8.060	8.041	8.001	7.995
Saldo van baten en lasten (B-L)		-5.600	-5.152	-4.760	-4.949	-4.909	-4.903
0.10 Mutaties reserves	A	300	100	100	100	100	100
Baten		300	100	100	100	100	100
0.10 Mutaties reserves	A	399	0	0	0	0	0
Lasten		399	0	0	0	0	0
Resultaat programma (Saldo +O-S)		-5.699	-5.052	-4.660	-4.849	-4.809	-4.803

Programma en taakveldomschrijving	Beleids doel	JR2019	2020	2021	2022	2023	2024
Overzicht algemene dekkingsmiddelen							
0.5 Treasury	C	11.710	13.490	10.381	10.193	10.009	9.787
0.61 OZB woningen	A	18.582	18.714	19.346	19.346	19.346	19.346
0.62 OZB niet-woningen	A	53.532	57.793	59.168	59.168	59.168	59.168
0.63 Parkeerbelasting	A	4.050	3.162	3.664	3.614	3.614	3.614
0.64 Belastingen overig	A	8.313	7.139	7.153	839	839	839
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	B	186.028	186.963	190.600	189.300	186.700	185.500
0.8 Overige baten en lasten	D	152	0	0	0	0	0
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	A	13	14	14	14	14	14
3.4 Economische promotie	A	14.868	6.390	12.781	12.781	15.781	15.781
8.3 Wonen en bouwen	A	31	32	32	32	32	32
Baten		297.278	293.695	303.139	295.287	295.504	294.082
0.5 Treasury	C	-162	-718	-2.137	-2.186	-2.040	-2.188
0.61 OZB woningen	A	1.113	1.107	1.072	1.072	1.072	1.072
0.62 OZB niet-woningen	A	2.336	2.367	2.411	2.411	2.411	2.411
0.63 Parkeerbelasting	A	7	24	24	24	24	24
0.64 Belastingen overig	A	159	142	144	144	144	144
0.8 Overige baten en lasten	D	-2.371	293	3.960	4.151	5.082	4.502

Programma en taakveldomschrijving	Beleids doel	JR2019	2020	2021	2022	2023	2024
Overzicht algemene dekkingsmiddelen							
0.9 Vennootschapsbelasting (VPB)	E	542	1.030	1.457	11	1.443	-17.812
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	A	0	0	0	0	0	0
3.4 Economische promotie	A	233	241	261	261	261	261
Lasten		1.856	4.486	7.192	5.888	8.396	-11.587
Saldo van baten en lasten (B-L)		295.423	289.209	295.947	289.399	287.108	305.668
0.10 Mutaties reserves	D	16.271	12.030	7.159	830	0	1.335
Baten		16.271	12.030	7.159	830	0	1.335
0.10 Mutaties reserves	D	9.533	10.172	6.485	1.643	604	829
Lasten		9.533	10.172	6.485	1.643	604	829
Resultaat programma (Saldo +O-S)		302.161	291.067	296.622	288.586	286.504	306.174

Programma en taakveldomschrijving	Beleids doel	JR2019	2020	2021	2022	2023	2024
Overzicht overhead							
0.4 Overhead	A	1.016	50	50	50	50	50
	B	95	0	0	0	0	0
	D	88	21	21	21	21	21
	E	19	0	0	0	0	0
Baten		1.217	71	71	71	71	71
0.4 Overhead	A	24.135	23.395	23.450	23.376	23.369	23.362
	B	12.314	10.226	10.335	10.222	10.222	10.172
	C	16.087	17.055	16.464	16.906	16.445	16.692
	D	12.791	11.025	17.118	10.597	10.781	12.710
	E	-7.387	-8.884	-8.133	-8.133	-8.133	-8.133
Lasten		57.940	52.818	59.234	52.969	52.685	54.804
Saldo van baten en lasten (B-L)		-56.723	-52.746	-59.163	-52.897	-52.614	-54.733
Resultaat programma (Saldo +O-S)		-56.723	-52.746	-59.163	-52.897	-52.614	-54.733

Samenvattend

Baten/lasten omschrijving	JR2019	2020	2021	2022	2023	2024
Totaal Lasten	455.543	459.430	469.996	456.659	444.364	451.659
Totaal Baten	457.908	452.349	467.690	453.281	435.858	446.326
Totaal van saldo van baten en lasten	2.366	-7.081	-2.306	-3.378	-8.505	-5.333
Totaal mutaties reserves	-1.193	2.744	4.579	3.223	8.944	4.506
Resultaat	1.172	-4.337	2.272	-155	439	-827

Verklarende woordenlijst

Begrip Omschrijving

Doeluitkering	Door een ministerie verstrekte gelden voor het uitvoeren van een specifieke taak (specifieke uitkering) (bijvoorbeeld onderwijs acterstandenbeleid en Participatiewet). Een doeluitkering is niet vrij besteedbaar.
Eigen vermogen	Het eigen vermogen is het verschil tussen de activa en het vreemd vermogen. Het eigen vermogen op de balans bestaat uit het saldo van de programmarekening en de reserves.
Financiering	De wijze waarop wordt voorzien in de behoefte aan middelen voor de exploitatie en de investeringen. Inkomsten en uitgaven verlopen niet altijd synchroon, zodat tijdelijke overschotten of tekorten ontstaan. Deze worden gereguleerd op de geldmarkt (kortgeld).
Garantie	Zekerheidsstelling door de gemeente ten behoeve van derden die een lening aantrekken. Derden zijn bijvoorbeeld sportverenigingen en welzijnsinstellingen. Ingeval van wanbetaling moet de gemeente de resterende schuld aflossen.
Gemeentefonds	Landelijk begrotingsfonds onder beheer van het ministerie van BZK, waarin een deel van de opbrengst van de rijksbelastingen wordt gestort. Uit dit fonds worden jaarlijks (algemene) uitkeringen gedaan aan de gemeenten ter dekking van een deel van hun uitgaven. Deze gelden zijn, voor zover daar geen wettelijke verplichtingen tegenover staan, vrij besteedbaar.
Incidenteel	Enmalig, dat wil zeggen niet jaarlijks terugkerende lasten of baten.
Integratie-uitkeringen	Uitkering uit het Gemeentefonds van tijdelijke aard ter overbrugging voor gefaseerde overheveling van specifieke rijksuitkeringen.
Jaarrekening	Eén van de twee onderdelen van de verantwoording. De jaarrekening geeft per programma een analyse van de afwijkingen tussen de begroting en de rekening. Tevens wordt in de jaarrekening de stand van de vermogenspositie opgemaakt.
Jaarverslag	Eén van de twee onderdelen van de verantwoording. Het jaarverslag bevat de meer beleidsmatige onderdelen, zoals de programmaverantwoording en de paragraafverantwoording.
Kapitaallasten	Deze bestaan uit de componenten afschrijving en rente. Het zijn exploitatiekosten van activa, gebaseerd op de levensduur. De rentekosten ontstaan omdat beslag op vermogen wordt gelegd. Vanwege jaarlijkse afschrijving daalt de boekwaarde en daarmee de rentekosten.
Kasgeldlimiet	Deel van het financieringstekort dat maximaal tegen kort geld mag worden geleend. Is het tekort hoger dan de limiet, dan moet financiering plaatsvinden met lang geld.
Kengetal	Een absoluut getal of een verhoudingsgetal dat is uitgedrukt in fysieke- of in geldeenheden en dat de toestand van of de ontwikkeling op een programma in beeld brengt.
Kort geld	Middelen die worden aangetrokken op de geldmarkt in de vorm van kortlopende leningen (termijn korter dan een jaar).
Lang geld	Middelen die worden aangetrokken op de kapitaalmarkt in de vorm van langlopende leningen (termijn langer dan een jaar).
Leges	Heffing voor een goed of een dienst op een publiekrechtelijke grondslag (bijvoorbeeld leges paspoorten, leges rijbewijzen). Het totaal van de leges mag hooguit kostendekkend zijn.
Liquiditeitsplanning	Een liquiditeitsplanning geeft inzicht in tijdstip, omvang en periode waarvoor financieringsmiddelen moeten worden aangetrokken.
Ombuiging	Verlaging van de uitgaven ten opzichte van een eerder vastgelegd ijkpunt.
Onderuitputting	Onderbesteding van budgetten in enig jaar.
Openeinderegelingen	Regeling op grond waarvan derden buiten de overheid recht hebben op een geldelijke bijdrage van de overheid of van de sociale fondsen. Dit ongeacht of deze overheid / fondsen hiervoor voldoende budget hebben. Deze derde moet voldoen aan in de regeling vastgelegde voorwaarden. Alleen door het aanpassen van deze voorwaarden kan de overheid het beroep op een openeinderegeling beheersen.
Precariobelasting	Rechten voor het gebruiken van openbare grond of water. Het recht kan worden geheven van degenen die voorwerpen onder, op of boven openbare gemeentegrond of water hebben of van degene voor wie dit gebeurt.

Begrip Omschrijving

Programmabegroting	Het overzicht van de geraamde (verwachte) baten en lasten in een bepaald jaar, opgesteld volgens het BBV. De begroting wordt door de raad vastgesteld. De programmabegroting geeft – op hoofdlijnen – inzicht in het door de raad voorgestane beleid ingedeeld in programma's en de daarmee samenhangende financiële middelen voor het komend jaar en (indicatief) de daarop volgende drie jaren.
Programmaverantwoording	Overzicht van de in een bepaald jaar gerealiseerde lasten en baten ter verantwoording van het uitvoeren van de programmabegroting.
Rekenrente	Voorgecalculeerde rente voor het ter beschikking stellen van gelden (lang) aan de interne organisatie.
Reserves	Dit betreft in beginsel vrij aanwendbare middelen. Ze behoren daarom tot het eigen vermogen. De reserves worden onderscheiden in de algemene reserves en bestemmingsreserves.
Stelpost	Een begrotingspost waarop bedragen worden geraamd die nog niet specifiek benoemd kunnen worden of nog te verdelen zijn.
Structureel	Jaarlijks terugkerend. Structurele kosten moeten door structurele opbrengsten worden gedekt.
Subsidie	Overdrachten van gemeente aan derden, zowel particuliere instellingen als natuurlijke personen. Deze omvatten zowel de bijstandsuitgaven als subsidies in engere zin.
Taakveld	Om de taken en activiteiten te aggregeren en te kunnen vergelijken met andere gemeenten, is in het BBV voorgeschreven dat de baten en lasten van de gemeente moeten worden ingedeeld aan de hand van uniforme eenheden: de taakvelden. De taakvelden clusteren producten, taken en activiteiten van de gemeente.
Treasury	Dit betreft het geheel van activiteiten in verband met de financiering.
Treasurystatuut	Hierin worden de uitgangspunten, doelstellingen, beleidsmatige en organisatorische kaders voor de treasuryfunctie vastgelegd. Tevens bevat deze regels over de inhoud, vorm en periodiciteit van de verantwoordingsinformatie van de ambtelijke organisatie aan het college.
Van derden verkregen middelen	De nog niet bestede middelen, die onder stringente condities zijn verkregen van derden, veelal de rijks- of provinciale overheid.
Verantwoording	Ook wel jaarstukken genoemd. De verantwoording wordt opgesteld conform het BBV en is opgebouwd uit het (eigenlijke) jaarverslag en de jaarrekening. De verantwoording is de tegenhanger van de programmabegroting.
Verplichting	Contractuele overeenkomst tot het betalen van een vast bedrag aan een bekende partij.
Voorzieningen	Voorzieningen behoren tot het vreemd vermogen. Er liggen verplichtingen voor de toekomst aan ten grondslag. Om die reden is een voorziening niet vrij besteedbaar. Een voorziening is een apart gezet bedrag voor voorzienbare lasten in verband met risico's en verplichtingen waarvan het tijdstip van optreden en/of de omvang per balansdatum niet exact bekend zijn. In specifieke gevallen is het vormen van een voorziening verplicht, in andere is het een keuze en onder bepaalde condities is het verboden een voorziening te vormen.

Overzicht structurele toevoegingen/onttrekkingen aan reserves

Toevoegingen aan en onttrekkingen uit de reserves beschouwen we als incidenteel, tenzij het gaat om:

- reguliere onttrekkingen aan dekkingsreserves van kapitaallasten;
- onttrekkingen uit een daartoe toereikende (bestemmings) reserve. Dit gaat dan om een

periode van minimaal drie jaar met als doel de structurele lasten te dekken.

De incidentele toevoegingen en onttrekkingen van de reserves worden vermeld in het overzicht van incidentele baten en lasten.

Tabel 166

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	2020		2021		2022		2023		2024	
	Toev.	Onttrek.	Toev.	Onttrek.	Toev.	Onttrek.	Toev.	Onttrek.	Toev.	Onttrek.
Algemene reserves										
Algemene dekkingsreserve	5.582		5.582							
Totaal algemene reserves	5.582		5.582							
Bestemmingsreserves										
BTW Compensatiefonds		671		198						
Calatravabruggen		136		249		96		287		312
Wonen	58		48		48		48		48	
Versterking van de (lucht)vrachtketen		100		100		100		100		100
Leidraad Inrichting Openbare Ruimte (LIOR)		132		132		132		132		132
Beheerplannen openbare ruimte HenS	20	43	20	43	20	43	20	43	20	43
Kernen en Buurtschappen H&S		9		9		9		9		9
Totaal Bestemmingsreserves	78	1.091	68	731	68	380	68	571	68	587
Reserve dekking afschrijvingslasten										
Reserve dekking afschrijvingslasten	911	2.640	1.353	3.450	2.050	3.797	2.027	4.093	3.381	5.023
Totaal structurele mutaties reserves	6.571	3.731	7.003	4.181	2.118	4.177	2.095	4.664	3.449	5.610

Inkomsten 2021: waar komt het geld vandaan?

€ 497,0 miljoen

Eigen inkomsten gemeente

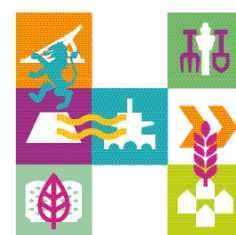
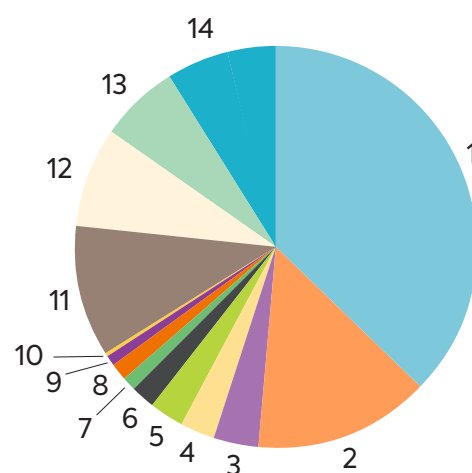
	Lokale heffingen	€ 146,7 miljoen
	OZB (2)	€ 78,3 miljoen
	Afvalstoffenheffing (3)	€ 19,4 miljoen
	Toeristenbelasting (4)	€ 12,8 miljoen
	Leges omgevingsvergunningen (5)	€ 10,0 miljoen
	Rioolheffing (6)	€ 10,1 miljoen
	Leges en retributies (7)	€ 5,4 miljoen
	Precariobelasting (met name kabels en leidingen) (8)	€ 6,4 miljoen
	Parkeergelden (9)	€ 3,7 miljoen
	Hondenbelasting (10)	€ 0,7 miljoen
	Andere inkomstenbronnen	€ 159,7 miljoen
	Grondopbrengsten en winstnemingen (11)	€ 61,9 miljoen
	Reserves (12)	€ 29,3 miljoen
	Werk en inkomen (13)	€ 32,2 miljoen
	Overige (14)	€ 36,3 miljoen

Inkomsten van het Rijk

Uitkering gemeentefonds (1)
€ 190,6 miljoen

Hoever veel betaal ik gemiddeld in 2021 aan:

OZB	€ 293
Afvalstoffenheffing	€ 282
Rioolheffing	€ 135
Hondenbelasting	€ 84

gemeente
Haarlemmermeer

Uitgaven 2021: waar gaat het geld naar toe?

€ 494,8 miljoen

	Bestuur, samenleving en publiekscontact (1)	€ 14,9 miljoen
	Veiligheid (2)	€ 19,0 miljoen
	Zorg en werk (3)	€ 111,6 miljoen
	Maatschappelijke ontwikkeling (4)	€ 100,0 miljoen
	Mobiliteit (5)	€ 10,1 miljoen
	Ruimtelijke ontwikkelingen (6)	€ 87,9 miljoen
	Wonen (7)	€ 2,1 miljoen
	Kwaliteit fysieke omgeving (8)	€ 68,4 miljoen
	Economische zaken (9)	€ 8,1 miljoen
	Algemene dekkingsmiddelen (10)	€ 13,7 miljoen
	Overhead (11)	€ 59,2 miljoen

